નમો તસ્સ ભગવતો અરહતો સમ્માસમ્બુદ્ધસ્સ

સાસનવંસપ્પદીપિકા

બુદ્ધં સુમાલી દ્વિપદુત્તમો તમો,
હન્ત્વાન બોધેસિધ પઙ્કજં કજં;
મગ્ગગ્ગસેલમ્હિ સુગટ્ઠિતો ઠિતો,
સો મં ચિરં પાતુ સુખં સદા સદા.

સીહળદ્દીપતોયેવ,
આગતેહિ દિસન્તરે;
ભિક્ખૂહિ યાચિતો કસ્સં,
સાસ્નવંસપ્પદીપિકં.

કામઞ્ચ પોરાણેહિ યા,
સાસ્નવંસપ્પદિપિકા;
વિત્થાર વાચનામગ્ગા,
વિરચિતા વિનિચ્છયા.

સા પન મ્રમ્મસાસાય,
કતત્તાયેવ એતેસં;
દીપન્તરનિવાસિનં,
વહાતિ સુદ્દુનાત્થં.

તસ્મા હિ મૂલભાસાય,
કરિસ્સામિ અહં હવે;
સંસન્દિત્વાન ગન્થેહિ,
તં સલ્લક્ખેન્તુ સાધવોતિ.

તત્રાયંમાતિકા –

૧. નવટ્ઠાનાગતસાસનવંસકથામગ્ગો,

૨. સીહળદીપિકસાસનવંસકથામગ્ગો,

૩. સુવણ્ણભૂમિસાસનવંસકથામગ્ગો,

૪. યોનકરટ્ઠસાસનવંસકથામગ્ગો,

૫. વનવાસીરટ્ઠસાસનવંસકથામગ્ગો,

૬. અપરન્તરટ્ઠસાસનવંસકથામગ્ગો,

૭. કસ્મીરગન્ધારરટ્ઠસાસનવંસકથામગ્ગો,

૮. મહિંસકરટ્ઠસાસનવંસકથામગ્ગો,

૯. મહારટ્ઠસાસનવંસવથામગ્ગો,

૧૦. ચિનરટ્ઠસાસનવંસકથામગ્ગોચાતિ.

૧. નવટ્ઠાનાગતસાસનવંસકથામગ્ગો

૧. તત્થ ચ નવટ્ઠાનાગતસાસનવંસકથામગ્ગો એવં વેદિતબ્બો. અમ્હાકઞ્હિ ભગવા સમ્માસમ્બુદ્ધો વેનેય્યાનં હિતત્થાય હત્થગતં સુખં અનાદિયિત્વા દીપઙ્કરસ્સ ભગવતો પાદમૂલે બ્યાકરણં નામ મઞ્જૂસક પુપ્ફં પિલન્ધિત્વા કપ્પસતસહસ્સાધિકાનિ ચત્તારિ અસખ્યે યાનિ અનેકાસુ જાતીસુ અત્તનો ખેદં અનપેક્ખિત્વા સમતિંસપારમિયો પૂરેત્વા વેસ્સન્તરત્તભાવતો ચવિત્વા તુસિતપુરે દેવસુખં અનુભવિ.

તદા દેવેહિ ઉય્યોજિયમાનો હુત્વા કપિલવત્થુમ્હિ હોસમતરગ્ગા પભુતિ અસમ્ભિન્નાત્તિયવંસિકસ્સ સુદ્ધો ધનસ્સનામ મહારઞ્ઞો અગ્ગમહેસિયા અસમ્ભિન્નાત્તિયવં સિકાય માયાય કુચ્છીસ્મિં આસાળિમાસસ્સ પુણ્ણમિયં ગુરુવારે પટિસન્ધિં ગહેત્વા અસમાસચ્ચયેન વેસાખમાસસ્સ પુણ્ણમિયં સુક્કવારે વિજાયિત્વા સોળસવસ્સિકકાલે રજ્જસમ્પત્તિં પત્વા એકૂનતિંસવસ્સાનિ અતિક્કમિત્વા મઙ્ગલઉય્યાનં નિક્ખમનકાલે દેવેહિ દસ્સિતાનિ ચત્તારિ નિમિત્તાનિ પસ્સિત્વા સંવેગં આપજ્જિત્વા મહાભિનિક્ખમનં નિક્ખમિત્વા અનોમાયનામ નદિયા તીરે ભમર વણ્ણસન્નિભાનિ કેસાનિ છિન્દિત્વા દેવદત્તિયકાસાવં પટિચ્છાદેત્વા ને રઞ્જરાયનામ નદિયા તીરે વેસાખમાસસ્સ પુણ્ણમિયં પચ્ચૂસકાલે સુજાતાયનામ સેટ્ઠિધીતાય દિન્નં પાયાસં એકૂનપણ્ણાસવારેન પરિભુઞ્જિત્વા પુરિમિકાનં સમ્માસમ્બુદ્ધાનં ધમ્મતાય સુવણ્ણપાતિં નદિયં ઓતારેત્વા મહાબોધિમણ્ડં ઉપસઙ્કમિત્વા અપરાજિતપલ્લઙ્કે નિસીદિત્વા અનમતગ્ગસં સારતો પટ્ઠાય અત્તાનં છાયા વિય અનુયન્તાનં અનેકસતકિલેસવેરીનં સીસં ચતૂહિ મગ્ગસત્થેહિ છિન્દિત્વા તિલોકગ્ગમહાધમ્મરાજત્તં પત્વા પઞ્ચતાલીસવસ્સાનં તેસુ તેસુ ઠાનેસુ તેસં તેસં સત્તાનં મહાકરુણાસમાપત્તિજાલં પત્થારેત્વા દેસનાઞાણં વિજમ્ભેત્વા ધમ્મં દેસેત્વા સાસનં પતિટ્ઠાપેસિ. પતિટ્ઠાપેત્વા ચ પન અસીતિવસ્સાયુકકાલે વિજ્જોતયિત્વા નિબ્બાયનપ્પ દાપજાલં વિય અનુપાદિસેસનિબ્બાનધાતુયા પરિનિબ્બાયિ. મચ્ચુ ધમ્મસ્સ ચ નામ તીસુ લોકેસુ અતિમમાયિતબ્બો એસ, અતિગરુકાતબ્બો એસ, અતિભાયિતબ્બો એસાતિ વિજાનનસભાવો નત્થિ. ભગવન્તંયેવ તાવ તિલોકગ્ગપુગ્ગલં આદાય ગચ્છતિ, કિંમઙ્ગ પન અમ્હે યેવા તેવા, અહોવતઅચ્છરિયા સઙ્ખારધમ્મોતિ. હોન્તિ ચેત્થ–

મચ્ચુધમ્મો ચ નામેસ,
નિલ્લજ્જો ચ અનોત્તપ્પી;
તિલોકગ્ગંવ આદાય,
ગચ્છી પગેવ અઞ્ઞેસુ.

યથા ગોઘાતકો ચોરો,
મારેતુંયેવ આરભિ;
ગોણં લદ્ધાન લોકમ્હિ,
પયોજનંવ એત્તકં.

તથેવ મચ્ચુરાજા ચ,
હિન્દગૂનં ગુણં ઇધ;
ન વિજાનાતિ એસો હિ,

મારેતુંયેવ આરભીતિ.

સત્તાહપરિનિબ્બુતે ચ ભગવતિ આયસ્મા મહાકસ્સપો તિયડ્ડસતાધિકેહિ સહસ્સમત્તેહિ ભિક્ખૂહિ સદ્ધિં પાવાતો કુસીનારાયં આગચ્છન્તો અન્તરામગ્ગે ભગવા સમ્માસમ્બુદ્ધો પરિનિબ્બુતોતિ સુત્વા અવીતસોક ભિક્ખૂ રોદન્તે દિસ્વા વુદ્ધપબ્બજિતો સુભદ્દનામ ભિક્ખુ એવં વદતિ– મા આવુસો પરિદેવિત્થ, નત્થેત્થ સોચિતબ્બોનામકોચિ, પુબ્બે મયં ભવામ સમણેન ગે,ભમેન ઉપદ્દુતા– ઇદં કરોથ ઇદં તુમ્હાકં કપ્પતિ, મા ઇદં કરિત્થ ન ઇદં તુમ્હાકં કપ્પતીતિ, સેય્યથાપિ ઇણસાધિકેન દાસોતિ, ઇદાનિ પન મયં યં યં ઇચ્છામ, તં તં સક્કા કાતું, યં યં પન ન ઇચ્છામ,તં તં સક્કા અકાતુન્તિ. તં સુત્વા ઈદિસં પન વેરીપુગ્ગલં પટિચ્ચ સમ્માસમ્બુદ્ધસ્સ ભગવતો સાસનં ખિપ્પં અન્તરધારેય્ય, ઇદાનિ સુવણ્ણક્ખન્ધસદિસો સરીરો સંવિજ્જમાનો યેવ દુક્ખેન નિપ્ફાદિતે સાસને મહાભયં ઉપ્પજ્જિ ચ, ઈદિસો પુગ્ગલો અઞ્ઞં ઈદિસં પુગ્ગલં સહાયં લભિત્વા વુદ્ધિમાપજ્જન્તો હાપેતું સક્કુણેય્ય મઞ્ઞેતિ ચિત્તક્ખેદં પત્વા ધમ્મસંવેગં લભિત્વા ઇમં ભિક્ખું ઇધેવ સેતવત્થં નિવાસાપેત્વા સરીરે ભસ્મેન વિકિરિત્વા બહિદ્ધા કરિસ્સામીતિ ચિન્તેસિ.

તદા આયસ્મતો મહાકસ્સપત્થેરસ્સ એતદહોસિ,– ઇદાનિ સમણસ્સ ગોતમસ્સ સરીરં સંવિજ્જમાનંયેવ પરિસા વિવાદં કરોન્તીતિ મનુસ્સા ઉપવદિસ્સન્તિતિ. તતો પચ્છા ઇમં વિતક્કં વૂપસમેત્વા ખમિત્વા સમ્માસમ્બુદ્ધો ભગવા પરિનિબ્બાયમાનોપિ તેન પન દેસિતો ધમ્મો સંવિજ્જતિ, તેન દેસિતસ્સ ધમ્મસ્સ થિરં પતિટ્ઠાપનત્થાય સઙ્ગાયિયમાનં ઈદિસેહિ પુગ્ગલેહિ સાસનં ન અન્તરધાયિસ્સતિ, ચિરં ઠસ્સતિ યેવાતિ મનસિકરિત્વા ભગવતો દિન્નપંસુ કૂલચીવરાદિવસેન ધમ્માનુગ્ગહં અનુસ્સરિત્વા ભગવતો પરિનિબ્બાનતો તતિયે માસે આસાળિમાસસ્સ પુણ્ણમિતો પઞ્ચમે દિવસે રાજગહે સત્તપણ્ણિગુહાયં આજાતસત્તુંનામ રાજાનં નિસ્સાય પઞ્ચહિ અરહન્ત સતેહિ સદ્ધિં સત્તમાસેહિ પઠમં સઙ્ગાયનં અકાસિ.

તદા અટ્ઠચત્તાલીસાધિકસતકલિયુગં અનવસેસતો અપનેત્વા કલિયુગેન સાસનં સમં કત્વા ઠપેસિ. યદા પન અજાતસત્તુ રઞ્ઞો રજ્જં પત્વા અટ્ઠવસ્સાનિ અહેસું, તદા મરમ્મરટ્ઠે તક્કોસઙ્ગત્વપુરે જમ્બુદીપધજસ્સનામ રઞ્ઞો રજ્જં પત્વા અતિરેકપઞ્ચવસ્સાનિ અહેસુન્તિ.

ઇમિસ્સઞ્ચ પઠમસઙ્ગીતિયં આયસ્મા મહાકસ્સપો આયસ્મા ઉપાલિ આયસ્મા આનન્દો આયસ્મા અનુરુદ્ધો ચાતિ એવમાદયો પઞ્ચસતપ્પમાણા મહાથેરા પઠમં સઙ્ગાયિત્વા સાસનં અનુગ્ગહેસું. એવં સુભદ્દસ્સ દુટ્ઠપબ્બજિતસ્સ દુટ્ઠવચનં સાસનસ્સ અનુગ્ગહે કારણંનામ અહોસિ. સુભદ્દો ચ નામ દુટ્ઠપબ્બજિતો આતુમાનગરવાસી અહોસિ કપ્પકકુલિકો. સો યદા ભગવા આતુમાનગરં ગચ્છતિ, તદા અત્તેનો પુત્તે દ્વે સામણેરે કપ્પકકમ્મં કારાપેત્વા લદ્ધેહિ તણ્ડુલતેલાદીહિ વત્થૂહિ યાગું પચિત્વા સસઙ્ઘસ્સ બુદ્ધસ્સ અદાસિ. ભગવા પન તાનિ અપ્પટિગ્ગહેત્વા કારણં પુચ્છિત્વા વિગરહિત્વા અકપ્પિયસમાદાનદુક્કટાપત્તિં કપ્પકપુબ્બસ્સ ભિક્ખુસ્સ ખુરધારણદુક્કટાપત્તિઞ્ચ પઞ્ઞાપેસિ. તં કારણં પટિચ્ચ વેરં બન્ધિત્વા સાસનં વિદ્ધંસિતુકામતાય તત્તકઅયોગુળં ગિલિત્વા ઉગ્ગીરન્તો વિય ઈદિસદુટ્ઠવચનં વદીતિ.

અજાતસત્તુરાજા ચ તુમ્હાકં ધમ્મચક્કં હોતુ, મમ આણાચક્કં પવત્તિસ્સામિ, વિસ્સટ્ઠા હુત્વા સઙ્ગાયન્તૂતિ અનુગ્ગહેસિ. તેનેસ પઠમં સાસનાનુગ્ગહો રાજાતિ વેદિતબ્બો, મહાકસ્સપાદીનઞ્ચ અરહન્તાનં પઞ્ચસતાનં

સિસાપરમ્પરા અનેકા હોન્તિ, ગણનપથં વીતિવત્તા. યમેત્થ ઇતો પરં વત્તબ્બં, તં અટ્ઠકથાયં વુત્તનયેન વેદિતબ્બં. તે પન મહાથેરા સઙ્ગાયિત્વા પરિનિબ્બાયિંસૂતિ. હોન્તિ ચેત્થ–

ઇદ્ધિમન્તો ચ યે થેરા,
પઠમસ્સઙ્ગીતિં કત્વા;
સાસનં પગ્ગહિત્વાન,
મચ્ચૂવસંવ સમ્પત્તા.

કિઞ્ચાપિ ઇદ્ધિયો સન્તિ,
તથાપિ તા જહિત્વાન;
નિબ્બાયિંસુ વસં મચ્ચુ,
પત્વા તે છિન્નપક્ખાવ.

કા કથાવ ચ અમ્હાકં,
અમ્હાકં ગહણે પન;
મચ્ચુનો નત્થિ સારો ચ,
એવં ધારેય્ય પણ્ડિતોતિ.

અયં પઠમસઙ્ગીતિકથા સઙ્ખેપો.

તતો પરં વસ્સસતં તેસં સિસ્સપરમ્પરા સાસનં ધારેત્વા આગમંસુ. અથાનુક્કમેન ગચ્છન્તેસુ રત્તિદિવેસુ વસ્સસતપરિનિબ્બુતે ભગવતિ વેસાલિકા વજ્જિપુત્તકા ભિક્ખૂ વેસાલિયં કપ્પતિ સિઙ્ગિલોણકપ્પા, કપ્પતિ દ્વઙ્ગુલકપ્પો, કપ્પતિ ગામન્તરકપ્પો, કપ્પતિ આવાસકપ્પો, કપ્પતિ અનુમતિકપ્પો, કપ્પતિ આચિણ્ણકપ્પો, કપ્પતિ આમથિતકપ્પો, કપ્પતિ જળોગિં પાતું, કપ્પતિ અદસકં નિસીદનં, કપ્પતિ જાતરૂપરજતન્તિ ઇમાનિ દસવત્થૂનિ દીપેસું.

તેસં સુસુનાગપુત્તો કાળાસોકોનામ રાજા પક્ખો અહોસિ. તેન ખો પન સમયેન આયસ્મા યસો કાકણ્ડકપુત્તો વજ્જીસુ ચારિકં ચરમાનો વેસાલિકા કિર વજ્જિપુત્તકા ભિક્ખૂ વેસાલિયં દસવત્થૂનિ દિપેન્તીતિ સુત્વા ન ખો પનેતં પ્પતિરૂપં, ય્વાહં દસબલસ્સ સાસનવિપત્તિં સુત્વા અપ્પોસ્સુક્કો ભવેય્યં, સન્ધાહં અધમ્મવાદિનો નિગ્ગહેત્વા ધમ્મં દીપેસ્સામીતિ ચિન્તયન્તો યેન વેસાલી, તદવસરિ. તદા આયસ્મા મહાયસો રેવતસબ્બકામિઆદીહિ સત્તસતેહિ અરહન્તેહિ સદ્ધિં સઙ્ગાયિસ્સામીતિ વેસાલિયં વાલુકારામં આગચ્છિ. વજ્જિપુત્તકાચ ભિક્ખૂ ઉપારમ્ભચિત્તા કાળાસોકંનામ રાજાનં ઉપસઙ્કમિત્વા મયં ખો મહારાજ ઇમસ્મિં મહાવનારામે ગન્ધકુટિં રક્ખિત્વા વસ્સામ, ઇદાનિ મહારાજ અધમ્મવાદિનો અઞ્ઞે ભિક્ખૂ વિલુમ્પિતુકામા વિદ્ધંસિતુકામા આગતાતિ આરોચેસું. કાળાસોકો ચ મહારાજા આગન્તુકાનં ભિક્ખૂનં અપ્પવિસનત્થાય નિવારેથાતિ અમચ્ચે પેસેસિ. અમચ્ચાચ નિવારેતું ગચ્છન્તા દેવતાનં આનુભાવેન ભિક્ખૂ ન પસ્સન્તિ. તદહેવ ચ રત્તિભાગે કાળાસોકમહારાજા લોહકુમ્ભીનિરયે પતનાકારેન સુપિનં પસ્સિ. તસ્સ રઞ્ઞો ભગિનિ નન્દાનામ થેરી આકાસેન આગચ્છન્તિ ધમ્મવાદિનો મહાથેરે નિગ્ગણ્હિત્વા અધમ્મવાદીનં ભિક્ખૂનં પગ્ગહણે દોસબહુલતં પકાસેત્વા સાસનસ્સ પગ્ગહણત્થાય ઓવાદં અકાસિ.

કાળાસોકરાજા ચ સંવેગપ્પત્તો હુત્વા આયસ્મન્તાનં મહાયસત્થેરાદીનં ખમાપેત્વા અજાતસત્તુરાજા વિય સઙ્ગાયને પગ્ગહં અકાસિ.

મહાયસત્થેરાદયો ચ કાળાસોકં રાજાનં નિસ્સાય વાલુકારામે વજ્જિપુત્તકાનં ભિક્ખૂનં પકાસિતાનિ અધમ્મવત્થૂનિ ભિન્દિત્વા અટ્ઠતિ માસેહિ દુતિયસઙ્ગાયનં અકંસુ.

તદા ચ મજ્ઝિમદેસે પાતલિપુત્તનગરે સુસુનાગરઞ્ઞો પુત્તભૂતસ્સ કાળાસોકરઞ્ઞો અતિસેકં પત્વા દસવસ્સાનિ અહેસું. પરમ્મરટ્ઠે પન સિરિખેત્તનગરે દ્વત્તગોઙ્કસ્સનામ રઞ્ઞો અભિસિત્તકાલતો પુરે એકવસ્સં અહોસિ. જિનસાસનં પન વસ્સસતં અહોસિ.

ઇમિસ્સઞ્ચ દુતિયસઙ્ગીતિયં મહાયસ રેવત સબ્બકામિપ્પમુખા સત્તસતપ્પમાણા મહાથેરા દુતિયં સઙ્ગાયિત્વા દુતિયં સાસનં પગ્ગહેસું.

આયસ્મા મહાયસત્થેરોચનામ પચ્ચહિ એતદગ્ગળાને હિ ભગવતા થોમિતસ્સ આનન્દત્થેરસ્સ સદ્ધિવિહારિકો અહોસિ. વજ્જિપુત્તકાનં ભિક્ખૂનં અધમ્મવત્થુદીપનં દુતિયસઙ્ગીતિયં કારણમેવ. કાળાસોકરાજાચ પગેવ અધમ્મવાદીભિક્ખૂનં સહાયોપિ સમાનો પુન ધમ્મવાદિભિક્ખૂનં સહાયો હુત્વા અનુગ્ગહં અકાસિ. તસ્મા દુતિયસાસનપગ્ગહો રાજાતિ વેદિતબ્બો.

દુતિયસઙ્ગીતિયં પન મહાયસત્થેર રેવત સબ્બકામિપ્પમુખાનં સત્તસતાનં મહાથેરાનં સિસ્સપરમ્પરા અનેકા હોન્તિ, ગણનપથં વીતિવત્તા. યમેત્થ ઇતો પરં વત્તબ્બ, તં અટ્ઠકથાયં વુત્તનયેન વેદિતબ્બં. તે પન મહાથેરા દુતિયં સઙ્ગાયિત્વા પરિનિબ્બાયિંસૂતિ. હોન્તિ ચેત્થ–

બુદ્ધિમન્તો ચ યે થેરા,
દુતિયસ્સઙ્ગિતિં કત્વા;
સાસનં પગ્ગહિત્વાન,
મચ્ચૂવસંવ સમ્પત્તા.

ઇદ્ધિમન્તોપિ યે થેરા,
મચ્ચુનો તાવ વસં ગમું;
કથંયેવ મયં મુત્તા,
તતો આરક મુચ્ચનાતિ;

અયં દુતિયસઙ્ગીતિકથાસઙ્ખેપો.

તતો પરં અટ્ઠતિંસાધિકાનિ દ્વેવસ્સસતાનિ સમ્માસબ્બુદ્ધસ્સ ભગવતો સાસનં નિરાકુલં અહોસિ નિરબ્બુદં. અટ્ઠતિંસાધિકે પન દ્વિવસ્સસતે સમ્પત્તે પાટલિપુત્ત નગરે સિરિધમ્માસોકસ્સનામ રઞ્ઞો કાલે નિગ્રોધસામણેરં પટિચ્ચ બુદ્ધસાસને પસીદિત્વા ભિક્ખુસઙ્ઘસ્સ લાભસક્કારં બાહુલ્લં અહોસિ. તદા સટ્ઠિસહસ્સમત્તા તિત્થિયા લાભસક્કારં અપેક્ખિત્વા અપબ્બજિતાપિ પબ્બજિતાવિય હુત્વા ઉપાસથપવારણાદિકમ્મેસુ પવિસન્તિ, સેય્યથાપિનામ હંસાનં મજ્ઝે બકા, યથા ચ ગુન્નં મજ્ઝે ગવજા, યથા ચ સિન્ધવાનં મજ્ઝે ગદ્રભાતિ.

તદા ભિક્ખુસઙ્ઘો ઇદાનિ અપરિસુદ્ધા પરિસાતિ મનસિ કરિત્વા ઉપોસથં ન અકાસિ. સાસને અબ્બુદં હુત્વા સત્તવસ્સાનિ ઉપોસથપવારણાનિ છિજ્જન્તિ. સિરિધમ્માસો કો ચ રાજા તં સુત્વા તં અધિકરણં વૂપસમેહિ ઉપોસથં કારાપેહીતિ એકં અમચ્ચં પેસેસિ. અમચ્ચો ચ ભિક્ખૂ ઉપોસથં અકત્તુકામે કિં કરિસ્સામીતિ રાજાનં પટિપુચ્છિતું અવિસહતાય સયં મૂળો હુત્વા અઞ્ઞેન મૂળેન મન્થેત્વા સચે ભિક્ખુસઙ્ઘો ઉપોસથં ન કરેય્ય, ભિક્ખુસઙ્ઘં ઘાતેતુકામો મહારાજાતિ સયં મૂળો હુત્વા મૂળસ્સ સન્તિકા મૂળવચનં સુત્વા વિહારં ગન્ત્વા ઉપોસથં અકત્તુકામં ભિક્ખુસઙ્ઘં ઘાતેસિ.

રાજા ચ તં સુત્વા અયં બાલો મયા અનાણત્તોવ હુત્વા ઈદિસં લુદ્દકમ્મં અકાસિ, અહં પાપકમ્મતો મુચ્ચિસ્સામિવા માવાતિ દ્વળકજાતો હુત્વા મહામોગ્ગલિપુત્ત તિસ્સત્થેરં ગઙ્ગાય પતિસોતતો આનેત્વા તં કારણં થેરં પુચ્છિ. થેરો ચ દીપકતિત્તિરજાતકેન અચેતનતાય પાપકમ્મતો મોચેસ્સસિતિ વિસ્સજ્જેસિ, સત્તાહમ્પિ તિત્થિયાનં વાદં સિરિધમ્માસોકરઞ્ઞો સિક્ખાપેસિ, વાદેન વાદં તુલયિત્વા સટ્ઠિસહસ્સમત્તે તિત્થિયે સાસનબાહિરં અકાસિ. તદા પન ઉપોસથં અકાસિ. ભગવતા વુત્તનિયામેનેવ કથાવત્થુઞ્ચ ભિક્ખુસઙ્ઘમજ્ઝે બ્યાકાસિ . અસોકારામે ચ સહસ્સમત્તા મહાથેરા નવહિ માસેહિ સઙ્ગાયિંસું.

તદા મજ્ઝિમદેસે પાટલિપુત્તનગરે સિરિધમ્માસોકરઞ્ઞો રજ્જં પત્વા અટ્ઠારસવસ્સાનિ અહેસું. મરમ્મરટ્ઠે પન સિરિખેત્તનગરે રમ્બોઙ્કસ્સનામ રઞ્ઞો રજ્જં પત્વા દ્વાદસ વસ્સાનિ અહેસુન્તિ.

ઇમિસ્સઞ્ચ તતિયસઙ્ગીતિયં મહામોગ્ગલિપુત્તતિસ્સત્થેરોનામ દુતિયસઙ્ગાયકેહિ મહાથેરેહિ બ્રહ્મલો કં ગન્ત્વા સાસનસ્સ પગ્ગહણત્થં તિસ્સનામ મહાબ્રહ્માનં આયાચિત નિયામેન તતો ચવિત્વા ઇધ મોગ્ગલિયાનામ બ્રાહ્મણિયા કુચ્છિમ્હિ નિબ્બત્તસત્તો.

લાભસક્કારં અપેક્ખિત્વા સટ્ઠિસહસ્સમતાનં તિત્થિયાનં સમણાલયં કત્વા ઉપોસથપવારણાદીસુ કમ્મેસુ પવેસનં પરિસાય અસુદ્ધત્તા સત્તવસ્સાનિ ઉપોસથસ્સ અકરણઞ્ચ સાસનસ્સ પગ્ગહણે કારણમેવ. મહામોગ્ગલિપુત્તતિસ્સ મજ્ઝન્તિક મહારેવપ્પમુખા મહાથેરા તતિયં સઙ્ગાયિત્વા તતિયં સાસનં પગ્ગહેસું.

સિરિધમ્માસોકરાજા ચ તિત્થિયાનં વાદં સલ્લક્ખેત્વા તિત્થિયે બહિસાસનકરણાદીહિ સાસનસ્સ પગ્ગહો રાજાતિ વેદિતબ્બો. મહામોગ્ગલિપુત્તતિસ્સ મજ્ઝિન્તિક મહારેવપ્પમુખાનં સહસ્સમત્તાનં મહાથેરાનં સિસ્સપરમ્પરા અનેકા હોન્તિ, ગણનપથં વીતિવત્તા. યમેત્થ ઇતો પરં વત્તબ્બં, તં અટ્ઠકથાયં વુત્તનયેન વેદિતબ્બં. તે પન મહાથેરા તતિયં સઙ્ગાયિત્વા પરિનિબ્બાયિંસૂતિ. હોન્તિ ચેત્થ–

મહિદ્ધિકાપિ યે થેરા,
સઙ્ગાયિત્વાન સાસને;
મચ્ચૂવસંવ ગચ્છિંસુ,
અબ્ભગબ્ભંવ ભાકરો.

યથા એતેચ ગચ્છન્તિ,
તથા મયમ્પિ ગચ્છામ;
કોનામ મચ્ચુના મુચ્ચે,

મચ્ચૂપરાયના સત્તા.

તસ્મા હિ પણ્ડિતો પોસો,
નિબ્બાનં પન અચ્ચુતં;
તસ્સેવ સચ્છિકત્થાય,
પુઞ્ઞં કરેય્ય સબ્બદાતિ.

અયં તતિયસઙ્ગીતિકથાસઙ્ખેપો.

તતો પરં કત્થ સમ્માસમ્બુદ્ધસ્સ ભગવતો સાસનં સુટ્ઠુ પતિટ્ઠહિસ્સતીતિ વિમંસિત્વા મહામોગ્ગલિપુત્તતિસ્સત્થેરો પચ્ચન્તદેસે જિનસાસનસ્સ સુપ્પતિટ્ઠિયમાનભાવં પસ્સિત્વા નવટ્ઠાનાનિ જિનસાસનસ્સ પતિટ્ઠાપનત્થાય વિસું વિસું મહાથેરે પેસેસિ. સેય્યથિદં. મહામહિન્દત્થેરં સીહળદીપં પેસેસિ-ત્વં એતં દીપં ગન્ત્વા તત્થ સાસનં પતિટ્ઠપેહીતિ, સોણત્થેરં ઉત્તરત્થેરઞ્ચસુવણ્ણભૂમિં, મહારક્ખિતત્થેરં યોનકલોકં, રક્ખિતત્થેરં વનવાસીરટ્ઠં, યોનકધમ્મરક્ખિતત્થેરં અપરન્તરટ્ઠં, મજ્ઝન્તિ કત્થેરં કસ્મીરગન્ધા રરટ્ઠં, મહારેવત્થેરં મહિંસકમણ્ડલં, મહાધમ્મરક્ખિતત્થેરં મહારટ્ઠં, મજ્ઝિમત્થેરં ચીનરટ્ઠન્તિ. તત્થ ચ ઉપસમ્પદપહોનકેન સઙ્ઘેન સદ્ધિં પેસેસિ. તે ચ મહાથેરા વિસું વિસું ગન્ત્વા સાસનં તત્થ તત્થ પતિટ્ઠાપેસું. પતિટ્ઠાપેત્વા ચ તેસુ તેસુ ઠાનેસુ ભિક્ખૂનં કાસાવપજ્જોતેન વિજ્જોતમાના અબ્ભહિમધૂરજોરાહુસઙ્ખાતેહિ વિમત્તો વિય નિસાનાથો જિનસાસનં અનન્તરાયં હુત્વા પતિટ્ઠાસિ.

તેસુ પન નવસુ ઠાનેસુ સુવણ્ણભૂમિનામ અધુના સુધમ્મનગરમેવ. કસ્મા પનેતં વિઞ્ઞાયતીતિ ચે. મગ્ગાનુમાનતો ઠાનાનુમાનતો વા. કથં મગ્ગાનુમાનતો. ઇતો કિર સુવણ્ણભૂમિ સત્તમત્તાનિ યોજનસતાનિ હોન્તિ, એકેન વાતે ન ગચ્છન્તી નાવા સત્તહિ અહોરત્તેહિ ગચ્છતિ, અથેકસ્મિં સમયે એવં ગચ્છન્તિ નાવા સત્તાહમ્પિ નદિયા વટ્ટમચ્છ પિટ્ઠે નેવ ગતાતિ અટ્ઠકથાયં વુત્તેન સીહળદીપતો સુવણ્ણભૂમિં ગતમગ્ગપ્પમાણેન સુખમ્મપુરતો સીહળદીપં ગતમગ્ગપ્પમાણં સમેતિ. સુધમ્મે પુરતો કિર હિ હિંસળદીપં સત્તમત્તાનિ યોજનસતાનિ હોન્તિ, ઉજું વાયુઆગમનકાલે ગચ્છન્તિ વાયુનાવા સત્તહિ અહોરત્તેહિ સમ્પાપુણાતિ. એવંમગ્ગાનુમાનતો વિઞ્ઞાયતિ.

કથં ઠાનાનુમાનતો. સુવણ્ણભૂમિ કિર મહાસમુદ્દસમીપે તિટ્ઠતિ, નાનાવેરજ્જકાનમ્પિ વાણિજાનં ઉપસઙ્કમનટ્ઠાનભૂતં મહાતિત્થં હોતિ. તેનેવ મહાજનકકુમારાદયો ચમ્પાનગરાદિતો સંવોહારત્થાય નાવાય સુવણ્ણભૂમિં આગમંસૂતિ. સુધમ્મપુરમ્પિ અધુના મહાસમુદ્દસમીપેયેવ તિટ્ઠતિ. એવં ઠાનાનુમાસતો વિઞ્ઞાયતીતિ.

અપરે પન સુવણ્ણભૂમિનામ હરિભુઞ્જરટ્ઠંયેવ, તત્થ સુ વણ્ણસ્સ બાહુલ્લત્તાતિ વદન્તિ. અઞ્ઞે પન સિયામરટ્ઠંયેવાતિ વદન્તિ. તં સબ્બં વિમંસિતબ્બં.

અપરન્તં નામ વિસું એકરટ્ઠમેવાતિ અપરે વદન્તિ. અઞ્ઞે પન અપરન્તંનામ સુનાપરન્તરટ્ઠમેવાતિ વદન્તિ. તં યુત્તમેવ. કસ્મા અપરન્તં નામ સુનાપરન્તરટ્ઠમેવાતિ વિઞ્ઞાયતીતિ ચે. અટ્ઠકથાસુ દ્વીહિ નામેહિ વુત્તત્તા. ઉપરિપણ્ણાસઅટ્ઠકથાયઞ્હિ સળાયતનસંયુત્તટ્ઠકથાયઞ્ચ અટ્ઠકથાચરિયેહિ સુનાપરન્તરટ્ઠે કોણ્ડધાનત્થેરેન સલાકાદાનાધિકારે લદ્ધેતદગ્ગટ્ઠાનતં દસ્સન્તેહિ અપરન્તરટ્ઠં સુન સદ્દેન યોજેત્વા વુત્તં. ધમ્મપદટ્ઠકથાયં પન અઙ્ગુત્તરટ્ઠકથાયઞ્ચ તમેવ રટ્ઠં વિના સુનસદ્દેન વુત્તં. સુનસદ્દો ચેત્થ પુત્તપરિયાયો. મન્ધાતુરઞ્ઞો જેટ્ઠપુત્તો

ચતુદ્દીપવાસિ નો પક્કોસિત્વા તેસં વિસું વિસું નિવાસટ્ઠાનં નિય્યાદેસિ. તત્થ ઉત્તરદીપવાસીનં ઠાનં કુરુરટ્ઠંનામ, પુબ્બદીપવાસીનં પન વેદેહરટ્ઠંનામ, પચ્છિમદીપવાસીનં અપરન્તં નામ. ભત્તપચ્છિમદીપે જાતત્તા તે સુનસદ્દેન વુત્તા. તત્ર જાતાપિ હિ તેસં પુત્તાતિવા સુનાતિવા વુત્તા, યથા વજ્જિપુત્તકા ભિક્ખૂતિ. વત્તિચ્છાવસેન વા વાચાસિલિટ્ઠવસેન ચ ઇદમેવ સુનસદ્દેન વિસેસેત્વા વોહરન્તીતિ દટ્ઠબ્બં.

યોનકરટ્ઠંનામ યવનમનુસ્સાનં નિવાસટ્ઠાનમેવ, યંજઙ્ગમટ્ઠઇતિ વુચ્ચતિ.

વનવાસીરટ્ઠંનામ સિરિખેત્તનગરટ્ઠાનમો. કેચિ પન વનવાસીરટ્ઠંનામ એકં રટ્ઠમેવ, ન સિરિખેત્તનગરટ્ઠાનન્તિ વદન્તિ. તં ન સુન્દરં. સિરિખેત્તનગરટ્ઠાનમેવ હિ વનવાસીરટ્ઠં નામ. કસ્મા પનેતં વિઞ્ઞાયતીતિચે. ઇમસ્સ અમ્હાકં રઞ્ઞો ભાતિકરઞ્ઞો કાલે સિરિખેત્તનગરે ગુમ્ભેહિ પટિચ્છાદિતે એકસ્મિં પથવિપુઞ્જે અન્તો નિમ્મુજ્જિત્વા ઠિતં પોરાણિકં એકં લોહમયબુદ્ધપટિપિમ્બં પટિલભિ, તસ્સ ચ પલ્લઙ્કે ઇદં વનવાસીરટ્ઠવાસીનં પૂજનત્થાયાતિઆદિના પોરાણલેખનં દિસ્સતિ, તસ્મા ચેવેતં વિઞ્ઞાયતીતિ.

કસ્મીરગન્ધારરટ્ઠંનામ કસ્મીરરટ્ઠં ગન્ધારરટ્ઠઞ્ચ. તાનિ પન રટ્ઠાનિ એકાબદ્ધાનિ હુત્વા તિટ્ઠન્તિ. તેનેવ મજ્ઝન્તિકત્થેરં એકં દ્વીસુ રટ્ઠેસુ પેસેસિ. જનપદત્તા પન નપુંસકેકત્તં ભવતિ. તદા પન એકસ્સ રઞ્ઞો આણાય પતિટ્ઠાનવિસયત્તા એકત્તવચનેન અટ્ઠકથાયં વુત્તન્તિપિ વદન્તિ.

મહિંસકમણ્ડલંનામ અન્ધકરટ્ઠં, યં યક્ખપુરરટ્ઠન્તિ વુચ્ચતિ.

મહારટ્ઠંનામ મહાનગરરટ્ઠં. આધુના હિ મહારટ્ઠમેવ ન ગરસદ્દેન યોજેત્વા મહાનગરરટ્ઠન્તિ વોહરન્તીતિ. સિયામરટ્ઠન્તિપિ વદન્તિ આચરિયા.

ચિનરટ્ઠંનામ હિમવન્તેન એકાબદ્ધં હુત્વા ઠિતં ચીનરટ્ઠં ચે વાતિ.

ઇદં સાસનસ્સ નવસુ ઠાનેસુ વિસું વિસું પતિટ્ઠાનં.

ઇદાનિ આદિતો પટ્ઠાય થેરપરમ્પરકથા વત્તબ્બા. સમ્માસમ્બુદ્ધસ્સ હિ ભગવતો સદ્ધિવિહારિકો ઉપાલિત્થેરો,તસ્સ સિસ્સો દાસકત્થેરો, તસ્સ સિસ્સો સોણકત્થેરો, તસ્સ સિસ્સો સિગ્ગવત્થેરો ચન્દવજ્જિત્થે રો ચ, તેસં સિસ્સો મોગ્ગલિપુત્તતિસ્સત્થેરોતિ ઇમે પઞ્ચમહાથેરા સાસનવંસે આદિભૂતા આચરિયપરમ્પરાનામ. તેસઞ્હિ સિસ્સપરમ્પરભૂતા થેરપરમ્પરા યાવજ્જતના ન ઉપચ્છિન્ધન્તિ. આચરિયપરમ્પરાય ચ લજ્જિભિક્ખૂ યેવ પવેસેત્વા કથેતબ્બા નો અલજ્જિભિક્ખૂ. અલજ્જીભિક્ખૂ નામ હિ બહુસ્સુતાપિ સમાના લાભગરુલોકગરુઆદિહિ ધમ્મતન્તિ નાસેત્વા સાસનવરે મહાભયં ઉપ્પાદેન્તીતિ. સાસનરક્ખનકમ્મંનામ હિ લજ્જીનંયેવ વિસયો નો અલજ્જીનં. તેનાહુ પોરાણા થેરા, અનાગતે સાસનં કો નામ રક્ખિસ્સતીતિ અનુપેક્ખિત્વા અનાગતે સાસનં લજ્જિનો રક્ખિસ્સન્તિ, લજ્જિનો રક્ખિસ્સન્તિ, લજ્જિનો રક્ખિસ્સન્તીતિ તિક્ખાત્તું વાચં નિચ્છારેસું. એવં મજ્ઝિમદેસેપિ અલજ્જીપુગ્ગલા બહુ સન્તીતિ વેદિતબ્બા.

પરિનિબ્બાનતો હિ ભગવતો વસ્સસતાનં ઉપરિ પુબ્બે વુત્તનયેનેવ વજ્જિપુત્તકા ભિક્ખૂ અધમ્મવત્થૂનિ દીપેત્વા પઠમસઙ્ગીતિકાલે બહિકતેહિ પાપભિક્ખૂહિ સદ્ધિં મન્તેત્વા સહાયં ગવેસેત્વા મહાસઙ્ગીતિવોહારેન મહાથેરા વિય સઙ્ગીતિં અકંસુ. કત્વા ચ વિસું ગણા અહેસું. અહોવત ઇદં હાસિતબ્બકમ્મં, સેય્યથાપિ નામ જરસિઙ્ગાલો

ચતુપદસામઞ્ઞેન માનં જપ્પેત્વા અત્તાનં સીહં વિય મઞ્ઞિત્વા સીહો વિય સીહનાદં નદીતિ. તે પાવચનં યથા ભૂતં અજાનિત્વા સદ્દચ્છાયામત્તેન યથાભૂતં અત્થં નામ સિંસુ. કિઞ્ચિ પાવચનમ્પી અપનેસું. તઞ્ચ સકગણેયેવ હોતિ, ન ધમ્મવાદીગણે. ધમ્મવિનયં વિકોપેત્વા યથિચ્છિત વસેનેવ ચરિંસુ. અયં પન મહાસઙ્ગીતિનામ એકો અધમ્મવાદીગણો.

તતો પચ્છા કાલં અતિક્કન્તે તતોયેવ અઞ્ઞમઞ્ઞં વાદતો ભિજ્જિત્વા ગોકુલિકોનામ એકો ગણો એકબ્યોહારોનામ એકોતિ દ્વે ગણા ભિજ્જિંસુ. તતો પચ્છા ગોકુલિકગણગણતોયેવ અઞ્ઞમઞ્ઞં ભિજ્જિત્વા બહુસ્સુતિકોનામ એકો ગણો પઞ્ઞત્તિવાદોનામ એકોતિ દ્વે ગણા ભિજ્જિંસુ. પુનપિ તેહિયેવ ગણેહિ ચેતિયવાદોનામ એકો ગણો ભિજ્જિ.

તતો પચ્છા ચિરકાલં અતિક્કન્તે ધમ્મવાદીગણેહિ વિસભાગગણં પવિસિત્વા મહિંસાસકોનામ એકોગણો વજ્જિપુત્તકોનામ એકોતિ દ્વે ગણા ભિજ્જિંસુ. તતો પચ્છાપિ વજ્જિપુત્તકગણતોયેવ અઞ્ઞમઞ્ઞં ભિજ્જિત્વા ધમ્મુત્તરિકોનામ એકો ગણો, ભદ્દયાનિકોનામ એકો, છન્નાગારિકોનામ એકો, સમુતિકોનામ એકોતિ ચત્તારો ગણા ભિજ્જિંસુ.

પુનપિ મહિંસાસકગણતો અઞ્ઞમઞ્ઞં ભિજ્જિત્વા સબ્બત્થિવાદોનામ એકો ગણો, ધમ્મગુત્તિકોનામ એકો, કસ્સપિયોનામ એકો, સઙ્કન્તિકોનામ એકો, સુત્તવાદો નામ એકોતિ પઞ્ચ ગણા ભિજ્જિંસુ.

એવં મજ્ઝિમદેસે દુતિયસઙ્ગીતિં સઙ્ગાયન્તાનં મહાથેરાનં ધમ્મવાદીથેરવાદગણતો વિસું વિસું ભિજ્જમાના અધમ્મવાદીગણા સત્તરસ અહેસું. તે ચ અધમ્મવાદીગણા સાસને થેરપરમ્પરાય અનન્તો ગધા. તે હિ સાસને ઉપકારા ન હોન્તિ, થેરપરમ્પરાય ચ પવેસેત્વા ગણ્હિતું ન સક્કા, યથા હંસગણે બકો, યથા ચ ગો ગણે ગવજો, યથા ચ સુવણ્ણગણે હારકુટોતિ.

મહાકસ્સપત્થેરાદિતો પન આગતા થેરપરમ્પરા ઉપાલિ દાસકો ચેવાતિઆદિના પરિવારખન્ધકે સમન્તપાસાદિકટ્ઠકથાયઞ્ચ આગતનયેનેવ વેદિતબ્બા.

ઉપાલિત્થેરાદીનં પરિસુદ્ધાચારાદીનિ અનુમાનેત્વા યાવ મોગ્ગલિપુત્તતિસ્સત્થેરા, તાવ તેસં થેરાનં પરિસુદ્ધા ચારાદીનીતિ સક્કા ઞાતું, સેય્યથાપિ નદિયા ઉપરિસોતે મેઘવસ્સાનિ અનુમાનેત્વા અધોસોતે નદિયા ઉદકસ્સ બાહુલ્લભાવો વિઞ્ઞાતું સક્કાતિ અયં કારણાનુમાનનયો નામ.

યાવ પન મોગ્ગલિપુત્તતિસ્સત્થેરા, તાવ થેરાનં પરિસુદ્ધાચારાદીનિ અનુમાનેત્વા ઉપાલિત્થેરસ્સ પરિસુદ્ધાચારાદીનીતિ સક્કા ઞાતું, સેય્યથાપિ નામ ઉપરિધૂમં પસ્સિત્વા અનુમાનેત્વા અગ્ગિ અત્થીતિ સક્કા ઞાતુન્તિ અયં ફલાનુમાનન યો નામ.

અદિભૂતસ્સ પન ઉપાલિત્થેરસ્સ અવસાનભૂતસ્સ ચ મોગ્ગલિપુત્તતિસ્સત્થેરસ્સ પરિસુદ્ધાચારાદીનિ અનુમાનેત્વા મજ્ઝે દાસકસોણસિગ્ગવાદીનં થેરાનં પરિસુદ્ધાચારાદીનિતિ સક્કા ઞાતું, સેય્યથાપિ નામ સિલાપટ્ટસ્સ ઓરભાગે પારભાગે ચ મિગપદવળઞ્જનં દિસ્વા અનુમાનેત્વા મજ્ઝે અપાકટં પદવળઞ્ચનં અત્થીતિ સક્કા ઞાતુન્તિ અયં મિગપદવળઞ્જન નયો નામ.

એવં તીહિ નયેહિ અયં થેરવાદગણો ધમ્મવાદીલજ્જિપેસલોતિ વેદિતબ્બો. એવમુપરિપિ નયો નેતબ્બો. થેરપરમ્પરા ચ યાવ પોત્થકારુળા પરિવારખન્ધકે સમન્ત પાસાદિકાયઞ્ચ તતો મહિન્દો ઇટ્ટિયોતિઆદિના વુત્ત નયેન વેદિતબ્બાતિ.

ઇતિ સાસનવંસે નવટ્ઠાનાગતસાસનવંસકથામગ્ગો

નામ પઠમો પરિચ્છેદો.

૨. સીહળદીપિકસાસનવંસકથામગ્ગો

૨. ઇદાનિ સીહળદીપસાસનકથામગ્ગં વત્તું ઓકાસો અનુપ્પત્તો, તસ્મા તં વક્ખામિ.

સીહળદીપસ્મિં સાસનસ્સ પતિટ્ઠાનભૂતત્તા ચેતિયગબ્ભસદિસં હોતિ. સમ્માસમ્બુદ્ધો કિર સીહળદીપં ધરમાનકાલેપિ તિક્ખત્તું અગમાસિ. પઠમં યક્ખાનં દમનત્થં એકકોવ ગન્ત્વા યક્ખે દમેત્વા મયિ પરિનિબ્બુતે સીહળદીપે સાસનં પતિટ્ઠહિસ્સતીતિ તમ્બપણ્ણિદીપે આરક્ખં કરોન્તો તિક્ખત્તું દીપં આવિજ્ઝિ. દુતિયં માતુલભાગિનેય્યાનં નાગરા જૂનં દમનત્થાય એકકોવ ગન્ત્વા તે દમેત્વા અગમાસિ. તતિયં પઞ્ચભિક્ખુસતપરિવારો ગન્ત્વા મહાચેતિયટ્ઠાને ચ થૂપારામચેતિયટ્ઠાને ચ મહાબોધિપતિટ્ઠિતટ્ઠાને ચ મહિયઙ્ગણચેતિયટ્ઠાને ચ મુદિઙ્ગણચેતિયટ્ઠાને ચ દીઘવાપિ ચેતિયટ્ઠાને ચ કલ્યાણિયચેતિયટ્ઠાને ચ નિરોધસમાપત્તિં સમાપજ્જિત્વા નિસીદિ.

તદા ચ પન સાસનં ઓગાહેત્વાન તાવ તિટ્ઠતિ. પચ્છા પન યથાવુત્તત્થેરપરમ્પરાય સમભિનિવિટ્ઠેન મહામોગ્ગલિપુત્તતિસ્સત્થેરેન પેસિતો મહિન્દત્થેરો જિનચક્કે પઞ્ચતિંસાધિકે દ્વિસતે સમ્પત્તે દુતિયકત્તિકમાસે ઇટ્ટિયેન ઉત્તિયેન સમ્બુલેન ભદ્દસાલેન ચાતિ એતેહિ થેરેહિ સદ્ધિં સીહળદીપં અગમાસિ. સોણુત્તરત્થેરાદયો જિનચક્કે પઞ્ચતિંસાધિકે દ્વિસતે સમ્પત્તે દુતિયકત્તિકમાસેયેવ સાસનસ્સ પતિટ્ઠાપનત્થાય અત્તનો અત્તનો સમ્પત્તભારભૂતં તં તં ઠાનં અગમંસુ.

મહામહિન્દત્થેરો પન સત્તમાસાનિ આગમેત્વા જિનચક્કે છત્તિંસાધિકે દ્વિસતે સમ્પત્તે જેટ્ઠમાસસ્સ પુણ્ણમિયં સીહળદીપં સાસનસ્સ પતિટ્ઠાપનત્થાય અગમાસિ. તેનેવ તેસુ નવસુ ઠાનેસુ સીહળદીપં છત્તિંસાધિકે દ્વિસ તે અગમાસિ. અઞ્ઞાનિ પન અટ્ઠ ઠાનાનિ પઞ્ચતિંસાધિકદ્વિસતેયેવ અગમાસીતિ વિસુંવ વત્થપેતબ્બો.

કસ્મા પન મહામહિન્દત્થેરો સત્તમાસાનિ આગમેત્વા સબ્બપચ્છા સીહળદીપં ગચ્છતીતિ. સીહળદીપે મુટભિવો નામ રાજા જરાદુબ્બલો અહોતિ, સાસનં પગ્ગહેતું અસમત્થો, તસ્સ પન પુત્તો દેવાનં પિય તિસ્સો નામ રાજકુમારો દહરો સાસનં પગ્ગહેતું સમત્થો ભવિસ્સતિ, સો ચ દેવાનં વિયતિસ્સો રજ્જં તાવ લભતુ વેદિસ્સકગિરિનગરે માતુયા સદ્ધિં ઞાતકે તાવ પસ્સામીતિ અપેક્ખિત્વા સત્તમાસાનિ આગમેત્વા છત્તિંસાધિકદ્વિસતેયેવ જિનચક્કે મહામહિન્દત્થેરો સીહળદીપં ગચ્છતીતિ વેદિતબ્બં.

મહામહિન્દત્થેરો ચ ઇટ્ટિયાદીહિ થેરેહિ ચતૂહિ ભાગિનેય્યેન સુમનસામણેરેન ભણ્ડુકેન નામ ઉપાસકે ન ચાતિ એતેહિ સદ્ધિં છત્તિંસાધિકે દ્વિસતે જિનચક્કે જેટ્ઠમાસપુણ્ણમિયં સુવણ્ણહંસા વિય જેટ્ઠમાસે નભં ઉગ્ગન્ત્વા આકાસમગ્ગેન અનુરાધપુરસ્સ પુરત્થિમદિસાભાગે મિસ્સ કપબ્બતકૂટે પતિટ્ઠાસિ.

જેટ્ઠમાસસ્સ ચ પુણ્ણમિયં લઙ્કાદીપે જેટ્ઠમૂલનક્ખત્તસભા હુત્વા મનુસ્સા છણં અકંસુ. તેનેવાહ સારત્થદીપનિયં નામ વિનયડીકાયં, જેટ્ઠમાસસ્સ પુણ્ણમિયં જેટ્ઠનક્ખત્તં મૂલનક્ખત્તં વા હોતીતિ. તત્થ ચ પુણ્ણમિનક્ખત્તં રાજમત્તન્તે પુણ્ણમિનક્ખત્તવિચારણનયેન વુત્તન્તિ દટ્ઠબ્બં.

દેવાનં પિય તિસ્સો ચ રાજા નક્ખત્તં નામ ઘોસાપેત્વા છણં કારેથાતિ અમચ્ચે આણાપેત્વા ચત્તાલી સપુરિસસહસ્સપરિવારો નગરમ્હા નિક્ખમિત્વા યેન મિસ્સ કપબ્બતો, તેન પાયાસિ મિગવં કીળિતુકામો. અથ

તસ્મિં પબ્બતે અધિવત્થા એકા દેવતા મિગરૂપેન રાજાનં ફલોભેત્વા પક્કોસિત્વા થેરસ્સ અભિમુખં અકાસિ.

થેરો રાજાનં આગચ્છન્તં દિસ્વા મમંયેવ રાજા પસ્સતુ મા ઇતરેતિ અધિટ્ઠહિત્વા તિસ્સ તિસ્સ ઇતો એહીતિ આહ. રાજા તં સુત્વા ચિન્તેસિ, ઇમસ્મિં દીપે જાતો સકલોપિ મનુસ્સો મં તિસ્સોતિ નામં ગહેત્વા આલપિતું સમત્થો નામ નત્થિ, અયં પન ભિન્નભિન્નપટધરો ભણ્ડુકાસાવ વસનો મં નામેન આલપતિ, કો નુખો અયં ભવિસ્સતિ, મનુસ્સો વા અમનુસ્સો વાતિ. થેરો આહ,–

સમણા મયં મહારાજ, ધમ્મરાજસ્સ સાવકા;
તવેવ અનુકમ્પાય, જમ્બુદીપા ઇધાગતાતિ.

તદા ચ દેવાનં પિયતિસ્સો રાજા અસોકરઞ્ઞા પેસિતેન અભિસેકેન એકમાસાભિસિત્તો અહોસિ. વિસાખપુણ્ણમાયં હિસ્સ અભિસેકમકંસુ. સો ચ અસોકરઞ્ઞા પેસિતે ધમ્મપણ્ણાકારે રતનત્તયગુણપ્પટિસંયુત્તં સાસનપ્પવત્તિં અચિરસુતં અનુસ્સરમાનો તં થેરસ્સ સમણા મયં મહારાજ, ધમ્મરાજસ્સ સાવકાતિ વચનં સુત્વા અય્યા નુખો આગતાતિ તાવદેવ આવુધં નિક્ખિપિત્વા એકમન્તં નિસીદિ સમ્મોદનીયં કથં કથયમાનો. યથાહ,–

આવુધં નિક્ખિપિત્વાન, એકમન્તં ઉપાવિસિ;
નિસજ્જ રાજા સમ્મોદિ, બહું અત્થૂપસઞ્હિતન્તિ.

સમ્મોદનીયં કથઞ્ચ કુરુમાનેયેવ તસ્મિં તાનિપિ ચત્તાલીસપુરિસસહસ્સાનિ આગન્ત્વા સમ્પરિવારેસું. તદાથેરો ઇતરેપિ છ જને દસ્સેસિ. રાજા દિસ્વા ઇમે કદા આગતાતિ આહ. મયા સદ્ધિંયેવ મહારાજાતિ. ઇદાનિ પન જમ્બુદીપે અઞ્ઞેપિ એવરૂપા સમણા સન્તીતિ. સન્તિ મહારાજ એતરહિજમ્બુદીપો કાલાવપજ્જોતો ઇસિવાતપટિવાતો, તસ્મિં–

તેવિજ્જા ઇદ્ધિપત્તા ચ, ચેતોપરિયકોવિદા;
ખીણાસવા અરહન્તો, બહૂ બુદ્ધસ્સ સાવકાતિ.

ભન્તે કેન આગતત્થાતિ. નેવ મહારાજ ઉદકેન, ન થલેનાતિ. રાજા આકાસેન આગતાતિ અઞ્ઞાસિ. થેરો અત્થિ નુખો રઞ્ઞો પસ્સાવેય્યત્તિકન્તિ વીમંસનત્થાય આસન્નં અમ્બરુક્ખં આરબ્ભ પઞ્હં પુચ્છિ, –

કિન્નામો મહારાજ અયં રુક્ખોતિ. અમ્બરુક્ખો નામ ભન્તેતિ. ઇમં પન મહારાજ અમ્બં મુઞ્ચિત્વા અઞ્ઞો અમ્બો અત્થિ વા નત્થિ વાતિ. અત્થિ ભન્તે અઞ્ઞેપિ બહૂ અમ્બરુક્ખાતિ. ઇમઞ્ચ અમ્બં તે ચ અમ્બે મુઞ્ચિત્વા અત્થિ નુખો મહારાજ અઞ્ઞે રુક્ખાતિ. અત્થિ ભન્તે, તે પન ન અમ્બરુક્ખાતિ. અઞ્ઞે ચ અમ્બે અનમ્બે ચ મુઞ્ચિત્વા અત્થિ પન અઞ્ઞો રુક્ખોતિ. અયમેવ ભન્તે અમ્બ રુક્ખોતિ. સાધુ મહારાજ પણ્ડિતોસીતિ.

અત્થિ પન મહારાજ તે ઞાતકાતિ. અત્થિ ભન્તે બહૂજનાતિ. તે મુઞ્ચિત્વા કેચિ અઞ્ઞાતકાપિ અત્થિ મહારાજાતિ. અઞ્ઞાતકા ભન્તે ઞાતકેહિ બહુતરાતિ. તવઞાતકે ચ અઞ્ઞાતકે ચ મુઞ્ચિત્વા અત્થઞ્ઞો કોચિ મહારાજાતિ. અહમેવ ભન્તેતિ. સાધુ મહારાજ અત્તા નામ અત્તનો નેવ ઞાતકો ન અઞ્ઞાતકોતિ.

અથ થેરો પણ્ડિતો રાજા સક્ખિસ્સતિ ધમ્મં અઞ્ઞાતુન્તિ ચૂળહત્થિપદોપમસુત્તં કથેસિ. કથાપરિયોસાને રાજા તીસુ સરણેસુ પતિટ્ઠહિ સદ્ધિં ચત્તાલીસાય પાણસહસ્સેહીતિ. તતો પરં યં યં વત્તબ્બં, તં તં સમન્તપાસાદિકાદીસુ વુત્તનયેન વેદિતબ્બં.

ઇચ્ચેવં સીહળદીપે સાસનાનુગ્ગહણ મહિન્દત્થેરતો આગતા સિસ્સપરમ્પરા બહૂ હોન્તિ, ગણનપથં વીતિ વત્તા. કથં. મહામહિન્દત્થેરસ્સ સિસ્સો અરિટ્ઠો નામ થેરો, તસ્સ સિસ્સો તિસ્સદત્તો, તસ્સ સિસ્સો કાળસુમનો, તસ્સ સિસ્સો દીઘો, તસ્સ સિસ્સો દીઘ સુમનો, તસ્સ સિસ્સો કાળસુમનો, તસ્સ સિસ્સો નાગો, તસ્સ સિસ્સો બુદ્ધરક્ખિતો, તસ્સ સિસ્સો તિસ્સો, તસ્સ સિસ્સો રેવો, તસ્સ સિસ્સો સુમનો, તસ્સ સિસ્સો ચૂળનાગો, તસ્સ સિસ્સો ધમ્મપાલિ એતા, તસ્સ સિસ્સો ખેમો, તસ્સ સિસ્સો ઉપલિસ્સો, તસ્સ સિસ્સો ફુસ્સદેવો, તસ્સ સિસ્સો સુમનો, તસ્સ સિસ્સો મહાપદુમો, તસ્સ સિસ્સો મહાસીવો, તસ્સ સિસ્સો ઉપાલિ, તસ્સ સિસ્સો મહાનાગો, તસ્સ સિસ્સો અભયો, તસ્સ સિસ્સો તિસ્સો, તસ્સ સિસ્સો સુમનો, તસ્સ સિસ્સો ચૂળાભયો, તસ્સ સિસ્સો તિસ્સો, તસ્સ સિસ્સો ચૂળદેવો, તસ્સ સિસ્સો સીવોતિ. અયં યાવ પોત્થકારુળસઙ્ગાતા ચતુત્થસઙ્ગીતિકા, તાવ થેરપરમ્પરાતિ દટ્ઠબ્બા.

વુત્તઞ્હેતં અટ્ઠકથાયં,– યાવજ્જભના તેસંયેવ અન્તેવાસિકપરમ્પરભૂતાય આચરિયપરમ્પરાય આભતન્તિતિ વેદિતબ્બન્તિ.

એવં તેસં સિસ્સપરમ્પરભૂતા આચરિયપરમ્પરા યાવજ્જતના સાસને પાકટા હુત્વા આગચ્છન્તીતિ વેદિતબ્બ.

સાસને વિનયધરેહિ નામ તિલક્ખણસમ્પન્નેહિ ભવિતબ્બં. તીણિ હિ વિનયધરસ્સ લક્ખણાનિ ઇચ્છિ તબ્બાનિ. કતમાનિ તીણિ. સુત્તઞ્ચસ્સ સ્વાગતં હોતિ સુપ્પવત્તિ સુવિનિચ્છિતં સુત્તતો અનુબ્યઞ્જનતોતિ ઇદમેકં લક્ખણં, વિનયે ખો પન ઠિતો હોતિ અસંહીરોતિ ઇદં દુતિયં, આચરિયપરમ્પરા ખો પનસ્સ સુગ્ગહિતા હોતિ સુમનસિકતા સુપધારિતાતિ ઇદં તતિયં.

તત્થ આચરિયપરમ્પરા ખો પનસ્સ સુગ્ગહિતા હોતીતિ થેરપરમ્પરા વંસપરમ્પરા ચસ્સ સુટ્ઠુગહિતા હોતિ. સુમનસિકતાતિ સુટ્ઠુ મનસિકતા, આવજ્જિતમત્તે ઞ્જજલિ તપ્પદીપો વિય હોતિ.

સુપધારિતાતિ સુટ્ઠુ ઉપધારિતા, પુબ્બાપરાનુસન્ધિતો અત્થતો કારણતો ચ ઉપ ધારિતા. અત્તનો મતિં પહાય આચરિયસુદ્ધિયા વત્તા હોતિ, મય્હં આચરિયો અસુકાચરિયસ્સ સન્તિકે ઉગ્ગણ્હિ, સો અસુકસ્સાતિ એવં સબ્બં આચરિયપરમ્પરં થેર વાદઙ્ગં આહરિત્વા યાવ ઉપાલિત્થેરો સમ્માસમ્બુદ્ધસ્સ સન્તિકે ઉગ્ગણ્હીતિ પાપેત્વા ઠપેતિ. તતોપિ આહરિત્વા ઉપાલિત્થેરો સમ્માસમ્બુદ્ધસ્સ સન્તિકે ઉગ્ગણ્હિ, દાસકત્થેરો અત્તનો ઉપજ્ઝાયસ્સ ઉપાલિત્થેરસ્સ, સોણકત્થેરો અત્તનો ઉપજ્ઝાયસ્સ દોસકત્થેરસ્સ, સિગ્ગવત્થેરો અત્તનો ઉપજ્ઝાયસ્સ સોણકત્થેરસ્સ, મોગ્ગલિપુત્તતિસ્સત્થેરો અત્તનો ઉપજ્ઝાયસ્સ સિગ્ગવત્થેરસ્સ ચણ્ડ વજ્જિત્થેરસ્સ ચાતિ એવં સબ્બં આચરિયપરમ્પરં થેરવાદઙ્ગં આહરિત્વા અત્તનો આચરિયં પાપેત્વા ઠપેતિ. એવં ઉગ્ગહિતા હિ આચરિયપરમ્પરા સુગ્ગહિતા હોતિ.

એવં અસક્કોન્તેન પન દ્વે તયો પરિવટ્ટા ઉગ્ગહેતબ્બા. સબ્બપચ્છિમેન હિ નયેન યથા આચરિયો ચ આચરિયાચરિયો ચ પાળિઞ્ચ પરિપુચ્છઞ્ચ વદન્તિ, તથા ઞાતું વત્તતીતિ.

યથા વુત્તત્થેરપરમ્પરા પન ભગવતો ધરમાનકાલતો પટ્ઠાય યાવ પોત્થકારુળ્હા મુખપાઠેનેવ પિટકત્તયં ધારેસું, પરિપુણ્ણં પન કત્વા પોત્થકે લિખિત્વા ન ઠપેન્તિ. એવં મહાથેરા દુક્કરકમ્મં કત્વા સાસનં પગ્ગણ્હિંસુ. તત્રિદં વત્થુ,–

સીહળદીપે કિર ચણ્ડાલતિસ્સભયેન સક્કો ભિન્દિત્વા દેવો ચ અવસ્સિત્વા દુબ્ભિક્ખભયં ઉપ્પજ્જિ. તદા સક્કો દેવાનમિન્દો આગન્ત્વા તુમ્હે ભન્તે પિટકં ધારેતું ન સક્ખિસ્સથ, નાવં પન આરુહિત્વા જમ્બુદીપં ગચ્છથ, સચે નાવા અપ્પહોનકા ભવેય્ય, કટ્ઠેન વા વેળુના વા તરથ, અભયત્થાય પન મયં રક્ખિસ્સામાતિ આહ.

તદા સટ્ઠિમત્તા ભિક્ખૂ સમુદ્દતીરં ગન્ત્વા પુન એતદહોસિ,– મયં જમ્બુદીપં ન ગચ્છિસ્સામ, ઇધેવ વસિત્વા તેપિટકં ધારિસ્સામાતિ. તતો પચ્છા નાવા તિત્થતો નિવત્તિત્વા સીહળદીપેકદેસં મલયજનપદં ગન્ત્વા મૂલફલાદીહિયેવ યાપેત્વા સજ્ઝાયં અકંસુ. છાતકભયેન અતિપીળિતા હુત્વા એવમ્પિ કાતું અસક્કોન્તો વાળુકતલે ઉરં ઠપેત્વા સીસેન સીસં અભિમુખં કત્વા વાચં અનિચ્છારેત્વા મનસાયેવ અકંસુ. એવં દ્વાદસવસ્સાનિ સદ્ધિં અટ્ઠકથાય તેપિટકં રક્ખિત્વા સાસનં અનુગ્ગહેસું.

દ્વાદસવસ્સેસુ પન અતિક્કન્તેસુ તં ભયં વૂપસમિત્વા પુબ્બે જમ્બુદીપં ગચ્છન્તા સત્તભિક્ખુસતા આગન્ત્વા સીહળદીપેકદેસં રામજનપદે મણ્ડલારામવિહારં આપજ્જિંસુ. તેપિ સટ્ઠિમત્તા ભિક્ખૂ તમેવ વિહારં ગન્ત્વા અઞ્ઞમઞ્ઞં સમ્મન્તેત્વા સજ્ઝાયિંસુ. તદા અઞ્ઞમઞ્ઞં સમેન્તિ, ન વિરુજ્ઝન્તિ, ગઙ્ગાદકેન વિય યમુનોદકં સંસન્દેન્તિ. એવં પિટકત્તયં મુખપાઠેનેવ ધારેત્વા મહાથેરા દુક્કરકમ્મં કરોન્તીતિ વેદિતબ્બા.

યમ્પિ પરિયત્તિં એકપદમત્તમ્પિ અવિરજ્ઝિત્વા ધારેન્તિ, તં દુક્કરકમ્મમેવ.

સીહળદીપે કિર પુનબ્બસુકસ્સ નામ કુટુમ્બિકસ્સ પુત્તો તિસ્સત્થેરો બુદ્ધવચનં ઉગ્ગણ્હિત્વા ઇમં જમ્બુદીપં આગન્ત્વા યોનકધમ્મરક્ખિતત્થેરસ્સ સન્તિકે બુદ્ધવચનં ઉગ્ગણ્હિત્વા ગચ્છન્તો નાવં અભિરૂહનતિત્થે એકસ્મિં પદે ઉપ્પન્નકઙ્ખો યોજનસતમગ્ગં નિવત્તિત્વા આચરિયસ્સ સન્તિકં આગચ્છન્તો અન્તરામગ્ગે એકસ્સ કુટુમ્બિકસ્સ પઞ્હં કથેસિ. સો પસીદિત્વા સતસહસ્સગ્ઘનકં કમ્પલં અદાસિ. સોપિ તં આહરિત્વા આચરિયસ્સ અદાસિ. થેરો વા સિયા કોટ્ટેત્વા નિસીદનટ્ઠાને પરિભણ્ડં કારેસિ. કિમત્થાયાતિ. પચ્છિમાય જનતાય અનુગ્ગહત્થાય. એવં કિરસ્સ અહોસિ,– અમ્હાકં ગતમગ્ગં આવજ્જિત્વા અનાગતે સબ્રહ્મચારિનો પટિપત્તિં પૂરેતબ્બં મઞ્ઞિસ્સન્તીતિ. તિસ્સત્થેરોપિ આચરિયસ્સ સન્તિકે કઙ્ખં છિન્દિત્વા સીહળદીપમેવ સકટ્ઠાનં આગમાસીતિ. ઇચ્ચેવં પરિયત્તિં એકપદમત્તમ્પિ અવિરજ્ઝિત્વા ધારણમ્પિ દુક્કરકમ્મમેવાતિ દટ્ઠબ્બં.

યમ્પિ યેભુય્યેન પગુણં ન કરોન્તિ, તસ્સ અનન્તરધાનત્થાય અસમ્મોસત્થાય ઉગ્ગહધારણાદિવસેન રક્ખનમ્પિ કરોન્તિ, તં દુક્કરકમ્મમેવ.

સીહળદીપેયેવ કિર મહાભયે એકસ્સેવ ભિક્ખુનો મહાનિદ્દેસો પગુણો અહોસિ. અથ ચતુનિકાયિકતિસ્સત્થેરસ્સ ઉપજ્ઝાયો મહાતિપિટકત્થેરો નામ મહારક્ખિતત્થેરંઆહ,– આવુસો મહારક્ખિત અસુકસ્સ સન્તિકે મહાનિદ્દેસં ગણ્હાહીતિ. પાપોકિરાયં ભન્તે ન ગણ્હામીતિ. ગણ્હાવુસો અહં તે સન્તિકે નિસીદિસ્સામીતિ. સાધુ ભન્તે તુમ્હેસુ નિસિન્નેસુ ગણ્હિસ્સામીતિ પટ્ઠપેત્વા રત્તિન્દિવં નિરન્તરં પરિયાપુણન્તો ઓસાનદિવસે હેટ્ઠામઞ્ચે ઇત્થિં દિસ્વા ભન્તે સુતંયેવ મે પુબ્બે, સચાહં એવં જાનેય્યં, ન ઈદિસસ્સ સન્તિકે ધમ્મં પરિયાપુણેય્યન્તિ આહ. તસ્સ પન સન્તિકે

બહૂ મહાથેરા ઉગ્ગણ્હિત્વા મહાનિદ્દેસં પતિટ્ઠાપેસું. એવં યં યેભુય્યેન પગુણં ન કરોન્તિ, તસ્સ અનન્તરધાનત્થાય અસમ્મોસત્તાય ઉગ્ગહધારણાદિવસેન રક્ખનમ્પિ દુક્કરકમ્મં યેવાતિ દટ્ઠબ્બં.

ઇચ્ચેવં ભગવતો ધરમાનકાલતો પભુતિ ચિરકાલં યથાવુત્તમહાથેરપરમ્પરા પરિયત્તિં મુખપાઠેનેવ ધારેસું . અહોવત પોરાણિકાનં મહાથેરાનં સતિપઞ્ઞાસમાધિવેપુલ્લતાય હિ તે મુખપાઠેનેવ ધારેતુ સક્કાતિ. મુખપાઠેનેવ પોરાણકત્થેરાનં પરિયત્તિધારણં પઞ્ચનવુતાધિકાનિ ચતુસતાનિ અહોસિ.

ભગવતો પરિનિબ્બાનતો મહાવંસસારત્થસઙ્ગહેસુ આગતનયેન જિનચક્કે પણ્ણાસ્સાધિકે ચતુસતે સમ્પત્તે તમ્બપણ્ણિદીપે રાજૂનં અટ્ઠારસમકો’સદ્ધાતિસ્સસ્સ નામ રઞ્ઞો પુત્તો વટ્ટગામણિ નામ રાજા રજ્જં પત્વા છવસ્સકાલે અનાગતે સત્તા હીનસતિપઞ્ઞાસમાધિકા હુત્વા ન સક્ખિસ્સન્તિ મુખપાઠેન ધારેતુન્તિ ઉપપરિક્ખિત્વા પુબ્બે વુત્તેહિ મહાથેરેહિ અનુપુબ્બેન આગતા પઞ્ચમત્તા મહાથેરસતા વટ્ટગામણિરાજાનં નિસ્સાય તમ્બપણ્ણિદીપેકદેસે મલયજનપદે આલોકલેણે અટ્ઠકથાય સહપિટકત્તયં પોત્થકે આરોપેસું.

તઞ્ચ યથાવુત્તસઙ્ગીતિયો ઉપનિધાય ચતુત્થસઙ્ગીતિયેવ નામાતિ વેદિતબ્બા. વુત્તઞ્હેતં સારત્થદીપનિયં નામ વિનયટીકાયં,– ચતુત્થસઙ્ગીતિસદિસા હિ પોત્થકારોહસઙ્ગીતીતિ.

સીહળદીપે પન વટ્ટગામણિરાજા મરમ્મરટ્ઠે સિરિખેત્તનગરે એકો નામ કુક્કુટસીસરાજા ચ એકકાલેન રજ્જં કારેસિ. અમરપુરમાપકસ્સ રઞ્ઞો કાલે સીહળદીપભિક્ખુહિ ઇધ પેસિતસન્દેસકથાયં પન તેત્તિંસાધિકચતુસતે સમ્પત્તે પોત્થકારુળં અકંસૂતિ આગતં. વુત્તઞ્હેતં તત્થ,– તેત્તિંસાધિકચતુવસ્સસતપરિમાણકાલન્તિ.

ઇદં સીહળદીપે યાવ પોત્થકારુળ્હા

સાસનસ્સ પતિટ્ઠાનં.

અથાપરં જમ્બુદીપે સીહળદીપે ચ ભિક્ખૂ વિસું વિસું ગણવસેન ભિજ્જિંસુ, યથા અનોતત્તદહતો નિક્ખમનનદિયા ગઙ્ગાયમુનાદિવસેન ભિજ્જન્તીતિ. તત્થ જમ્બુદીપે ગણાનં ભિજ્જમાનતં ઉપરિયેવ વક્ખામ.

સીહળદીપે પન ગણાનં ભિજ્જમાનતા એવં દટ્ઠબ્બા. કથં. સીહળદીપે હિ સાસનસ્સ પતિટ્ઠમાનકાલતો અટ્ઠારસાધિ કદ્વિવસ્સસતે સમ્પત્તે વટ્ટગામણિરઞ્ઞા કારાવિતે અભયગિરિવિહારે પરિવારખન્ધકં પાઠતો ચ અત્થતો ચ વિપલ્લાસં કત્વા મહાવિહારવાસિગણતો પુથુ હુત્વા એકો ગણો ભિજ્જિ, સો અભયગિરિવાસિગણો નામ, ધમ્મરુચિગણોતિ ચ તસ્સેવ નામં.

અભયગિરિવાસિગણસ્સ ભિજ્જમાનતો દ્વેચત્તાલીસાધિકતિવસ્સસતે સમ્પત્તે મહાસેનેન નામ રઞ્ઞા કારાપિતે જેતવનવિહારે ભિક્ખૂ ઉભતોવિસઙ્ગપાઠે વિપરીતવસેન અભિસઙ્ખરિત્વા અભયગિરિવાસિગણતો વિસું એકો ગણો અહોસિ, સો જેતવનવાસિગણો નામ, સાગલિયગણોતિ ચ તસ્સેવ નામં.

જેતવન વાસિગણસ્સ ભિજ્જમાનકાલતો એકપઞ્ઞાસવસ્સાધિકાનં તિણ્ણં વસ્સસતાનં ઉપરિ કુરુન્દવાસિનો ચ કોલમ્બવાસિનો ચ ભિક્ખૂ ભાગિનેય્યં દાઠાપતિં નામ રાજાનં નિસ્સાય ઉભતોવિભઙ્ગપરિવારખન્ધકપાઠે વિપરીતવસેન અભિસઙ્ખરિત્વા વુત્તેહિ દ્વીહિ ગણેહિ વિસું હુત્વા મહાવિહાર વાસિગણ્ઙ્ત્તમં તુલયિત્વા ઉપધારેત્વા

મહાવિહારનામં ગહેત્વા એકો ગણો ભિજ્જિ. એવં સીહળદીપે મહામહિન્દત્થેરાદીનં વંસભૂતેન મહાવિહારવાસિ ગણેન સદ્ધિં ચત્તારો ગણા ભિજ્જિંસુ.

તત્થ મહાવિહારવાસિ ગણોયેવ એકો ધમ્મવાદી અહોસિ, સેસા પન અધમ્મવાદિનો. તે ચ તયો અધમ્મવાદિનો ગણા ભૂતત્થં પહાય અભૂતત્થેન ધમ્મં અગરું કત્વા ચરિંસૂતિ વચનતો સીહળદીપે અધમ્મવાદિનો તયોપિ અલજ્જિનો ગણા પરિમણ્ડલસુપ્પટિચ્છન્નાદિસિક્ખાપદાનિ અનાદિયિત્વા વિચરિંસુ. તતો પટ્ઠાય સાસને એકચ્ચાનં ભિક્ખૂનં નાનપ્પકારવસેન નિવાસનપારુપનાદીનિ દિસ્સન્તિતિ વેદિતબ્બં.

અધમ્મવાદિગણાનં ભિજ્જમાનકાલતો સત્તવીસાધિકાનં પઞ્ચસતાનં વસ્સાનઞ્ચ ઉપરિ સિરિસઙ્ઘબોધિ નામ રાજા મહાવિહાર ગણસ્સ પક્ખો હુત્વા અધમ્મવાદિના તયો ગણે નિગ્ગહિત્વા જિનસાસનં પગ્ગહેસિ. સો ચ સિરિસઙ્ઘ બોધિરાજા અમ્હાકં મરમ્મરટ્ઠે અરિમન્દનનગરે અનુરુદ્ધેન નામ રઞ્ઞા સમકાલવસેન રજ્જસમ્પત્તિં અનુભવિ.

તતો પચ્છા સીહળદીપે વોહારકતિસ્સસ્સ નામ રઞ્ઞો કાલે કપિલેન નામ અમચ્ચેન સદ્ધિં મન્તેત્વા મહાવિહાર વાસિનો ભિક્ખૂ નિસ્સાય અધમ્મવાદિગણે નિગ્ગણ્હિત્વા જિનસાસનં પગ્ગણ્હાતિ.

તતો પચ્છા ચ ગોઠાભયસ્સ નામ રઞ્ઞો કાલે અભયગિરિ વાસિનો ભિક્ખૂ પરસમુદ્દં પબ્બાજેત્વા મહાવિહાર વાસિનો ભિક્ખૂ નિસ્સાય સાસનં વિસોધયિ.

તતો પચ્છાપિ ગોઠાભયરઞ્ઞો પુત્તભૂતસ્સ મહાસેનસ્સ નામ રઞ્ઞો કાલે અભયગિરિવાસીનં ભિક્ખૂનં અબ્ભન્તરે સઙ્ઘમિત્તો નામ એકો ભિક્ખુ રઞ્ઞો પધાનાચરિયો હુત્વા મહામહિન્દત્થેરાદીનં અરહન્તાનં નિવાસટ્ઠાનભૂતં મહાવિહારારામં વિનસ્સિતું મહાસેનરઞ્ઞા મન્તેત્વા આરભિ. તદા નવવસ્સાનિ મહાવિહારે ભિક્ખુ સઞ્ઞો અહોસિ. અહોવત મહાથેરાનં મહિદ્ધિકાનં નિવાસટ્ઠાનં અલજ્જિનો ભિક્ખૂ વિનસ્સાપેસું, સુવણ્ણહંસ્સાનં નિવાસટ્ઠાનં કાકા વિયાતિ.

જેતવનવાસીનઞ્ચ ભિક્ખૂનં અબ્ભન્તરે એકો તિસ્સો નામ ભિક્ખુ તેનેવ રઞ્ઞા મન્તેત્વા મહાવિહારે સીમં સમૂહનિ . અછેકત્તા પન તેસં સીમસમૂહનકમ્મં ન સમ્પજ્જીતિ. અહોવત દુસ્સીલાનં પાપકાનં કમ્મં અચ્છરિયં, સેય્યથાપિ નામ સાખમિગો અગ્ગઘો કાસિવત્થં મહગ્ઘં ભિન્નતિ, એવમેવ ભિન્દિતબ્બવત્થુના ભેદકપુગ્ગલો અતિવિય દૂરો અહોસીતિ. ભવન્તિ ચેત્થ, –

> યથા સાખમિગો પાપો, અપ્પગ્ઘોયેવ કાસિકં;
> મહગ્ઘં કચ્ચ ભિન્નંભિન્નં, મહુસ્સાહેન છિન્દતિ.
>
> એવં અધમ્મવાદી પાપો, ધમ્મવાદિગણં સુભં;
> મહુસ્સાહેન ભિન્દયિ, અહો અચ્છરિયો અયં.
>
> આરકા દૂરતો આસું, ભિન્દિતબ્બેહિ ભેદકા;
> ભૂમિતોવ ભવગ્ગન્તો, અહો કમ્મં અજાનતન્તિ.

ઇચ્ચેવં અધમ્મવાદિગણાનં બલવતાય ધમ્મવાદિગણો પરિહાયતિ. યથા હિ ગિજ્ઝસકુણસ્સ પક્ખવાતેન સુવણ્ણહંસા પકતિયા ઠાતું ન સક્કોન્તિ, એવમેવ અધમ્મવાદીનં બલવતાય ધમ્મવાદી પરિહાયતિ. બ્યગ્ઘવને વિય સુવણ્ણમિગો નિલ્લયિત્વા ગોચરં ગણ્હાતિ, યથારુચિવસેન ધમ્મં ચરિતું ઓકાસં ન લભિ.

સીહળદીપે સાસનસ્સ પતિટ્ઠાનતો દ્વિસત્તતાધિકાનં ચતુસતાનં વસ્સસહસ્સાનઞ્ચ ઉપરિ સમ્માસમ્બુદ્ધસ્સ પરિનિબ્બાનતો અટ્ઠસત્તસતાધિકાનં વસ્સસહસ્સાનં ઉપરિ મહારાજા નામ ભૂપાલો રજ્જં કારેસિ. સો પન રાજા ઉદુમ્બરગિરિવાસિકસ્સપત્થેરઞ્ઞમુખા મહાવિહારવાસિનો ભિક્ખૂ તમેવ રાજાનં નિસ્સાય સાસને મલં વિસોધેસું, યથા હેરઞ્ઞિકો હિરઞ્ઞે મલન્તિ.

મહાવિહારવાસિગણતો અઞ્ઞે અધમ્મવાદિના ઉપ્પબ્બા જેત્વા વિસોધેસું. સો ચ મહારાજા અમ્હાકં મરમ્મરટ્ઠે અરિમદ્દનનગરે નરપતિચઞ્ઞિસૂના નામ રઞ્ઞા સમકાલ વસેન રજ્જં કારેસીતિ વેદિતબ્બો.

તતો પચ્છા વિ વિજયબાહુરાજાનં પરક્કમબાહુરાજાનઞ્ચ નિસ્સાય મહાવિહાર વાસિનો ભિક્ખૂ સાસનં પરિસુદ્ધં અકંસુ, અધમ્મવાદિનો સબ્બેપિ ઉપ્પબ્બાજેત્વા મહાવિહારવાસિગણોયેવ એકો પતિટ્ઠહિ, યથા અબ્ભાદિઉપક્કિલેસમલેહિ વિમુત્તો નિસાનાથોતિ.

સિરિસઙ્ઘબોધિરાજા વોહારિકતિસ્સરાજા ગોઠ્ઠાભયરાજાતિ એતે રાજાનો સાસનં વિસોધેન્તોપિ સબ્બેન સબ્બં અધમ્મવાદિગણાનં અવિનસ્સનતો સાસનં પરિસુદ્ધં ન તાવ અહોસિ. સિરિસઙ્ઘબોધિરઞ્ઞો મહારઞ્ઞો વિજયબાહુરઞ્ઞો પરક્કમબાહુરઞ્ઞોતિ એતેસંયેવ રાજૂનં કાલે સબ્બેન સબ્બં અધમ્મવાદીનં વિનસ્સનતો સાસનં પરિસુદ્ધં અહોસિ. તદા પન અધમ્મવાદિના સીસમ્પિ ઉટ્ઠહિતું ન સક્કા, યથા અરુણુગ્ગે કોસિયાતિ.

અપરભાગે પન ચિરં કાલં અતિક્કન્તે મિચ્છાદિટ્ઠિકાનં વિજાતિયાનં ભયેન લઙ્કાદીપે સાસનં ઓસક્કિત્વા ગણપૂરણમત્તસ્સપિ ભિક્ખુસઙ્ઘસ્સ અવિજ્જમાનતાય મહાવિજયબાહુરઞ્ઞો કાલે રામઞ્ઞદેસતો સઙ્ઘં આનેત્વા સાસનં પતિટ્ઠાપેસિ.

તતો પચ્છા ચ વિમલધમ્મસૂરિયસ્સ નામ રઞ્ઞો કાલે રક્ખાપુરરટ્ઠતો સઙ્ઘં આનેત્વા સાસનં પતિટ્ઠાપેસિ. તતો પચ્છા ચ વિમલસ્સ નામ રઞ્ઞો કાલે તતોયેવ સઙ્ઘં આનેત્વા સાસનં પતિટ્ઠાપેસિ. તતો પચ્છા ચ કિત્તિસ્સિરિરાજસીહસ્સ નામ રઞ્ઞો કાલે સ્યામરટ્ઠતો સઙ્ઘં આનેત્વા તથેવ અકાસીતિ.

અયં સીહળદીપે સાસનસ્સ ઓસક્કનકથા.

તતો પચ્છા જિનસાસને નવુતાધિકે અટ્ઠવસ્સસતે સમ્પત્તે બુદ્ધદાસસ્સ નામ રઞ્ઞો કાલે એકો ધમ્મ કથિકત્થેરો ઠપેત્વા વિનયપિટકં અભિધમ્મપિટકઞ્ચ અવસેસં સુત્તન્તપિટકં સીહળભાસાય પરિવત્તિત્વા અભિસઙ્ખરિત્વા ઠપેસિ. તઞ્ચ કારણં ચૂળવંસે વુત્તં.

તસ્સ કિર બુદ્ધદાસસ્સ રઞ્ઞો પુત્તા અસીતિમત્તા અસીતિમહાસાવકાનં નામેનેવ વોહારિતા અહેસું. તેસુ પુત્તેસુ સારિપુત્તત્થેરસ્સ નામેન વોહારિતો એકો ઉપતિસ્સો નામ રાજકુમારો પિતરિ દેવઙ્ગતે દ્વેચત્તાલીસવસ્સાનિ રજ્જં કરેસિ.

તતો પચ્છા કનિટ્ઠો મહાનામો નામ રાજકુમારો દ્વાવીસવસ્સાનિ રજ્જં કારેસિ. તસ્સ રઞ્ઞો કાલે જિન ચક્કે તેત્તિંસાધિકનવસતવસ્સે સીહળદીપે છસટ્ઠિમત્તાનં રાજૂનં પૂરણકાલે બુદ્ધઘોસો નામ થેરો સીહળદીપં ગન્ત્વા સીહળભાસાય લિખિતે અટ્ઠકથાગન્થે માગધભાસાય પરિવત્તિત્વા લિખિ.

સો પન મહાનામ રાજા અમ્હાકં મરમ્મરટ્ઠે સિરિપચ્ચયનગરે સવિલઞ્ઞિક્રોવિ નામકેન રઞ્ઞા સમકાલો હુત્વા રજ્જં કારેસિ. પરિત્તનિદ્દાને પન બ્રૂમવિ?થી? નામકેન રઞ્ઞા સમકાલો હુત્વા રજ્જં કારેસીતિ વુત્તં. તં ન યુજ્જતિયેવ.

સીહળદીપે પન કિત્તિસ્સિરિમેઘો નામ રાજા હુત્વા નવમે વસ્સે તસ્મિંયેવ દીપે રાજૂનં દ્વાસટ્ઠિમત્તાનં પૂરણકાલે જિનચક્કે તિંસાધિકે અટ્ઠસતવસ્સે જમ્બુદીપે કલિઙ્ગપુરતો કુહસિવસ્સ નામ રઞ્ઞો જામાતા દન્તકુમારો હેમમાલં નામ રાજધીતં ગહેત્વા દાઠાધાતું થેનેત્વા નવાય તરિત્વા સીહળદીપં અગમાસિ. જિનચક્કે તિંસાધિકઅટ્ઠવસ્સસતે જેટ્ઠતિસ્સરાજા નવવસ્સાનિ રજ્જં કારેસિ.

બુદ્ધદાસરાજા એકૂનતિંસતિ વસ્સાનિ ઉપલિસ્સરાજા ચદ્વિચત્તાલીસવસ્સાનિ મહાનામરાજા દ્વાવીસવસ્સાનીતિ સબ્બાનિ સમ્પિણ્ડિત્વા જિનસાસનં દ્વત્તિંસાધિકનવવસ્સસતપ્પમાણં હોતિ.

તસ્મિઞ્ચ કાલે યદા દ્વીહિ વસ્સેહિ ઊનં અહોસિ, તદા મહાનામરઞ્ઞો કાલે તિંસાધિકનવવસ્સસતમત્તે સાસને બુદ્ધઘોસો નામ થેરો લઙ્કાદીપં અગમાસિ.

અમરપુરમાપકસ્સ રઞ્ઞો કાલે સીહળદીપિકેહિ ભિક્ખૂહિ પેસિતસન્નેસપણ્ણે પન છપણ્ણાસાધિકનવવસ્સસતાતિક્કન્તે સૂતિ વુત્તં.

એત્થ ઠત્વા બુદ્ધઘોસત્થેરસ્સ અટ્ઠુપ્પત્તિંસઙ્ખેપમત્તં વક્ખામ. કથં. સીહળભાસક્ખરેહિ પરિવત્તિતં પરિયત્તિસાસનં માગધસાસક્ખરેન કો નામ પુગ્ગલો પરિવત્તિતું સક્ખિસ્સતીતિ મહાથેરા નિમન્તયિત્વા તાવતિંસભવનં ગન્ત્વા ઘોસં દેવપુત્તં દિસ્વા સદ્ધિં સક્કેન દેવાનમિન્દેન તં યાચિત્વા બોધિરુક્ખસમીપે ઘોસગામે કેસસ્સ નામ બ્રાહ્મણસ્સ કેસિયા નામ બ્રાહ્મણિયા કુચ્છિમ્હિ પટિસન્ધિં ગણ્હાપેસું. ખાદથ ભોન્તો પિવથ ભોન્તોતિઆદિના બ્રાહ્મણાનં અઞ્ઞમઞ્ઞં ઘોસકાલે વિજાયનત્તા ઘોસોતિ નામં અકાસિ. સત્તવસ્સિકકાલે સો તિણ્ણં વેદાનં પારગૂ અહોસિ.

અથ ખો એકેન અરહન્તેન સદ્ધિં વેદકથં સલ્લપન્તો તં કથં નિટ્ઠાપેત્વા કુસલા ધમ્મા અકુસલા ધમ્મા અબ્યાકતા ધમ્માતિઆદિના પરમત્થવેદં નામ બુદ્ધમન્તં પુચ્છિ. તદા સો સુત્વા ઉગ્ગણ્હિતુકામો હુત્વા તસ્સ અરહન્તસ્સ સન્તિકે પબ્બજિત્વા દેવસિકં દેવસિકં પિટકત્તયં સટ્ઠિમત્તેહિ પદસહસ્સેહિ સજ્ઝાયં અકાસિ, વાચુગ્ગતં અકાસિ. એકમાસેનેવ તિણ્ણં પિટકાનં પારગૂ અહોસિ.

તતો પચ્ચા રહો એકકોવ નિસિન્નસ્સ એતદહોસિ,– બુદ્ધભાસિતે પિટકત્તયે મમ વા પઞ્ઞા અધિકા, ઉદાહુ ઉપજ્ઝાયસ્સ વાતિ. તં કારણં ઞત્વા ઉપજ્ઝાચરિયો નિગ્ગહં કત્વા ઓવદિ. સો સંવેગપ્પત્તો હુત્વા ખમાપેતું વન્દિ. ઉપજ્ઝાચરિયો ત્વં આવુસો સીહળદીપં ગન્ત્વા પિટકત્તયં સીહળસ્સાસક્ખરેન લિખિતં માગધભાસક્ખરેન લિખાહિ, એવં સતિ અહં ખમિસ્સામીતિ આહ.

બુદ્ધઘોસો ચ પિતરં મિચ્છાદિટ્ઠિભાવતો મોચેત્વા આચરિયસ્સ વચનં સિરસા પટિગ્ગહેત્વા પિટકત્તયં લિખિતું સીહળદીપં નાવાય અગમાસિ. તદા સમુદ્દમજ્ઝે તીહિ દિવસેહિ તરન્તે બુદ્ધદત્તત્થેરો ચ સીહળદીપતો નાવાય આગચ્છન્તો અન્તરામગ્ગે દેવાન આનુભાવેન અઞ્ઞમઞ્ઞં પસ્સિત્વા કારણં પુચ્છિત્વા જાનિ. જાનિત્વા ચ બુદ્ધદત્તત્થેરો એવમાહ,- મયા આવુસો કતો જિનાલઙ્કારો અપ્પસ્સારોતિ મઞ્ઞિત્વા પિટકત્તયં પરિવત્તિતું લિખિતું ઓકાસં નાદાસું, ત્વં પન પિટકત્તયં સંવણ્ણેહીતિ વત્વા અત્તનો સક્કેન દેવાનમિન્દેન દિન્નં હરિતકિફલં અયોમયલેખન દણ્ડં નિસિતસિલઞ્ચ બુદ્ધઘોસત્થેરસ્સ અદાસિ. એવં તેસં દ્વિન્નં થેરાનં અઞ્ઞમઞ્ઞં સલ્લપન્તાનંયેવ નાવા સયમેવ અપનેત્વા ગચ્છિંસુ.

બુદ્ધઘોસત્થેરો ચ સીહળદીપં પત્વા પઠમં સઙ્ઘપાલત્થેરં પસ્સિત્વા પિટકત્તયં માગધભાસક્ખરેન પરિવત્તેતું આગતોમ્હીતિ કારણં આરોચેત્વા સીહળભિક્ખૂ ચ સીલે પતિટ્ઠાયાતિઆદિગાથં નિય્યાદેત્વા ઇમિસ્સા ગાથાય અત્થં પિટકત્તયં આલોલેત્વા સંવણ્ણેહીતિ ઉય્યોજેસું, તસ્મિંયેવ દિવસે સાયન્હકાલતો પટ્ઠાય યથાવુત્તગાથં પમુખં કત્વા વિસુદ્ધિમગ્ગં અકાસિ. કત્વા તં કમ્મં નિપ્ફાદેત્વા તસ્સ ઞાણપ્પભવં વીમંસેતુકામો દેવાનમિન્દો તઞ્ચ ગન્થં અન્તરધાપેસિ. પુનાપિ થેરો અકાસિ . તથેવ દેવાનમિન્દો અન્તરધાપેસિ. પુનાપિ થેરો અકાસિ. એવં તિક્ખત્તું કારાપેત્વા પુબ્બગન્થેપિ દસ્સેસિ. તિણ્ણમ્પિ ગન્થાનં અઞ્ઞમઞ્ઞં એકપદમત્તેનપિ વિસેસતા નત્થિ સઙ્ઘપાલત્થેરો ચ તં આરાધયિત્વા પિટકત્તયં નિય્યાદેસિ. એવં વિસુદ્ધિમગ્ગે સઙ્ઘપાલત્થેરસ્સ યાચનં આરબ્ભ વિસુદ્ધિમગ્ગો કતોતિ આગતં. બુદ્ધઘોસુપ્પત્તિકથાયં પન સઙ્ઘરાજત્થેરસ્સ આયાચનં આરબ્ભાતિ આગતં.

અયં બુદ્ધઘોસુપ્પત્તિકથાયં આગતનયેન દસ્સિતબુદ્ધઘોસુપ્પત્તિકથાસઙ્ખેપો.

ચૂળવંસે પનેવં આગતો. બુદ્ધઘોસત્થેરો નામ મહાબોધિરુક્ખસમીપે એકસ્મિં બ્રાહ્મણગામે વિજાતો તિણ્ણમ્પિ વેદાનં પારગૂ અહોસિ તેસુ તેસુ વાદેસુ ચ અતિછેકો. સો અઞ્ઞેહિ ચ સદ્ધિં પુચ્છાબ્યાકરણકમ્મં કત્તુકામો જમ્બુનીપતલે આહિણ્ડન્તો એકં વિહારં પત્વા તસ્મિં વા આગન્તુકભાવેન નિસીદિ. તસ્મિઞ્ચ વિહારે રેવતો નામ થેરો વસિ. તેન થેરેન સદ્ધિં ભલ્લપન્તો સો બ્રાહ્મણમાણવો તીસુ વેદેસુ અલોલેત્વા પઞ્હં પુચ્છિ. પુચ્છિતં પુચ્છિતં થેરો બ્યાકાસિ. થેરસ્સ પન પુચ્છિતં પઞ્હં માણવો ન સક્કા બ્યાકાતું. અથ માણવો પુચ્છિ,–કો નામાયં ભન્તે મન્તોતિ. બુદ્ધમન્તો નામાયન્તિ વુત્તે ઉગ્ગણ્હિતુકામો હુત્વા થેરસ્સ સન્તિકે પબ્બજિત્વા પિટકત્તયં ઉગ્ગણ્હિ. અચિરનેવ તિણ્ણમ્પિ પિટકાનં પારગૂ અહોસિ. બુદ્ધસ્સેવ ઘોસો યસ્સ અત્થીતિ બુદ્ધઘોસોતિ નામેન પાકટો અહોસિ.

બુદ્ધઘોસો ચ આયસ્મતો રેવતસ્સ સન્તિકે નિસીદન્તો ઞાણોદયં નામ ગન્થં અટ્ઠસ્સાલિનિઞ્ચ નામ ગન્થં અકાસિ. તતો પચ્છા પરિત્તટ્ઠકથં કત્તુકામો હુત્વા આરભિ. તદા આચરિયો એવમાહ,– જમ્બુદીપે પન આવુસો પાળિમત્તંયેવ અત્થિ, અટ્ઠકથા પન નત્થિ, આચરિયવાદો ચ ભિન્નો હુત્વા અત્થિ, તેનેવ મહામહિન્ધત્થેરેન આનિતા અટ્ઠકથા તીસુ ચ સઙ્ગીતીસુ આરુળો પાળિયો સારિપુત્તત્થેરાદીહિ દેસિતો કથામગ્ગો સીહળદીપે અત્થિ, ત્વં ગન્ત્વા માગધભાસક્ખરેન લિખેહીતિ ઉય્યોજિયમાનો બુદ્ધઘોસત્થેરો સીહળદીપં ગન્ત્વા અનુરાધપુરે મહાવિહારં પવિસિત્વા સઙ્ઘપાલત્થેરસ્સ સન્તિકે સદ્ધિં સીહળટ્ઠકથાય થેરવાદે સુત્વા અટ્ઠકથં કરિસ્સમીતિ આરોચેસિ. સીહળભિક્ખૂ ચ પુબ્બે વુત્તનયેનેવ સીલે પતિટ્ઠાયાતિઆદિ ગાથા નિય્યાદેસું. બુદ્ધઘોસો ચ સદ્ધિં અટ્ઠકથાય પિટકત્તયં સઙ્ખિપિત્વા વિસુદ્ધિમગ્ગં અકાસિ.

પુબ્બે વુત્તનયેનેવ સક્કો અન્તરધાપેત્વા તિક્ખત્તું કારાપેસિ. સઙ્ઘપાલત્થેરોપિ અરાધયિત્વા પિટકત્તયં નિય્યાદેસીતિ.

કિઞ્ચાપિ નાના ગન્થેસુ નાનાકારેહિ બુદ્ધઘોસુપ્પત્તિ આગતા, તથાપિ બુદ્ધઘોસત્થેરસ્સ સીહળદીપં ગન્ત્વા પિટકત્તયસ્સ લિખનં અટ્ઠકથાનઞ્ચ કરણમેવ પમાણન્તિ મનોકિલિટ્ઠં ન ઉપ્પાદેતબ્બન્તિ. બુદ્ધઘોસત્થેરો વિકટત્તયં લિખિત્વા જમ્બુદીપં પચ્ચાગમાસિ.

ઇચ્ચેવં પાળિભાસાય પરિયત્તિં પરિવત્તિત્વા પચ્છા આચરિયપરમ્પરસિસ્સાનુસિસ્સવસેન સીહળદીપે જિનચક્કં મજ્ઝન્તિ કંસુમાસી વિય અતિદિબ્બતિ, અનેકકોટિપ્પમાણેહિ સોતાપન્નસકદાગામિઅનાગામિઅરહન્તેહિ લઙ્કાદીપં અતિસોભતિ, સબ્બપાલિફુલ્લેન તિયોજનિકપારિચ્છત્તકરુક્ખેન તાવતિંસભવનં વિય સતપત્તપદુમાદીહિ મહાપોક્ખરણી વિય તેસુ તેસુ ઠાનેસુ મગ્ગમહામગ્ગઆપકઘરદ્વારતિત્થવનપબ્બતગુહમન્દિરવિહારસાલાદીસુ અલદ્ધમગ્ગફલટ્ઠાનં નામ કિઞ્ચિ નત્થિ, થોકં આગમેત્વા પિણ્ડાય પતિટ્ઠમાનપદેસેપિ મગ્ગફલાનિ લભિંસુયેવ.

મગ્ગફલાનિ સચ્છિકરોન્તાનં પુગ્ગલાનં બાહુલ્લતાય અયં પુથુજ્જનો અયં પુથુજ્જનોતિ અઙ્ગુલિં પસારેત્વા દસ્સેતબ્બો હોતિ. એકસ્મિં કાલે સીહળદીપે પુથુજ્જન ભિક્ખુ નામ નત્થિ. તથા હિ વુત્તં વિભઙ્ગટ્ઠકથાયં, એકવારં પુથુજ્જનભિક્ખુ નામ નત્થીતિ.

અભિઞ્ઞાલાભીનં કિર મહિદ્ધિકાનં ગમનાગમનવસેન સૂરિયોસ્સાસં અલભિત્વા ધઞ્ઞકોટ્ટકા માતુગામા ધઞ્ઞકોટ્ટિતું ઓકાસં ન લભિંસુ.

દેવલોકતો સુમનસામણેરો દક્ખિણક્ખકં સીહળદીપં અનેત્વા તસ્સ પાટિહારિયં દસ્સનવસેન ઉદ્ધકબિન્દૂહિ તિયોજનસતં સકલમ્પિ લઙ્કાદીપં બ્યાપત્વા ભગવતા પરિભુત્તચેતિયઙ્ગણં વિય હુત્વા નવાય ગચ્છન્તા મહાસમુદ્દે ઉદકતો નાળિકેરમત્તમ્પિ દિસ્વા સકલઙ્કાદીપં પૂજેન્તિ, મહામહિન્દત્થેરસ્સ સન્તિકે અરિટ્ઠત્થેરેન સદ્ધિં પઞ્ચમત્તા ભિક્ખુસતા પઠમં તાવ વિનયપિટકં ઉગ્ગણ્હિંસૂતિ ઇમેહિ કારણેહિ લઙ્કાદીપં જિનચક્કસ્સ પતિટ્ઠાનં હુત્વા વરદીપન્તિ નામં પટિલભિ.

સીહળદીપેયેવ પિટકત્તયં પોત્થકારુળવસેન પતિટ્ઠાપેત્વા તતો પચ્છા ચોરનાગસ્સ નામ રઞ્ઞો કાલે સકલલઙ્કાદીપં દુબ્ભિક્ખભયેન પીળેત્વા પિટકત્તયં ધારેન્તા ભિક્ખૂ જમ્બુદીપં આગમંસુ. અનાગન્ત્વા તત્થેવ ઠિતાપિ ભિક્ખૂ છાતકભયેન પીળેત્વા ઉદરપટલં બન્ધિત્વા કુચ્છિં વાલુકરાસિમ્હિ ઠપેત્વા પિટકત્તયં ધારેસું.

કુટ કણ્ણતિસ્સસ્સ રઞ્ઞો કાલેયેવ દુબ્ભિક્ખભયં વૂપસમિત્વા જમ્બુદીપતો ભિક્ખૂ પુન ગન્ત્વા સીહળદીપે ઠિતેહિ ભિક્ખૂહિ સદ્ધિં મહાવિહારે પિટકત્તયં અવિરોધાપેત્વા સમસમં કત્વા ઠપેસું. ઠપેત્વા ચ પન સીહળદીપેયેવ સુટ્ઠુ ધારેસું.

તત્થેવ અટ્ઠકથાયો બુદ્ધઘોસત્થેરો માગધભાસાય પરિવત્તેત્વા વિરચિ. પચ્છા ચ યેભુય્યેન તત્થેવ અટ્ઠકથાટીકાઅનુમધુલક્ખણગણ્ઠિગન્થન્તરાનિ અકંસુ. પુન સાસનં નભે રવિન્દુવ પાકટન્તિ.

તત્થ બુદ્ધવંસટ્ઠકથં બુદ્ધદત્તત્થેરે અકાસિ.
ઇતિવુત્તોદાનચરિયાપિટકથેરાથેરીવિમાનવત્થુપેતવત્થુનેત્તિઅટ્ઠકથાયો આચરિયધમ્મપાલત્થેરો અકાસિ. સો ચ

આચરિયધમ્મપાલત્થેરો સીહળદીપસ્સ સમીપે દમિલરટ્ઠે બદરતિત્થમ્હિ નિવાસિતત્તા સીહળદીપેયેવ સઙ્ગહેત્વા વત્તબ્બો.

પટિસમ્ભિદામગ્ગટ્ઠકથં મહાનામો નામ થેરો આકાસિ. મહાનિદ્દેસટ્ઠકથં ઉપસેનો નામ થેરો અકાસિ. અભિધમ્મટીકં પન આનન્દત્થેરો અકાસિ. સા ચ સબ્બાસં ટીકાનં આદિભૂતત્તા મૂલટીકાતિ પાકટા.

વિસુદ્ધિમગ્ગસ્સ મહાટીકં દીઘનિકાયટ્ઠકથાય ટીકં મજ્ઝિમનિકાયટ્ઠકથાય ટીકં સંયુત્તનિકાયટ્ઠકથાય ટીકઞ્ચાતિ ઇમાયો આચરિયધમ્મપાલત્થેરો અકાસિ.

સારત્થદીપનિં નામ વિનયટીકં અઙ્ગુત્તરનિકાયટીકઞ્ચ પરક્કમબાહુરઞ્ઞા યાચિતો સારિપુત્તત્થેરો અકાસિ. વિમતિવિનોદનિં નામ વિનયટીકં દમિલરટ્ઠવાસિકસ્સપત્થેરો અકાસિ.

અનુટીકં પન આચરિયધમ્મપાલત્થેરો. સા ચ મૂલટીકાય અનુત્તાનત્થાનિ ઉત્તાનાનિ સંવણ્ણિતત્તા અનુટીકા તિવુચ્ચતિ.

વિસુદ્ધિમગ્ગસ્સ ચૂળટીકં મખુદીપનિઞ્ચ અઞ્ઞેતરા થેરા અકંસુ. સા ચ મૂલટીકાય અત્થાવસેસાતિ ચ અનુત્તાનત્થાતિ ચ કત્વા મૂલટીકાય સદ્ધિં સંસન્દિત્વા કતત્તા મધુર સત્તા ચ મધુદીપનિન્તિ વુચ્ચતિ. મોહવિચ્છેદનિં પન લક્ખણગન્થં કસ્સપત્થેરો અકાસિ.

આભિધમ્માવતારં પન રુપારૂપવિભાગં વિનયવિનિચ્છયઞ્ચ બુદ્ધ દત્તત્થેરો. વિનયસઙ્ગહં સારિપુત્તત્થેરો. ખુદ્દસિક્ખં ધમ્મસિરિત્થેરો . પરમત્થવિનિચ્છયં નામરૂપપરિચ્છેદં અભિધમ્મત્થસઙ્ગઞ્ચ અનુરુદ્ધત્થેરો. સચ્ચસઙ્ખેપં ધમ્મપાલત્થેરો. ખેમં ખેમત્થેરો. તે ચ સઙ્ખેપતો સંવણ્ણિતત્તા સુખેન ચ લક્ખણિયત્તા લક્ખણગન્થાતિ વુચ્ચન્તિ.

તેસં પન સંવણ્ણનાસુ અભિધમ્મત્થસઙ્ગહસ્સ પોરાણટીકં નવવિમલબુદ્ધિત્થેરો અકાસિ. સચ્ચંસઙ્ખેપનામરૂપપરિચ્છેદખેમાઅભિધમ્માવતારાનં પોરાણટીકં વાચિસ્સરમહાસામિત્થેરો. પરમત્થવિનિચ્છયસ્સ પોરાણટીકં મહાબોધિત્થેરો.

અભિધમત્થસઙ્ગહાભિધમ્માવતારાભિનવ ટીકાયો સુમઙ્ગલસામિત્થેરો. સચ્ચસઙ્ખેપાભિનવટીકં અરઞ્ઞવાસિત્થેરો. નામરૂપપરિચ્છેદાભિનવટીકં મહાસામિત્થેરો. પરમત્થવિનિચ્છયાભિનવટીકં અઞ્ઞતરત્થેરો. વિનયવિનિચ્છયટીકં રેવતત્થેરો. ખુદ્દસિક્ખાય પુરાણટીકં મહાયસત્થેરો. તાયયેવ અભિનવટીકં સઙ્ઘરક્ખિતત્થેરોતિ.

વજિરબુદ્ધિં નામ વિનયગણ્ઠિપદત્થં વજિરબુદ્ધિત્થેરો. ચૂળગણ્ઠિં મજ્ઝિમગણ્ઠિં મહાગણ્ઠિઞ્ચ સીહળદીપવાસિનો થેરા. તે ચ પદક્કમેન અસંવણ્ણેત્વા અનુત્તાનત્થાયેવ સંવણ્ણિતત્તા ગણ્ઠિપદત્થાતિ વુચ્ચન્તિ.

અભિધાનપ્પદીપિકં પન મહામોગ્ગલાનત્થેરો. અત્થબ્યક્ખાનં ચૂળબુદ્ધત્થેરો. વુત્તોદયં સમ્બન્ધચિન્તનં સુબોધાલઙ્કારઞ્ચ સઙ્ઘરક્ખિતત્થેરો. બ્યાકરણં મોગ્ગલાનત્થેરો.

મહાવંસં ચૂળવંસં દીપવંસં થૂપવંસં બોધિવંસં ધાતુવં સઞ્ચ સીહળદીપવાસિનો થેરા. દાઠાધાતુવંસં પન ધમ્મકિત્તિત્થેરો અકાસિ. એતે ચ પાળિમુત્તકવસેન વુત્તત્તા ગન્થન્તરાતિ વુચ્ચન્તિ.

ઇચ્ચેવં બુદ્ધઘોસાદયો થેર વરા યથાબલં યથાસત્તિં પરિયત્તિં સાસનં ઉપત્થમ્ભેત્વા બહૂહિ મૂલેહિ બહુહિસાખાહિ બહૂહિ ચ વિટપેહિ ઉપત્થમ્ભિયમાનો વેપુલ્લમા પજ્જમાનો મહાનિગ્રોધરુક્ખો વિય થિરં હુત્વા ચિરકાલં તિટ્ઠતીતિ વેદિતબ્બં.

ઇદં સીહળદીપે પોત્થકારુળ્હતો પચ્છા સાસનસ્સ પતિટ્ઠાનં.

એતેપિ ચ મહાથેરો, યથાસત્તિં યથાબલં;
અટ્ઠકથાદયો કત્વા, મચ્ચુમુખં ઉપાગમું.

સેય્યથાપિ ચ લોકસ્મિં, ઓભાસિત્વાન ચન્દિમા;
આવહિત્વાન સત્તાનં, હિતં અત્થંવ ગચ્છતિ.

એવમેવ મહાથેરા, ઞાણોભાસેહિ ભાસિય;
આવહિત્વાન સત્તાનં, હિતં અત્થંવ ગચ્છતિ.

ઇતિ સાસનવંસે સીહળદીપિકસાસનવંસકથામગ્ગો

નામ દુતિયો પરિચ્છેદો.

૩. સુવણ્ણભૂમિસાસનવંસકથામગ્ગો

૩. ઇદાનિ યથાઠપિતમાતિકાવસેન સુવણ્ણભૂમિ રટ્ઠે સાસનવંસકથામગ્ગસ્સ વત્થું ઓકાસો અનુપ્પત્થો, તસ્મા સુવણ્ણભૂમિરટ્ઠસાસનવંસકથામગ્ગં આરભિસ્સામિ.

તત્થ સુવણ્ણભૂમીતિ તીસુ રામઞ્ઞરટ્ઠેસુ એકસ્સ નામં. તીણિહિ રામઞ્ઞરટ્ઠાનિ હોન્તિ હંસાવતીમુત્તિમસુવણ્ણભૂમિવસેન એકદેસેન સબ્બમ્પિ રામઞ્ઞરટ્ઠં ગહેતબ્બં. તત્થ પન ઉક્કલાપજનપદે તપુસ્સભલ્લિકે આદિં કત્વા ભગવતો અભિસમ્બુજ્ઝિત્વા સત્તસત્તાહેસુ અતિક્કન્તેસુયેવ આસાળ્હિમાસસ્સ જુણ્હપક્ખપઞ્ચમદિવસતો પટ્ઠાય રામઞ્ઞરટ્ઠે સાસનં પતિટ્ઠતિ.

ઇદં રામઞ્ઞરટ્ઠે પઠમં સાસનસ્સ પતિટ્ઠાનં.

ભગવતો અભિસમ્બુદ્ધકાલતો પુબ્બેયેવ અપરણ્ણકરટ્ઠે સુભિન્નનગરે તિસ્સરઞ્ઞો કાલે એકસ્સ અમચ્ચસ્સ તિસ્સો જયો ચાતિ દ્વેપુત્તા અહેસું. તે ગિહિભાવે સંવેગં લભિત્વા મહાસમુદ્દસ્સ સમીપે ગજ્જગિરિમ્હિ નામ પબ્બતે ઇત્થુસિપબ્બં પબ્બજિત્વા નિસીદિસું. તદા નાગિયા વિજ્જાધરો સન્તવં કત્વા દ્વે અણ્ડાનિ વિજાયિત્વા સા નાગી લજ્જાય તાનિ વિજહિત્વા ગચ્છિ.

તદા જેટ્ઠો તિસ્સકુમારો તાનિ લભિત્વા કનિટ્ઠેન સદ્ધિં વિભજિત્વા એકં એકસ્સ સન્તિકે ઠપેસિ. કાલે અતિક્કન્તે તેહિ અણ્ડેહિ દ્વે મનુસ્સા વિજાયિંસુ. તે દસ વસ્સવયે સમ્પત્તે કનિટ્ઠસ્સ અણ્ડતો વિજાયનદહરો કાલં કત્વા મજ્ઝિમદેસે મિથિલનગરે ગવંપતિ નામ કુમારો ઉપજ્જિ. સો સત્તવસ્સિકકાલે બુદ્ધસ્સ ભગવતો સન્તિકે નિય્યાદેત્વા પબ્બાજેત્વા અચિરેનેવ અરહા અહોસિ.

જેટ્ઠસ્સ પન અણ્ડતો વિજાયનદહરો દ્વાદસવસ્સિકકાલે સક્કો દેવાનમિન્દો આગન્ત્વા રામઞ્ઞરટ્ઠે સુધમ્મપુરં નામ નગરં માપેત્વા સીહરાજાતિ નામેન તત્થ રજ્જં કારાપેસિ. સિલાલોને પન સિરિમાસોકોતિ નામેનાતિ વુત્તં. ગવંપતિત્થેરો ચ અત્તના માતરં દટ્ઠુકામો મિથિલનગરતો આગન્તું આરભિ. તદા દિબ્બચક્ખુના માતુયા કાલઙ્કતભાવં ઞત્વા ઇદાનિ મે માતા કુહિં ઉપ્પજ્જતીતિ આવજ્જન્તો બાહુલ્લેન નેસાદકેવટ્ટાનં નિવાસનટ્ઠાનભૂતે દેસે ઉપ્પજ્જતીતિ ઞત્વા સચાહં ગન્ત્વા ન ઓવાદેય્યં, માતા મે અપાયગમનિયં અપુઞ્ઞં વિચિનિત્વા ચતૂસુ અપાયેસુ ઉપ્પજ્જેય્યાતિ ચિન્તેત્વા ભગવન્તં યાચિત્વા રામઞ્ઞરટ્ઠં વેહાસમગ્ગેન આગચ્છિ. રામઞ્ઞરટ્ઠે સુધમ્મપરં પત્વા અત્તનો ભાતુના સીહરાજેન સદ્ધિં રટ્ઠવાસીનં ધમ્મં દેસેત્વા પઞ્ચસુ સીલેસુ પતિટ્ઠાપેસિ.

અથ સીહરાજા આહ, લોકેસુ ભન્તે ત્વમસિ અગ્ગતરો પુગ્ગલોતિ. ન મહારાજ અહં અગ્ગતરો, તીસુ પન ભવેસુ સબ્બેસં સત્તાનં મકુટસઙ્કાસો ગોતમો નામ મય્હં સત્થા અત્થિ, ઇદાનિ મજ્ઝિમદેસં રાજગહં પટિવસતીતિ. એવં પન ભન્તે સતિ તુમ્હાકં આચરિયં મયં દટ્ઠું અરહામ વા નો વાતિ પુચ્છિ. ગવંપતિત્થેરોચ આમ મહારાજ અરહથ ભગવન્તં દટ્ઠું, અહં યાચિત્વા આગચ્છામીતિ વત્વા ભગવન્તં યાચિ. ભગવા ચ અભિસમ્બુજ્ઝિત્વા અટ્ઠમે વસ્સે સદ્ધિં અનેકસતભિક્ખૂહિ રામઞ્ઞરટ્ઠે સુખમ્મપુરં આકાસેન આગમાસિ. રાજવંસે પઞ્ચહિ ભિક્ખુસતેહિ આગમાસીતિ વુત્તં. સિલાલેખને પન વીસતિસહસ્સમત્તેહિ ભિક્ખૂહીતિ વુત્તં. એત્થ ચ યસ્મા ભગવા સપરિસોયેવ આગચ્છિ, ન એકકોતિ એત્તકમેવ ઇચ્છિતબ્બં, તસ્મા નાના વાદતં પટિચ્ચ ચિત્તસ્સાકુલિતા ન ઉપ્પાદેતબ્બાતિ.

અથ આગન્ત્વા રતનમણ્ડપે નિસીદિત્વા સરાજિકાનં રટ્ઠવાસીનં અમતરસં અદાસિ. તીસુ સરણેસુ પઞ્ચસુ ચ સીલેસુ પતિટ્ઠાપેસિ. અથ ભગવા દસ્સનત્થાય આગતાનં છન્નં તાપસાનં છ કેસધાતુયો પૂજનત્થાય અદાસિ. તતો પચ્છાસત્તતિંસવસ્સાનિ પૂરેત્વા પરિનિબ્બાનકાલેપિ ભગવતો અધિટ્ઠાનાનુરૂપેન ચિતકટ્ઠાનતો તેત્તિંસ દન્તે ગહેત્વા ગવંપતિત્થેરો સુધમ્મપુરં આનેત્વા સીહરઞ્ઞો દત્વા તેત્તિંસચેતિયાનિ પતિટ્ઠાપેસિ. એવં ભગવતો પરિનિબ્બાનતો અટ્ઠમેયેવ વસ્સે ગવંપતિત્થેરો રામઞ્ઞ રટ્ઠે સુધમ્મપુરે સાસનં પતિટ્ઠાપેસિ.

ઇદં રામઞ્ઞરટ્ઠે દુતિયં સાસનસ્સ પતિટ્ઠાનં.

ભગવતો પરિનિબ્બુતપઞ્ચતિંસાધિકાનં દ્વિન્નં સતાનં ઉપરિસુવણ્ણભૂમિં નામ રામઞ્ઞરટ્ઠં આગન્ત્વા સોણત્થેરો ઉત્તરત્થેરોચાતિ દ્વે થેરા પઞ્ચવગ્ગકમ્મારહેહિ ભિક્ખૂહિ સદ્ધિં સાસનં પતિટ્ઠાપેસું. તે ચ થેરા મહામોગ્ગલિપુત્તતિસ્સત્થેરસ્સ સદ્ધિવિહારિકાતિ અટ્ઠકથાયં આગતા.

તપુસ્સભલ્લિકે ગવંપતિત્થેરઞ્ચ પટિચ્ચ સાસનં તાવ પતિટ્ઠહિ. તઞ્ચ ન સબ્બેન સબ્બં ઓગાહેત્વા યે યે પન સદ્ધા પસન્ના, તે તે અત્તનો ઇચ્છાવસેનેવ સાસનં પસીદિંસુ. પચ્છા પન સોણુત્તરત્થેરા મહુસ્સાહેન આચરિય આણત્તિયા સાસનસ્સ પતિટ્ઠાપનત્થાય ઉસ્સુક્કં આપન્ના પતિટ્ઠાપેસું. તેન અટ્ઠકથાયં એતં રટ્ઠં ગન્ત્વા એત્થ સાસનં પતિટ્ઠાપેહીતિ કારિતપચ્ચયવસેન આણત્તિવિભત્તિવસેનચ વુત્તં.

તદા પન સુવણ્ણભૂમિરટ્ઠે સુધમ્મપુરે સિરિમાસોકો નામ રાજા રજ્જં કારેસિ. તઞ્ચ સુધમ્મપુરં નામ કેલાસપબ્બતમુદ્ધનિ દક્ખિણાય અનુદિસાય પુબ્બટ્ઠભાગેન પબ્બતમુદ્ધનિ અપરટ્ઠભાગેન ભૂમિતલે તિટ્ઠતિ. તંયેવ ગુળપાચકાનં મસ્સાનં ગેહસદિસાનિ ગેહાનિ યેભુય્યેન, તેનેવ ગોળમિત્તિક નામેનાપિ વોહારિયતિ. તસ્સ પન નગરસ્સ મહાસમુદ્દસમીપે ઠિતત્તા દકયક્ખિની સબ્બદા આગન્ત્વા રાજગેહે જાતે જાતે કુમારે ખાદિ.

સોણુત્તરત્થેરાનં સમ્પત્તદિવસયેવ રાજગેહે એકં પુત્તં વિજાયિ. દકયક્ખિનીચ ખાદિસ્સામીતિ સહ પઞ્ચહિ યક્ખિનિસતેહિ આગતા. તં દિસ્વા મનુસ્સા ભાયિત્વા મહાવિરવં રવન્તિ. તદા થેરા ભયાનકં સીહસીસવસેન એકસીસસરીરદ્વયસમ્બન્ધસણ્ઠાનં મનુસીહરૂપં માપેત્વા દસ્સેત્વા તં યક્ખિનિં સપરિસં પલાપેસું.

થેરા ચ પુન યક્ખિનિયા અનાગમનત્થાય પરિત્તં અકંસુતસ્મિઞ્ચ સમાગમે આગતાનં મનુસ્સાનં બ્રહ્મજાલસુત્તં અદેસય્યું . સટ્ઠિમત્તસહસ્સા સોતાપન્નાદિપરાયના અહેસું. કુલદારકાનં અડ્ઢટ્ઠાનિ સહસ્સાનિ પબ્બજિંસુ. કુલધીતાનં પન દિયડ્ઢસહસ્સં. રાજકુમારાનં પઞ્ચસતાધિકસહસ્સમત્તં પબ્બજિંસુ. અવસેસાપિ મનુસ્સા સરણે પતિટ્ઠહિંસુ. એવં સો તત્થ સાસનં પતિટ્ઠાપેસીતિઇ. વુત્તઞ્ચ અટ્ઠકથાયં,–

> સુવણ્ણભૂમિં ગન્ત્વાન, સોણુત્તરા મહિદ્ધિકા;
> પિસાચે નિદ્ધમિત્વાન, બ્રહ્મજાલે મદેસિસુન્તિ.

તતો પટ્ઠાય રાજકુમારાનં સોણુત્તરનામેહિયેવ નામં અકંસુ. અવસેસદ્દારકાનમ્પિ રક્ખસભયતો વિમોચનત્થં તાલપત્તભુજપત્તેસુ થેરેહિ માપિતં મનુસીહરૂપં દસ્સેત્વા મત્થકે ઠપેસું. મનુસ્સાચ સિલામયં મનુસીહરૂપં કત્વા સુધમ્મપુરસ્સ એસન્ને પદેસે ઠપેસું. તં યાવજ્જતના અત્થીતિ. ઇચ્ચેવં ભગવતો પરિનિબ્બાનતો પઞ્ચતિંસાધિકે દ્વિવસ્સસતે સમ્પત્તે સોણુત્તરત્થેરા આગન્ત્વા સાસનં પતિટ્ઠાપેત્વા સાસનં પતિટ્ઠાપેત્વા અનુગ્ગહં અકંસૂતિ.

ઇદં રામઞ્ઞરટ્ઠે તતિયં સાસનસ્સ પતિટ્ઠાનં.

તતો પચ્છા છસતાધિકે સહસ્સે સમ્પત્તે પુબ્બે વુત્તેહિ તીહિ કારણેહિ સાસનસ્સ ઉપ્પત્તિટ્ઠાનભૂતં રામઞ્ઞરટ્ઠં દામરિકચોરભયેન પજ્જરરોગભયેન સાસનપચ્ચત્થિકભયેનચાતિ તીહિ ભયેહિ આકુલિતં અહોસિ. તદા ચ તત્થ સાસનં દુબ્બલં અહોસિ, યથા ઉદકે મન્દે તત્રજાતં ઉપ્પલં ઉપ્પલં દુબ્બલન્તિ. તત્થ ભિક્ખૂપિ સાસનં યથા કામં પૂરેતું ન સક્કા.

સૂરિયકુમારસ્સ નામ મનોહરિરઞ્ઞો પન કાલે સાસનં અતિવિય દુબ્બલં અહોસિ. જિનચક્કે એકછસતાધિકે વસ્સસહસ્સે સમ્પત્તે કલિયુગેય એકૂનવીસતાધિકે ચતુવસ્સસતે સમ્પત્તે અરિમદ્દનનગરે અનુરુદ્ધા નામ રાજા તતો સહ પિટકેન ભિક્ખુસઙ્ઘં આનેસિ.

તતો પચ્છા જિનચક્કે નવાધિકે સત્તસતે સહસ્સે ચ સમ્પત્તે લઙ્કાદીપે સિરિસઙ્ઘબોધિપરક્કમબાહુમહારાજા સાસનં સોધેસિ.

તતો છન્નં વસ્સાનં ઉપરિ કલિયુગે દ્વત્તિંસાધિકે પઞ્ચસતે સમ્પત્તે ઉત્તરાજીવો નામ થેરો સાસને પાકટો અહોસિ.

સો પન રામઞ્ઞરટ્ઠવાસિનો અરિયાવંસત્થેરસ્સ સદ્ધિવિહારિકો. અરિયાવંસત્થેરો પન કપ્પુઙ્ગનગરવાસિનો મહાકાળત્થેરસ્સ સદ્ધિવિહારિકો. મહાકાળત્થેરો પન સુધમ્મપુરવાસિનો પ્રાનદસ્સિત્થેરસ્સ સદ્ધિવિહારિકો. અયં પન ઉત્તરાજીવછપ્પદત્થેરાનં વંસદીપનત્થં વુત્તા.

સો પન પ્રાનદસ્સિત્થેરો લોકિયાભિઞ્ઞાયો લભિત્વા નિચ્ચં અભિણ્હં પાતોવ મગધરટ્ઠે ઉરુવેલનિગમે મહાબોધિં ગન્ત્વા મહાબોધિયઙ્ગણં સમ્મજ્જિત્વા પુન આગન્ત્વા સુધમ્મપુરે પિણ્ડાય ચરિ. ઇદં થેરસ્સ નિબદ્ધવત્તું. અયઞ્ચ અત્થો સુધમ્મપુરતો મગધરટ્ઠં ગન્ત્વા ઉરુવેલનિગમે વાણિજકમ્મં કરોન્તા તદાકારં પસ્સિત્વા પચ્ચાગમનકાલે સુધમ્મપુર વાસીનં કથેસું, તસ્મા વિઞ્ઞાયતિ.

તસ્મિઞ્ચ કાલે ઉત્તરાજીવત્થેરો પરિપુણ્ણવીસતિવસ્સેન છપ્પદેન નામ સામણેરેન સદ્ધિં સીહળદીપં ગચ્છિ. સીહળદીપવાસિનો ચ ભિક્ખૂ મયં મહામહિન્દત્થેરસ્સ વંસિકા ભવામ, તુમ્હેપિ સોણુત્તરત્થેરાનં વંસિકા ભવથ, તસ્મા મયં એકવંસિકા ભવામ સમાન વાદિકાતિ વત્વા છપ્પદસામણેરસ્સ ઉપસમ્પદકમ્મં અકંસુ. તતો પચ્છા ચેતિય વન્દનાદીનિ કમ્માનિ નિટ્ઠાપેત્વા ઉત્તરાજીવત્થેરો સદ્ધિં ભિક્ખુસઙ્ઘેન અરિમદ્દનનગરં પચ્ચાગમાહિ.

છપ્પદસ્સ પન એતદહોસિ,- સચાહં આચરિયેન સહ જમ્બુદીપં ગચ્છેય્યં, બહૂહિ ઞાતિબલિબોધેહિ પરિયત્તુગ્ગહણે અન્તરાયો ભવેય્ય, તેન હિ સીહળદીપેયેવ વસિત્વા પરિયત્તિમુગ્ગહેત્વા પચ્ચાગમિસ્સામીતિ.

તતો આચરિયસ્સ ઓકાસં યાચિત્વા સીહળદીપેયેવ પટિવસિ. સીહળદીપે વસિત્વા યાવ લદ્ધત્થેરસમ્મુતિકા પરિયત્તિં પરિયાપુણિત્વા પુન જમ્બુદીપં પચ્ચાગન્તુકામો અહોસિ. અથ તસ્સ એતદહોસિ,– અહં એકકોવ ગચ્છન્તો સચે મમ આચરિયો નત્થિ, સચેપિ જમ્બુદીપવાસિના ભિક્ખુસઙ્ઘેન સદ્ધિં વિનયકમ્મં કાતું ન ઇચ્છેય્યં, એવં સતિ વિસું કમ્મં કાતું ન સક્કૂણેય્યં, તસ્મા પિટકધરેહિ ચતૂહિ થેરેહિ સદ્ધિં ગચ્ચેય્યં, ઇચ્ચેતં કુસલન્તિ.

એવં પન ચિન્તેત્વા તામલિત્તિગામવાસિના સિવલિત્થેરેન કમ્બોજરઞ્ઞો પુત્તભૂતેન તામલિન્દત્થેરેન કિઞ્ચિપુરવાસિના આનન્દત્થેરેન રાહુલત્થેરેનચાતિ ઇમેહિ ચતૂહિ થેરેહિ સદ્ધિં નાવાય પચ્ચાગચ્છિ. તે ચ થેરા પિટકધરા અહેસું દક્ખા થામસમ્પન્ના ચ. તેસુ વિસેસતો રાહુલત્થેરો થામસમ્પન્નો. કુસિમનગરં સમ્પત્તકાલે ઉપકટ્ઠવસ્સૂપગમનકાલો હુત્વા અરિમદ્દનનગરે આચરિયસ્સ સન્તિકં અસમ્પાપુણિત્વા કુસિમનગરયેવ વસ્સં ઉપગમિંસુ. તેસં વસ્સૂપગમનવિહારવત્થુ આરામપાકારો ચ કુસિમનગરસ્સ દક્ખિણદિસાસાગે યાવજ્જતના અત્થિ.

વસ્સંવુટ્ઠકાલે પન મહાપવારણાય પવારેત્વા તે પઞ્ચ થેરા અરિમદ્દનનગરં અગમંસુ. ઉત્તરાજીવત્થેરોચ અરિમદ્દનનગર વાસીહિ ભિક્ખૂહિ વિસું હુત્વા સઙ્ઘકમ્માનિ અકાસિ. કિઞ્ચાપિ ચેત્થ ઉત્તરાજીવત્થેરાદયો સીહળદીપતો પચ્ચાગન્ત્વા અરિમદ્દનનગરે વસિત્વા સાસનં અનુગ્ગહેસું, રામઞ્ઞરટ્ઠે પન જાતત્તા પુબ્બે ચ તત્થ નિવાસત્તા ઇધ દસ્સિતાતિ દટ્ઠબ્બા.

તસ્મિઞ્ચ કાલે દલનગરે પદીપજેય્યગામે જાતો સારિપુત્તો નામ મહલ્લકસ્સમણેરો એકો અરિમદ્દનનગરં ગન્ત્વા આનન્દત્થેરસ્સ સન્તિકે ઉપસમ્પજ્જિત્વા પરિયત્તિ પરિયપુણિ. સો બહુસ્સુતો અહોસિ દક્ખો થામસમ્પન્નો ચ. તમત્થં સુત્વા નરપતિચઞ્સિસૂરાજા ચિન્તેસિ,- સચેસો અઙ્ગપચ્ચઙ્ગસમ્પન્નો ભવેય્ય, આચરિયં કત્વા ઠપેસ્સામિ અનુગ્ગહેસ્સામીતિ. રાજા એવં ચિન્તેત્વા રાજપુરિસે પેસેત્વા વીમંસાપેસિ. રાજપુરિસા ચ તસ્સ છિન્નપાદઙ્ગુટ્ઠગ્ગતં પસ્સિત્વા તમત્થં રઞ્ઞો આરોચેસું. રાજા તં સુત્વા એવં વિકલઙ્ગપચ્ચઙ્ગો ભવેય્ય, પધાનાચરિયટ્ઠાને ઠપેતું ન યુત્તોતિ કત્વા પધાનાચરિયભાવં ન અકાસિ. પૂજાસક્કા રમત્તેનેવ અનુગ્ગહં અકાસિ. એકસ્મિઞ્ચ કાલે ધમ્મવિલાસોતિ લઞ્છં દત્વા રામઞ્ઞરટ્ઠે સાસનં સોધેત્વા પરિસુદ્ધં કરોહીતિ રામઞ્ઞરટ્ઠં પેસેસિ.

સોચ રામઞ્ઞરટ્ઠં ગન્ત્વા દલનગરે બહુનં ભિક્ખૂનં ધમ્મ વિનયં વાચેત્વા સાસનં પગ્ગહેસિ. તત્થ ચ રામઞ્ઞમનુસ્સા તસ્સ ધમ્મવિલાસત્થેરસ્સ સિસ્સાનુસિસ્સા સીહળભિક્ખુ ગણાતિ વોહારન્તિ. ઇચ્ચેવં સીહળદીપિકસ્સ આનન્દત્થેરસ્સ સિસ્સં ધમ્મવિલાસં પટિચ્ચ રામઞ્ઞરટ્ઠે સીહળદીપતો સાસનસ્સ આગતમગ્ગોતિ.

ઇદં રામઞ્ઞરટ્ઠે ચતુત્થં સાસનસ્સ પતિટ્ઠાનં.

તસ્મિઞ્ચ કાલે મુત્તિમનગરે અગ્ગમહેસિયા આચરિયા બુદ્ધવંસત્થેરમહાનાગત્થેરા સીહળદીપં ગન્ત્વા મહાહારવાસિગણવંસભૂતાનં ભિક્ખૂનં સન્તિકે પુન સિક્ખં ગણ્હિત્વા મુત્તિમનગરં પચ્ચાગન્ત્વા મુત્તિમનગરવાસીતિ ભિક્ખૂહિ વિસું હુત્વા સઙ્ઘકમ્માનિ કત્વા સાસનં પગ્ગહેસું. તેચ થેરે પટિચ્ચ રામઞ્ઞરટ્ઠે પુન સીહળદીપતો સાસનં આગતન્તિ.

ઇદં રામઞ્ઞરટ્ઠે પઞ્ચમં સાસનસ્સ પતિટ્ઠાનં.

તતો પચ્છાચ મુત્તિમનગરે સેતિભિન્દસ્સ રઞ્ઞો માતુયા આચરિયો મેધઙ્કરો નામ થેરો સીહળદીપં ગન્ત્વા સીહળદીપે અરઞ્ઞવાસીનં મહાથેરાનં સન્તિકે પુન સિક્ખં ગહેત્વા પરિયત્તિં પરિયાપુણિત્વા સુવણ્ણરજતમયે તિપુસીસચ્છન્ને સેતિભિન્દસ્સ રઞ્ઞો માતુયા કારાવિતે વિહારે નિસિદિત્વા સાસનં અનુગ્ગહેસિ. લોકદીપકસારઞ્ચ નામ ગન્થં અકાસિ. અથાપરિમ્પિ મુત્તિમનગરેયેવ સુવણ્ણસોભણો નામ થેરો સીહળદીપં ગન્ત્વા મહાવિહારવાસિગણવંસભૂતાનં થેરાનં સન્તિકે પુન સિક્ખં ગહેત્વા મુત્તિમનગરમેવ પચ્ચાગચ્છિ.

સો પન થેરો અરઞ્ઞેયેવ વસિ. ધુતઙ્ગધરો ચ અહોસિ અપ્પિચ્છો સન્તુટ્ઠો લજ્જી કુક્કુચ્ચકો સિક્ખા કામો દક્ખો થામસમ્પન્નો ચ. સીહળદીપે કલમ્બુમ્હિ નામ જાતસ્સરે ઉદકુક્ખેપસીમાયં અતિરેકપઞ્ચવગ્ગેન વનરતનં નામ સઙ્ઘરાજં ઉપજ્ઝાયં કત્વા રાહુલભદ્દં નામ વિજયબાહુરઞ્ઞો આચરિયભૂતં થેરં કમ્મવાચાચરિયં કત્વા ઉપસમ્પજ્જિ. સોચ થેરો પુનાગન્ત્વા મુત્તિમનગરેયેવ વસિત્વા ગણં વડ્ઢેત્વા સાસનં અનુગ્ગહેસિ. એતે ચ દ્વે થેરે પટિચ્ચ રામઞ્ઞરટ્ઠે સીહળદીપતો સાસનં આગતં.

ઇદં રામઞ્ઞરટ્ઠે છટ્ઠં સાસનસ્સ પતિટ્ઠાનં.

તતો પચ્છા સાસનવસેન દ્વિવસ્સાધિકે દ્વિસહસ્સે કલિયુગતો એકાસીતિકે સમ્પત્તે હંસાવતીનગરે સિરિપરમમહાધમ્મરાજાતિ લદ્ધનામો ધમ્મચેતિયરાજા કુસિમમણ્ડલે હંસાવતીમણ્ડલે મુત્તિમમણ્ડલે ચ રટ્ઠવાસિનો સપજંવિય ધમ્મેન સમેન રક્ખિત્વા રજ્જં કારેસિ. સો ચ રાજા તીસુ પિટકેસુ ચતૂસુ ચ વેદેસુ બ્યાકરણચ્છન્દાલઙ્કારાદીસુ ચ છેકો સિક્ખિતનાનાસિપ્પો નાનાભાસાસુ ચ પસુતો સદ્ધાસીલાદિગુણોપેતો કુમુદકુન્દસરદચન્દિકાસમાનસિતપજપતિભૂતો ચ સાસને ચ અતિપ્પસન્નો અહોસિ.

એકસ્મિં કાલે સો ચિન્તેસિ, ભગવતો સાસનં નામ પબ્બજ્જઉપસમ્પદતાવેન સમ્બન્ધં, ઉપસમ્પદભાવો ચ સીમપરિસવત્થુ ઞત્તિકમ્મવાચાસમ્પત્તીહિ સમ્બન્ધોતિ. એવઞ્ચ પન ચિન્તેત્વા સીમવિનિચ્છયં તસ્સં વણ્ણનં વિનયસઙ્ગહં તસ્સંવણ્ણનં સીમાલઙ્કાર સીમસઙ્ગહઞ્ચ સદ્દતો અત્થતો ચ પુનપ્પુનં ઉપપરિક્ખિત્વા અઞ્ઞમઞ્ઞં સંસન્દિત્વા પુબ્બાપરં તુલયિત્વા ભગવતો અધિપ્પાયો ઈદિસો ગન્થકારાનં અધિપ્પાયો ઈદિસોતિ પસ્સિત્વા અમ્હાકં રામઞ્ઞરટ્ઠે બદ્ધનદીસમુદ્દજાતેસ્સરાદયો સીમાયો બહુકાપિ સમાના અયં પરિસુદ્ધાતિ વવત્થપેતું દુક્કરં, એવં સતિ સીમપરિસાપરિસુદ્ધા ભવિતું દુક્કરાતિ પટિભાતિ.

તતો પચ્છા રામઞ્ઞરટ્ઠે તિપિટકધરબ્યત્તપ્પટિબલત્થેરેહિ મન્તેત્વા રઞ્ઞો પટિભાનાનુરૂપં સીમપરિસા પરિસુદ્ધા ભવિતું દુક્કરાતિ થેરા વિનિચ્છનિંસુ.

અથ રાજા એવમ્પિ ચિન્તેસિ,– અહોવત સમ્માસમ્બુદ્ધસ્સ સાસનં પઞ્ચવસ્સસહસ્સાનિ પતિટ્ઠતિસ્સતીતિ ગન્થેસુ વુત્તોપિ સમાનો અભિસમ્બુદ્ધતો ચતુસટ્ઠાધિકદ્વિસહસ્સમત્તેનેવ કાલેન સાસને મલં હુત્વા ઉપસમ્પદકમ્મે કઙ્ખાટ્ઠાનં તાવ ઉપ્પજ્જિ, કથં પન પઞ્ચવસ્સસહસ્સાનિ સાસનસ્સ પતિટ્ઠાનં ભવિસ્સતીતિ. એવં ધમ્મસંવેગં ઉપ્પાદેત્વા પુનાપિ એવં ચિન્તેસિ,- એવં એત્તકં સાસને મલં દિસ્સમાનોપિ સમાનો ઉપસમ્પદકમ્મે કઙ્ખાટ્ઠાનં દિસ્સમાનોપિ સમાનો પરિસુદ્ધત્થાય અનારભિત્વા માદિસો અપ્પોસ્સુક્કો મજ્ઝત્તો નિસીદિતું અયુત્તો, એવઞ્હિ સતિ ભગવતિ સદ્ધો પસન્નોમ્હીતિ વત્તબ્બતં અનાપજ્જેય્યં, તસ્મા સાસનં નિમ્મલં કાતું આરભિસ્સામીતિ.

કુતો નુખો દાનિ સાસનં આહરિત્વા થિરં પતિટ્ઠા પેય્યન્તિ આવજ્જન્તો એવં ચિન્તેસિ,- ભગવતો કિર પરિનિબ્બાનતો છત્તિંસાધિકે દ્વિસતે સમ્પત્તે મહામોગ્ગલિ પુત્તતિસ્સત્થેરો મહામહિન્દત્થેરં પેસેત્વા સીહળદીપે સાસનં પતિટ્ઠાપેસિ, તદા દેવાનં પિયતિસ્સરાજા મહાવિહારં કારાપેત્વા અદાસિ, સાસનવરઞ્ચ એકાસિતાધિકાનિ દ્વિવસ્સસતાનિ વિમલં હુત્વા પતિટ્ઠહિ, ભિક્ખુસઙ્ઘોપિ મહાવિહાર વાસિગણવસેન એકતોવ અટ્ઠાસિ, તતો પચ્છા અભયગિરિવાસિજે તવનવાસિવસેન દ્વેધા હુત્વા ભિજ્જિ, જિનચક્કે અટ્ઠસત્તસતાધિકે સહસ્સે સમ્પત્તે સિરિસઙ્ઘબોધિપરક્કમબાહુમહારાજા ઉદુમ્બરગિરિવાસિ મહાકસ્સપત્થેરપ્પમુખં મહાવિહાર વાસિગણં અનુગ્ગહેત્વા યથાવુત્તે દ્વેગણે વિસોધેસિ, સાસનં નિમ્મલં અકાસિ, તતો પચ્છા વિજયબાહુપરક્કમબાહુરાજૂનં દ્વિન્નં કાલેપિ

સાસનં નિમ્મલં હુત્વાયેવ અટ્ઠાસિ, તેનેવ બ્યત્તપ્પટિબલભિક્ખૂ આયાચિત્વા સીહળદીપં ગન્ત્વા પુન સિક્ખં ગણ્હા પેસ્સામિ, તેસં પન પરમ્પરવસેન પવત્તાનં ભિક્ખૂનં વસેન અમ્હાકં રામઞ્ઞરટ્ઠે સાસનં નિમ્મલં હુત્વા પતિટ્ઠહિસ્સતીતિ. એવં પન ચિન્તેત્વા મોગ્ગલાનત્થેરં સોમત્થેરઞ્ચ સીહળદીપં ગમનત્થાય યાચિ. થેરાચ સાસનપ્પટિયત્તકમ્મમિદન્તિ મનસિકરિત્વા પટિઞ્ઞં અકંસુ.

રાજા ચ દાઠાધાતુપૂજનત્થાય ભિક્ખુસઙ્ઘસ્સ પૂજનત્થાય ભૂવનેકબાહુરઞ્ઞો પણ્ણાકારત્થાય દેય્યધમ્મપણ્ણાકારવત્થૂનિ પટિયાદેત્વા ચિત્રદૂતં રામદૂતન્તિ ઇમે દ્વે અમચ્ચે દ્વીસુ નાવાસુ નાયકટ્ઠાને ઠપેત્વા કલિયુગે સત્તતિંસાધિકે અટ્ઠવસ્સસતે સમ્પત્તે માઘમાસસ્સ પુણ્ણમિતો એકાદસમિયં સૂરવારે ચિત્રદૂતં સદ્ધિં મોગ્ગલાનત્થેરપ્પમુખેહિ ભિક્ખૂહિ એકાય નાવાય ગમાપેસિ. ફગ્ગુણમાસસ્સ અટ્ઠમિયં સીહળદીપે કલમ્બુતિત્થં પાયાસિ.

રામદૂતં પન તસ્મિંયેવ વસ્સે માઘમાસસ્સ પુણ્ણમિતો દ્વાદસમિયં ચન્દવારે સદ્ધિં સોમત્થેરપ્પમુખેહિ ભિક્ખૂહિ એકાય નાવાય ગમાપેસિ. ઉજુકં પન વાતં અલભિત્વા ચિત્રમાસસ્સ જુણ્હપક્ખનવમિયં સીહળદીપે વલ્લિગામં પાયાસિ.

તતો પચ્છા તેપિ દ્વે અમચ્ચા દ્વીસુ નાવાસુ આભતાનિ દાતબ્બપણ્ણાકારવત્થૂનિ સન્દેસપણ્ણાનિ ચ ભૂવનેકબાહુરઞ્ઞો ભિક્ખૂસઙ્ઘસ્સ ચ અદાસિ. રઞ્ઞા પેસિતભિક્ખૂનઞ્ચ સન્દેસપણ્ણે કથિતનિયામેનેવ કલ્યાણિયં નામ નદિયં ઉદકુક્ખેપસીમાયં સામણેરભૂમિયં પતિટ્ઠાપેત્વા પુન ઉપસમ્પદકમ્મં અકંસુ.

ઉપસમ્પજ્જિત્વા ચ ભૂવનેકબાહુરાજા નાનાપ્પકારે ભિક્ખૂનં સારુપ્પે પરિક્ખારે દત્વા ઇદં પન આમિસદાનં યાવ જીવિતપરિયોસાનાયેવ પરિભુઞ્જિતબ્બં ભવિસ્સતિ, નામલઞ્છં પન ન જીરિસ્સતીતિ કત્વા રામદૂતસ્સ નાવાય પખાનભૂતસ્સ સોમત્થેરસ્સ સિરિસઙ્ઘબોધિસામીતિ નામં અદાસિ. અવસેસાનં પન દસન્નં થેરાનં કિત્તિસિરિમેઘસામિ પરક્કમબાહુસામિ બુદ્ધઘોસસામિ સીહળદીપવિસુદ્ધસામિ ગુણરતનધરસામી જિનાલઙ્કારસામિ રતનમાલિસામિ સદ્ધમ્મતેજસામિ ધમ્મરામસામિ ભૂવનેકબાહુસામીતિ નામાનિ અદાસિ.

ચિત્રદૂતસ્સ નાવાય પખાનભૂતસ્સ મોગ્ગલાનત્થેરસ્સ ધમ્મકિત્તિલોકગરુસામીતિ નામં અદાસિ. અવસેસાનં પન સિરિવનરતનસામિ મઙ્ગલત્થેરસ્સામિ કલ્યાણતિસ્સસ્સામિ ચન્દગિરિસામિ સિરિદન્તધાતુસામિ વનવાસિતિસ્સસામિ રતનલઙ્કારસામિ મહાદેવસામિ ઉદુમ્બરગિરિસામિ ચૂળાભયતિસ્સસામીતિ નામાનિ અદાસિ. બાવીસતિયા પન પચ્છા સમણાનં નામં ન અદાસિ. અભિનવસિક્ખં પન સબ્બેસંયેવ અદાસિ.

તતો પચ્છા ચેતિયપૂજનાદીનિ કત્વા તંતંકિચ્ચં નિપ્ફાદેત્વા પુન આગમંસુ. ભૂવનેકબાહુરાજા ચિત્રદૂતં એવમાહ, રામાધિપતિરઞ્ઞો પણ્ણાકારં પટિદાતું ઇચ્છામિ, પટિદૂતઞ્ચ પેસેતું તાવ ત્વં આગમેહીતિ. એવં પન વત્વા પચ્છા આગમનકાલે ચણ્ડવાતભયેન મહાસમુદ્દમજ્ઝે નાવા અવગચ્છતિ. તેન સીહળરઞ્ઞા પેસિતનાવાય સબ્બે સન્નિપતિત્વા આરુહિત્વા આગચ્છન્તા તીણિ દિવસાનિ અતિક્કમિત્વા પુન ચણ્ડવાતભયેન અગમ્ભીરટ્ઠાને સિલાય ઘટ્ટેત્વા લગ્ગિત્વા ગન્તું અસક્કુણિત્વા એકં ઉળુમ્પં બન્ધિત્વા જઙ્ઘેનેવ અગમંસુ. સીહળરઞ્ઞો ચ દૂતો પણ્ણાકારં દત્વા પચ્ચાગમાસિ. ભિક્ખૂસુ ચ ભિક્ખૂ અન્તરામગ્ગેયેવ મચ્ચુ આદાય ગચ્છતિ. અહો અનિચ્ચા વત સઙ્ખારાતિ. હોન્તિ ચેત્થ,–

ઇમેસં પન આરદ્ધં, ન કિચ્ચં યાવ નિટ્ઠિતં;
ન તાવ આદિયિસ્સન્તિ, મચ્ચુ નત્થિ આપેક્ખના.

નિક્કારુણિકો હિ એસ, બલક્કારેન આદિય;
રોદમાનંવ ઞાતીનં અનિચ્છન્તંવ ગચ્છતીતિ.

રામાધિપતિરાજાચ તેસં ભિક્ખૂનં પત્તકાલે હંસાવતીનગરસ્સ પચ્છિમસ્મિં દિસાભાગે નરસૂરેન નામ અમચ્ચેન પરિભુત્તે ગામખેત્તે પાળિઅટ્ઠકથાળીકાદયો પુનપ્પુનં પસ્સિત્વા ઉપપરિક્ખિત્વા સીમસમૂહનસીમસમ્મુતિકમ્માનિ કારપેસિ. સીહળદીપે ભગવતા ન્હાયિતપુબ્બાય કલ્યાણિયા નામ નદિયં ઉદકુક્ખેપસીમં કત્વા તત્થ મહાવિહારવાસીનં ભિક્ખૂનં સન્તિકે ઉપલદ્ધઉપસમ્પદભાવેહિ ભિક્ખૂહિ કતત્તા કલ્યાણીસીમાતિ સમઞ્ઞં અકાસિ. ઇચ્ચેવં રામાધિપતિરાજા પત્તલદ્ધે ભિક્ખૂ નિસ્સાય સાસનં સુટ્ઠુ પતિટ્ઠિતં અકાસિ. કલિયુગસ્સ અટ્ઠતિંસાધિકઅટ્ઠવસ્સસતકાલતો યાવ એકચત્તાલીસાધિકઅટ્ઠવસ્સસતા તેસં ભિક્ખૂનં વંસે અસીતિમત્તા ગણપામોક્ખત્થેરા અહેસું. તેસં સિસ્સજાતાનિ પન છબ્બિસાધિકાનિ દ્વિસતાનિ ચતુસહસ્સાનિ દસસહસ્સાનિ અહેસું. એવં ભગવતો સાસનં રામઞ્ઞરટ્ઠે વુદ્ધિં રામઞ્ઞરટ્ઠે વુદ્ધિં વિરૂળિં વેપુલ્લમાપજ્જિતિ.

ઇદં રામઞ્ઞરટ્ઠે સત્તમં સાસનસ્સ પતિટ્ઠાનં.

યદા પન અરિમદ્દનનગરે અનુરુદ્ધો નામ રાજા સુધમ્મપુરં સરાજિકં અભિભવિત્વા વિદ્ધંસિ, તદા રામઞ્ઞરટ્ઠં રાજસુઞ્ઞં હુત્વા પતિટ્ઠહિ. રામઞ્ઞરટ્ઠે મુત્તિમનગરે સોણુત્તરવંસો એકો ગણો, સિવલિવંસો એકો, તામલિન્દવંસો એકો, આનન્દવંસો એકો, બુદ્ધવંસો એકો, મહાનાગવંસો એકોતિ છઞ્ઞણા વિસું વિસું હુત્વા અટ્ઠંસુ નાનાસંવાસકા નાનાનિકાયા.

ધમ્મચેતિયરઞ્ઞા પન કારાપિતસાસનમ્પિ અભિજ્જમાનં હુત્વા અટ્ઠાસિ. સમાનસંવાસો એકનિકાયોયેવ અહોસિ. હંસાવતીમુત્તિમસુવસેન તીણિપિ રામઞ્ઞરટ્ઠાનિ સુનાપરન્ત સઙ્ઘાતેન એકાબદ્ધાનિ હુત્વા તિટ્ઠન્તિ. પુબ્બેચ મરમ્મરટ્ઠિન્દરાજૂનં આણાપવત્તનટ્ઠાનાનિ અહેસું . તસ્મા મરમ્મરટ્ઠતો એકચ્ચે ભિક્ખૂ રામઞ્ઞરટ્ઠં ગન્ત્વા કલ્યાણીસીમાયં પુન સિક્ખં ગણ્હિંસુ. ધમ્મચેતિયરઞ્ઞાકારાવિતસાસનં સકલં મરમ્મરટ્ઠમ્પિ બ્યાપેત્વા ઓગાહેત્વા તિટ્ઠતિ.

રામઞ્ઞરટ્ઠે સોણુત્તરત્થેરાનં સાસનં પતિટ્ઠાપિતકાલતો પટ્ઠાય યાવ સુધમ્મપુરે મનોહરિરઞ્ઞા અરહન્તાનં સંવિજ્જમાનતા વેદિતબ્બા. તતો પચ્છા પન ઉત્તરા જીવારિયાવંસમહાકાળપ્રાનદસ્સિત્થેરાનં કાલે લોકિયજ્ઝાનાભિઞ્ઞાલાભિયોયેવ સંવિજ્જંસૂતિ. અધુના પન તીસુપિ રામઞ્ઞરટ્ઠેસુ ધમ્મચેતિયરઞ્ઞા કારાવિતસાસનંયેવ તિટ્ઠતિ. એત્થચ હેતુફલસમ્બન્ધવસેન આદિઅન્તવસેને ચ સાસનવંસં પઞ્ઞાય તુલયિત્વા આદિતોવ દસ્સિતેહિ તીહિ નયેહિ યથાપવેણી ઘટ્ટિયતિ, તથા ગણ્હેય્યાતિ. અયઞ્ચ સાસનવંસો લજ્જિપેસલસિક્ખાકામાનંયેવ વસેન વુત્તો, નાલજ્જીનં વસેનાતિ દટ્ઠબ્બો.

તાય ચ થેરપરમ્પરાય મુત્તિમનગરવાસિમેધઙ્કરત્થેરો લોકદીપકસારં નામ ગન્થં અકાસિ. હંસાવતીનગરવાસી પન આનન્દત્થેરો મધુસારત્થદીપનિં નામ અભિધમ્મટીકાય સંવણ્ણનં, હંસાવતીનગરવાસીયેવ ધમ્મબુદ્ધત્થેરો કવિસ્સારં નામ છન્દોવણ્ણનં, હંસાવતીનગરવાસીયેવ સદ્ધમ્માલઙ્કારત્થેરો

પટ્ઠાનસારદીપનિં નામ પકરણં, તથેવ અઞ્ઞતરો થેરો અફેગ્ગુસારં નામ ગન્થં અકાસિ. એવં અનેકપ્પકારાનં ગન્થકારાનં મહાથેરાનં વસનટ્ઠાનં હુત્વા સાસનં ઓગાહેત્વા વિરૂળ્હટ્ઠાનંઅહોસીતિ.

ઇતિ સાસનવંસે સુવણ્ણભૂમિસાસનવંસકથામગ્ગો નામ

તતિયો પરિચ્છેદો.

૪. યોનકરટ્ઠસાસનવંસકથામગ્ગો

૪. ઇદાનિ પન યોનકરટ્ઠે સાસનસ્સુપ્પત્તિં કથેસ્સામિ . ભગવા હિ વેનેય્યહિતાવહો યોનકરટ્ઠે મમસાસનં ચિરકાલં પભિટ્ઠહિસ્સતીતિ આપેક્ખિત્વા સદ્ધિં ભિક્ખુ સઙ્ઘેન દેસચારિકં આહિણ્ડન્તો લભુઞ્જં નામ નગરં અગમાસિ. તદા એકો નેસાદો હરિફલં દત્વા તં પરિભુઞ્જિત્વા હરિબીજે ખિપિતે પથવિયં અપતિત્વા આકાસેયેવ પતિટ્ઠાસિ. તં દિસ્વા સિતં પત્વાકાસિ. તમત્થં દિસ્વા આનન્દત્થેરો પુચ્છિ. અનાગતે ખો આનન્દ ઇમસ્મિં ઠાને મમ ધાતુચેતિયં પતિટ્ઠહિસ્સતિ, સાસનં વિરૂળ્હમાપજ્જિસ્સતીતિ બ્યાકાસિ. ભગવતા પન હરિફલસ્સ ભુઞ્જિતટ્ઠાનત્તાહરિભુઞ્જોતિ તસ્સ રટ્ઠસ્સ નામં અહોસિ. દ્વિન્નં તાપસાનં ઠપિતં જલસુત્તિકં પટિચ્ચ યોનકાનં ભાસાય લભુઞ્જોતિ નામં અહોસિ.

તદા તત્થ મપિન્નાય નામ એકિસ્સા માતિકાય સમીપે નિસિન્નો એકો લવકુલિકજેટ્ઠકો અત્તનો પુત્તં સત્તવસ્સિકં ભગવતો નિય્યાદેત્વા પબ્બાજેસિ. કમ્મટ્ઠાનાનુયોગવસેન અચિરેનેવ અરહત્તં પાપુણિ. સત્તવસ્સિ કસ્સચ સામણેરસ્સ અરહત્તં સચ્છિકતટ્ઠાનતં પટિચ્ચ યોનકભાસાય એતં ઠાનં ચઙ્કમઙ્ગ ઇતિ વુચ્ચતિ. ચિરકાલ વસેન જઙ્કમઙ્ગ ઇતિ વુચ્ચતિ. તતો પટ્ઠાયયેવ યોનકરટ્ઠે સાસનં પતિટ્ઠાતીતિ.

ઇદં યોનકરટ્ઠે પઠમં સાસનસ્સ પતિટ્ઠાનં.

સાસને પન પઞ્ચતિંસાધિકે દ્વિવસ્સસતે સમ્પત્તે મહારક્ખિતત્થેરો યોનકરટ્ઠં ગન્ત્વા કમ્બોજખેમાવર હરિભુઞ્જાયુદ્ધયાદીસુ અનેકેસુ રટ્ઠેસુ સાસનં પતિટ્ઠાપેતિ. તાનિ હિ સબ્બાનિ રટ્ઠાનિ સઙ્ગહેત્વા દસ્સેન્તેહિ અટ્ઠકથાચરિયેહિ યોનકલોકન્તિ ઓકાસકાલોકવાચકેન સામઞ્ઞસદ્દેન વુત્તં. પકતિ હેસા ગન્થકારાનં યેન કેનચાકારેન અત્થન્તરસ્સ વિઞ્ઞાપનાતિ.

મહારક્ખિતત્થેરો ચ સદ્ધિં પઞ્ચહિ ભિક્ખૂહિ પાટલિપુત્તતો અનિલપથમગ્ગેન યોનકલોકં આગન્ત્વા કાળકારામસુત્તેન યોનકે પસાદેસિ. સત્તતિસહસ્સાધિકપાણસતસહસ્સં મગ્ગફલાલઙ્કારં અદાસિ. સન્તિકે ચસ્સ દસસહસ્સાનિ પબ્બજિંસુ. એવં સો તત્થસાસનં પતિટ્ઠાપેસિ. તથા ચ વુત્તં અટ્ઠકથાયં,–

> યોનકરટ્ઠં તદા ગન્ત્વા, સો મહારક્ખિતો ઇસિ;
> કાળકારામસુત્તેન, તે પસાદેસિ યોનકેતિ.

તતો પટ્ઠાય તેસં સિસ્સપરમ્પરા બહૂ હોન્તિ, ગણનપથં વીતિવત્તા.

ઇદં યોનકરટ્ઠે મહારક્ખિતત્થેરાદયો પટિચ્ચ

દુતિયં સાસનસ્સ પતિટ્ઠાનં.

યોનકરટ્ઠે લકુન્નનગરે જિનચક્કે પઞ્ચવસ્સસતે મણિમયં બુદ્ધપ્પટિમં માપેત્વા વિસુકમ્મદેવપુત્તો નાગસેનત્થેરસ્સ અદાસિ. નાગેસેનત્થેરો ચ તસ્મિં પટિમમ્હિ ધાતુ આગન્ત્વા પતિટ્ઠાતૂતિ અધિટ્ઠાસિ. અધિટ્ઠાનવસેનેવ સત્તધાતુયો આગન્ત્વા તત્થ પતિટ્ઠહિત્વા પાટિહારિયં દસ્સેસુન્તિ રાજવંસે વુત્તં.

તઞ્ચ વચનં મમ પરિનિબ્બાનતો પઞ્ચવસ્સસતે અતિક્કન્તે એતે ઉપ્પજ્જિસ્સન્તીતિ મિલિન્દપઞ્હાયં વુત્તવચનેન કાલપરિમાણવસેન ચ સમેતિ. યોનકરટ્ઠે મિલિન્દરઞ્ઞો કાલે જિનચક્કે પઞ્ચવસ્સસતેયેવ નાગસેનત્થેરં પટિસ્સ જિનચક્કં વિરૂળં હુત્વા પતિટ્ઠાસિ.

ઇદં યોનકરટ્ઠે નાગસેનત્થેરં પટિચ્ચ તતિયં

સાસનસ્સ પતિટ્ઠાનં.

કલિયુગે પઞ્ચસટ્ઠિવસ્સેલભુઞ્ઞનગરતો સઙ્કમિત્વા ક્યુઙ્ગરનગરે માપિકસ્સ બઞ્આચોમઙ્ગર નામકસ્સ રઞ્ઞો કાલે મજ્ઝિમદેસતો કસ્સપત્થેરો પઞ્ચહિ થેરેહિ સદ્ધિં આગચ્છિ.

તદા સો રાજા વિહારં કત્વા તેસં અદાસિ. સીહળદીપતો ચ ધાતુયો આનેત્વા એકો થેરો આગચ્છિ. ધાતુતો પાટિહારિયં દિસ્વા પસીદિત્વા લભુઞ્ઞચેતિય નિધાનં અકાસિ. તે ચ થેરે પટિચ્ચ યોનકરટ્ઠે સાસન વંસો આગતો.

ઇદં યોનકરટ્ઠે ચતુત્થં સાસનસ્સ પતિટ્ઠાનં.

કલિયુગે દ્વાસટ્ઠાધિકે સત્તસતે સમ્પત્થે ચિનરટ્ઠિન્દો રાજા અભિભવિત્વા સકલમ્પિ યોનકરટ્ઠં સઙ્ખુબ્તિતં હોતિ. તદા મહાધમ્મગમ્ભીરત્થેરો મહામેધઙ્કરત્થે રોચાતિ દ્વે થેરો યોનકરટ્ઠતો સદ્ધિં બહૂહિ ભિક્ખૂહિ સીહળદીપં અગમંસુ. તદા ચ સીહળદીપે દુબ્ભિક્ખભયેન અભિભૂતો હુત્વા તતો સ્યામરટ્ઠે સોક્કતયનગરં પુન અગમંસુ.

તતો પચ્છા લકુન્નનગરં ગન્ત્વા સાસનં પઞ્ઞણ્હન્તાનં લજ્જિપેસલાનં ભિક્ખૂનં સન્તિકે પુન સિક્ખં ગણ્હિંસુ. તે ચ થેરો સ્યામરટ્ઠે યોનકરટ્ઠે ચ સબ્બત્થ સાસનં પતિટ્ઠાપેસુન્તિ.

ઇદં યોનકરટ્ઠે પત્તલઙ્કે દ્વે થેરે પટિચ્ચ પઞ્ચમં

સાસનસ્સ પતિટ્ઠાનં.

કલિયુગે પઞ્ચવીસાધિકે અટ્ઠવસ્સસતે સમ્પત્તે સિરિસદ્ધમ્મલોકપતિચક્કવત્તિરાજા લભુઞ્ઞચેતિયં પુન મહન્તં કત્વા તસ્સ ચેતિયસ્સ સમીપે ચત્તારો વિહારે કારાપેત્વા મહામેધઙ્કરત્થેરસ્સ સારિપુત્તત્થેરસ્સ ચ અદાસિ. તદાપિ તે દ્વે થેરા સાસનં પરિસુદ્ધં કત્વા પતિટ્ઠાપેસુન્તિ.

ઇદં યોનકરટ્ઠે મહામેધઙ્કરસારિપુત્તત્થેરે

પટિચ્ચ છટ્ઠં સાસનસ્સ પતિટ્ઠાનં.

કલિયુગે તેચત્તાલીસાધિકે નવવસ્સસતે સમ્પત્તે હંસાવતીનગરે અનેકસેતિભિન્દો નામ રાજા યોનકરટ્ઠં અભિભવિત્વા અત્તનો હત્થગતં કત્વા બલિ ભુઞ્જનત્થાય જેટ્ઠપુત્તસ્સ અનુરુદ્ધસ્સ નામ રાજકુમારસ્સ દત્વા બહૂહિ અમચ્ચેહિ સદ્ધિં તત્થ ગન્ત્વા અનુરાજતાવેન રજ્જં કારાપેસિ. સાસનઞ્ચ વિસોધાપેતું સદ્ધમ્મચક્કસામિત્થેરં તેન સદ્ધિં પહિણિ.

અનેકસેતિભિન્નો કિર રાજા યોનકરટ્ઠં વિજયકાલે પઠમં સાસનસ્સ પતિટ્ઠાનભૂતમિદન્તિ કત્વા તંરટ્ઠવાસિનો કરમરાનીતભાવેન ન અગ્ગહેસીતિ.

યથાવુત્તત્થેરવંસેસુ ચ એકો લકુન્નનગરે અરઞ્ઞવાસી થેરો તત્થ નગરે અજ્જ અસુકસ્મિં ઠાને એકો મતોતિ ગિહીનં કથેત્વા યથાકથિતં ભૂતં હુત્વા અયં અભિઞ્ઞાલાભીતિ પાકટો અહોસિ.

તસ્મિંયેવ ચ નગરે મહામઙ્ગલો નામ થેરો અનેકસેતિભિન્દસ્સ રઞ્ઞો યુજ્ઝિતું આગતકાલે અનેકસેતિભિન્દો રાજા મં પક્કોસિસ્સતિ, સમાનજાતિકં દૂતં પેસ્સેસ્સતીતિ પક્કોસિતકાલતો પઠમમેવવદિ. યથાવુત્તનિયામેનેવ પક્કોસનતો અયં અભિઞ્ઞા લાભીતિ કિત્તિ ઘોસો અહોસિ.

તત્થ નગરે ઞાણવિલાસત્થેરો સઙ્ખ્યાપકાસકં નામ પકરણં અકાસિ. તંળીકં પન પત્તલઙ્કત્થેરસ્સ વિહારે વસન્તો સિરિમઙ્ગલોનામ થેરો અકાસિ.

વિસુદ્ધિમગ્ગદીપનિં પન સંઞ્ઞવત્તઅરઞ્ઞવાસી ઉત્તરારામો નામ એકો થેરો. મઙ્ગલદીપનિં સિરિમઙ્ગલત્થેરો. ઉપ્પાતસન્તિં અઞ્ઞતરો થેરો. તં કિર ઉપ્પાતસન્તિં સજ્ઝાયિત્વા ચીનરઞ્ઞો સેનં અજિનીતિ. ઇચ્ચેવં યોનકરટ્ઠે અભિઞ્ઞાલાભીનં ગન્થકારાનઞ્ચ થેરાનં આનુભાવેન જિનસાસનં પરિસુદ્ધં હુત્વા પતિટ્ઠાતિ. એવં હેતુફલસમ્બન્ધવસેન આદિ અન્ત સમ્બન્ધવસેન ચ યથાવુત્તેહિ તીહિ નયેહિ થેરપરમ્પરા ઘટ્ટેત્વા ગહેતબ્બા.

ઇતિ સાસનવંસે યોનકરટ્ઠસાસનવંસકથા

મગ્ગો નામ ચતુત્થો પરિચ્છેદો.

૫. નવવાસીરટ્ઠસાસનવંસકથામગ્ગો

૫. ઇદાનિ વનવાસીરટ્ઠે સિરિખેત્તનગરસાસનવંસં વક્ખામિ. જિનચક્કે હિ એકાધિકે વસ્સસતે સમ્પત્તે જટિલો સક્કો નાગો ગરુળો કુમ્ભણ્ડો ચન્દી પરમીસ્વરોચાતિ ઇમે સત્ત સિરિખેત્તં નામ નગરં માપેસું. તત્થ દ્વત્તપોઙ્ગો નામ રાજા રજ્જં કારેસિ. તસ્સ કિર તીણિ અક્ખીનિ સન્તીતિ. તદા ભગવતો સાવકા અરહન્તા તિસહસ્સમત્તા તત્થ વસિંસુ. સો રાજા તેસં અરહન્તાનં દેવસિકં ચતૂહિ પચ્ચયેહિ ઉપત્થમ્ભિ. છ સરીરધાતુયો ચ એકેકં એકેકસ્મિં નિદહિત્વા છ ચેતિઇયાનિ કારાપેસિ. દક્ખિણબાહું પન નિદહિત્વા એકમ્પિ ચેતિયં કારાપેસિ.

ઉણ્હીસધાતું પન કઙ્ગરજ્જનગરતો આનેત્વા એકમ્પિ ચેતિયં કારાપેસિ. તં પન તાવ ન નિટ્ઠિતં. પચ્છા અનુરુદ્ધરાજા ગહેત્વા અરિમદ્દનનગરં આનેત્વા ચઞ્ઞિઙ્ગું નામ ચેતિયે નિધાનં અકાસિ. તસ્મા રક્ખિતત્થેરસ્સ આગમનતો પુબ્બેપિ સાસનં પતિટ્ઠાસીતિ દટ્ઠબ્બં. તતો પચ્છા સાસનં દુબ્બલં હુત્વા અટ્ઠાસિ.

ઇદં વનવાસીરટ્ઠે પઠમં સાસનસ્સ પતિટ્ઠાનં.

મહામોગ્ગલિપુત્તતિસ્સત્થેરેન પન પેસિતો રક્ખિતત્થેરો વનવાસીરટ્ઠં ગન્ત્વા આકાસે ઠત્વા અનમતગ્ગપરિયાયકથાય વનવાસિકે પસાદેસિ. કથાપરિયોસાને પનસ્સ સટ્ઠિસહસ્સાનં ધમ્માભિસમયો અહોસિ. સત્તતિસહસ્સમત્તા પબ્બજિંસુ. પઞ્ચવિહારસતાનિ પતિટ્ઠાપેસું. એવં સો તત્થ સાસનં પતિટ્ઠાપેસિ. તેનેવ અટ્ઠ કથાયં –

ગન્ત્વાન રક્ખિતત્થેરો,
વનવાસિં મહિદ્ધિકો;
અન્તલિક્ખે ઠિતો તત્થ,
દેસેસિ અનમતગ્ગિયન્તિ વુત્તં.

એવં વનવાસીરટ્ઠે પુબ્બેયેવ સાસનં ઓગાહેત્વા પતિટ્ઠહિ. ન પન તાવ સકલં બ્યાપેત્વા પતિટ્ઠહિ.

ઇદં તાવ વનવાસીરટ્ઠે સિરિખેત્તનગરે દુતિયં

સાસનસ્સ પતિટ્ઠાનં.

જિનચક્કે પન તેત્તિંસાધિકે ચતુવસ્સસતે કુક્કુટ સીસો નામ એકો રાજા રજ્જં કારેસિ. તસ્સ રઞ્ઞો કાલે ભગવતો સાવકા અરહન્તા પઞ્ચસતમત્તા અહેસું. તેસમ્પિ સો રાજા દેવસિકં ચતૂહિ પચ્ચયેહિ ઉપત્થમ્ભેસિ. સોતાપન્નસકદાગામિઅનાગામિનો પન ગણનપથં વીતિવત્તા અહેસું.

ઇદં વનવાસીરટ્ઠે સિરિખેત્તનગરે પરમ્પરાભતવસેન

તતિયં સાસનસ્સ પતિટ્ઠાનં.

ઇચ્ચેવં વનવાસીરટ્ઠે અનેકસતેહિ અરહન્તત્થેરેહિ સાસનં પુણ્ણિન્દુસઙ્કાસં હુત્વા અતિવિય વિજ્જોતેસિ. સાસનિક ગન્થકારા પન મહાથેરા તત્થ ન સન્દિસ્સન્તિ. અરહન્તત્થેરા પન રાજૂનં આયાચનં આરબ્ભ ધમ્મસત્થં એકં વિરચયિંસૂતિ પોરાણા વદન્તીતિ. ઇચ્ચેવં–

તેચ થેરા મહાપઞ્ઞા,
પગ્ગહેત્વાન સાસનં;
સૂરિયો વિય અત્થઙ્ગો,
ઉપગા મચ્ચુસન્તિકં.

તસ્મા હિ પણ્ડિતો પોસો,
યાવ મચ્ચુ નચાગતો;
તાવ પુઞ્ઞં કરે નિચ્ચં,
મા પમજ્જેય્ય સબ્બદાતિ.

ઇતિ સાસનવંસે વનવાસીરટ્ઠસાસનવંસકથામગ્ગો

નામ પઞ્ચમો પરિચ્છેદો.

૬. અપરન્તરટ્ઠસાસનવંસકથામગ્ગો

૬. ઇદાનિ પન મરમ્મમણ્ડલે અપરન્તરટ્ઠે સાસનવંસં વક્ખામિ. અમ્હાકઞ્હિ મરમ્મરટ્ઠે સુપ્પાદકતિત્થે વાણિજગામે વસન્તે ચૂળપુણ્ણ મહાપુણ્ણેદ્વે ભાતિકે પટિચ્ચ ભગવતો ધરમાનસ્સેવ અતિરેકવીસતિવસ્સકાલતો પભુતિ સાસનં પતિટ્ઠાસિ. ન પન તાવ બ્યાપેત્વા પતિટ્ઠાસિ. તેનેવ પુન સાસનસ્સ પતિટ્ઠાપનત્થાય મહામોગ્ગલિપુત્તતિસ્સત્થેરો યોનકધમ્મરક્ખિતત્થેરં પેસેસીતિ.

ભગવા પન લોહિતચન્દનવિહારં પટિગ્ગહેત્વા સત્તસત્તાહાનિ નિસીદિત્વા સમાગતાનં દેવમનુસ્સાનં ધમ્મરસં અદાસિ. સત્તાહેસુ ચ એકસ્મિં અહુ ચતુરાસીતિપાણસહસ્સાનં ધમ્માભિસમયો અહોસિ. પઞ્ચસતમત્તેહિ ચ પાસાદેહિ આગચ્છન્તો અન્તરામગ્ગે સચ્ચબન્ધપબ્બતે નિસિન્નસ્સ સચ્ચબન્ધસ્સ નામ ઇસિનો ધમ્મં દેસેત્વા છહિ અભિઞ્ઞાહિ સદ્ધિં અરહત્તં પાપેસિ. વાણિજગામે ચ ઇસિદિન્નસેટ્ઠિ આદીનમ્પિ ધમ્મરસં પાયેસિ. ઇચ્ચેવં સચ્ચબન્ધઇસિદિન્નમહાપુણ્ણાદયો પટિચ્ચ અમ્હાકં મરમ્મમણ્ડલે સાસનં પતિટ્ઠાસિ.

ઇદં મરમ્મમણ્ડલે અપરન્તરટ્ઠે પઠમં સાસનસ્સ

પતિટ્ઠાનં.

ભગવતો પરિનિબ્બુતતો પઞ્ચતિંસાધિકે દ્વિવસ્સસતે સમ્પત્તે તતિયસઙ્ગીતિં સઙ્ગાયિત્વા અવસાને મહામોગ્ગલિપુત્તતિસ્સત્થેરો અત્તનો સદ્ધિવિહારિકં યોનકધમ્મરક્ખિતત્થેરં સદ્ધિં ચતૂહિ ભિક્ખૂહિ અપરન્તરટ્ઠં પેસેસિ. અપરન્તરટ્ઠઞ્ચ નામ અમ્હાકં મરમ્મમણ્ડલે સુનાપરન્તરટ્ઠમેવ. તમત્થં પન હેટ્ઠા અવોચુમ્હા.

યોનકધમ્મરક્ખિતત્થેરોપિ અપરન્તરટ્ઠં આગન્ત્વા અગ્ગિક્ખન્ધોપમસુત્તેન રટ્ઠવાસીનં પસાદેસિ. સત્તતિમત્તાનં પાણસહસ્સાનં ધમ્મરસં પાયેસિ. રટ્ઠવાસિનો ચ બહવો સાસને પબ્બજિંસુ. રાજકુલતોપિ સહસ્સમત્તા પબ્બજિંસુ. ઇત્થીનં પન અતિરેકસટ્ઠિસહસ્સમત્તા પબ્બજિંસુ. તઞ્ચ ન અગ્ગિક્ખન્ધોપમસુત્તન્તં સુત્વા પબ્બજન્તીનં ઇત્થીનં વસેન વુત્તં, અથ ખો આદિતો પટ્ઠાય યાવચિરકાલા સાસનં પસીદિત્વા પબ્બજન્તીનં ઇત્થીનં વસેન વુત્તન્તિ દટ્ઠબ્બં. કસ્માતિ ચે, ઇત્થીનં ભિક્ખુનીનં સન્તિકેયેવ પબ્બજિતું યુત્તત્તા યોનકધમ્મરક્ખિતત્થેરેન ચ સદ્ધિં ભિક્ખુનીનં અનાગતત્તા. એવં ચિરકાલં અતિક્કમિત્વા પચ્છા ભિક્ખુનિયો આગન્ત્વા તાસં સન્તિકે પબ્બજિતાનં વસેન વુત્તન્તિ દટ્ઠબ્બં. સીહળદીપે અનુળાદેવિયો પબ્બજિતકાલે મહામહિન્દત્થેરસ્સ સઙ્ઘમિત્તાથેરિયા પક્કોસનતા ઇધ ઞાપકાતિ. એવં યોનકધમ્મરક્ખિતત્થેરં પટિચ્ચ અપરન્તરટ્ઠે સત્તાનં બહુપકારો અહોસિ. તેનેવટ્ઠકથાયં–

> અપરન્તં વિગાહિત્વા, યોનકો ધમ્મરક્ખિતો;
> અગ્ગિક્ખન્ધૂપમેનેત્થ, પસાદેસિ જને બહૂતિ.

તત્થાયં અધિપ્પાય વિસેસો ગહેતબ્બો. કથં. અગ્ગિક્ખન્ધોપમસુત્તન્તં નામ ભિક્ખૂનં પટિપત્તિવસેન વુત્તં, તં ભિક્ખૂનંયેવ દેસેતું વટ્ટતિ, થેરોપિ તત્થ તં દેસેસિ, તસ્મા પુણ્ણસચ્ચબન્ધાદયો પટિચ્ચ ભગવતો ધરમાનસ્સ વીસતિવસ્સકાલેયેવ સાસનં અપરન્તરટ્ઠે પતિટ્ઠહિત્વા કસ્મિઞ્ચિ કસ્મિઞ્ચિ ઠાને ભિક્ખૂનં સંવિજ્જમાનત્તા તેસં ભિક્ખૂનં સઙ્ગહેત્વા દેસેતું પચ્છા આગતાનઞ્ચ ભિક્ખૂનં પરિસુદ્ધાચારતં વિઞ્ઞાપેતું અગ્ગિક્ખન્ધોપમસુત્તં થેરો દેસેસીતિ. એવઞ્ચ સતિ અરિમદ્દનનગરે સમણકુત્તકાનં સંવિજ્જમાનભાવં વક્ખમાનેન વચનેન સમેતિ.

ઇદં મરમ્મમણ્ડલે અપરન્તરટ્ઠે દુતિયં

સાસનસ્સ પતિટ્ઠાનં.

યસ્મા પન બુદ્ધે, ભગવા પુણ્ણત્થેરસ્સ યાચનમારબ્ભ અપરન્તરટ્ઠં આગન્ત્વા વાણિજે હિ કારિતે ચન્દનવિહારે વસિત્વા એકસ્મિં સમયે આનન્દેન પચ્છાસમણેન તમ્બદીપરટ્ઠમ્પિ દેસચારિકં આહિણ્ડિ. આહિણ્ડિત્વા અરિમદ્દનનગરટ્ઠાનસમીપં પત્વા પબ્બતમુદ્ધનિ ઠત્વા અનાગતે ખો આનન્દ ઇમસ્મિં પદેસે સમ્મુતિ નામ રાજા અરિમદ્દનં નામ નગરં માપેસ્સતિ , તસ્મિઞ્ચ નગરે મમ સાસનં વિરૂળં હુત્વા પતિટ્ઠહિસ્સતીતિ બ્યાકાસિ. અયમત્થો પોરાણવેદપાત્થકેસુ વુત્તો.

યોનકધમ્મરક્ખિતત્થેરો ચ અપરન્તરટ્ઠં આગન્ત્વા તમ્બદીપરટ્ઠમ્પિ આહિણ્ડિત્વા તમ્બદીપરટ્ઠવાસીનમ્પિ ધમ્મરસં પાયેસિયેવ. અયમત્થો ખત્તિયકુલતો એવ પુરિસસહસ્સાનિ પબ્બજિંસૂતિ અટ્ઠકથાયં વુત્તત્તા વિઞ્ઞાયતિ. તદા હિ અપરન્તરટ્ઠે ખત્તિયો નત્થિ, તમ્બદીપરટ્ઠિન્દોયેવ તં અનુસાસેત્વા અતિ વસતિ, ખત્તિયે ચ આસન્તે કુતો ખત્તિયકુલાનિ ભવિસ્સન્તિ, તેનેવ તમ્બદીપરટ્ઠતો પુરિસસહસ્સાનિ પબ્બજિંસૂતિ વિઞ્ઞાતબ્બં. તસ્મા તમ્બદીપિકસાસનવંસમ્પિ ઇધ વત્તું યુજ્જતિ.

તેનિદાનિ તમ્બદીપિકાસાસનવંસં પવક્ખામિ. અમ્હાકઞ્હિ મરમ્મમણ્ડલે તમ્બદીપરટ્ઠે અરિમદ્દનનગરે સમ્મુતિરાજા નામ ભૂપાલો રજ્જં કરેસિ. તતો પટ્ઠાય યાવ અનુરુદ્ધરઞ્ઞા સમથિ નામકે દેસે નિસિન્નાનં તિંસમત્તાનં સમણકુત્તકાનં સટ્ઠિસહસ્સમત્તાનં સિસ્સાનં ઓવાદં દત્વા ચરિંસુ.

તેસં પન સમણકુત્તકાનં અયં વાદો,- સચે યો પાણાતિપાતં કરેય્ય, સો ઈદિસં પરિત્તં ભણન્તો તમ્હા પાપકમ્મા પરિમુચ્ચેય્ય, સચે પન યો માતાપિતરં હન્ત્વા અનન્તરિયકમ્મતો પરિમુચ્ચિતુકામો ભવેય્ય, ઈદિસં પરિત્તં ભણેય્ય, સચેપિ પુત્તધિતાનં આવાહવિવાહકમ્મં કત્તુકામો ભવેય્ય, આચરિયાનં પઠમં નિય્યાદેત્વા આવાહવિવાહકમ્મં કાતબ્બં, યો ઇદં ચારિત્તં અતિક્કમેય્ય, બહુ અપુઞ્ઞં પસવેય્યાતિ એવમાદીહિ મિચ્છાવાદેહિ અત્તનો અત્તનો ઉપગતાનં ઓવાદં અદંસુ. તમત્થં સુત્વા અનુરુદ્ધરાજા પરિચિતપુઞ્ઞો તેસં વાદં ન રુચિ. અયં તેસં મિચ્છાવાદોતિ.

તદા ચ અરિમદ્દનનગરે અરહન્તો નામ થેરો આગન્ત્વા સાસનં પતિટ્ઠાપેસિ. અયં અરહન્તત્થેરસ્સ અટ્ઠુપ્પત્તિ,– રાજવંસાગતપરિત્તનિદાનાગતસાસનપ્પવેણિયાગતવસેન તિવિધા હોતિ.

તત્થાયં રાજવંસાગતટ્ઠુપ્પત્તિ,– તદા હિ સુનાપરન્તતમ્બદીપરટ્ઠેસુ સબ્બેન સબ્બં સબ્બદા થિરં સાસનં ન તાવ પતિટ્ઠાસિ. તેનેવ ભગવતો બ્યાકતનિયામેન સાસનં પતિટ્ઠાપેસ્સામાતિ ચિન્તેત્વા મહાથેરા સક્કસ્સ દેવાનમિન્દસ્સ સન્તિકં ગન્ત્વા સાસનં અનુગ્ગહિતું સમત્થં પુગ્ગલં દેહીતિ યાચિંસુ. સક્કોચ દેવાનમિન્દો તાવતિંસભવને એકં દેવપુત્તં યાચિત્વા એકિસ્સા બ્રાહ્મણિયા કુચ્છિમ્હિ પટિસન્ધિં ગણ્હાપેસિ. દસમાસચ્ચયેન વિજાયનકાલે સીલબુદ્ધિ નામ થેરો અનુરક્ખિત્વા વયે સમ્પત્તે પબ્બાજેસિ. તીસુ પિટકેસુ અતિવિય છેકો હુત્વા અરહત્તં પાપુણિ. અરહન્તોતિ નામેન પાકટો અહોસિ.

સોચ થેરો મરમ્મમણ્ડલે જિનસાસનં વિજ્જોતાપેતું અરિમદ્દનનગરં આગન્ત્વા નગરતો અવિદૂરે એકસ્મિં અરઞ્ઞે નિસીદિ. તદા સક્કો દેવાનમિન્દો એકં નેસાદં પલોભેત્વા તસ્સ થેરં દસ્સેસિ. અથ નેસાદસ્સ એતદહોસિ,– અયં પન અમનુસ્સો યક્ખો ભવેય્ય, સચે પન મનુસ્સો ભવેય્ય, એવં સતિ મિલક્ખુજાતિકો ભવેય્યાતિ. એવં પન ચિન્તેત્વા રઞ્ઞો દસ્સનત્થાય નગરં આનેસિ. થેરો ચ અટ્ઠપરિક્ખારે ગહેત્વા અનુગચ્છિ. નેસાદા ચ થેરં આનેત્વા રઞ્ઞો દસ્સેસિ.

રાજા દિસ્વા સન્તિન્દ્રિયો અયં, ન મિલક્ખુજાતિકો, ઇમસ્સ અબ્ભન્તરે સારધમ્મો અત્થિ મઞ્ઞેતિ લદ્ધસૂરિયોભાસંવિય પદુમં કુલ્લચિત્તં હુત્વા વીમંસેતુકામો થેરં આહ,– અત્તનો સારુપ્પં આસનં ઞત્વા નિસીદાહીતિ.

થેરો ચ રાજપલ્લઙ્કં આરુહિત્વા નસીદિ. રાજા ચ અયં અગ્ગાસને નિસીદિ, અવસ્સં અગ્ગપુગ્ગલો ભવેય્યાતિ ચિન્તેત્વા ત્વં કસ્સ ઞાતિ, કસ્સ ભિસ્સો, કુતો આગતોસીતિ પુચ્છિ. થેરો ચ એવમાહ,– લોકસ્મિં યો નવગુણસમ્પન્નો ભગવા સમ્માસમ્બુદ્ધો, તસ્સાહં ઞાતિ, સોભગવાયેવ મમાચરિયો, ભિક્ખુસઙ્ઘસ્સ નિસિન્નટ્ઠાનતો આગતોમ્હીતિ.

રાજા ચ સોમનસ્સપ્પત્તો હુત્વા આહ, તવ આચરિયેન દેસિતં ધમ્મં એકદેસતો દેસેહીતિ. અથ યથા સિરિધમ્માસોકરઞ્ઞો નિગ્રોધસામણેરેન અપ્પમાદધમ્મો દેસિતો, એવં અપ્પમાદધમ્મંયેવ થેરો દેસેસિ.

રાજા ચ પુન આહ,– કુહિં દાનિ સમ્માસમ્બુદ્ધો નિસીદતિ, તેન પન દેસિતો ધમ્મો કતિપ્પમાણો, તસ્સ સાવકા પન કતિપ્પમાણા, તુમ્હાદિસા અઞ્ઞે અત્થિ વા મા વાતિ. ઇદાનિ અમ્હાકં આચરિયો સમ્માસમ્બુદ્ધો પરિનિબ્બુતો, ધાતુયોયેવ ઇદાનિ અત્થિ, તેન પન દેસિતો ધમ્મો ચતુરાસીતિધમ્મક્ખન્ધસહસ્સપ્પમાણો, સુધમ્મપુરે પિટકત્તયં યુગળવસેન તિંસવિધા અત્થિ, મયા અઞ્ઞો પરમત્થ સમ્મુતિવસેન દુવિધોપિ સઙ્ઘો અત્થીતિ.

તં સુત્વા રાજા ભિય્યોસોમત્તાય પસન્નો હુત્વા પુન આરોચેસિ,– મમ ભન્તે ઇમસ્મિં પચ્ચક્ખે નત્થિ તયા અઞ્ઞો નાથો, અજ્જભગ્ગે પાણુપેતં મં ઉપાસકોતિ ધારેહિ, તવ ઓવાદં અહં સિરસા પટિગ્ગણ્હિસ્સામીતિ.

તતો પચ્છા અરઞ્ઞકઙ્ગારહે ઠાને વિહારં કારાપેત્વા અદાસિ. સમણકુત્તકાનમ્પિઇ વાદં ભિન્દિ, યથા પન સુવણ્ણપાતિં લભિત્વા સુવણ્ણભાજનં લભિત્વા મત્તિકાભાજનન્તિ. સકલેપિ ચ રટ્ઠે સમણકુત્તકાનં વાદં જહાપેસિ. તસ્મિઞ્ચ કાલે સમણકુત્તકા હીનલાભા હુત્વા થેરસ્સ ઉપનાહં બન્ધિંસુ. તે પન સમણકુત્તકા અરઞ્ઞે નિસ્સામિકાવિય કોલેયકા સુનખા અનાથા હુત્વા કાયિકચેતસિકદુક્ખં લભિંસુ.

રાજા ચ તમત્થં ઞત્વા યથા સમણકુત્તકા નાભિભવન્તિ, તથા આરક્ખં ઠપેસિ. તે ચ સમણકુત્તકે સેતવત્થં નિવાસાપેત્વા આવુધગાહયોધભાવેન રાજકમ્મે નિયોજાપેસિ. થેરો ચ સાસને પસન્ને જને પબ્બાજેત્વા ઉપસમ્પાદેત્વા સાસનં વિસોધાપેસિ. રાજા ચ ઇમસ્મિં રટ્ઠે પોરાણિકા રાજાનો સમણકુત્તકાનં વાદં ગહેત્વા રજ્જં કારેસું, સચે હિ પન તેસં અનત્થકરજ્જં પુન ગણ્હાપેતું સક્કુણેય્યં, એવં સતિ અહં તેસં અનત્થકરજ્જં અપનેત્વા સાત્થકરજ્જં ગણ્હાપેતુમિચ્છામીતિ અનુસોચીતિ.

અયં પન પરિત્તનિદાનાગતદુપ્પત્તિ, –

સીહળદીપે કિર વિપ્પવાસીનગરે નિસિન્નો એકો ભિક્ખુઉપદ્ધારાવતીનગરં ગન્ત્વા પરિયત્તિં ઉગ્ગણ્હિ. તતો પચ્છા સુધમ્મ પુરં ગન્ત્વા પરિયત્તિં ઉગ્ગણ્હિ. તસ્મિઞ્ચ કાલે સિરિખેત્તનગરે પાટલિરુક્ખે એકો ગન્થો અત્થીતિ સુત્વા સુધમ્મપુરતો સિરિખેત્તનગરં અગમાસિ. અન્તરામગ્ગે લુદ્ધકો થેરં પસ્સિત્વા અયં યક્ખોતિ મઞ્ઞિત્વા ગહેત્વા અનુરુદ્ધરઞ્ઞો દસ્સેસિ.

તદા રાજા થેરં પુચ્છિ,– કો પન ત્વન્તિ. અહં મહારાજ ગોભમસ્સ સાવકોતિ. પુન રાજા પુચ્છિ,–તિણ્ણં પન રતનાનં કીદિસોતિ. થેરો આહ,– મહોસધપણ્ડિતોવિય મહારાજ બુદ્ધો દટ્ઠબ્બો, ઉમઙ્ગોવિય ધમ્મો, વિદેહસેના વિય સઙ્ઘોતિ. એવં ઉપમાહિ પકાસિતો રાજા પુન પુચ્છિ,–કિં નુખો ઇમે ગોતમસ્સ સાવકાતિ. ન ખો મહારાજ ઇમે ગોતમસ્સ સાવકા, ઇમે પન અમ્હેહિ વિસભાગા સમણકુત્તકાયે વાતિ. એવં વુત્તે તતો પટ્ઠાય તે સમણકુત્તકે વિજહિ, તિણં વિય નાતિમઞ્ઞિ. પાટલિરુક્ખસુ સિરતોપિ લદ્ધં તેસં ગન્થં લદ્ધટ્ઠાનેયેવ અગ્ગિના ઝાપેસિ. તમ્પિ ઠાનં યાવજ્જતના અગ્ગિઝાપનથલન્તિ પાકટન્તિ.

થેરો ચ વિમાન વત્થું રઞ્ઞો દેસેસિ. રાજા ચ પસીદિત્વા સિરિખેત્તનગરતો અરિમદ્દનનગરં પચ્ચાગમનકાલે આનેસિ.

ઇદં પન પાટલિસુસિરે લદ્ધગન્થસ્સ કારણં,- તેસઞ્હિ સમણકુત્તકાનં અબ્ભન્તરે એકો ઉપાયચ્છેકો સમણકુત્તકો અત્તનો વાદાનુરૂપં ગન્થં કત્વા સિરિખેત્તનગરે દ્વત્તિંસરતનક્ખન્ધસ્સ પાટલિરુક્ખસ્સ સુસિરે પવેસેત્વા પુનપ્પુનં ઉદકેન તેમેત્વા મત્તિકાય લિમ્પેત્વા પુન તચં ઉપ્પાદેત્વા ઉટ્ઠાપેસિ. તદા મયં સુપિને પાટલિરુક્ખે સારગન્થો અત્થબ્યઞ્જનસમ્પન્નો એકો અત્થીતિઇ પસ્સામાતિ કોલાહલં ઉપ્પાદેસું. તં સુત્વા રાજા સિરિખેત્તનગરં ગન્ત્વા તં પાટલિરુક્ખં ભિન્દિત્વા ગવેસેન્તો તં ગન્થં લભિ. ગન્થે પન સકવાદવસેન સમણકુત્તકસામઞ્ઞતા ઈદિસાયેવ, એતે ગોતમાસાવકા હોન્તિઇ, એતેસંયેવ આચારો સગ્ગમગ્ગપથભૂતોતિ એવમાદીહિ કારણેહિ વુત્તં. રાજા ચ પસીદિત્વા સમણકુત્તકાનં બહૂનિ દાતબ્બાનિ અદાસિ. તતો પચ્છા થેરસ્સ ધમ્મકથં સુત્વા તં અગ્ગિના ઝાપેસીતિ એવં સમણકુત્તકાનં વચનં સુત્વા સિરિખેત્તનગરં ગન્ત્વા અરિમદ્દનનગરં પચ્ચાગચ્છન્તો થેરં આનેસીતિ દટ્ઠબ્બં. અરિમદ્દનનગરં સમ્પત્તકાલે જેતવનં નામ વિહારં કારાપેત્વા અદાસિ. થેરો ચ તત્થ સાસાનં વિસોધેત્વા નિસીદિ. રાજા દેવસિકં ઉદકં આનેત્વા અગ્ગમહેસી પન દેવસિકંયેવ પિણ્ડપાતં આનેત્વા ભોજેસિ. ઉપ્પન્નકઙ્ખા કાલેપિ તંતંકઙ્ખાટ્ઠાનં પુચ્છીતિ.

અયં પન સાસનપ્પવેણિયાગતકુપ્પત્તિ,–

સુધમ્મપુરે હિ સમાપત્તિલાભી અનોમદસ્સી નામ થેરો સોણુત્તરત્થેરાનં વંસાનુરુક્ખણવસેન સદ્ધિં પઞ્ચહિ ભિક્ખુ સતેહિ નિસીદિ. તસ્સ પન પધાનસિસ્સો અધિસીલોનામ, તસ્સ પધાનસિસ્સો પ્રાનદસ્સી નામ, તસ્સ પધાનસિસ્સો કાળો નામ, તસ્સ પધાનસિસ્સો અરહન્તો નામ, તસ્સ પધાનસિસ્સો અરિયવંસો નામાતિ.

ઇદઞ્ચ વચનં-કો પનેસ ઉત્તરાજીવમહાથેરોતિ. અયઞ્હિ થેરો રામઞ્ઞદેસિયપુત્તો અરિયવંસત્થેરસ્સ સિસ્સો. અરિયવંસત્થેરો પન કપ્પુઙ્ગનગરવાસી મહાકાળત્થેરસ્સ સિસ્સો. સો પન સુધમ્મનગરવાસિનો પ્રાનદસ્સી મહાથેરસ્સ સિસ્સોતિ કલ્યાણી સિલાલેખને વુત્તવચનેન ન સમેતિ. એવમ્પિ સતિ યથિચ્છિત અધિપ્પાયો ન નસ્સતીતિ દટ્ઠબ્બં.

એવં નાનાચરિયાનં વાદો નાનાકારેન દિસ્સમાનોપિ અરહન્તત્થેરસ્સ અરિમદ્દનનગરે સાસનં અનુગ્ગહેત્વા પતિટ્ઠાનતાયેવેત્થ પમાણન્તિ કત્વા નાવમઞ્ઞિતબ્બો. સબ્બેસઞ્હિ આચરિયાનં વાદેપિ અરહન્તત્થેરો અરિમદ્દનનગરં આગન્ત્વા સાસનં પતિટ્ઠાપેસીતિ અત્થો ઇચ્છિતબ્બોયેવાતિ.

અરહન્તત્થેરો પન મૂલનામેન ધમ્મદસ્સીતિ પાકટો સુધમ્મપુરવાસી સીલબુદ્ધિત્થેરસ્સ સિસ્સોતિ દટ્ઠબ્બો. સો ચ થેરો પુબ્બેવ પબ્બજ્જકાલતો ચતૂસુ વેદેસુ સિક્ખિતસિપ્પો. પબ્બજિત્વા પન સાળકથં પિટકત્તયં ઉગ્ગણ્હિત્વા પારં ગન્ત્વા સબ્બત્થ પાકટો. સોક્કતયનગરં અનેત્વા મનુસ્સા પૂજેન્તિ. તત્થ દસવસ્સાનિ વસિત્વા પુન સુધમ્મપુરં આગન્ત્વા અરઞ્ઞવાસં સમાદિયિ.

તતો પચ્છા જિનચક્કે એકસટ્ઠાધિકે પઞ્ચસતે સહસ્સેચ સમ્પત્તે કલિયુગે એકૂનાસીતાધિકે તિસતે સમ્પત્તે અનુરુદ્ધરાજા રજ્જં પાપુણિ. તદા અરિમદ્દનનગરે સમણકુત્તકા મયં ગોતમસાવકાતિ વત્વા તિંસતિંસવગ્ગા હુત્વા નિસીદિંસુ. વગ્ગવસેન કિર સહસ્સમત્તાતિ. અનુરુદ્ધરાજા ચ તેસં સમણકુત્તકાનં આગારિયાબ્રહ્મચરિયાદીનિ સુત્વા ન પસીદિ. એવમ્પિ પવેણિયા આગભત્તા ન પજહિ. અરહન્તં પન થેરં પસ્સિત્વા તતો પટ્ઠાય તેસં સમણકુત્તકાનં નિબદ્ધવત્તાનિ ભિન્દિત્વા સાસને પસીદિ.

ઇદં મરમ્મમણ્ડલે તમ્બદીપરટ્ઠે અરિમદ્દનનગરે અરહન્તં.

નામ થેરં પટિચ્ચ તતિયં સાસનસ્સ પતિટ્ઠાનં.

તસ્મિઞ્ચ કાલે અરહન્તત્થેરો અનુરુદ્ધરાજાનં આહ,-તીસુ સાસનેસુ પરિયત્તિસાસને તિટ્ઠન્તેયેવ પટિપત્તિ સાસનં તિટ્ઠતિ, પટિપત્તિસાસને તિટ્ઠન્તેયેવ પટિવેધસાસનં તિટ્ઠતિ, યથા હિ ગુન્નં સતેપિ સહસ્સેપિ વિજ્જમાને પવેણિપ,લિકાય ધેનુયા અસતિ સો વંસો સાપવેણી ન ઘળીયતિઇ, એવમેવં ધુતઙ્ગધરાનં ભિક્ખૂનં સતેપિ સહસ્સેપિ વિજ્જમાને પરિયત્તિયા અન્તરહિતાય પટિવેધો નામ ન હોતિ, યથા પન નિમિકુમ્ભિયો જાનનત્થાય પાસાણ પિટ્ઠે અક્ખરેસુ ઠપિતેસુ યાવ અક્ખરાનિ ધરન્તિ, તાવ નિધિકુમ્ભિયો નટ્ઠા નામ ન હોન્તિ, એવમેવં પરિયત્તિયા ધરમાનાય સાસનં અનન્તરહિતં નામ હોતિ, યથા ચ મહતો તળાકસ્સ પાળિયા થિરાય ઉદકં ન ઠસ્સતીતિ ન વત્તબ્બં, ઉદકે સતિ પદુમાદીનિ પુપ્ફાનિ ન પુપ્ફિસ્સન્તીતિ ન વત્તબ્બં, એવમેવં મહાતળાકસ્સ થિરપાળિસદિસે તેપિટકે બુદ્ધવચને સતિ ઉદકસદિસા પટિપત્તિપૂરકા કુલપુત્તા નત્થીતિ ન વત્તબ્બં, તેસુ સતિ પદુમાદિપુપ્ફસદિસો પટિવેધો નત્થીતિ ન વત્તબ્બં, એવં એકન્તતો પરિયત્તિમેવ પમાણં, તસ્મા અન્તમસો દ્વીસુ પાતિમોક્ખસુ વત્તમાનેસુપિ સાસનં અનન્તરહિતમેવ, પરિયત્તિયા અન્તરહિતાય સુપ્પટિપન્નસ્સાપિ ધમ્માભિસમયો નત્થિ, અનન્તરહિતાય એવ ધમ્માભિસમયો અત્થિ , ઇદાનિપિ અમ્હાકં પરિયત્તિસાસનં પરિપુણ્ણં નત્થિ, સરીરધાતુયો ચ નત્થિ, તસ્મા યત્થ પરિયત્તિસાસનં સરીરધાતુયો ચ અત્થિ, તત્થ પણ્ણાકારેન સદ્ધિં દૂતં પેસેત્વા આનેતબ્બા, એવં સતિ અમ્હાકં રટ્ઠે જિનસાસનં ચિરકાલં પતિટ્ઠહિસ્સતીતિ.

એવં પન ભન્તે સતિ કત્થ યાચિસ્સામાતિ. સુવણ્ણભૂમિરટ્ઠે મહારાજ સુધમ્મપુરે તીહિ વારેહિ પિટકત્તયં લિખિત્વા ઠપેસિ, સરીરધાતુયો ચ બહૂ તત્થ અત્થીતિ. રાજા એવં ભન્તેતિ પટિગ્ગણ્હિત્વા બહૂ પણ્ણાકારે પટિયાદેત્વા રાજલેખનં લિખિત્વા અટ્ઠઙ્ગસમન્નાગતં એકં અમચ્ચં દૂતં કત્વા પેસેસિ.

સુધમ્મપુરિન્દો મનોહરિ નામ રાજાપિ મચ્છેરચિત્તો હુત્વા તુમ્હાદિસાનં મિચ્છાદિટ્ઠીનં ઠાને પિટકત્તયં સરીરધાતુયો ચ પહિણિતું ન યુત્તા, તિલોકગ્ગસ્સ હિ સમ્માસમ્બુદ્ધસ્સ સાસનં સમ્માદિટ્ઠીનં ઠાનેયેવ પતિટ્ઠહિસ્સતિ, યથા નામ કેસરસીહરાજસ્સ વસા સુવણ્ણપાતિયંયેવ, ન મત્તિકાભાજનેતિ.

દૂતા પચ્ચાગન્ત્વા અનુરુદ્ધરઞ્ઞો તમત્થં આરોચેસું. તં સુત્વા અનુરુદ્ધરાજા કુજ્ઝિ, તત્તકકપાલે પક્ખિત્તતિલંવિય તટ તટાયિ.

અથ રાજા નદીમગ્ગેન નાવાનં અસીતિસતસહસ્સેહિ નાવિકાનં યોધાનં અટ્ઠકોટીહિ સેનં બ્યૂહિત્વા થલમગ્ગેન સદ્ધિં ચતૂહિ મહાયોધનાયકેહિ હત્થીનં અસીતિ સહસ્સેહિ અસ્સાનં નવુતિઇસતસહસ્સેહિ યોધાનં અસીતિકોટિયા સેનં બ્યૂહિત્વા સયમેવ યુજ્ઝિતું સુધમ્મપરં ગચ્છિ.

તં સુત્વા મનોહરિરાજા સીતતસિતો હુત્વા અત્તનો બહૂ યોધે સંવિદહિત્વા સુધમ્મપુરયેવ પટિસેનં કત્વા નિસીદિ.

અથ અથબ્બણવેદે આગતપ્પયોગવસેન પુનપ્પુનં વાયમન્તાપિ નગરમૂલં ઉપસઙ્કમિતું ન સક્કા. તદા રાજા વેદઞ્ઞુનો પુચ્છિ,–કસ્મા પનેત્થ નગરમૂલં ઉપસઙ્કમિતું ન સક્કોમાતિ. વેદઞ્ઞુનો આહંસુ,-અથબ્બણવેદવિધાનં મહારાજ અત્થિ મઞ્ઞેતિ. અથ રાજા પથવિયં નિદહિત્વા મતકળેવરં ઉદ્ધરિત્વા મહાસમુદ્દે ખિપેસિ.

એકં કિર મનુસ્સં હિન્દુકુલં જેઙ્ગુનામકં કીટં ખાદાપેત્વા તં મારેત્વા હત્થપાદાદીનિ અઙ્ગપચ્ચઙ્ગાનિ ગહેત્વા છિન્નછિન્નાનિ કત્વા નગરસ્સ સામન્તા પથવિયં નદહિત્વા ઠપેસિ. તદા પન નગરં ઉપસઙ્કમિતું સક્કા. નગરઞ્ચ પવિસિત્વા અનુરુદ્ધરાજા મનોહરિરાજાનં જીવગ્ગાહં ગણ્હિ. સુધમ્મપુરે પોરાણિકાનં રાજૂનં પવેણીઆગતવસેન રતનમયમઞ્જૂસાયં ઠપેત્વા પૂજિતં સહધાતૂહિ પિટકત્તયં ગહેત્વા મનોહરિરઞ્ઞો સન્તકાનં દ્વત્તિંસહત્થીનં પિટ્ઠિયં આરોપેત્વા આનેસિ.

અરિમદ્દનનગરં પન પત્વા ધાતુયો રતનમયમઞ્જૂસાયં ઠપેત્વા સિરિસયનગબ્ભે રતનમઞ્ચે સીસોપદેસસ્સ સમીપે ઠપેસિ. પિટકત્તયમ્પિ રતનમયે પાસાદે ઠપેત્વા ભિક્ખુસઙ્ઘસ્સ ઉગ્ગહધારણાદિઅત્થાય નિય્યાદેસિ. તતો કિર આનીતં પિટકત્તયં ઉગ્ગણ્હન્તાનં અરિયાનં સહસ્સમત્તં અહોસીતિ.

સુધમ્મનગરં વિજયિત્વા પિટકેન સદ્ધિં ભિક્ખુસઙ્ઘં આનેત્વા સાસનસ્સ પતિટ્ઠાપનં જિનચક્કે એકાધિકે છસતે વસ્સસહસ્સે કલિયુગે ચ સોળસાધિકે ચતુસતે સમ્પત્તેતિ સિલાલેખનેસુ વુત્તં.

અનુરુદ્ધરઞ્ઞો કાલે પુઞ્ઞાનુભાવેન તિઇણ્ણં રતનાનં પરિપુણ્ણત્તા પુણ્ણગામોતિઇ સમઞ્ઞા અહોસિ. ચિરકાલં અતિક્કન્તે ણકારં લોપવસેન મકારસ્સ ચ નિગ્ગહિત વસેન પુગમીતિ મરમ્મભાસાય વોહારીયતીતિ અનાગતવંસરાજવંસેસુ વુત્તં.

અનુરુદ્ધરાજાયેવ ચત્તારો મહાયોધે સીહળદીપં પેસેત્વા તતોપિ પિટકત્તયં આનેસિ. સીહળદીપતો આનીતપિટકત્તયેન સુધમ્મપુરતો આનીતપિટકત્તયં અઞ્ઞમઞ્ઞં યોજેત્વા સંસન્દેત્વા અરહન્તત્થેરો વીમંસેસિ. તદા ગઙ્ગાદકેનવિય યમુનોદકં અઞ્ઞમઞ્ઞં અનૂનં અનધિકં અહોસિ. તેહિ પિટકેહિ અઞ્ઞાનિપિ વટ્ટેત્વા તિપિટકગબ્ભે ઠપેત્વા પૂજેસિ. તેસુ તેસુ ઠાનેસુપિ પતિટ્ઠાપેસિ.

મનોહરિરાજાનમ્પિ મ્રઙ્કપા નામ દેસે ઉપટ્ઠાકેહિ સહ ઠપેસિ. તસ્સ ચ કિર રઞ્ઞો મુખં વિરવિત્વા કથં સલ્લાપેન્તસ્સ મુખતો ઓભાસો પજ્જલિત્વા નિક્ખમિ. સો કદાચિ કદાચિ અનુરુદ્ધરઞ્ઞો સન્તિકં આગન્ત્વા ગારવવસેન વન્દનાદીનિ અકાસિ. તદા અનુરુદ્ધરઞ્ઞો લોમહંસો ઉપ્પજ્જિ ઉબ્બિગ્ગો ચ. તસ્મા તસ્સ રઞ્ઞો નિત્થેજત્થાય બુદ્ધરૂપસ્સ ચેતિયસ્સ ભત્તં પૂજેત્વા તં ગહેત્વા મનોહરિરઞ્ઞો ભાજેસિ. તદા તસ્સ તદાનુભાવો અન્તરધાયિ. મનોહરિરાજા સંવેગં આપજ્જિત્વા સંસારે સંસરન્તો યાવ નિબ્બાનં ન પાપુણામિ, તાવ પરવસે નાનુવત્તેય્યન્તિ પત્થનં અકાસિ. સુધમ્મપુરતો આભતં અત્તનો સન્તકં મનોમય મણિં એકસ્સ સેટ્ઠિનો સન્તિકે વિક્કિણિત્વા લદ્ધમૂલેન પઞ્ચવાહરજતેન અભુજિતપલ્લઙ્કવસેન એકં મહન્તં બુદ્ધ બિમ્બં પરિનિબ્બાનાકારેન એકન્તિ દ્વે બુદ્ધપ્પટિબિમ્બાનિ કારાપેસિ. યાવજ્જતના તાનિ સન્તીતિ. ઇચ્ચેવં અનુરુદ્ધરાજા સુધમ્મપુરતો સીહળદીપતો ચ સાસનં આનેત્વા અરિમદ્દનનગરે પતિટ્ઠાપેસીતિ.

ઇદં અમ્હાકં મરમ્મમણ્ડલે તમ્બદીપરટ્ઠે અરિમદ્દનનગરે

અનુરુદ્ધરાજાનં પટિચ્ચ ચતુત્થં સાસનસ્સ પતિટ્ઠાનં.

ઉત્તરાજીવત્થેરોપિ સોણુત્તરાનં વંસતો સાસનં ગહેત્વા સુધમ્મપુરતો અરિમદ્દનનગરં આગન્ત્વા સાસનં પતિટ્ઠાપેસિ.

ઇદં અમ્હાકં મરમ્મમણ્ડલે તમ્બદીપરટ્ઠે અરિમદ્દનનગરે ઉત્તરાજીવત્થેરં પટિચ્ચ પઞ્ચમં સાસનસ્સ પતિટ્ઠાનં.

ઉત્તરાજીવત્થેરસ્સ સીહળદીપં ગતકાલે તેન સદ્ધિં ગતં છપ્પદં નામ સામણેરં સીહળદીપેયેવ સીહળદીપિકા પબ્બજિંસુ. પબ્બજિત્વા ચ છપ્પદસામણેરો પરિયત્તિં ઉગ્ગણ્હિત્વા દસવસ્સં તત્થ વસિત્વા અરિમદ્દનનગરં પચ્ચાગચ્છિ. સિવલિત્થેરઞ્ચ તામલિન્દત્થેરઞ્ચ આનન્દત્થેરઞ્ચ રાહુલત્થે રઞ્ચ અનેસિ. તે પન થેરા તિપિટકધરા હોન્તિ બ્યત્તા દક્ખા ચ. અયઞ્ચત્થો વિત્થારેન હેટ્ઠા વુત્તો.

અરિમદ્દનનગરં પત્વા અરિમદ્દન વાસીહિ ભિક્ખૂહિ સદ્ધિં વિનયકમ્માનિ અકત્વા પુથુ હુત્વા નિસીદિંસુ. નરપતિરાજા ચ તેસુ થેરેસુ અતિવિય પસીદિ. એરાવતીનદિયં ઉળુમ્પં બન્ધિત્વા તત્થેવ ઉપસમ્પદકમ્મં કારાપેસિ. ચિરકાલં અતિક્કમિત્વા સો ગણો વુદ્ધિ હુત્વા ઉપ્પજ્જિ.

નરપતિરાજા ચ તે થેરે સદ્ધિં સઙ્ઘેન નિમન્તેત્વા મહાદાનં અદાસિ. તદા છણે આકપ્પસમ્પન્નં રૂપસોભગ્ગપ્પક્કં એકં નાટકિત્તિં દિસ્વા રાહુલત્થેરો પટિબદ્ધચિત્તો લેપે લગ્ગિતવાનરોવિય કદ્દમે લગ્ગિતમાતઙ્ગોવિય ચ કામ ગુણલેપકદ્દમેસુ લગ્ગિતો સાસને વિરમિત્વા હી નાયાવત્તીતું આરભિ. મરણન્તિ કરોગેન અભિભૂતો વિય અતેકિચ્છો હુત્વા સેસત્થેરેસુ ઓવાદં દિન્નેસુ પિનાદિયિ. તદા સેસત્થેરા તં એવમાહંસુ,-મા ત્વં એકં તં પટિચ્ચ સબ્બેપિ અમ્હે લજ્જાપેતું ન અરહસિ, મા ઇધ હીનાયા વત્તેહિ, મલ્લારુદીપં ગન્ત્વા યથારુચિં કરોહીતિ પેસેસું. રાહુલત્થેરો ચ કુસિમતિત્થતો નાવં આરુય્હ મલ્લારુદીપં અગમાસિ. મલ્લારુદીપં પત્તકાલે મલ્લારુરાજા વિનયં જાનિતુકામો સહ ટીકાય ખુદ્દસિક્ખાપકરણં તસ્સ સન્તિકે ઉગ્ગણ્હિત્વા એકપત્તમત્તં મણિં અદાસિ. સોચ તં લભિત્વા હીનાયાવત્તીતિ. હોન્તિ ચેત્થ,-

અતિદૂરેવ હોતબ્બં, ભિક્ખુના નામ ઇત્થિભિ;

ઇત્થિયો નામ ભિક્ખૂનં, ભવન્તિ ઇધ વેરિનો.

તાવ તિટ્ઠન્તુ દુપ્પઞ્ઞા, મયં પોરાણિકાપિ ચ;
મહાપઞ્ઞા વિનાસં, પત્તા હરિતચાદયો.

તસ્મા હિ પણ્ડિતો ભિક્ખુ, અન્તમસોવ ઇત્થિભિ;
વિસ્સાસં ન કરે લોકે, રાગો ચ દુપ્પવારિતોતિ.

સેસેસુ ચ થેરેસુ છપ્પદો નામ થેરો પઠમં કાલઙ્કતો. સિવલિતામલિન્દાનન્દત્થેરાયેવ તયો પરિયત્તિઉગ્ગહણધારણાદિવસેન સાસનં ઉપત્થમ્ભેત્વા અરિમદ્દનનગરે નિસીદિંસુ. એકસ્મિઞ્ચ કાલે રાજા તેસં તિણ્ણં થેરાનં એકેકં હત્થિં અદાસિ. સિવલિતામલિન્દત્થેરા પટિગ્ગહેત્વા વને વિસ્સજ્જાપેસું. આનન્દત્થેરો પન કિઞ્ચિપુરનગરં પહિણિત્વા ઞાતકાનં દેહીતિ કુસિમતિત્થં ગન્ત્વા નાવં આરોપેસિ. તં કારણં ઞત્વા સિવલિતામલિન્દત્થેરાતં એવમાહંસુ,– મયં પન આવુસો હત્થીનં સુખત્થાય વને વિસ્સજ્જેમ,ત્વં પન અધમ્મિકં કરોસીતિ. કિન્નામ ભન્તે ઞાભકાનં સઙ્ગહો ન વટ્ટતિ, નનુ ઞાતકાનઞ્ચ સઙ્ગહોતિ ભગવતા વુત્તન્તિ.

થેરા આહંસુ,-સચે ત્વં અમ્હાકં વચનં નકરેય્યાસિ,ભવ ઇચ્છાનુરૂપં કરોહિ, મયં પન તયા સદ્ધિં સંવાસં ન કરિસ્સામાતિ વિસું નિસીદિંસુ.

તતો પટ્ઠાય દ્વે ગણા ભિજ્જિંસુ. તતો પચ્છાકાલે અતિક્કન્તે તામલિન્દત્થેરો બહુસ્સુતાનં બ્યત્તિબલાનં સિસ્સાનં અનુગ્ગહત્થાય ગહટ્ઠાનં સન્તિકે અયં બહુસ્સુતો અયં મહાપઞ્ઞોતિ એવમાદિના વચીવિઞ્ઞત્તિં સમુટ્ઠાપેતિ, એવં કતે કુલપુત્તા સુલભપચ્ચયવસેન સાસનસ્સ હિતં આવહિભુંસક્ખિસ્સન્તીતિ કત્વા. તં કારણં સુત્વા સિવલિત્થેરો એવમાહ,- કસ્મા ત્વં વચીવિઞ્ઞત્તિં સમુટ્ઠાપેત્વા બુદ્ધપ્પટિકુટ્ઠિતં કમ્મં કરોસીતિ. ભગવતા અત્તનો અત્થાયયેવ વચીવિઞ્ઞત્તિં પટિક્ખિત્તા, અહં પન પરેસંયેવ અત્થાય વચીવિઞ્ઞત્તિંસમુટ્ઠાપેમિ, નાત્તનો અત્થાય, સાસનસ્સ હિ વેપુલ્લત્થાય એવં વચીવિઞ્ઞત્તિંસમુટ્ઠાપેમિ. સિવલિત્થેરોપિ ન ત્વં મમ વચનં કરોસિ, યં યં ત્વં ઇચ્છસિ, તં તં કરોહિ, અહં પન તયા સદ્ધિં સંવાસં નકરિસ્સામીતિ વિસું હુત્વા સદ્ધિં સકપક્ખેન નિસીદિ. તતો પટ્ઠાય તયો ગણા ભિજ્જિંસુ.

એવં અરિમદ્દનનગરે અરહન્તત્થેરસ્સ એકો વંસો, સિવલિત્થેરસ્સ એકો, તામલિન્દત્થેરસ્સ એકો, આનન્દત્થેરસ્સ એકોતિ ચત્તારો ગણા અહેસું.

તેસુ અરહન્તત્થેરગણો સુધમ્મપુરતો પઠમં આગતત્તા પુરિમગણોતિ વોહારિયતિ, અઞ્ઞે પન પચ્છા આગતત્તા પચ્છાગણાતિ.

સિવલિત્થેરો અરિમદ્દનનગરે યાવીજીવં સાસનં પગ્ગણ્હિત્વા કલિયુગે નવુતાધિકે પઞ્ચવસ્સસતે કાલે કાલમકાસિ.

આનન્દત્થેરો પન અરિમદ્દનનગરેયેવ ચતુચત્તાલીસ વસ્સાનિ સાસનં પગ્ગણ્હિત્વા છનવુતાધિકે પઞ્ચવસ્સસતે કાલે કાલમકાસિ.

તામલિન્દત્થેરોપિ યાવજીવં સાસનં પગ્ગણ્હિત્વા અટ્ઠન વુતાધિકે પઞ્ચવસ્સસતે કાલે કાલમકાસીતિ. અહો સઙ્ખારસભાવોતિ.

સેય્યથાજગરસ્સેવ, નાભિયા ચક્કમણ્ડલે;
લગ્ગો સસો સમિત્વાપિ, દિસં ગચ્છતિ તં મુખં.

તથેવ સબ્બસત્તાપિ, મચ્ચુચક્કેસુ લગ્ગિતા;
યાવજીવમ્પિ ધાવિત્વા, મચ્ચુમુખં ઉપાગમુન્તિ.

ઇચ્ચેવં અરિમદ્દનપુરે અરહન્તેહિ ચ ગન્થકારેહિ ચ પુથુજ્જનેહિ જિનસાસનં નભે ચન્દોવિય વિજ્જોતતિ.

તત્થ હિ યદા અનુરુદ્ધરાજા સુધમ્મપુરતો સાસનં આનેસિ, તદા અરહન્તા છસતસહસ્સમત્તા આગતા, સોતાપન્નસકદાગામિઅનાગામિનો પન ગણનપથં વીતિ વત્તાતિ.

છત્તગુહિન્દસ્સ નામ રઞ્ઞો કાલેપિ હિમવન્તે ગન્ધમાદનપબ્બતતો અટ્ઠ અરહન્તા પિણ્ડાય રાજગેહં આગમંસુ. રાજા ચ પત્તં ગહેત્વા પિણ્ડપાતેન ભોજેત્વા ઇદાનિ કુતો આગતત્થાભિ પુચ્છિ. હિમવન્તે મહારાજ ગન્ધ માદનપબ્બતતોતિ. અથ રાજા અતિપ્પસન્નો હુત્વા ઇધ તેમાસં વસ્સં ઉપગચ્છથાતિ યાચિત્વા વિહારં કારાપેત્વા અદાસિ. તેમાસમ્પિ અન્તોગેહે નિમન્તેત્વા પિણ્ડપાતેન ભોજેસિ.

એકં સમયં અરહન્તાનં ગન્ધમાદનપબ્બતે નન્દમૂલગુહં વિય એકં ગુહં માપેત્વા દસ્સેહીતિ યાચિ. તે ચ અરહન્તા નન્દમૂલગુહંવિય એકં ગુહં ઇદ્ધિયા માપેત્વા દસ્સેસું . રાજા ચ તાય ગુહાય સદિસં એકં ગુહં કારાપેસિ. નન્દમૂલગુહાકારેન પન કતત્તા નન્દાતિ નામમ્પિ અકાસિ. ઇચ્ચેવં છત્તગુહિન્દસ્સ રઞ્ઞો કાલે ગન્ધમાદનપબ્બતે નન્દમૂલગુહતો આગન્ત્વા અરહન્તા સાસનં પતિટ્ઠાપેસું.

અરહન્તભાવો ચ નામેસ યથાભૂતં જાનિતું દુક્કરો, અનુપસમ્પન્નાનં ઉત્તરિમનુસ્સધમ્મદસ્સનસ્સ પટિક્ખિત્તત્તા, અરહત્તં વા પત્વાપિ વાસનાય અપ્પજહિતત્તા. અરહાપિ હિ સમાનો અહં અરહાતિ અનુપસમ્પન્નાનં કથેતું ન વટ્ટતિ, અરહત્તં પત્વાપિ એકચ્ચો વાસનં પજહિતું ન સક્કા, પિલિન્દવચ્છત્થેરવત્થુચેત્થ ઞાપકં. એવં લોકે અરહન્ત ભાવો જાનિતું દુક્કરો. તેનેવ મહાકસ્સપત્થેરસ્સ ઉપટ્ઠાકો એકો ભિક્ખુ અત્તનો ઉપજ્ઝાયસ્સ મહાકસ્સપત્થેરસ્સ સન્તિકે વસિત્વાપિ તસ્સ અરહન્ત ભાવં ન જાનિ.

મહાકસ્સપત્થેરઞ્હિ એકેન સદ્ધિવિહારિકેન સદ્ધિં અરઞ્ઞવિહારતો ગામં પિણ્ડાય ચરન્તં અન્તરામગ્ગે પત્તા દિપરિક્ખારે ગહેત્વા પચ્છા ગચ્છન્તોયેવ એકોસદ્ધિ વિહારિકો એવમાહ,–લોકસ્મિં ભન્તે અરહા અરહાતિ પાકટો, સુતમત્તોવાહં ભવામિ, ન કદાચિ દિટ્ઠપુબ્બોતિ. તં સુત્વા થેરો પચ્છા પરિવત્તત્વા ઓલોકેન્તો પરિક્ખારે આવુસો ગહેત્વા અરહન્તસ્સ પચ્છાગચ્છન્તોયેવ અરહન્તભાવં ન જાનાતીતિ આહાતિ.

અરિમદ્દનનગરેપિ સીલબુદ્ધિપોલ્લોઙ્કસુમેધત્થેરાદયોપિ અરહન્તાયેવ અહેસું. નરપતિરાજા હિ ખણિત્તિ પાદપબ્બતં ગન્ત્વા પચ્ચાગમનકાલે અન્તરામગ્ગે એકિસ્સા માતિકાય મણોભાસં દિસ્વા ઇધ પુઞ્ઞં કારેતુકામો સક્કો દસ્સેતિ મઞ્ઞેતિ મનસિકરિત્વા ચેતિયં કારાપેસ્સામીતિ તત્થ રટ્ઠવાસીતિ સમં ભૂમિભાગં કારાપેસિ.

અથ એકો સીલબુદ્ધિ નામ થેરો એવમાહ,– પુઞ્ઞં મહારાજ કરિસ્સમીતિ ઇદં ભૂમિપરિકમ્મં કારાપેસિ, એવં કારાપેન્તસ્સ તે અપુઞ્ઞંયેવ ભવતિ, નોપુઞ્ઞન્તિ વત્વા બહૂ સત્તા મા કિલમન્તૂતિ મનસિકત્વા રઞ્ઞો દણ્ડકમ્મેન તજ્જનત્થાય રઞ્ઞા દિન્નં પિણ્ડપાતં નભુઞ્જિ. રાજા ચ સચે ત્વં મયા દિન્નં પિણ્ડપાતં અભુઞ્જિતુકામો ભવેય્યાસિ, મમ વિજિતે વસન્તોયેવ ત્વં મમ પિણ્ડપાતા ન મુચ્ચેય્યાસિ, રક્ખવાસીહિપિ દિન્નપિણ્ડપાતો મય્હમેવ સન્તકો, નનુ નામ મમ પિણ્ડપાતંયેવ ત્વં ભુઞ્જસીતિ આહ.

સીલબુદ્ધિત્થેરોપિ સચે અહં એવં ભવેય્યામિ, સીહળદીપં ગન્ત્વા વસિસ્સામીતિ ચિન્તેત્વા અરઞ્ઞે વસિ.

અથ તમત્થં જાનિત્વા નગરદ્વારે આરક્ખો એકો યક્ખો રઞ્ઞો આગતકાલે અભિમુખં ઠિતોવ ભયાનકરૂપં નિસીદિ. અથ નાનાવિજ્જાકમ્મેહિ અપનેન્તોપિ ન સક્કા અપનેતું.

અથ રાજા નિમિત્તપાઠકે પક્કોસાપેત્વા પુચ્છિ,-કેન કારણેન અયં યક્ખો ઇધ નિસિન્નોતિ. ત્વં મહારાજ સીલબુદ્ધિત્થેરં અગારવવસેન પુબ્બે કથેસિ, યક્ખાપિ થેરે અતિવિય પસન્નાતિ અમ્હેહિ સુતપુબ્બા, તં પટિચ્ચ યક્ખો ભયાનકરૂપં દસ્સેત્વા નિસિન્નો ભવિસ્સતીતિ આહ.

રાજાપિ અમચ્ચે આણાપેસિ થેરં પક્કાસથાતિ. થેરો નાગચ્છિ. સીહળદીપંયેવ ગમિસ્સામીતિ આરભિ. તમત્થં સુત્વા રાજા એકં ચતુરઙ્ગપચ્ચયં નામ અમચ્ચં પક્કોસાપેત્વા ત્વં ગન્ત્વા થેરં પક્કોસાહીતિ પેસેસિ. ચતુરઙ્ગપચ્ચયો ચ છેકતાય એકં સુવણ્ણમયં બુદ્ધપ્પટિબિમ્બં નાવાય ઠપેત્વા મહાસમુદ્દતિત્થં અગમાસિ. અથ થેરં સમ્પાપુણિત્વા ઇદાનિ ઇધ ભગવા સમ્માસમ્બુદ્ધો અગમાસિ, સીલબુદ્ધિત્થેરો ભગવતો સમ્માસમ્બુદ્ધસ્સ દસ્સનત્થાય આગચ્છતૂતિ દૂતં પેસેસિ. થેરોપિ ભગવતો સમ્માસમ્બુદ્ધસ્સ દસ્સનત્થાય આગચ્છતૂતિ વચનં પટિક્ખિપિતું બુદ્ધગારવવસેન અવિસહતાય આગચ્છીતિ.

> પોરાણિકાનંવ થેરાનં, બુદ્ધે સગારવં ઇધ;
> પણ્ડિતો ગારવં બુદ્ધે, કરે પસન્નચેતસાતિ.

નાવં અભિરૂહિત્વા થેરો ભગવતો સમ્માસમ્બુદ્ધસ્સ વન્દનામાનપૂજાસક્કારદીનિ અકાસિ. થેરસ્સ એવં વન્દનામાનપૂજાસક્કારાદીનિ કરોન્તસ્સેવ વેગેન નાવં આનેત્વા ગચ્છિ. અથ ચતુરઙ્ગપચ્ચયો એવમાહ,– ઇદાનિ ભન્તે તુમ્હાકં આચરિયસ્સ સમ્માસમ્બુદ્ધસ્સ સાસનં પગ્ગણ્હિતું યુત્તોતિ. રાજા ચ અમચ્ચેહિ પરિવારિતો પચ્ચુગ્ગચ્છિ. નાવાય થેરસ્સ હત્થે ગહેત્વા રાજગેહં આનેસિ. દ્વારં પત્તકાલે યક્ખો પથવિયં નિસીદિત્વા થેરં વન્દિ.

રાજા રાજગેહં પત્વા થેરં નાનાભોજનેહિ ભોજેસિ. એવઞ્ચ અવોચ,–અજ્જતગ્ગે ભન્તે ત્વમસિ મમાચરિયો, ભગવતોવ ઓવાદં સિરસા પટિગ્ગહેત્વા અનુવત્તિસ્સામાતિ અત્તનો પઞ્ચપુત્તેપિ થેરસ્સ અદાસિ. તે ચ પઞ્ચકુમારા થેરેન સદ્ધિં અનુવત્તિંસુ. થેરો તે પક્કોસેત્વા વિહારં અગમાસિ. અન્તરામગ્ગે કપ્પિયપથવિયં પઞ્ચ પરિમણ્ડલાકારાનિ લિખિત્વા તેસં રાજકુમારાનં દસ્સેત્વા નિવત્તાપેસિ. રાજકુમારા પટિનિવત્તિત્વા તં કારણં રઞ્ઞો આરોચેસું. રાજા ચ તુમ્હાકં પુઞ્ઞં કારાપનત્થાય દસ્સેતીતિ વત્વા તુલાવસેન તેહિ રાજકુમારેહિ સુવણ્ણં સમં કત્વા તેન સુવણ્ણેન મૂલં કત્વા ભગવતો ધરમાનકાલે પસ્સેનદિકોસલરઞ્ઞા કારાપિતં ચન્દનપ્પટિબિમ્બંવિય વિસું વિસું પટિબિમ્બં કારાપેસિ.

તેસં નિધાનટ્ઠાનભૂતાનિ પઞ્ચ ચેતિયાનિપિ સક્કો કમ્મ વિધાયકો હુત્વા પતિટ્ઠાપેસિ. એત્થ ચ પુબ્બે રઞ્ઞા પસીદિત્વા થેરસ્સ રાજકુમારા દિન્ના, મૂલં રતનત્તયસ્સ દત્વા પુન રાજકુમારે ભૂજિસ્સે કારેતુકામતાય થેરો એવં સઞ્ઞં અદાસીતિ દટ્ઠબ્બં.

સો ચ સીલબુદ્ધિત્થેરો અરહન્તગણવંસોતિ દટ્ઠબ્બો.

અરિમદ્દનનગરેયેવ નરપતિ રઞ્ઞો કાલે કસ્સપો નામ થેરો દેસચારિકં ચરમાનો પોલ્લોઙ્કનામકં દેસં, તદવસરિ. અથ દ્વે મહલ્લકપોલ્લોઙ્કા મનુસ્સા થેરે અતિપ્પસન્નતાય દ્વે પુત્તે ઉપટ્ઠાકત્થાય નિય્યાદેસું.

પોલ્લોઙ્કમનુસ્સાનં અતિપ્પસન્નતં પટિચ્ચ થેરોપિ પોલ્લોઙ્કત્થેરોતિ વોહારિયતિ. યદા ચ પન સો થેરો સીહળદીપં ગન્તુકામો અહોસિ, તદા સક્કો દેવાનમિન્દો બ્યગ્ઘરૂપં માપેત્વા પિટ્ઠિયા યાવ મહાસમુદ્દતીરં આનેસિ. મહાસમુદ્દતીરં પન પત્વા નાવં અભિરૂહિત્વા વાણિજેહિ સદ્ધિં તરિ.

મહાસમુદ્દમજ્ઝે પન પત્વા સા નાવા ન ગચ્છિ, નિચ્ચલાવ અટ્ઠાસિ. અથ વાણિજા મન્તેસું,-અમ્હાકં નાવાય અલક્ખી પાપજનો અત્થિ મઞ્ઞેતિ. એવં પન મન્તેત્વા સલાકાદાનં અકંસુ. યાવ તતિયમ્પિ થેરસ્સેવ હત્થે સલાકા પુબ્બે કતકમ્મવિપાકવસેન નિપતિ. ઇદં પન થેરસ્સ પુબ્બે કતકમ્મં,-થેરો હિ તતો અત્તભાવતો સત્તમે ભવે એકસ્મિં ગામે કુલદારકો હુત્વા કીળનત્થાય એકં સુનખં નદિયં ઓતારેત્વા ઉદકે કીળમાપેસિ. એવં કીળમન્તં સુનખં સયમેવ ઉરેન ઉગ્ગહેત્વા તીરં આનેસીતિ એવં પુબ્બે કતકમ્મવિપાકવસેન થેરસ્સેવ હત્થે સલાકા નિપતિ.

તદા વાણિજા ઉદકપિટ્ઠે ખિપિંસુ. અથ સક્કો દેવાનમિન્દો કુમ્ભીલરૂપં માપેત્વા પિટ્ઠિયં આરોપેત્વા આનેસિ. થેરો યક્ખદીપં પત્વા અન્ધચક્ખુકાનં યક્ખાનં મેત્તાનુભાવેન ચક્ખું લભાપેસિ. યક્ખા ચ થેરસ્સ ગુણં ઞત્વા દ્વે યક્ખભાતિકે અદંસુ. થેરો ચ સીહળદીપં ગન્ત્વા મહાચેતિયરૂપં લોહપાસાદરૂપં સરીરધાતું મહાબોધિબિજાનિ ચ આનેત્વા પચ્ચાગમાસીતિ.

સુમેધત્થેરો ચ હલઙ્ગસ્સ નામ નગરસ્સ દક્ખિણદિસાભાગે મ્હત્તિપામે પુરત્થિમાય અનુદિસાય દિન્નનામિકે વિહારે વસિ. ઠાનસ્સ પન નામવસેન થેરસ્સોપિ દિન્નવિહારો ત્વેવ નામં અહોસિ. સોપિ થેરો પંસુકૂલિકો લજ્જીપેસલો સિક્ખાકામો ઝાનલાભી અરહાયેવ. સો હિ દેવસિકં દેવસિકં અટ્ઠનવયોજનપ્પમાણે પાદચેતિયં ગન્ત્વા વન્દિ. ચેતિયઙ્ગણવત્તઞ્ચ અકાસિ. તતો આગન્ત્વા મ્હત્તિગામે પિણ્ડાય ચરિ. ઇદં થેરસ્સ નિબદ્ધવત્તં.

અપરાનિપિ વત્થૂનિ બહૂનિ સન્તિ, સબ્બાનિ પન તાનિ વિત્થારેત્વા વત્તબ્બાનિપિ ગન્થપારવભયેન ન વક્ખામ. સબ્બાનિપિ હિ વુચ્ચમાનાનિ અયં સાસનવંસપ્પદીપિકા અતિપ્પપઞ્ચા ભવિસ્સતિ.

સમ્માસમ્બુદ્ધસ્સ હિ પરિનિબ્બાનતો યાવજ્જતના થેરાનં પરમ્પરવસેન સઙ્ખિપિત્વા આનયનમેવેત્થ અધિપ્પેતં. યથાવુત્તાનિ પન વત્થૂનિ અધુના અભિઞ્ઞાલાભીનં પુગ્ગલાનં અખેત્તભાવેન પસઙ્ગઞાણપ્પટિબાહણત્થં અરિમદ્દનનગરે ચ બહૂનં અભિઞ્ઞાલાભીનં પુગ્ગલાનં નિવાસટ્ઠાનતા દસ્સનત્થં વુત્તાનિ. વુત્તઞ્ચેતં ભિક્ખુનીખન્ધકટ્ઠકથાયં,–

પટિસમ્ભિદાપત્તેહિ વસ્સસહસ્સં સુક્ખવિપસ્સકેહિ વસ્સસહસ્સં અનાગામીહિ વસ્સસહસ્સં સકદાગામીહિ વસ્સસહસ્સં સોતાપન્નેહિ વસ્સસહસ્સન્તિ એવં પઞ્ચવસ્સસહસ્સાનિ પટિવેધધમ્મો ઠસ્સતીતિ.

દીઘનિકાયટ્ઠકથાયં પન સંયુત્તનિકાયટ્ઠકથાયઞ્ચ પટિસમ્ભિદાપત્તેહિ વસ્સસહસ્સં છળાભિઞ્ઞેહિ વસ્સસહસ્સં તેવિજ્જેહિ વસ્સસહસ્સં સુક્ખવિપસ્સકેહિ વસ્સસહસ્સં પાતિમોક્ખેન વસ્સસહસ્સન્તિ વુત્તં.

અઙ્ગુત્તરનિકાયટ્ઠકથાયં પન વિભઙ્ગકથાયઞ્ચ બુદ્ધાનં પરિનિબ્બાનતો વસ્સસહસ્સમેવ પટિસમ્ભિદા નિબ્બત્તેતું સક્કોન્તિ, તતો પરં છ અભિઞ્ઞા, તતોપિ અસક્કોન્તા તિસ્સો વિજ્જા નિબ્બત્તિંસુ. ગચ્છન્તે કાલે તાપિ નિબ્બત્તેતું અસક્કોન્તા સુક્ખવિપસ્સકા હોન્તિ. એતેનેવ નયેન અનાગામિનો સકદાગામિનો સોતાપન્નાતિ વુત્તં.

એવં નાનાનયેહિ અટ્ઠકથાયપિ આગતત્તા અધુના લોકે અરિયપુગ્ગલા ભવિતું ન સક્કાતિ ન વત્તબ્બં. અરિયાનમેવ ખેત્તસ્સ અધુનાપિ સમ્ભવતો, સચે આરદ્ધવિપસ્સકો ભવેય્ય સો અરહા ભવિતું સક્કાયેવાતિ નિટ્ઠમેત્થાવગન્તબ્બં. અટ્ઠકથાસુ પન નાનાભાણકત્થેરાનં નાનાવાદવસેન વુત્તન્તિ દટ્ઠબ્બં. એત્તકેનેવ પન નાનાકારેન વાદો ભિન્નોપિ સાસનં ભિજ્જતિયેવ. સાસનસ્સ અભિન્નંયેવ હિ એત્થ પમાણન્તિ.

એવં મરમ્મમણ્ડલે અરિમદ્દનનગરે અનેકેહિ અરહન્તસતેહિ સાસનં વિજ્જોતતિ. ભગવતો પન પરિનિબ્બાનતો તિંસાધિકાનં નવવસ્સસતાનં ઉપરિ પરમ્મરટ્ઠે સેઞ્ગિલઞ્ઞિક્રોધિનામેન રઞ્ઞા સમકાલવસેન સીહળદીપે રજ્જં પત્તસ્સ મહાનામરઞ્ઞો કાલે બુદ્ધઘોસબુદ્ધદત્તત્થેરેહિ પભુતિ તેતેમહાથેરા તેતેગન્થે અકંસુ.

તતો પચ્છા સતિસમાધિપઞ્ઞામન્દવસેન સુખાવબોધનત્થં ટીકાયો અકંસુ. અરિમદ્દનનગરે જિનચક્કેસત્તનવુતાધિકે છસતે સહસ્સે ચ સમ્પત્તે તિણ્ણં પિટકાનં મૂલભૂતેસુ સદ્દનયેસુ સોતારાનં છેકત્થાય મહાસમુદ્દેવિય આનન્દો નામ મહામચ્છો તીસુ પિટકેસુ સાટ્ઠકથેસુ વિલોલેત્વા અગ્ગવંસો નામ થેરો સદ્દનીતિપ્પકરણં અકાસિ. અરિમદ્દનનગરે હિ ઉત્તરાજીવત્થેરાદીનં સીહળદીપં ગમનતો પુબ્બેયેવ તયો મહાથેરા પરિયત્તિવિસારદા, મહાઅગ્ગપણ્ડિતો, તસ્સ સદ્ધિવિહારિકો દુતિયઅગ્ગપણ્ડિતો, તસ્સ ભાગિનેય્યો તતિયઅગ્ગપણ્ડિતોતિ. તતિયઅગ્ગપણ્ડિતો પન અગ્ગવંસોતિપિ વોહારિયતિ.

તસ્મિઞ્ચ કાલે અરિમદ્દનનગરવાસિનો સદ્દકોવિદા બહવો સન્તીતિ યાવ લઙ્કાદીપા કિત્તિઘોસો પત્થરિ. તસ્મા સીહળદીપિકા સદ્દકોવિદા વીમંસેતુકામા હુત્વા અરિમદ્દનનગરં આગમંસુ. તદા અરિમદ્દનનગરવાસિનો ભિક્ખૂ સદ્દનીતિપ્પકરણં દસ્સેસુ.

સીહળદીપિકા ચ તં દિસ્વા ઉપધારેન્તા સદ્દવિસયે અયં ગન્થોવિય સીહળદીપે ગન્થો ઇત્થિ, ઇમસ્મિં પકરણે આગતવિનિચ્છયમ્પિ સકલં ન જાનિમ્હાતિ નાનાપ્પકારેહિ થોમેસુન્તિ યાવજ્જભના કથામગ્ગો ન ઉપચ્છિન્નોતિ.

અરિમદ્દનનગરે સીહળદીપં ગન્ત્વા પચ્ચાગતો છપ્પદો નામ સદ્ધમ્મજોતિપાલત્થેરો સદ્દનયે છેકતાય સુત્તનિદ્દેસં અકાસિ. પરમત્થધમ્મે ચ છેકતાય સઙ્ખેપવણ્ણનં નામચારદીપકઞ્ચ. વિનયે છેકતાય વિનયગૂળત્થદીપનિં સીમાલઙ્કારઞ્ચ અકાસિ. અત્તના કથાનં ગન્થાનં નિગમે સદ્ધમ્મ જોતિપાલોતિ મૂલનામેન વુત્તં. કુસિમનગરે પન છપ્પદ ગામે જાતત્તા ઠાનસ્સ નામેન છપ્પદોતિ પાકટો.

કુખનનગરે પન છપ્પદોતિ વોહારિતોપિ એકો થેરો અત્થિ. સો અલજ્જી દુસ્સીલો. એકચ્ચે પન નામસામઞ્ઞલેસમત્તેન પત્તલઙ્કં સીલવન્તં પેસલં સિક્ખાકામં છપ્પદત્થેરં અલજ્જિદુસ્સીલભાવેન ઉપવદન્તિ, યથા નામ સામઞ્ઞલેસમત્તેન મલ્લપુત્તં આયસ્મન્તં દબ્બં અસમાચારેનાતિ.

અરિમદ્દનનગરયેવ અલોઙ્ગચઞ્ઞિસૂનામકસ્સ રઞ્ઞો કાલે મહાવિમલબુદ્ધિત્થેરો ચૂળવિમલબુદ્ધિત્થેરોતિ દ્વે થેરા પરિયત્તિવિસારદા અહેસું. તેસુ મહાવિમલબુદ્ધિત્થેરો કચ્ચાયનસ્સ સંવણ્ણનં ન્યાસગન્થમકાસિ.

કેચિ પન સીહળદીપવાસી વિમલબુદ્ધિત્થેરો તમકાસીતિ વદન્તિ. ચૂળવિમલબુદ્ધિત્થેરો પન વુત્તોદયસ્સ પોરાણટીકમકાસિ. છન્દોસારત્થવિકાસિનિં સદ્ધમ્મઞાણત્થેરો અકાસિ. વચનત્થજોતિં પન વેપુલ્લત્થેરો અકાસિ. ન્યાસગન્થસ્સપોરાણટીકં નરપતિરઞ્ઞો કાલે એકો અમચ્ચો અકાસિ.

સો હિ રઞ્ઞો એકં ઓરોધં પટિચ્ચ જાતં એકં ધીતરં દિસ્વા વાનરોવિય લેપે લગ્ગિતો તિસ્સં પટિબન્ધચિત્તો હુત્વા લગ્ગિ. તમત્થં જાનિત્વા રાજા એવમાહ,– સચે એતં ઇચ્છેય્યાસિ, એકં ગન્થં પરિપુણ્ણવિનિચ્છયં ગૂળત્થં કરોહિ, સચે ત્વં તાદિસં ગન્થં કાતું સક્કુણેય્યાસિ, એતં લભિસ્સસીતિ. અથ સો ન્યાસસ્સ સંવણ્ણનં પોરાણટીકં અકાસિ.

તતો પચ્છા હીનાયાવત્તિત્વા ધીતરં દત્વા રજ્જુગ્ગાહામચ્ચટ્ઠાને ઠપેસિ, યં મરમ્મવોહારેન સંપ્યઙ્ઙઇતિ વુચ્ચતિ. તેન પન કતત્તા સોપિ ગન્થો તં નામેન વુચ્ચતિ. કારિકં તસ્સા ચ સંવણ્ણનં છત્તગુહિન્દસ્સ નામ રઞ્ઞો કાલેધમ્મસેનાપતિત્થેરો અકાસિ. તેન કિર કારપિતે નન્દગુહાય સમીપે નન્દવિહારે નિસીદિત્વા અકાસિ.

તસ્મિઞ્ચકાલે ગન્થમાદનપબ્બતે નન્દમૂલગુહતો અરહન્તા આગન્ત્વા તસ્મિં વિહારે વસ્સં ઉપગચ્છિંસુ. તેસં સમ્મુખે કતત્તા તે ચ ગન્થા પણ્ડિતેહિ સારતો પચ્ચેતબ્બાતિ આચરિયા વદન્તિ.

વાચ્ચવાચકં પન ધમ્મદસ્સી નામ સામણેરો અકાસિ.

સદ્દત્થભેદચિન્તં પન અરિમદ્દનનગરસમીપે ઠિતસ્સ ખણિત્તિપાદપબ્બતસ્સ સમીપે એકસ્મિં ગામે વસન્તો સદ્ધમ્મસિરિ નામ થેરો અકાસિ. સોયેવ થેરો બ્રહજં નામ વેદસત્થમ્પિ મરમ્મભાસાય પરિવત્તેસિ.

એકક્ખરકોસં પન સદ્ધમ્મકિત્તિત્થેરો અકાસિ. સો હિ કલિયુગે સત્તાસીતાધિકે અટ્ઠસતે સમ્પત્તે મિચ્છા દિટ્ઠિકાનં જલુમસઞ્ઞિતાનં કુલાનં ભયેન સકલેપિ તમ્બદીપરટ્ઠે સાસનોભાસો મિલાયતિ. બહૂનિપિ પોત્થકાનિ અગ્ગિભયેન નસ્સેસું.

તદા તં પવત્તિં પસ્સિત્વા સચે પરિયત્તિધમ્મોવિનસ્સેય્ય, પટિપત્તિધમ્મોપિ નસ્સિસ્સતિ, પટિપત્તિધમ્મે નસ્સન્તે કુતો પટિવેધધમ્મો ભવિસ્સતીતિ સંવેગં અપજ્જિત્વા ઇમં ગન્થં અકાસીતિ તટ્ટિકાયં વુત્તં.

મુખમત્તસારં સાગરત્થેરો અકાસિ.

કલિયુગે એકાસીતાધિકે પઞ્ચસતે સમ્પત્તે એકં દહરપુત્તં કાલઙ્કતં પટિચ્ચ સંવેગં આપજ્જિત્વા પચ્ચેકબુદ્ધત્તં પત્થયન્તસ્સ જેય્યસિઙ્ઘનામકસ્સ રઞ્ઞો પુત્તો ક્યચ્વાનામકો રાજા રજ્જં કારેસિ. ધમ્મરાજાતિપિ નામલઞ્છં પટિગ્ગણ્હિ. તીસુ પન પિટકેસુ યથાભૂતં વિજાનકતાય મરમ્મવોહારેન ક્યચ્વાતિ વોહારિયતિ.

સો ચ કિર રાજા પાળિઅટ્ઠકથાટીકાગન્થન્તરેસુ અતિછેકતાય પિટકત્તયે સાકચ્છમત્તમ્પિ કાતું સમત્થો નામ નત્થીતિ ઉગ્ગહિતતિપિટકો હુત્વા ભિક્ખુસઙ્ઘમ્પિ દિવસે સત્તહિ વારેહિ ગન્થં વાચેતિ.

ખણિત્તિપાદપબ્બતસ્સ સમીપેપિ એકં તળાકં કારાપેત્વા તત્થ રાજાગારં કારાપેત્વા તત્થ નિસીદિત્વા ગન્થં વાચેતિ. સબ્બાનિ પન રાજૂનં કિચ્ચાનિ પુત્તસ્સેવ ઉપરાજસ્સ નિય્યાદેસિ. ગન્થં ઉગ્ગણ્હન્તાનં ઓરોધાનમત્થાય સઙ્ખેપતો સદ્દબિન્દું નામ પકરણં પરમત્થબિન્દુઞ્ચ નામ પકરણં અકાસિ. તસ્સ હિ ચિત્તં પરિયત્તિયંયેવ રમતિ. અઞ્ઞં પન રાજકિચ્ચં સુણિતુમ્પિ ન ઇચ્છિ. અનુરુદ્ધરાજા અનાગતે અહં રાજા ભવેય્યામિ, તદાયેવ ઇમાનિ તાળિબીજાનિ ઉટ્ઠહન્તૂતિ અધિટ્ઠહિત્વા રોપેસિ. તાનિ તસ્સ રઞ્ઞો કાલે ઉટ્ઠહિંસુ. તેનેવ અનુરુદ્ધરાજાયેવાયન્તિ રટ્ઠવાસિનો સઞ્જાનિંસુ. સમ્મુતિરાજા હિ અનુરુદ્ધરાજા ક્યચ્વારાજાતિ ઇમે તયો એકસન્તાનાતિ વદન્તિ.

સો રાજા એકમ્પિ ચેતિયં અકાસિ, ન તં નિટ્ઠં અગમાસિ, પરિયત્તિયંયેવ પરિચારકત્તાતિ રાજવંસે આગતં. લોકસમ્મુતિવસેન કક્ખળદિને ઇટ્ઠકાનિ કારાપેત્વા તસ્મિંયેવ દિને ભૂમિસમં કત્વા તસ્મિંયેવ દિને અઞ્ઞમ્પિ સબ્બં કારાપેસિ. તેન મરમ્મવોહારેન પ્રસ્સદા ચેતિયન્તિ યાવજ્જભના પાકટં.

તસ્સ રઞ્ઞો એકા ધિભા વિભત્યત્થં નામ ગન્થં અકાસીતિ.

પુબ્બે કિર અરિમદ્દનનગરે ઉગ્ગહધારણાદિવસેન સાસનં અતિવિય વિરૂળ્હમાપજ્જિ. અરિમદ્દનનગરેયેવ હિ એકો વુડ્ઢપબ્બજિતો ભિક્ખુ ગન્થં લિખિતું સિલાલેખનદણ્ડેન ઇચ્છન્તો રાજગેહં પાવિસિ. રાજા કેન આગતોસીતિ પુચ્છિ. ગન્થં લિખિતું સિલાલેખનદણ્ડેન ઇચ્છન્તો આગતો મ્હીતિ. એવં મહલ્લકો ત્વં ગન્થં મહુસ્સાહેન પરિયાપુણન્તોપિ ગન્થેસુ છેકસ્સ ઓકાસં ન પસ્સામિ, સચે હિમુસલો અઙ્કુરં ઉટ્ઠાપેત્વા રૂહેય્ય, એવં સતિ ત્વં ગન્થેસુ છેકતં આપજ્જેય્યાસીતિ આહ.

તતો પચ્છા વિહારં ગન્ત્વા દેવસિકં દેવસિકં એકદન્તકટ્ઠપ્પમાણત્તં લેખનં ઉગ્ગહેત્વા કચ્ચાયનઅભિધમ્મેત્થસઙ્ગહપ્પકરણં આદિં કત્વા આચરિયસ્સ સન્તિકે ઉગ્ગણ્હિ. સો અચિરેનેવ ગન્થેસુ છેકતં પત્વા મુસલે જમ્બુરુક્ખઙ્કુરં બન્ધિત્વા ઉસ્સાપેત્વા રાજગેહં પાવિસિ.

અથ તં રાજા પુચ્છિ,-કેનઆગતોસીતિ. અયં મહારજ મુસલો અઙ્કુરં ઉટ્ઠાપેત્વા રૂહતીતિ આચિક્ખિતું આગતોમ્હીતિ વુત્તે રાજા એતસ્સ ગન્થેસુ છેકતં પત્તોમ્હીતિ વુત્તં હોતીતિ જાનાસિ. તં સચ્ચં વા અલિકં વાતિ વીમંસનત્થાય મહાથેરાનં સન્તિકં પહિણિ. મહાથેરાપિ ગૂળ્હટ્ઠાનં પુચ્છિંસુ. સોપિ પુચ્છિતં પુચ્છિતં બ્યાકાસિ.

અઅથ સો ભિક્ખુ મહાથેરે એવમાહ,-તુમ્હે ભન્તે મં બહૂ પુચ્છથ, અહમ્પિ તુમ્હે પુચ્છિતું ઇચ્છામિ, ઓકાસં દેથાતિ યાચિત્વા અઞ્ઞસમાનચેતસિકન્તિ એત્થ અઞ્ઞસદ્દસ્સ અવધ્યાપેક્ખત્તા અવધિપદં ઉદ્ધરિત્વા દસ્સેથાતિ પુચ્છિ. મહાથેરાપિ પુબ્બે અમનસિકતત્તા સીઘં વિસ્સજ્જિતું ન સક્ખિંસુ. રાજા તમત્થં સુત્વા તુટ્ઠચિત્તો હુત્વા દિસા પામોક્ખનમેન આચરિયટ્ઠાને ઠપેસિ. સો પન ભિક્ખુ અગન્થકારકોપિ ગન્થકારકોવિય પચ્છિમાનં જનતાનં દિન્નોપદેસવસેન ઉપકારં કત્વા સાસને ઉપ્પજ્જીતિ. હોન્તિ ચેત્થ,–

> અહં મહલ્લકો હોમિ, દુપ્પઞ્ઞો પરિયત્તિકં;
> ઉગ્ગહં મહુસ્સાહેન, ન સક્ખિસ્સામિ જાનિતું.

> એવઞ્ચ નાતિમઞ્ઞેય્ય,
> નાપ્પોસ્સુક્કતમાપજ્જે;

સદ્ધમ્મે છેકકામોવ,
ઉસ્સાહંવ કરે પોસો.

વુડ્ઢપબ્બજિતો ભિક્ખુ,
મહલ્લકોપિ દુપ્પઞ્ઞો;
આપજ્જિ છેકતં ધમ્મે,
તમપેક્ખન્તુ સોતારોતિ.

પુબ્બે કિર અરિમદ્દનનગરે માતુગામાપિ ગન્થં ઉગ્ગણ્હિંસુ. યેભુય્યેન ઉગ્ગહધારણાદિવસેન પરિયત્તિસાસનં પગ્ગહેસું. માતુગામા હિ અઞ્ઞમઞ્ઞં પસ્સન્તા તુમ્હે કિત્તકં ગન્થં ઉગ્ગણ્હથ, કિત્તકં ગન્થં વાચુગ્ગતં કરોથાતિ પુચ્છિ સુન્તિ.

એકો કિર માતુગામો એકં માતુગા,મં પુચ્છિ,-ત્વં ઇદાનિ કિત્તકં ગન્થં વાચુગ્ગતં કરોસીતિ. અહં પન ઇદાનિ દહરપુત્તેહિ બલિબોધત્તા બ્યાકુલં પત્વા બહું ગન્થં વાચુગ્ગતં કાતું નસક્કા,સમન્તમહાપટ્ઠાને પન કુસલત્તિકમત્તંવ વાચુગ્ગતં કરોમીતિ આહાતિ.

ઇદમ્પિ અરિમદ્દનનગરવાસીનં માતુગામાનમ્પિ પરિયત્તુગ્ગહણે એકં વત્થુ,–

એકં કિર ભિક્ખું પિણ્ડાય ચરન્તં એકા દ્વાદસવસ્સિકા દહરિત્થી પુચ્છિ,-કિન્નામોસિ ત્વં ભન્તેતિ. ખેમાનામાહન્તિ. કથઞ્હિ ભન્તે પુમાવ સમાનો ઇત્થિલિઙ્ગેન નામં અકાસીતિ આહ. અથ અન્તોગેહે નિસિન્ના માતા સુત્વા ધીતરં આહ,-ત્વં રાજાદિગણસ્સ લક્ખણં ન જાનાસીતિ. આમ જાનામિ, અયં પન ખેમસદ્દો ન રાજાદિગણપક્ખં ભજતીતિ. અથ માતા એવમાહ,-અયં પન ખેમસદ્દો એકદેસેનેવ રાજાદિગણપક્ખં ભજતીતિ.

અયં પનેત્થ ધીતુ અધિપ્પાયો,-ન રાજાદિસદ્દો કદાચિ રાજોતિ પચ્ચત્તવચનવસેન ઓકારન્તો દિસ્સતિ વિના દેવરાજોતિઆદિસમાસવિસયં, ખેમસદ્દો પન કત્થચિ ખેમોતિ ચ ખેમન્તિ ચ લિઙ્ગન્તરવસેન રૂપન્તરં દિસ્સતિ, તેનેવ ખેમસદ્દો ન રાજાદિગણોતિ વેદિતબ્બોતિ.

અયં પન માતુ અધિપ્પાયો,-ખેમસદ્દો અભિધેય્યલિઙ્ગત્તા તિલિઙ્ગકો,યદા પન સઞ્ઞાસદ્દાધિકારે પચ્ચત્તવચનવસેન ખેમાતિ આકારન્તો દિસ્સતિ, તદા એકદેસેન ખેમસદ્દો રાજાદિગણપક્ખં ભજતીતિ.

ઇદમ્પિ એકં વત્થુ,–

અરિમદ્દનનગરે કિર એકસ્સ કુટુમ્બિકસ્સ એકો પુત્તો દ્વે ધીતરો અહેસું. એકસ્મિઞ્ચ કાલે ઘમ્માભિભૂતત્તા ગેહસ્સ ઉપરિતલે નહાયિત્વા નિસીદિ. અથ એકા દાસી ગેહસ્સ હેટ્ઠા ઠત્વા કિઞ્ચિ કમ્મં કરોન્તી તસ્સ કુટુમ્બિકસ્સ ગુય્હટ્ઠાનં ઓલોકેસિ. તમત્થં જાનિત્વા કુટુમ્બિકો સાખં ઓલોકેસીતિ એકં વાક્યં બન્ધિત્વા પુત્તસ્સ દસ્સેસિ,ઇમસ્સ અત્થયોજનં કરોહીતિ. અથ પુત્તો અત્થયોજનં અકાસિ,-સાખં રુક્ખસાખં ઓલેકેસિ ઉદિક્ખતીતિ. અથ પચ્છા એકાય ધીતુયા દસ્સેસિ, ઇમસ્સ અત્થયોજનં કરોહીતિ. સાપિ અત્થયોજનં અકાસિ,- સા સુનખો ખં આકાસં ઓલોકેસિ ઉદિક્ખતીતિ. અથ પચ્છા એકાય ધીતુયા દસ્સેસિ, ઇમસ્સ અત્થ યોજનં કરોહીતિ. સાપિ અત્થયોજનં અકાસિ,-સા ઇત્થી ખં અઙ્ગજાતં ઓલોકેસિ મુખં ઉદ્ધં કત્વા ઓલોકેસીતિ.

ઇદમ્પિ એકં વત્થુ,–

એકો કિર સામણેરો રતનપૂરવાસી અરિમદ્દનનગરે માતુગામાપિ સદ્દનયેસુ અતિકોવિદાતિ સુત્વા અહં તત્થ ગન્ત્વા જાનિસ્સામીતિ અરિમદ્દનનગરં ગતો. અથ અન્તરામગ્ગે અરિમદ્દનનગરસ્સ સમીપે એકં દહરિત્થિં કપ્પાસવત્થું રક્ખિત્વા નિસિન્નં પસ્સિ. અથ સામણેરો તસ્સા સન્તિકં મગ્ગપુચ્છનત્થાય ગચ્છિ. અથ દહરિત્થી સામણેરં પુચ્છિ,-કુતો આગતોસીતિ.

સામણેરો આહ,-રતનપૂરતો અહં આગચ્છતીતિ. કુહિં ગતોસીતિ વુત્તે અરિમદ્દનનગરં ગચ્છતીતિ આહ. અથ દહરિત્થી એવમાહ,-ત્વં ભન્તે સદ્દયોગવિનિચ્છયં અનુપધારેત્વા કથેસિ, અમ્હયોગટ્ઠાને હિ ત્વં નામ યોગસદ્દેન યોજેત્વા કથેસિ, નનુ પણ્ડિતાનં વચનેન નામ પરિપુણ્ણત્થેન અવિરુદ્ધસદ્દનયેન પુણ્ણિન્દુસઙ્કાસેન ભવિતબ્બન્તિ. અથ સામણેરો ખેત્તવત્થૂનિ રક્ખન્તી દુગ્ગતા દહરિત્થીપિ તાવ સદ્દનયકોવિદા હોતિ, કિમઙ્ગં પન ભોગસમ્પન્ના મહલ્લકિત્થિયોતિ લજ્જિત્વા તતોયેવ પટિનિવત્તિત્વા પચ્ચાગમાસીતિ.

ઇદં મરમ્મમણ્ડલે તમ્બદીપરટ્ઠે અરિમદ્દનનગરે થેરપરમ્પરવસેન સાસનસ્સ પતિટ્ઠાનં.

ઇદાનિ મરમ્મમણ્ડલેયેવ જેય્યવડ્ઢનરટ્ઠે કેતુમતીનગરે સાસનવંસં વક્ખામિ.

કલિયુગે હિ દ્વિસત્તતાધિકે અટ્ઠવસ્સસતે સમ્પત્તે જેય્યવડ્ઢનરટ્ઠે કેતુમતીનગરે મહાસિરિજેય્યસૂરો નામ રાજા રજ્જં કારેસિ. એકં અતિછેકં દેવનાગ નામકં એકં હત્થિં નિસ્સાય વિજિતં વિત્થારમકાસિ. તસ્સ પન રઞ્ઞો કાલે કલિયુગે દ્વિનવુતાધિકે અટ્ઠવસ્સસતે સમ્પત્તે મહાપરક્કમો નામ થેરો સીહળદીપતો નાવાય આગન્ત્વા કેતુમતીનગરં સમ્પત્તો. રાજા ચ દ્વારા વતીનગરસ્સ દક્ખિણદિસાભાગે મહાવિહારં કારાપેત્વા તસ્સ અદાસિ નિચ્ચભત્તમ્પિ. તસ્મિઞ્ચ વિહારે સીમં સમ્મન્નિત્વા તિસ્સં સીમાયં તુલાવસેન અત્તના સમં કત્વા લોહમયબુદ્ધપ્પટિબિમ્બં કારાપેસિ. તઞ્ચ બુદ્ધપ્પટિબિમ્બિં સમ્પત્તલઙ્કાદીપન્તિ નામેન પાકટં અહોસિ.

તસ્સ રઞ્ઞો કાલે સુરામેરયસિક્ખાપદં પટિચ્ચ વિપાદો અહોસિ. કથં. બીજતો પટ્ઠાયાતિ સમ્ભારે પટિયા દેત્વા ચાટિયં પક્ખિત્તકાલતો પટ્ઠાય તાલનાલિકેરાદીનં પુપ્ફરસો પુપ્ફતો ગલિતાભિનવકાલતો પટ્ઠાય ચ ન પાતબ્બોતિ કઙ્ખાવિતરણીટીકાદીસુ વુત્તવચને અધિપ્પાયં વિપલ્લાસતો ગહેત્વા તાલનાલિકેરાદીનં રસો ગલિતાભિનવતો પટ્ઠાય પિવિતું ન વટ્ટતીતિ એકચ્ચે વદન્તિ. એકચ્ચે પન એવં વદન્તિ,–તાલનાલિકેરાદીનં રસો ગલિતાભિનવકાલે પિવિતું વટ્ટતીતિ.

તત્થ પુબ્બપક્ખે આચરિયાનં અયમધિપ્પાયો,–

બીજતો પટ્ઠાયાતિ એત્થ સમ્ભારે પટિયાદેત્વા ચાટિયં પક્ખિત્તકાલતો પટ્ઠાય ન પાતબ્બો. તાલનાલિકેરાદીનં પુપ્ફરસો ચ ગલિતાભિનવકાલતોયેવ ન પાતબ્બોતિ.

અયં પન અપરપક્ખે આચરિયાનમધિપ્પાયો,–

બીજતો પટ્ઠાયાતિ એત્થ સમ્ભારે પટિયાદેત્વા ચાટિયં પક્ખિત્તકાલતો પટ્ઠાય ન પાતબ્બો. તાલનાલિકેરાદીનં સમ્ભારેહિ પટિયાદિતો પુપ્ફરસો પુપ્ફતો ગલિતાભિનવકાલતો ન પાતબ્બોતિ.

એવં તાલનાલિકેરાદીનં રસો ગલિતાભિનવકાલતો પટ્ઠાય પાતું વટ્ટતિ ન વટ્ટતીતિ વિવાદં કરોન્તાનં મજ્ઝે નિસીદિત્વા સમ્પત્તલઙ્કો મહાપરક્કમત્થેરો તાદિસો પિવિતું વટ્ટતીતિ વિનિચ્છિન્દિ, સુરાવિનિચ્છયઞ્ચ નામ ગન્થં અકાસિ . એવં કેતુમતીનગરં માપેન્તં મહાસિરિજેય્યસૂરં નામ રાજાનં નિસ્સાય કેતુમતિયં સાસનં પતિટ્ઠહિ.

ઇદં મરમ્મમણ્ડલેયેવ કેતુમતીનગરે

સાસનસ્સ પતિટ્ઠાનં.

ઇદાનિ મરમ્મમણ્ડલે તમ્બદીપરટ્ઠેયેવ ખન્ધપુરસાસનવંસં વક્ખામિ.

કલિયુગે હિ ચતુસટ્ઠાધિકે છવસ્સસતે તયો ભાતિકા કિત્તિતરનામકં રાજાનં રજ્જતો ચાવેત્વા ખન્ધપુરનગરે રજ્જં કારેસું. તદા કિત્તિતરનામકસ્સ રઞ્ઞો એકો પુત્તો ચીનરટ્ઠિન્દરાજાનં યાચિત્વા બહૂહિ સેનઙ્ગેહિ ખન્ધપુરનગરં સમ્પરિવારેત્વા અટ્ઠાસિ. અથ તીસુ પિટકેસુ છેકં એકં મહાથેરં પક્કોસેત્વા મન્તેસું. થેરો એવમાહ,– જનપદાયત્તમિદં કમ્મં સમણાનં ન કપ્પતિ વિચારેતું, અહમ્પિ સમણો, નાટકેહિ પન સદ્ધિં મન્તેથાતિ. અથ નાટકે પક્કોસેત્વા મન્તેસું. નાટકાપિ સચે કારણં નત્થિ, એવં સતિ ફલં ન ભવેય્ય, સચે પૂતિ નત્થિ, મક્ખિકા ન સન્નિપતેય્યુન્તિ ગીતં ગાયિત્વા ઉદકે કીળન્તિ.

અથ તેચ તયો ભાતિકા તં સુત્વા કિત્તિતરનામકં રાજાનં બન્ધનાગારતો ગહેત્વા મારેત્વા ઇદાનિ યં રજ્જે ઠપયિસ્સામાતિ ચિન્તેત્વા તુમ્હે ગચ્છથ, અયં તસ્સ સીસો, ઇદાનિ એસ પરલોકં ગતોતિ સીસં દસ્સેસું. અથ ચીનરટ્ઠસેનાયોપિ ઇદાનિ રાજવંસિકો નત્થિ, તે નહિ યુજ્ઝિતું ન ઇચ્છામ, યં રજ્જે ઠપયિસ્સામાતિ કત્વા મયં આગતા, ઇદાનિ સો નત્થીતિ વત્વા નિવત્તેત્વા અગમંસુ.

સો ચ થેરો નાટકેહિ સદ્ધિં મન્તેથાતિ એત્તકમેવ વુત્તત્તા ભિક્ખુભાવતો ન મોચેતીતિ દટ્ઠબ્બં. વુત્તઞ્ચેતં,–

> પરિયાયોચ આણત્તિ, તતિયે દુતિયે પન;
> આણત્તિયેવ સેસેસુ, દ્વયમેતં ન લબ્ભતીતિ.

તસ્મિં પન ખન્ધપુરે અરિમદ્દનનગરે અરહન્તગણવંસિકા છપ્પદગણવંસિકા આનન્દ ગણવંસિકા ચ થેરા બહવો વસન્તિ. તેહિ પન કતગન્થો નામ કોચિ નત્થીતિ.

ઇદં ખન્ધપુરે સાસનસ્સ પતિટ્ઠાનં.

ઇદાનિ મરમ્મમણ્ડલે તમ્બદીપરટ્ઠેયેવ વિજયપુરે સાસનવંસં વક્ખામિ.

કલિયુગે હિ ચતુસત્તતાધિકે છવસ્સસતે સીહસૂરો નામ રાજા વિજયપુરં માપેસિ. તતો પચ્છા દ્વીસુ સંવચ્છરેસુ અતિક્કન્તેસુ ચમુંનદિયં મતસેતિભં એકં લભિત્વા એકસેતિભિન્નોતિ તસ્સ નામં પાકટં અહોસિ. તસ્સ રઞ્ઞો કાલે વિજયપુરે સીલવન્તા લજ્જીપેસલા ભિક્ખૂ બહવો નત્થિ. અરિમદ્દનનગરતો અનુરુદ્ધરાજકાલે રાજભયેન નિલીયિત્વા અવસેસા સમણકુત્તકાયેવ બહવો અત્થિ. પચ્છા ચૂળઅરહન્તત્થેરદિબ્બચક્ખુત્થેરાનં આગતકાલેયેવ લજ્જીપેસલા ભિક્ખૂ બલવન્તા હુત્વા ગણં વટ્ઠાપેસું. રાજા ચ દિબ્બચક્ખુત્થેરં અન્તેપુરં પવેસેત્વા દેવસિકં

પિણ્ડપાતેન ભોજેસિ. અનુરુદ્ધરઞ્ઞા તમ્બુલમઞ્જૂસાયં ઠપેત્વા પૂજિતા સત્ત ધાતુયો લભિત્વા તાસં પઞ્ચધાતુયો ચઞ્ઞિક્ખુચેતિયે નિધાનં અકાસિ. અવસેસા પન દ્વે ધાતુયો પુઞ્ઞસ્સ નામ અમચ્ચસ્સ પૂજનત્થાય નિય્યાદેસિ. સોચ અમચ્ચો જેય્યપુરે પુઞ્ઞચેતિયે નિધાનં અકાસિ.

તદા ચ કિર સમણકુત્તકા ગહટ્ઠાવિય રાજરાજમહામત્તાનં સન્તિકે ઉપટ્ઠાનં અકંસુ. કલિયુગે ચતુઅસીતાધિકે છવસ્સસતે સમ્પત્તે સીસસૂરરઞ્ઞો જેટ્ઠ પુત્તો ઉજનો નામ રાજા રજ્જં કારેસિ. સો પન અવપઙ્ક્યા નામકે દેસે ચમ્પકકટ્ઠમયે સત્તવિહારે કારાપેસિ. દ્વિ વસ્સાધિકે સત્તવસ્સસતે કાલે તે વિહારા નિટ્ઠં અગમંસુ.

તેસુ વિહારેસુ ચમ્પકં નામ પધાનવિહારં અમચ્ચપુત્તસ્સ સુધમ્મમહાસામિત્થેરસ્સ અદાસિ. સો પન થેરો અરિમદ્દનનગરે અરહન્તત્થેરસ્સ વંસિકોતિ દટ્ઠબ્બો.

વેળુવનં નામ પરિવારવિહારં પન આભિધમ્મિકસ્સ ઞાણધજસ્સ નામ થેરસ્સ અદાસિ. સોપિ અરહન્તત્થેરસ્સ વંસિકો.

જેતવનં નામ પરિવારવિહારં પન સકલવિનયપિટકં વાચુગ્ગતં કરોન્તસ્સ ગુણારામત્થેરસ્સ અદાસિ. સો પન થેરો અરિમદ્દનનગરેયેવ આનન્દત્થેરસ્સ વંસિકો.

કુલવિહારં નામ પરિવારવિહારં આદિચ્ચરંસિનો નામ થેરસ્સ અદાસિ. સોપિ આનન્દત્થેરસ્સ વંસિકોયેવ.

સુવણ્ણવિહારં નામ પરિવારવિહારં સુધમ્માલઙ્કારસ્સ નામ થેરસ્સ અદાસિ. સોપિ આનન્દત્થેરવંસિકોયેવ.

નીચગેહં નામ પરિવારવિહારં વરપત્તસ્સ નામ થેરસ્સ અદાસિ. સો પન સુધમ્મમહાસામિત્થેરસ્સ અન્તેવાસિકો.

દક્ખિણકોટિં નામ પરિવારવિહારં સિરિપુઞ્ઞવાસિનો નામ થેરસ્સ અદાસિ. સોપિ સુધમ્મમહાસામિત્થેરસ્સ અન્તેવાસિકોતિ.

તેસં વિહારાનં એસન્નટ્ઠાને રાજા સયમેવ હત્થેન ગહેત્વા મહાબોધિરુક્ખં રોપેસિ. તેસં વિહારાનં પટિ જગ્ગનત્થાય બહૂનિપિ ખેત્તવત્થૂનિ અદાસિ આરામગોપક કુલાનિ ચ.

તેસં પન થેરાનં સુધમ્મપુરારિમદ્દનપુરભિક્ખુવંસિકત્તાલજ્જિપેસલતા વિઞ્ઞાતબ્બા. તેનેવ વિજયપુરે સાસનં અતિવિય પરિસુદ્ધં અહોસીતિ દટ્ઠબ્બં.

તેસમ્પિ સિસ્સપરમ્પરા અનેકસહસ્સપ્પમાણા અહેસું. એવં લજ્જીપેસલાનંયો ભિક્ખૂનં સન્તિકા કેચિ સદ્ધિવિહારિકા કીટાગિરિમ્હિ અસ્સજિપુનબ્બસુકાવિય અલજ્જી દુસ્સીલા ઉપ્પજ્જિંસુ, સેય્યથાપિ નામ મધુરમ્બરુક્ખતો અમ્બિલફલન્તિ. તે પન બહુઅનાચારં ચરિંસુયેવ. ઇદં પન તેસં મૂલઉપ્પત્તિ દસ્સનં.

રાજા હિ તદા તેસં વિહારાનં પટિજગ્ગનત્થાય બહૂનિ ખેત્તવત્થૂનિ અદાસિ. તેસુ ખેત્તવત્થૂસુ બલિવિચારણત્થાય સુધમ્મમહાસામિત્થેરો એકચ્ચે ભિક્ખૂ આરક્ખણટ્ઠાને ઠપેસિ. આરક્ખણભિક્ખૂ પન ધમ્માનુલોમવસેન કસ્સકાનં ઓવાદાપેસિ, ખેત્તવત્થુસામિભાગમ્પિ પટિગ્ગણ્હાપેસિ. તસ્મિઞ્ચ કાલે ખેત્તવત્થૂનિ

પટિચ્ચ ભિક્ખૂ વિવાદં અકંસુ. અથ તં વિવાદં સુત્વા સાસનધરત્થેરો ચ દ્વે પરક્કમત્થેરા ચ તતો નિક્ખમિંસુ. નિક્ખમિત્વા સાસનધરત્થેરો ખણિત્તિ પાદપબ્બતે નિસીદિ. દ્વે પરક્કમત્થેરા ચ ચઙ્કિઙ્ગપબ્બતકન્દરે નિસીદિંસુ. તેસઞ્હિ નિવાસટ્ઠાનત્તા યાવજ્જતના તં ઠાનં પરક્કમટ્ઠાનન્તિ પાકટં અહોસિ. તે પન થેરા એકચારાતિ વોહારિંસુ. અવસેસા પન ભિક્ખૂ ગામવાસીબહુચારાતિ વોહારિંસુ. તતો પટ્ઠાય અરઞ્ઞવાસીગામવાસીવસેન વિસું ગણા હોન્તિ. વિહારસ્સ નિન્નાનં ખેત્તવત્થૂનં બલિપ્પટિગ્ગાહકભિક્ખૂનમ્પિ સદ્ધિંજાતિસમઞ્ઞા અહોસિ.

કલિયુગે ચતુવસ્સાધિકે સત્તસતે ઉજનસ્સ રઞ્ઞો ધરમાનસ્સેવ કનિટ્ઠભાતિકો ક્યેચ્વા નામ રાજા કુમારો રજ્જં ગણ્હિ.

અયં પન તસ્સ અટ્ઠુપ્પત્તિ,– ઉજનો નામ રાજા ત્વં સમુદ્દમજ્ઝં નામ ગામં ગન્ત્વા તત્થ નિસીદિત્વા તત્રુપ્પાદબલિં ભુઞ્જાહીતિ નિય્યાદેસિ. સો પન રાજકુમારો લુદ્દકમ્મેસુયેવ અભિરમ્મણસીલો. એકસ્મિં સમયે પિગવં ગન્ત્વા પચ્ચાગતકાલે રત્તિયં સુપિનં પસ્સિ,– સક્કો દેવાનમિન્દો આગન્ત્વા ઉપોસથસીલં સમાદિયાહિ, એવં સતિ અચિરેનેવ સેતિભે લભિસ્સસતીતિ વત્વા તાવતિંસભવનં પુન ગતોતિ.

સોચ રાજકુમારો તતો પટ્ઠાય ઉપોસથસીલં સમાદિયિ. પચ્છા કાલેપિ અત્તનો હત્થે ગુથેન કિલિન્નં ભવતીતિ પુન સુપિનં પસ્સિ. સો અચિરેનેવ પઞ્ચ સેતિભે લભિ. અથ એકો અમચ્ચો ગન્ત્વા રઞ્ઞો તમત્થં આરોચેસિ. રાજા તુટ્ઠચિત્તો હુત્વા મમ કિર ભોન્તો કનિટ્ઠભાતિકો પઞ્ચ સેતિભે લભીતિ રાજપુરિસાનં મજ્ઝે સંવણ્ણેસિ. અમચ્ચો પુન રાજકુમારસ્સ સન્તિકં ગન્ત્વા તમત્થં આરોચેસિ. રાજકુમારોપિ મમ ભાતિકો રાજા અકથિતપુબ્બં વાચાપેય્યં વદતીતિ આરાધયિત્વા પુન ગન્ત્વા તમત્થં રઞ્ઞો આરોચાપેસિ. રાજાપિ તથેવ વદતીતિ. તં સુત્વા રાજકુમારો ભિય્યોસો પસીદિ.

કસ્મા પન ઉજનો રાજા કિત્તિતરં નામ રાજકુમારં કનિટ્ઠવોહારેન ન વદતીતિ. એકસેતિભિન્દો હિ રાજા અપરસ્સ રઞ્ઞો દેવિં ગબ્ભિનિં આનેત્વા અગ્ગમહેસિટ્ઠાને ઠપેસિ, ઠપેત્વા અચિરેનેવ ઉજનં વિજાયિ, તેનેવ ન ઉજનો એકસેતિભિન્દસ્સ પુત્તો, કિત્તિતરો નામ રાજકુમારોયેવ એકસેતિભિન્દસ્સ પુત્તો, તસ્મા તં કારણં પટિચ્ચ સો તં કનિટ્ઠવોહારેન ન વદતીતિ.

કનિટ્ઠો પઞ્ચસેતિભે લભતીતિ સુત્વા રાજા ભાયિત્વા કનિટ્ઠસ્સ રજ્જં ઉપનિય્યાદેસિ. રાજા રાજગેહસ્સ પચ્છિમદ્વારેન નિક્ખમિ. કનિટ્ઠો પુરિમદ્વારેન પાવિસિ. પઞ્ચન્નં પન સેતિભાનં લદ્ધત્તા પઞ્ચસેતિભિન્દોતિ પાકટો. મૂલનામં પનસ્સ સીહસૂરોતિ દટ્ઠબ્બં. તસ્સ રઞ્ઞો કાલે બહૂ અલજ્જિનો ગામસામન્ત વિહારે વસિત્વા અનેકવિધં આનાચારં ચરિંસુ. સુધમ્મપુરઅરિમદ્દનપુરતો પરમ્પરવસેન આગતા ભિક્ખૂપિ બહૂ લજ્જિનો સિક્ખાકામા સન્તિ.

અથ તસ્સ રઞ્ઞો ભત્તં પરિભુઞ્જનકાલે એકો સમણકુત્તકો અટ્ઠ પરિક્ખારે ગહેત્વા આગન્ત્વા રઞ્ઞો સમ્મુખે અટ્ઠાસિ. કિમત્થાય આગતોસીતિ પુચ્છિતે પિણ્ડપાતત્થાય આગતોમ્હીતિ આહ. અથ રાજા સયં ભુઞ્જિસ્સામીતિ આરભિત્વાપિ અતિપ્પસન્નતાય પન સુવણ્ણપાતિયા પટિયાદિતં સકલમ્પિ ભત્તં અદાસિ. અથ રાજા એવં ચિન્તેસિ,– અયં ભિક્ખુ પિણ્ડપાતત્થાય ઉપમજ્ઝન્તિ કયેવ આગન્ત્વા અટ્ઠાસિ, ન સો પુથુજ્જનભિક્ખુ, અથ ખો અભિઞ્ઞાલાભી અરહા ભવેય્ય, મમ પુઞ્ઞત્થાય આગતો ભવેય્ય મં અનુકમ્પં ઉપાદાયાતિ.

એવં પન ચિન્તેત્વા એકં રાજપુરિસં આણાપેસિ તસ્સ પચ્છા અનુગન્ત્વા ઓલોકેતું. સો પન સમણકુત્તકો સયં અલજ્જિભૂતત્તાવ અત્તનો ભરિયા પચ્ચુગ્ગન્ત્વા પત્તં ગણ્હિ. તં દિસ્વા રાજપુરિસો રઞ્ઞો સન્તિકં ગન્ત્વા પઠમમેવ એવં ચિન્તેસિ,– સચે યથાભૂતં આરોચેય્યં, રઞ્ઞો પસાદો વિનસ્સેય્ય, એવં પન અનારોચેત્વા યથા રઞ્ઞો પસ્સાદો ભિય્યોસોમત્તાય ભવેય્ય, મય્હમ્પિ લાભો ઉપ્પજ્જેય્ય, સમણકુત્તકોપિ રાજપરાધતો વિમુચ્ચેય્ય, એવં આરોચેસ્સામીતિ. એવં પન ચિન્તેત્વા અહં મહારાજ તં અનુગન્ત્વા ઓલોકેસિ, અથ મમ એવં ઓલોકેન્તસ્સવ અન્તરધાયીતિ આરોચેસિ. રાજા ભિય્યોસોમત્તાય પસીદિત્વા હત્થં પસારેત્વા યથાહં મઞ્ઞમિ, તથા અવિરજ્ઝનમેવતન્તિ તિક્ખત્તું વાચં નિચ્છારેસિ, રાજપુરિસસ્સ ચ દાતબ્બં અદાસિ.

તસ્મિંયેવ દિવસે એકો અમચ્ચો રઞ્ઞો પણ્ણાકારત્થાય વેલાહકં નામ એકં તુરઙ્ગમં અદાસિ. અથ રાજા મમ પુઞ્ઞાનુભાવેન એસ લદ્ધોતિ સમ્પહંસિ. તં પન તુરઙ્ગમં આરોહિત્વા એકં હત્થારોહં પાજાપેસિ. અથ મહાજનસ્સ ઓલોકેન્તસ્સ હત્થારોહસ્સ સીસેવેઠનદુસ્સંયેવ પસ્સિત્વા આકાસે પક્ખન્ધો બકોવિય પઞ્ઞાયતિ. સો પન તુરઙ્ગમો પાતોવ વિજયપુરતો ગચ્છન્તો પબ્બતબ્ભન્તરનગરં સાયન્હસમયે પાપુણિ. અબ્ભ વિજબ્ભનઅસ્સોતિપિ નામં અકાસિ.

ઇચ્ચેવં સમણકુત્તકા દારમ્પિ પોસેસું, પગેવ ઇતરં અનાચારં. તેનેવ તે સમણકુત્તકા રઞ્ઞો મલ્લરઙ્ગમ્પિ પવિસિત્વા મલ્લં યુજ્ઝેસું. તેસુ પન સમણકુત્તકેસુ ઓવિચઙ્ગાખુંસઙ્ગજો નામ સમણકુત્તકો મલ્લકમ્મે અતિવિય છેકો અધિકો. સો કિર સંવચ્છરે સંવચ્છરે રઞ્ઞો મલ્લરઙ્ગે જયિત્વા પન્નરસ વા વીસતિ વા અસ્સે પટિલભીતિ.

રતનપૂરનગરે મલ્લકમ્મે અતિછેકો અધિકો એકો કમ્બોજકુલો અત્થિ. સો રતનપૂરનગરે જેય્યપુરનગર ચ અત્તના સમથામં મલ્લપુરિસં અસભિત્વા વિજય પુરં આગન્ત્વા ચમ્પકવિહારસ્સ દ્વારસમીપે મલ્લસભામણ્ડપે પવિસિત્વા મલ્લકમ્મં કાતું ઇચ્છામીતિ રઞ્ઞો આરોચેસિ. અથ રાજા તં સઙ્ગજં આમન્તેત્વા એવમાહ,- ઇદાનિ ભો ત્વં ઇમિના સદ્ધિં મલ્લયુદ્ધં કાતું સક્ખિસ્સસીતિ. આમમહારાજ પુબ્બે અહં દહરે હુત્વા કીળનત્થાયયેવ મલ્લકમ્મં અકાસિં, ઇદાનિ પન એકૂનસત્તતિવસ્સો અહં ઇતો પચ્છા મલ્લયુદ્ધં કાતું સક્ખિસ્સામિ વા મા વાતિ ન જાનામિ, ઇદાનિ પરપક્ખં મલ્લપુરિસં મલ્લકમ્મેન મારેસ્સામીતિ વદતિ.

અથ રાજૂનં મલ્લકમ્મં નામ કીળનત્થાયયેવ ભવતિ, મા મારેતું ઉસ્સાહં કરોહીતિ વત્વા અઞ્ઞમઞ્ઞં મલ્લયુદ્ધં કારાપેસિ . સપરિસસ્સ રઞ્ઞો ઓલોકેન્તસ્સેવ તે મલ્લાકારેન નચ્ચિત્વા અઞ્ઞમઞ્ઞં સમીપં ઉપગચ્છિંસુ. અથ સઙ્ગજો મલ્લો કમ્બોજમલ્લસ્સ પાદેન પહરણાકારં દસ્સેત્વા દક્ખિણહત્થમુટ્ઠિના કપાલે પહારં અદાસિ. અથ કમ્બોજમલ્લસ્સ મુખં પચ્છતો અહોસિ. તદા સપરિસો રાજા ઈદિસા પન વિમુખતો મરણમેવ સેય્યો ઇદાનિ પન ઇમં પસ્સિતું ન વિસહામીતિ વદતિ. પુન સઙ્ગજો વામહત્થ મુટ્ઠિના પહારં અદાસિ. અથ કમ્બોજમલ્લસ્સ મુખં પરિવટ્ટેત્વા યથા પુબ્બે, તથા પતિટ્ઠાસિ.

તસ્મિઞ્ચ કાલે સપરિસો ખત્તિયો તં અચ્છરિયં દિસ્વા દ્વે અસ્સે તિંસમત્તાનિ વત્તાનિ સતકહાપણઞ્ચ અદાસીતિ. ઇદઞ્ચ વચનં પોરાણપોત્થકેસુ આગતત્તા સાધુજનાનઞ્ચ સંવેજનિયટ્ઠાનત્તા વુત્તં. ઠપેત્વા હિ સંવેગલાભં નત્થિ અઞ્ઞં કિઞ્ચિ પયોજનન્તિ.

કલિયુગે તેરસાધિકે સત્તવસ્સસતે વિજયપુરેયેવ તસ્સ પુત્તો કિત્તિતરનામકો રાજા રજ્જં કારેસિ. વિતરા સદિસનામવસેનેવ સીહસૂરોતિ નામં પટિગ્ગણ્હિ. પિતુ રઞ્ઞો કાલે લદ્ધેસુ પઞ્ચસુ સેતિહેસુ ચતુન્નંયેવ અવસેસત્તા

ચતુસેતિભિન્દોતિ નામં પાકટં. તેને વાહ અભિધાનપ્પદીપિકાટીકાયં ચતુસેતિભિન્દોતિ. તસ્સ રઞ્ઞો કાલે ચતુરઙ્ગબલો નામ મહાઅમચ્ચો ગન્થકોવિદો અભિધાનપ્પદીપિકાસં વણ્ણનં અકાસિ. સો પન સકલબ્યાકરણવનાસઙ્ગઞાણાચારી અહોસિ.

એકસ્મિઞ્ચ સમયે રાજા એકં મહન્તં વિહારં કારાપેત્વા અસુકરઞ્ઞા અયં વિહારો કારાપિતો, ઇમસ્મિં વિહારે સીલવન્તાયેવ નિસીદન્તૂતિ કોલાહલં ઉપ્પાદેસિ. અથ સાચઞ્ઞિનામગામવાસી એકો થેરો આગન્ત્વા નિસીદિ.

અયં પન તસ્સ થેરસ્સ અટ્ઠુપ્પત્તિ,–

સાચઞ્ઞિગામે કિર એકો ગહપતિ અત્તનો પુત્તં સિપ્પુગ્ગહણત્થાય વિહારે એકસ્સ ભિક્ખુસ્સ સન્તિકે નિય્યાદેસિ. પુત્તસ્સ પન વિહારં અગન્તુકામસ્સ તજ્જનત્થાય સકણ્ટકગચ્છસ્સ ઉપરિ ખિપતિ. સો ચ દહરો નિક્ખમિત્વા ગેહં અનાગત્વા વિહારેયેવ નિસીદિ. માતાપિતૂનં સન્તિકં અનાગન્ત્વા થોકં થોકં દૂરં ગન્ત્વા સામણેર ભૂમિતો ઉપસમ્પદભૂમિં પત્વા અરિમદ્દનનગરં ગચ્છિ. અતિપઞ્ઞવન્તતાય પન પત્તપ્પત્તટ્ઠાને મહાથેરો સઙ્ગણ્હિંસુ. તેનેવેસ સકલમરમ્મરટ્ઠે પાકટો અહોસિ. અથ માતાપિતરો પુત્તસ્સ આગમનં અપેક્ખિત્વાયેવ નિસીદિંસુ. તમત્થં પન સુત્વા એસ અમ્હાકં પુત્તો ભવિસ્સતિ વા નો વાતિ વીમંસિતુકામો પિતા અનુગચ્છિ. અરિમદ્દનનગરે તં સમ્પાપુણિત્વા ઉપટ્ઠપેત્વા નિસીદિ. સોપિ ભિક્ખુ યથાઉપટ્ઠાનેનેવ સન્તપ્પેત્વા ગન્થં ઉગ્ગણ્હિ. અપરસ્મિં પન કાલેસો ભિક્ખુ અજ્જ સૂપો અપ્પલોણોતિઆદિના પુનપ્પુનં ભણતિ.

અથ પિતા એવમાહ,- ન પુબ્બે પિયપુત્તક તયા ઈદિસં વચનં કથિતં, ઇદાનિ પન ત્વં અભિણ્હં ઈદિસં વચનં છણસિ, કારણમેત્થ કિન્તિ પુચ્છિ. પુબ્બે ગન્થેસુ છેકત્તં અપ્પત્વા ગન્થેસુ છેકત્થં બ્યાપન્નચિત્તતાય ન વુત્તં, ઇદાનિ પન મયા ઇચ્છિતો અત્થો મત્થકં પત્તો, તસ્મા કાયબલપરિગ્ગહણત્થાય મયા ઈદિસં વચનં વુત્તન્તિ વદતિ. તં વચનં સુત્વા પિતા માતુયા સન્તિકં ગમનત્થાય ઓકાસં યાચિત્વા પિતરા સદ્ધિં સકટ્ઠાનં આગચ્છન્તો વિજયપુરં ચેતિયવન્દનત્થાય પાવિસિ.

તદા રઞ્ઞા વુત્તવચનં સુત્વા તસ્મિં વિહારે અરુહિત્વા નિસીદિ . આરક્ખપુરિસા ચ તં ભિક્ખું વિહારે નિસિન્નં દિસ્વા તમત્થં રઞ્ઞો આરોચેસું. રાજા ચ ચતુરઙ્ગબલં અમચ્ચં આણેપેસિ,-ગન્ત્વા તસ્સ ભિક્ખુસ્સ ઞાણથામં ઉપધારેહીતિ. ચતુરઙ્ગબલો ચ ગન્ત્વા તં ભિક્ખું ગૂળગૂળટ્ઠાનં પુચ્છિ. સોપિ પુચ્છિતં પુચ્છિતં વિસ્સજ્જેસિ. ચતુરઙ્ગબલો ચ તમત્થં રઞ્ઞો આરોચેસિ. રાજા તુટ્ઠચિત્તો હુત્વા તં વિહારં તસ્સ ભિક્ખુસ્સ અદાસિ. તસ્સ પન ભિક્ખુસ્સ દહરકાલે સકણ્ટકગચ્છે પિતુનો ખિપનં પટિચ્ચ કણ્ડકખિપત્થેરોતિ સમઞ્ઞા અહોસિ, મૂલનામં પનસ્સ નાગિતોતિ. સોતસ્મિં વિહારે નિસીદિત્વા સદ્દસારત્થજલિનિં નામ ગન્થં અકાસિ. તસ્સ કિર થેરસ્સ કાલે તસ્મિં નગરે આરદ્ધ વિપસ્સનાધુરા મહલ્લકા ભિક્ખૂ સહસ્સમત્તા અહેસું. આરદ્ધગન્થધુરા પન દહરભિક્ખૂ ગણનપથં વીતિવત્તા.

તસ્સ પન પિતરમ્પિ સેટ્ઠિટ્ઠાને ઠપેસિ. તેનેવ તં ગામં સેટ્ઠિગામોતિ નામેન વોહરિંસુ.

કચ્ચાયનવણ્ણનં પન વિજયપુરેયેવ અભયગિરિપબ્બતે નિસિન્નો મહાવિજિતાપી નામ થેરો અકાસિ. વાચકો પદેસમ્પિ સોયેવ અકાસિ. સદ્દવુત્તિં પન સદ્ધમ્મગુરુત્થેરો અકાસિ.

ઇચ્ચેવં વિજયપુરે અનેકેહિ ગન્થકારેહિ સાસનં વિપુલં અહોસિ.

કલિયુગે પન પઞ્ચાસીતાધિકે છવસ્સસતે સમ્પત્તે અસઙ્ખયાચોયોન્નામકો રાજા જેય્યપુરનગરં માપેત્વા તત્થ રજ્જં કારેસિ. તત્થ પન રાજૂનં કાલે થેરેહિ કતગન્થો નામ નત્થિ.

કલિયુગે છબ્બિસાધિકે સત્તવસ્સસતે વેસાખમાસે જેય્યપુરનગરં વિનસ્સિ. તસ્મિંયેવ સંવચ્છરે જેટ્ઠમાસે વિજયપુરં વિનસ્સિ. તસ્મિંયેવ સંવચ્છરે ફગ્ગુનમાસે સત્વિવરાજા રતનપૂરં નામ નગરં માપેત્વા રજ્જં કારેસીતિ.

ઇદં વિજયપુરજેય્યપુરેસુ સાસનસ્સ પતિટ્ઠાનં.

ઇદાનિ મરમ્મમણ્ડલે તમ્બનીપરટ્ઠેયેવ રતનપૂરનગરે સાસનવંસં વક્ખામિ.

કલિયુગે હિ અટ્ઠાસીતાધિકે સત્તવસ્સસતે નરપતિરઞ્ઞો ધિતાય સદ્ધિં અલોઙ્ચઞ્ઞિસૂરઞ્ઞો પુત્તો આનન્દસૂરિયો નામ સન્થવં કત્વા એકં (સિદ્ધિકં નામ પુત્તં વિજાયિ. સો વયે સમ્પત્તે રજ્જસમ્પત્તિં લભિ. તતો પભુતિ યાવ મ્રેનચોદિધા રઞ્ઞા અરિમદ્દનનગરે રજ્જં અકંસુ). તતો પચ્છા સિરિસુધમ્મરાજાધિપતીતિ લદ્ધનામો સત્વિવરાજા રતનપૂરનગરે રજ્જં કારેસિ. તસ્સ રઞ્ઞો કાલે કલિયુગે એકનવુતાધિકે સત્તવસ્સસતે સમ્પત્તે લઙ્કાદીપતો સિરિસદ્ધમ્માલઙ્કારત્થેરો સીહળમહાસામિત્થેરોચાતિ ઇમે દ્વે થેરા પઞ્ચ સરીરધાતુયો આનેત્વા નાવાય કુસિમતિત્થં પાપુણિત્વા રામઞ્ઞરટ્ઠે બઞ્ઞારનિ નામેન રઞ્ઞા નિવારિતા અનિસીદિસ્વા તતો સોયેવ રાજા થેરે યાવ સિરિખેત્તનગરા પહિણિ. તમત્થં ઞત્વા રતનપૂરિન્દો રાજા ચત્તાલીસાય નાવાહિ યાવ સિરિખેત્તનગરં પચ્ચુગ્ગન્ત્વા આનેસિ. આનેત્વા ચ મહાનવગામં પત્તકાલે સહ ઓરોધેહિ અમચ્ચેહિ ચ સયમેવ રાજા પચ્ચુગ્ગચ્છિ. રતનપૂરં પ્પન પત્તકાલે મહાપથવી ચલિ, પટિનાદઞ્ચ નદિ. તદા રાજા સમ્માસમ્બુદ્ધસ્સ તિલોકગ્ગસ્સ સાસનં પગ્ગણ્હિસ્સામીતિ ચિન્તેત્વા સરીરધાતું આનેત્વા ઇધ પત્તકાલે અયં મહાપથવી ચલતિ, પટિનાદઞ્ચ નદતિ, ઇદં અમ્હાકં રટ્ઠે જિનસાસનસ્સ ચિરકાલં પતિટ્ઠાનભાવે પુબ્બનિમિત્તન્તિ સયમેવ નિમિત્તપાઠં અકાસિ.

તાવ તિટ્ઠતુ જીવમાનસ્સ સમ્માસમ્બુદ્ધસ્સ આનુભાવો, અહોવત સરીરધાતુયાયેવ અનુભાવોતિ બહુરટ્ઠ વાસિનો પસિદિંસુ. હોન્તિ ચેત્થ, –

> સરીરધાતુયા તાવ, મહન્તોચ્છરિયો હોતિ;
> કા કથા પન બુદ્ધસ્સ, જીવમાનસ્સ સેટ્ઠસ્સ.
>
> એવં અનુસ્સરિત્વાન, ઉપ્પાદેય્ય પસાદકં;
> બુદ્ધગુણેસુ બાહુલ્લં, ગારવઞ્ચં કરે જનોતિ.

કલિયુગે દ્વેનવુતાધિકે સત્તવસ્સસતે તા પઞ્ચ ધાતુયો નિદહિત્વા જેય્યપુરનગરતો પચ્છિમદિસાભાગે સમભૂમિભાગે ચેતિયં પતિટ્ઠાપેસિ. તઞ્ચ ચેતિયં રતનચેતિયન્તિ પઞ્ઞાપેસિ, હત્થિરૂપબાહુલ્લતાય પન અનેકિભિન્દોતિ પાકટં હોતિ. તીહિ સિરિગબ્ભેહિ સત્તહિ દ્વારેહી ચ અલઙ્કતં નામ મહાવિહારં કારાપેત્વા દ્વિન્નં સીહળદીપિકત્થેરાનં અદાસિ. તતો પચ્છા તેસુ મહન્તત્થેરો સકવિહારસમીપે પબ્બતમુદ્ધનિ અત્તનો સિસ્સેપિ

અપ્પવેસેત્વા લજ્જીપેસલબહુસ્સુતસિક્ખાકામેહિ સબ્બેહિ તીહિ થેરેહિ સદ્ધિં સીમં સમ્મન્નાતિ. ઇચ્ચેવં સીમસમ્મુતિપરિયત્તિવાચનાદિકમ્મેહિ મરમ્મરટ્ઠે સાસનં વિરૂળં કત્વા પતિટ્ઠાપેસિ.

ઇદં મરમ્મમણ્ડલે રતનપૂરનગરે સીહળદીપિકે

દ્વે થેરે પટિચ્ચ પઠમં સાસનસ્સ પતિટ્ઠાનં.

કલિયુગે છબ્બીસાધિકે સત્તવસ્સસતે સમ્પત્તે ફગ્ગુનમાસે સત્વવરાજા રતનપૂરનગરં માપેસિ. તસ્સ રઞ્ઞો કાલે જેય્યપુરનગરે એકા પૂપિકા ઇત્થી અલજ્જિનો એકસ્સ ભિક્ખુસ્સ સન્તિકે ધનં ઉપનિદહિ. અપરભાગેસા તં ધનં યાચિ. અથ સો ભિક્ખુ તવ ધનં અહં ન પટિગ્ગણ્હામીતિ મુસા ભણતિ. એવં વિવાદં કત્વા તં કારણં રઞ્ઞો આરોચેસિ. રાજા પક્કોસાપેત્વા સયમેવ તં ભિક્ખું પુચ્છિ,-ત્વં ભન્તે તસ્સા ઇત્થિયા ધનં પટિગ્ગણ્હાસિ વા મા વાતિ. અહં મહારાજ સમણો અલિકં ભણિતું ન વટ્ટતિ, ન પટિગ્ગણ્હામીતિ વદતિ. તં કારણં રાજા ચ પુનપ્પુનં પુચ્છિત્વા વીમંસન્તો ભિક્ખુસ્સ કેરાટિકભાવં જાનિત્વા તં સમણો સમાનો ભગવતો પઞ્ઞત્તં સિક્ખાપદં અક્કમિત્વા મુસા ભણતીતિ કુજ્ઝિત્વા સયમેવ અપરાધાનુરૂપં સીયં છિન્દિત્વા રાજગેહતો હેટ્ઠા ખિપિ.

તઞ્ચ કારણં સકલમરમ્મરટ્ઠે પાકટં. અલજ્જીભિક્ખૂપિ અઞ્ઞે પાપકમ્મં કાતું ન વિસહિંસુ. રઞ્ઞા ભાયિત્વાયેવ સિક્ખાપદં ન અક્કમેસું.

કલિયુગે તિંસાધિકે સત્તવસ્સસતે સમ્પત્તે મઙ્ક્રિચ્વાચોઙ્ક નામ રાજા રજ્જં કારેસિ. સો પન રાજા રટ્ઠવાસીનં સુખત્થાય નિમિત્તં ગહેત્વા તાલવણ્ટં ગહેત્વા રાજગેહં પટિગ્ગણ્હિ. સો ચ રાજા સક્કરાજે પઞ્ચચત્તાલીસાધિકે સત્તવસ્સસતે સમ્પત્તે ચઞ્જિઙ્કું નામ ચેતિયં પતિટ્ઠાપેસિ. યઙ્ગરનામકસ્સ સિલાપબ્બતસ્સ સમીપે પોરાણિકં એકં ચેતિયં નદીઉદકં ભિન્દિ. તદા સકરણ્ડકા પઞ્ચ ધાતુયો ઉદકે નિમ્મુજ્જન્તિયો એરાપથો નામ નાગો ગહેત્વા પચ્છા ચઞ્જિઙ્કું નામ ચેતિયં પતિટ્ઠાપેસ્સામીતિ રઞ્ઞા આરદ્ધકાલેયેવ દાઠાનાગસ્સ નામ થેરસ્સ સહ કરણ્ડકેન પઞ્ચ ધાતુયો નિય્યાદેસિ. સો ચ થેરો રઞ્ઞો અદાસિ. રાજા દ્વે ધાતુયો મુટ્ઠોચેતિયે નિધાનં અકાસિ. તિસ્સો પન ચઞ્જિઙ્કું ચેતિયેતિ પોરાણપોત્થકેસુ વુત્તં.

સો રાજા કુમારકાલે સિક્ખાપકસ્સ આચરિયસ્સ સેતચ્છત્તં દત્વા સઙ્ઘનાયકટ્ઠાનં નિય્યાદેસિ. ખેમાચારો નામ એકો થેરો રત્તિભાગે મજ્ઝન્તિકકાલે ચેતિયઙ્ગણે ઓલમ્બેત્વા ઠપિતં ભેરિં અનેકવારં પહરિ. અથ રાજા રાજગેહતોયેવ સુત્વા યથાઠપિતન્તિયામવસેન વિહારે કોચિ ભિક્ખુ કાલં કતો ભવેય્યાતિ મઞ્ઞિત્વા વિહારં ગન્ત્વા પુચ્છાહીતિ દૂતં પેસેસિ. દૂતો વિહારં ગન્ત્વા કારણં પુચ્છિ. ભિક્ખૂ ચ એવમાહંસુ,- ન અમ્હેસુ કાલઙ્કતભિક્ખુ નામ અત્થિ, અથ ખો સક્કો દેવાનમિન્દો ઇદાનિ કાલઙ્કતોતિ બહૂનં મનુસ્સાનં ઞાપનત્થાય ભેરિં પહરિમ્હાતિ. પુન રાજા ભિક્ખૂ પક્કોસાપેત્વા પુચ્છિ,-કસ્મા પન ભન્તે તુમ્હે સક્કસ્સ દેવાનમિન્દસ્સ કાલઙ્કતભાવં જાનાથાતિ. અથ ભિક્ખૂ એવમાહંસુ,-ભગલતો પરિનિબ્બાનકાલે સાસનં રક્ખિસ્સામીતિ સક્કો દેવાનમિન્દો પટિઞ્ઞં કત્વાપિ ઇદાનિ સાસને વસન્તાનં અમ્હાકં અનુપાલનકમ્મં નામ કિઞ્ચિ ન અકાસિ, સચે પન સક્કો દેવાનમિન્દો જીવમાનો ભવેય્ય, સમ્માસમ્બુદ્ધસ્સ સન્તિકે પટિઞ્ઞં દળ્હં કત્વા ઇદાનિ અપ્પોસ્સુક્કો ન ભવેય્ય. ઇદાનિ પન સક્કસ્સ દેવાનમિન્દસ્સ આરક્ખણકમ્મં નામ કિઞ્ચિ ન દિસ્સતિ, તસ્મા ઇદાનિ સક્કો દેવાનમિન્દો કાલઙ્કતોતિ જાનિમ્હાતિ.

રાજા તં સુત્વા ખેમાચારત્થેરસ્સ પસીદિત્વા વિહારં કારાપેત્વા અદાસિ. સો ચ થેરો સુધમ્મપુરવાસીનં સીહળવંસિકાનં મહાથેરાનં વંસે ભવતિ લજ્જી પેસલો હોતીતિ.

રતનપૂરનગરેયેવ અધિકરઞ્ઞો કાલે રતનપૂરનગરસ્સ દક્ખિણદિસાભાગે મહાસેતું કારાપેસિ. તસ્સ પન આચરિયો સઙ્ઘરાજા લજ્જીપક્ખં ન ભજતિ. તેનેવ થેરપરમ્પરાય એસ ન સઙ્ગહિતબ્બો.

તસ્સ રઞ્ઞો કાલે છસટ્ઠાધિકે સત્તવસ્સસતે કલિયુગે રાજાધિરાજા નામ રામઞ્ઞરટ્ઠિન્દો ભૂપાલોતિ સહસ્સપ્પમાણાસુ નાવાસુ સટ્ઠિસતસહસ્સેહિ યોધેહિ સદ્ધિં નદીમગ્ગેન યુજ્ઝનત્થાય રતનપૂરાભિમુખં આગતો.

અથ અધિકરાજા બહવો અમચ્ચેચ ભિક્ખૂ ચ સન્નિપાતાપેત્વા મન્તેસિ,-ઇદાનિ રામઞ્ઞરટ્ઠિનો રાજા યુજ્ઝનત્થાય ઇધ આગચ્છતિ, યુદ્ધં અકત્વા કેનુપાયેન તં પટિનિવત્તાપેતું સક્ખિસ્સામાતિ. અથ સબ્બે કિઞ્ચિ અકથેત્વા તુણ્હીભાવેનેવ નિસીદિંસુ.

અથ જાતવસ્સેન એકત્તિંસવસ્સિકો ઉપસમ્પદાવસેન પન એકાદસવસ્સિકો એકો ભિક્ખુ એવમાહ,-એકો પન રામઞ્ઞરટ્ઠિન્દો રાજાધિરાજા તાવ તિટ્ઠતુ, સચે સકલેપિ જમ્બુદીપે સબ્બે રાજાનો આગચ્છેય્યું, એવમ્પિ કથાસલ્લાપેનેવ યુદ્ધં અકત્વા પટિનિવત્તાપેસું સક્કોમીતિ.

અથ અધિકરાજા તુટ્ઠચિત્તો હુત્વા આહ,- યથા ભન્તે ત્વં સક્કોસિ રાજાધિરાજં યથાસલ્લાપેન પટિનિ વત્થાપેતું, તથા કરોહીતિ.

અથ સો ભિક્ખુ મેત્તાસન્દેસપણ્ણં પેસેત્વા ઓકાસં યાચિ તસ્સ રાજાધિરાજસ્સ સન્તિકં પવિસિતુકામો. રાજાધિરાજા ચ તસ્સ ભિક્ખુસ્સ મેત્તાસન્દેસપણ્ણં પસ્સિત્વા તં ભિક્ખું સીઘં આનેથાતિ દૂતં પેસેસિ. દૂતો આનેત્વા રઞ્ઞો દસ્સેસિ. અથ સો ભિક્ખુ રાજાધિરાજં ધમ્મદેસનાય ઓવાદં દત્વા સકટ્ઠાનં પટિનિવત્તાપેસિ. અયઞ્ચ ભિક્ખુ અરિમદ્દનનગરે ચતૂસુ ગણેસુ અરહન્તગણવંસો સિક્ખાકામો લજ્જી પેસલો. અરિમદ્દનનગરે ચાગહે નામ દેસે પન જાતત્તા ચાગુહિ ભિક્ખૂતિ વોહારિયતિ.

કલિયુગે અટ્ઠાસીતાધિકે સત્તવસ્સસતે સમ્પત્તે મિઞ્ઝહઙ્ગ ધમ્મરાજા રતનપૂરેયેવ રજ્જં સમ્પત્તો. તસ્સ રઞ્ઞો કાલે સીહળદીપતો દ્વે મહાથેરા રતનપૂરં આગન્ત્વા સાસનં અનુગ્ગહેત્વા નિસીદિંસુ.

તદા કલિયુગે અટ્ઠસતે સમ્પુણ્ણે પોરાણકં કલિયુગં અપનેત્વા અભિનવં ઠપેતું ઓકાસો અનુપ્પત્તો. અથ ચાગ્રિહિ થેરો ચ રાજવિહારવાસિત્થેરો ચ એવમાહંસુ,- અપનીતબ્બકાલે મહારાજ સમ્પત્તે અનપનેતું ન વટ્ટતીતિ.

અથ રાજા પુન એવમાહ,-અપનીતબ્બે સમ્પત્તે અનપનેત્વા અજ્ઝુપેક્ખિત્વા વસન્તસ્સ કો દોસોતિ. સચે અપનીતબ્બે સમ્પત્તે અનપનેત્વા અજ્ઝુપેક્ખિત્વા નિસીદેય્ય, રટ્ઠવાસીનં દુક્ખં ભવિસ્સતીતિ વેદસત્થેસુ આગતં, સક્કરાજં અપનેન્તોપિ રાજા તસ્મિંયેવ વસ્સે દિવઙ્ગતો ભવેય્યાતિ આહંસુ.

અથ રાજા સત્તાનં સુખં લભીયમાનતં જાનન્તોયેવ માદિસો અત્તનો ભયં અપેક્ખિત્વા અપનીતબ્બં અનપનેત્વા નિસીદિતું ન વટ્ટતિ, કમ્મં ખીયિત્વાપિ મમ અગુણં લોકે પત્થરિત્વા પતિટ્ઠહિસ્સતીતિ મનસિકરિત્વા

સક્કરાજે અટ્ઠવસ્સસતે સમ્પુણ્ણે બસ્યુછિદ્રમુનિસખ્યં અપનેત્વા ચમ્માવસેસં ઠપેસિ. અથ મહામણ્ડપં કારાપેત્વા મહાછણં કત્વા મહાદાનમ્પિ અદાસિ.

ચાગ્રિહિથેરો રાજવિહાર વાસિત્થેરોચાતિ અરિમદ્દન નગરે અરહન્તગણાંસિકો લજ્જી પેસલો સિક્ખાકામો.

ઈદિસં પન વચનં સાસનપ્પટિયત્તત્તા ચ રટ્ઠવાસિકાયત્તત્તા ચ ધમ્માનુલોમવસેન વુત્તં.

કલિયુગે ચતુવસ્સાધિકે અટ્ઠસતે મહાનરપતિ રાજા રતનપૂરનગરે રજ્જં કારેસિ. સો ચ રાજા થૂપારામચેતિયં કારાપેસિ. તસ્સ પન આચરિયો મહાસામિત્થેરો નામ. સો પન થેરો સીહળદીપં ગન્ત્વા સીહળિન્દસ્સ રઞ્ઞો આચરિયસ્સ સારિપુત્તત્થેરસ્સ સન્તિકે સિક્ખં ગહેત્વા પચ્ચાગતત્થેરવંસિકોતિ દટ્ઠબ્બો. તસ્સ રઞ્ઞો કાલે રતનપૂરનગરે મહાઅરિયવંસો નામ એકો થેરો અત્થિ. સો પન પરિયત્તિવિસારદો અરિમદ્દનનગરે છપ્પદગણતો આગતવંસિકો.

એકસ્મિં સમયે જેય્યપુરનગરં ગન્ત્વા રેઙ્ગ ઇતિ પાકટસ્સ મહાથેરસ્સ સન્તિકે સદ્દનયં ઉગ્ગણ્હિત્વા નિસીદિ. સો પન કિર મહાથેરો અઞ્ઞેહિ સદ્ધિં યંવા તંવા કથં અસલ્લપિતુકામતાય મુખે ઉદકં ઠપેત્વા યેભુય્યેન નિસીદતિ. તેનેવેસ મરમ્મવોહારેન રેઙ્ગુ ઇતિ પાકટો અહોસિ.

સો કિર અરિયવંસત્થેરો રેઙ્ગું થેરસ્સ સન્તિકં ગન્થં વાચાપેતુ ઓકાસં યાચિસ્સામીતિ ઉપગચ્છન્તોપિ કથાસલ્લાપં અકત્વા દ્વે અહાનિ વત્તં પરિપૂરેત્વાયેવ પચ્ચાગચ્છિ. તતિયદિવસે પન ચમ્મખણ્ડં આકોટ્ટનત્તા સદ્દં સુત્વા મુખતો ઉદકં ઉગ્ગિરિત્વા કારણં પુચ્છિ. ગન્થં ઉગ્ગહણત્થાય આગતભાવં આરોચેસિ.

અથ થેરો એવમાહ,-અહં આવુસો દિવસે દિવવસે તિક્ખત્તું ગન્થં વાચેમિ, મજ્ઝન્તિ કાતિક્કમકાલેપિ પઞ્ચચેતિયં ગન્ત્વા ચેતિયઙ્ગણે સમ્મજ્જનકિચ્ચં કરોમિ, ઓકાસં ન લભામિ, એવમ્પિ ત્વં બહૂગન્થે ઉગ્ગહેત્વાપિ આચરિયેહિ દિન્નોપદેસં અલભિત્વા પુન મમ સન્તિકં આગચ્છસિ, તસ્માયઙ્ગણે સમ્મજ્જનવત્તં તાવકાલિકં વિકોપેત્વા ગન્થુગ્ગહણત્થાય ઓકાસં દસ્સામીતિ વત્વા અભિધમ્મત્થવિસાવિનિં નામ લક્ખણટીકં ઉગ્ગાણ્હાપેસિ. નાનાનયેહિ ઉપદેસં દત્વા વાચેસિ. વાચેત્વા ચ તતિયદિવસે આચરિયસ્સ સન્તિકં નાગચ્છિ. મહાથેરોપિ કારણં અકલ્લતાય અનાગતો ભવેય્યાતિ મઞ્ઞિત્વા પુચ્છનત્થાય ભિક્ખૂ પેસેસિ.

અરિયવંસત્થેરોચ આચરિયસ્સ સન્તિકં ગમિસ્સામીતિ આગતો, અન્તરામગ્ગેયેવ દૂતભિક્ખૂ પસ્સિત્વા તેહિ સદ્ધિં મહાથેરસ્સ સન્તિકં આગમંસુ. આચરિયસ્સ સન્તિકં પત્વા આચરિયા અરિયવંસત્થેરં પુચ્છિ,-કસ્મા પન ત્વં ન ઉગ્ગહણત્થાય આગતોસીતિ. અહં ભન્તે તુમ્હેહિ દિન્નોપદેસં નિસ્સાય ઇદાનિ સબ્બં નયં જાનામીતિ. અથ આચરિયો આહ, યં પન ગન્થં નિસ્સાય ત્વં છેકતં પત્તોસિ, તસ્સ સંવણ્ણનં કત્વા ઉપકારં કરોહીતિ. અથ અરિયવંસત્થેરો આચરિયસ્સ વચનં સિરસા પટિગ્ગહેત્વા અભિધમ્મત્થવિભાવિનિયા મણિસારમઞ્જૂસં નામ અનુસંવણ્ણનં અકાસિ. નિટ્ઠિતનિટ્ઠિતપાળં ઉપોસથદિવસે ઉપોસથદિવસે પુઞ્ઞચેતિયસ્સ ચેતિયઙ્ગણે ભિક્ખુસઙ્ઘં સન્નિપાતાપેત્વા ભિક્ખુસઙ્ઘસ્સ મજ્ઝે વાચાપેત્વા સુણાપેસિ,- સચે કોચિ દોસો અત્થિ, તં વદથાતિ.

અથ અરિમદ્દનનગરતો ચેતિયવન્દનત્થાય એકો ભિક્ખુ આગન્ત્વા પરિસકોટિયં સુણિત્વા નિસીદિ. અથ સો ભિક્ખુ દ્વે વારં એએઇતિ સદ્દં અકાસિ. તં ઠાનં સલ્લક્ખેત્વા ઠપેસિ. નિવાસનટ્ઠાનઞ્ચ પુચ્છિ. અરિયવંસત્થેરોપિ

સકવિહારં પત્વા તસ્મિં ઠાને ઉપધારોન્તો એકસ્મિં ઠાને એકસ્સ અત્થસ્સ દ્વિક્ખત્તું વુત્તત્તા પુનરુત્તિદોસો દિસ્સતિ, એકસ્મિં ઠાને ઇમં ગન્થન્તિ પુલ્લિઙ્ગરૂપેન વત્તબ્બટ્ઠાને ઇદં ગન્થન્તિ નપુંસકલિઙ્ગેન વુત્તત્તા લિઙ્ગવિરોધિદોસો દિસ્સતિ.

અથ તં પુગ્ગલં પક્કોસાપેત્વા એવમાહ,-અહં આવુસો ઇમં ગન્થં મહુસ્સાહેન કરોમિ, તઞ્ચ વિવેકકાલે રત્તિભાગેયેવ પોત્થકં પત્થરિત્વા લિખામિ, એવં મહુસ્સાહેન કરોન્તમ્પિ ત્વં અરુચ્ચનાકારેન સદ્દં કરોસિ, કીદિસં પન દોસં સુત્વા એવં કરોસીતિ પુચ્છિ. અથ સો ભિક્ખુ એવમાહ,- તયો ભન્તે મહુસ્સાહેન કતે ગન્થે દોસવસેન બહુવત્તબ્બટ્ઠાનં નત્થિ, સદ્દતોચેવ અત્થતો ચ પરિપુણ્ણોયેવેસ ગન્થો, અથ ખો પન એકસ્મિં ઠાને એકસ્સ અત્થસ્સ દ્વિક્ખત્તું વુત્તત્તા પુરનુત્તિદોસો દિસ્સતિ, એકસ્મિં પન ઇમં ગન્થન્તિ પુલ્લિઙ્ગેન વત્તબ્બટ્ઠાને ઇદં ગન્થન્તિ નપુંસકલિઙ્ગેન વુત્તત્તા લિઙ્ગવિરોધિદોસો દિસ્સતિ, એવં એત્તકંયેવ દોસં દિસ્વા ઈદિસં અરુચ્ચનાકારં દસ્સેમીતિ.

અથ અરિયવંસત્થેરો તુટ્ઠચિત્તો હુત્વા અત્તનો સરીરપારુપિતં દુપટ્ટચીવરં ઇમિનાહં તવ ઞાણં પૂજેમીતિ વત્વા અદાસિ. પચ્છાકાલે અધિકરાજા તમત્થં સુત્વા નામ લઞ્છં અદાસિ.

સો ચ અરિયવંસત્થેરો મણિદીપં નામ ગન્થં ગન્થા ભરણઞ્ચેવ જાતકવિસોધનઞ્ચ પાળિભાસાય અકાસિ. અનુટીકાય પન અત્થયોજનં મરમ્મભાસાય અકાસિ.

એકં સમયં અધિકરાજા વિહારં ગન્ત્વા ધમ્મં સુણિ. થેરો ધમ્મં દેસેત્વા નિટ્ઠિતકાલે યાનબલિં સુખત્થાય યાચિ. રાજા અદત્વા નાવં અભિરૂહિત્વા પચ્ચાગચ્છિ. અન્તરામગ્ગે નાવાય ફિયં એકો સંસુમારો મુખેન ગણ્હિત્વા નિચ્ચલં કત્વા ઠપેસિ. થેરેન યાચિતં યાનબલિં દદામીતિ મહાસદ્દં કત્વા રાજપુરિસે તિક્ખત્તું નિચ્છારેસિ. અથ સંસુમારો નાવં મુઞ્ચિત્વા ગચ્છિ. એકસ્મિઞ્ચ કાલે રાજા વિહારં નિક્ખમિ. અથ એકો હત્થિની વિહારસમીપે બન્ધિત્વા ઠપેસિ. સા બોધિરુક્ખસાખં છિન્દિત્વા ખાદિ. સા તત્થેવ ભૂમિયં પતિ. અથ થેરો સચ્ચકિરિયં કત્વા મેત્તાભાવનં ભાવેત્વા મેત્તોદકેન ભિઞ્ચિ. તં ખણઞ્ઞેવ સા ઉટ્ઠહિ. રાજા ચ તં અચ્છરિયં દિસ્વા તસ્સા અગ્ઘનકમૂલં દત્વા વિહારતો નદી તિત્થં ગમનમગ્ગે સિલાપટ્ટં ચિનિત્વા સેતું અકાસીતિ.

સદ્ધમ્મકિત્તિત્થેરો પન અરિયવંસત્થેરસ્સ સદ્ધિવિહારિકો જેતવનવિહારવાસી. તે પન થેરા છપ્પદગણવંસિકાતિ દટ્ઠબ્બા.

કલિયુગે દ્વેચત્તાલીસાધિકે અટ્ઠવસ્સસતે સમ્પત્તે રતનપૂરનગરેયેવ સિરિસુધમ્મરાજાધિપતિ નામ દુતિયાધિકરાજા રજ્જં કારેસિ. તસ્મિઞ્ચ કાલે પબ્બતબ્ભન્તરનગરતો મહાસીલવંસો નામ થેરો પઞ્ચચત્તાલીસાધિકે અટ્ઠવસ્સસતે સમ્પત્તે સુમેધકથં કબ્યાલઙ્કારવસેન બન્ધિત્વા બુદ્ધાલઙ્કારઞ્ચ નામ કબ્યાલઙ્કારં પબ્બતબ્ભન્તરપ્પટિસંયુત્તઞ્ચેવ કબ્યાલઙ્કારં બન્ધિત્વા તે ગહેત્વા રતનપૂરનગરં આગચ્છિ.

અથ રાજા થૂપારામચેતિયસ્સ એસન્નટ્ઠાને રતનવિમાનવિહારે નિસીદાપેસિ. સો ચ થેરો તત્થ સોતારાનં પરિયત્તિં વાચેત્વા નિસીદિ. સો ચ થેરો તત્થ નિસિન્નાનં થેરાનં અટ્ઠમકો હોતિ. સો ચ મહાસીલવંસત્થેરો કલિયુગસ્સ પન્નરસાધિકે અટ્ઠવસ્સસતે જાતો. તિંસવસ્સકાલે રતનપૂરનગરં આગતોતિ પોરાણપોત્થકેસુ વુત્તં. સો પન થેરો નેત્તિપાળિયા અત્થ યોજનં મરમ્મભાસાય અકાસિ પારાયનવત્થુઞ્ચ.

રતનપૂરનગરેયેવ રટ્ઠસારો નામ એકો થેરો અત્થિ, મહાસીલવંસત્થેરેન સમઞ્ઞાણથામો. સો પન રતનપૂરનગરેયેવ કલિયુગસ્સ તિંસાધિકે અટ્ઠવસ્સસતે કાલે જાતો. ભૂરિદત્તજાતકં હત્થિપાલજાતકં સંવરજાતકઞ્ચ કબ્યાલઙ્કારવસેન બન્ધિ અઞ્ઞઞ્ચ અનેકવિધં કબ્યાલઙ્કારં. તે પન દ્વે થેરા કબ્યાલઙ્કારકા રકાતિ થેરપરમ્પરાય પવેસેત્વા ન ગણેન્તિ પોરાણા.

એત્થ ચ કિઞ્ચાપિ સમણાનં ઉપોસથિકાનઞ્ચ કબ્યાલઙ્કારં બન્ધિતું વાચેતું વા કપ્પાકપ્પવિચારણં વત્તું ઓકાસો લદ્ધો, સાસનવંસં પન વત્તું ઓકાસસ્સ અતિવિત્થારોવસેસત્તા તં અવત્વા અજ્ઝુપેક્ખિસ્સામ. ઉપોસથવિનિચ્છયે પન નચ્ચગીતાદિસિક્ખાપદસ્સ વિસયે વિત્થારેન મયં અવોચુમ્હા.

કલિયુગસ્સ ગતે તેસટ્ઠાધિકે અટ્ઠવસ્સસતે રતનપૂરનગરેયેવ સિરિત્રિભવનાદિત્યનરપતિપવરમહાધમ્મ રાજાધિપતિરાજા રજ્જં કારેસિ. તસ્સ રઞ્ઞો કાલેતિસાસનધજો નામ ભિક્ખુ સદ્ધમ્મકિત્તિત્થેરસ્સ સન્તિકે ગન્થં ઉગ્ગણ્હિ. અથ અરિમદ્દનનગરતો એકો મહાથેરોસોતુનં વાચિત્વા રતનપૂરનગરે નિસીદિસ્સામીતિ આગતો. અથ સદ્ધમ્મકિત્તિત્થેરસ્સ ગન્થં વાચેન્તસ્સેવ વિહારસ્સ હેટ્ઠા નિસીદિત્વા સો મહાથેરો સદ્દં સુણિત્વા એવં ચિન્તેસિ,- એતસ્સ સન્તિકે અહં નવકટ્ઠાને ઠત્વા થોકં ગન્થં ઉગ્ગણ્હિસ્સામીતિ. અથ સો મહાથેરો સદ્ધમ્મકિત્તિત્થેરસ્સ સન્તિકં પવિસિત્વા ગન્થં વાચાપેતું ઓકાસં યાચિ. અથ સદ્ધમ્મકિત્તિત્થેરો વસ્સપમાણં પુચ્છિત્વા ત્વં ભન્તે મયા વુટ્ઢતરોસીતિ આહ. અહં તયા વુટ્ઢતરોપિ સમાનો નવકટ્ઠાને ઠત્વા ગન્થં ઉગ્ગણ્હિસ્સામીતિ આહ. અથ સદ્ધમ્મકિત્તિત્થેરો તસ્સ ગન્થં વાચેસિ. અતિપસીદિત્વા પન તં મહાથેરં મહાસાધુજ્જનોતિ નામેન વોહારતિ.

અથ પચ્છા મરમ્મરટ્ઠં કલિયુગસ્સ પઞ્ચાસીતાધિકઅટ્ઠસતકાલતો પટ્ઠાય યાવ અટ્ઠાસીતાધિકઅટ્ઠસતવસ્સકાલં નાનાભયેહિ સઙ્ખુબ્ભિતં અહોસિ. તદા કમ્બોજરટ્ઠતો સિહનિસ્વા નામ ભિન્નકુતો આગન્ત્વા રતન પૂરનગરે રજ્જં ગણ્હિ. અથ સો એવં ચિન્તેસિ,- ભિક્ખૂ અદારા અપુત્તિકા હુત્વા પુન સિસ્સે પોસેત્વા પરિવારં ગવેસન્તિ, સચે ભિક્ખૂ પરિવારં વિચિનિત્વા રાજભાવં ગણ્હેય્યું, એવં સતિ રજ્જં ગહેતું સક્ખિસ્સન્તિ, ઇદાનેવ ભિક્ખૂ ગહેત્વા મારેતું વટ્ટતીતિ. એવં પન ચિન્તેત્વા તોવિસીલૂ નામકે ખેત્તવને બહૂ મણ્ડપે કારાપેત્વા ગોમહિસકુક્કુટસૂકરાદયો મારાપેત્વા ભિક્ખૂ ભોજેસ્સામીતિ વત્વા જેય્યપુરવિજયપુરરતનપૂરનગરેસુ સબ્બે મહાથેરે બહૂહિ અન્તેવાસિકેહિ સદ્ધિં પક્કોસાપેત્વા તેસુ મણ્ડપેસુ નિસીદાપેત્વા હત્થિઅસ્સાદિસેનઙ્ગેહિ પરિવારેત્વા મારેસિ. તદા કિર તિસહસ્સપ્પમાણા ભિક્ખૂ મરિંસૂતિ. ભિક્ખૂ ચ મારેત્વા બહૂપિ પોત્થકે અગ્ગિના ઝાપેસિ, ચેતિયાનિપિ ભેદાપેસિ. અહોવત પાપજનસ્સ પાપકમ્મન્તિ. હોન્તિ ચેત્થ,-

> સાસનં નામ રાજાનં, નિસ્સાય તિટ્ઠતે ઇધ;
> મિચ્છાદિટ્ઠિકરાજાનો, સાસનં દૂસેન્તિ સત્થુનો.
>
> સમ્માદિટ્ઠી ચ રાજાનો, પગ્ગણ્હન્તેવ સાસનં;
> એવઞ્ચ સતિ આકાસે, ઉલૂરાજાવ દિબ્બતીતિ.

અથ કલિયુગે એકવસ્સાધિકે નવવસ્સસતે સમ્પત્તે આકાસે બહૂહિ તારકાહિ ધૂમા નિક્ખમિંસુ. ચઞ્ઞિક્ખુચેતિયેપિ બુદ્ધપ્પટિબિમ્બસ્સ અક્ખિકૂપતો ઉદકધારાનેત્તજલાનિવિય નિક્ખમિંસૂતિ રાજવંસે વુત્તં.

અથ સદ્ધમ્મકિત્તિત્થેરો સદ્ધિં મહાસાધુજ્જનતિસાય નધજત્થેરેહિ કેતુમતીનગરં અગમાસિ. રઙ્ઘસારત્થેરોપિ સિરિખેત્તનગરં સયમેવ અગમાસીતિ પોરાણપોત્થકેસુ વુત્તં. તં પન રાજવંસે સિરિખેત્તનગરિન્દો સત્વ વરાજા તં આનેસીતિ વુત્તવચનેન ન સમેતિ.

સદ્ધમ્મકિત્તિત્થેરોપિ કેતુમતીનગરે કાલઙ્કતો. તતો પચ્છા થોકં કાલં અતિક્કમિત્વા મહાસાધુજ્જનત્થેરો તત્થેવ કાલમકાસિ.

તિસાસનધજત્થેરો પન કલિયુગે દ્વાદસાધિકે નવવસ્સસતે સમ્પત્તે હંસાવતીનગરે અનેકસેતિભિન્દસ્સ રઞ્ઞો કાલે કેતુમતીનગરતો હંસાવતીનગરં અગમાસિ.

તતો પચ્છા તિચત્તાલીસવસ્સિકો હુત્વા કલિયુગે તેરસાધિકે નવવસ્સસતે મિઙ્ઘ બ્રહ્મનરપતિરઞ્ઞોકાલે પુન જેય્યપુરનગરં સમ્પત્તો હુત્વા જેતવનવિહારસમીપે એકિસ્સં ગુહાયં દિસીદિ. મહાઅરિયવંસગણિકસ્સ જેતવનત્થેરસ્સ સન્તિકે ઉપસઙ્કમિ.

તસ્મિઞ્ચ કાલે જેતવનત્થેરો ગિલાનો હુત્વા મયિ કાલઙ્કતે મમ ઠાનં અધુના હંસાવતીનગરતો આગતો તિસાસનધજો નામ થેરો પરિગ્ગણ્હિતું સમત્થો ભવિસ્સતિ, તસ્સ નિય્યાદેસ્સામીતિ ચિન્તેસિ. તસ્મિં ખણે તિસાસનધજત્થેરો પુરિમયામે સુપિનં મસ્સિ,– મતકળેવરં સમીપં આગચ્છતીતિ, મજ્ઝિમયામે પન તં મતકળેવરં ગુહાયં પવિસતીતિ, પચ્છિમયામે મતકળેવરસ્સ મંસં સત્થેન છિન્દતીતિ. અથ સુપિનં પસ્સિતભાવં અત્તનો સમીપે સયન્તસ્સ એકસ્સ સામણેરસ્સ આરોચેસિ. આરોચેત્વા ચ પરિત્તં ભણેત્વા નિસીદન્તસ્સેવ જેતવનત્થેરો તં પક્કોસિત્વા જેતવનવિહારં તસ્સ નિય્યાદેસિ. તિસાસનધજત્થેરો ચ જેતવનવિહારે નિસીદિત્વા ગન્થં વાચેત્વા નિસીદિ. મિઙ્ઘ બ્રહ્મનરપતિરાજા ચ તસ્સ અનુગ્ગહિતં અકાસિ.

પચ્છા કલિયુગે સોળસાધિકે નવવસ્સસતે સમ્પત્તે હંસાવતીનગરિન્દો અનેકસેતિભિન્દો નામ રાજા રતનપૂરનગરં વિજયિત્વા એકં વિહારં કારાપેત્વા તસ્સ અદાસિ.

સો ચ તિસાસનધજત્થેરો અરિમદ્દનનગરે અરહન્ત ગણવંસિકોતિ દઙ્બ્બો.

તસ્સ પન સિસ્સા અનેકસતપ્પમાણા લજ્જિનો અહેસું. તેસુ પન સિસ્સેસુ વરબાહુત્થેરો ભૂમિનિખાનેન ગરવાસિત્થેરો મહારઙ્ગામવાસિનો તયો મહાથેરાતિ ઇમે પઞ્ચ થેરા વિસેસતો પરિચત્તિકોવિદાતિ.

તિસાસનધજત્થેરો ચ મહલ્લકકાલે અનાપાન સતિકમ્મટ્ઠાનં ગહેત્વા અરઞ્ઞં પવિસિત્વા વિવેકટ્ઠાનં ગણ્હિ. તદા જેતવનગણાદયો અરહન્ત ગણવંસાયેવ. અપરભાગેયેવ તેસં સિસ્સાનુસિસ્સપરમ્પરાસુ કેચિ ભિક્ખૂ સિરચ્છાદનં નાનાવણ્ણપ્પટિમણ્ડિતઞ્ચ તાલવણ્ટં ગહેત્વા આચારવિકારં આપજ્જિંસુ.

કલિયુગે એકવસ્સાધિકે સહસ્સે સમ્પત્તે ઉક્કંસિકો નામ રાજા વિહારં કારાપેત્વા તિસાસનધજત્થેરસ્સ સિસ્સભૂતસ્સ વરબાહુત્થેરસ્સ સિસ્સભૂતસ્સ મહારતનાકરસ્સ નામ થેરસ્સ અદાસિ.

સો ચ મહારતનાકરત્થેરો ઉક્કંસિકરઞ્ઞો સિરિસુધમ્મરાજામહાધિપતીતિ નામલઞ્છં છન્દાલઙ્કારસદ્દનેત્તિ નયેહિ અલઙ્કરિત્વા દસ્સિતં રજિન્દરાજનામાભિધેય્યાદીપનિં નામ ગન્થં અકાસિ.

તઞ્ચ ગન્થં પરિવિસોધનત્થાય તિરોપબ્બતાભિધેય્યસ્સ મહાથેરસ્સ નિય્યાદેસિ. તિસાસનધજત્થેરસ્સ સિસ્સભૂતેસુ મહારઠ્ઠગામવાસીસુ તીસુ ભાતિકત્થેરેસુ જેટ્ઠો તિંસગુહાસુવસન્તો પરિયત્તિં વાચેત્વા નિસીદિ. સત્વવરાજા ચ તસ્મિં થેરે અતિવિય પસન્નો અહોસિ. ઞ્ઓક્કરમિ નામકસ્સ રઞ્ઞો કાલેપિ ચૂળપિતા એકં વિહારં કારાપેત્વા તસ્સેવ અદાસિ. ઉક્કંસિકરઞ્ઞો કાલેપિ મઙ્ગવંનામકે પબ્બતે વિહારં કારાપેત્વા તસ્સેવ અદાસિ.

તેસુ મહારઠ્ઠગામવાસિત્થેરેસુ મજ્ઝિમત્થેરોપિ તિસાસનધજત્થેરસ્સ જેટ્ઠભાતિકત્થેરસ્સ ચ નિવાસટ્ઠાનભૂતે જેતવનવિહારેયેવ ગન્થં વાચેત્વા નિસીદિ. કનિટ્ઠત્થેરોપિ તેસં નિવાસટ્ઠાનભૂતેસુયેવ વિહારેસુ ગન્થં વાચેત્વા નિસીદિ. એત્થ ચ તિસાસનધજત્થેરો નામ લજ્જિઅલજ્જિવસેન દુબ્બિધો. યથાવુત્તત્થેરો પન લજ્જીયે વાતિ દટ્ઠબ્બો. અલજ્જી પન ઇમસ્મિં થેરપરમ્પરાદસ્સને ન ઇચ્છિ તબ્બો. અલજ્જીભૂતસ્સ પન તિસાસનધજત્થેરસ્સ વત્થું ઇધ અવત્વા અજ્ઝુપેક્ખિસ્સામ, પયોજનાભાવા ગન્થસ્સ ચ પપઞ્ચૂપગમનત્તાતિ.

યોગિરઙ્ગ નામકસ્સ રઞ્ઞો કાલે જેય્યપુરે સુવણ્ણગુહવાસી મહાથેરો દક્ખિણારામવિહારવાસી મહાથેરો ચતુભૂમિકવિહારવાસી મહાથેરો તોઙ્ગભીલૂ વિહારવાસી મહાથેરો ચ તિસાસનધજમહાથેરસ્સ સદ્ધિવિહારિકાયેવ. તેસં પન વત્થુમ્પિ ગન્થવિત્થારભયેન ન વદામ. લજ્જિગણવંસિકા એતેતિ વિજાનનમેવ હેત્થ પમાણન્તિ.

કલિયુગે એકસટ્ઠાધિકે નવવસ્સસતે સમ્પત્તે ફગ્ગુનમાસસ્સ જુણ્હપક્ખદુતિયદિવસે સુક્કવારે રતનપૂરનગરં દુતિયં માપેત્વા ઞ્ઓગીરઙ્ગ નામ રાજા રજ્જં કારેસિ. સીહસૂરધમ્મરાજાતિપિ નામલઞ્છં પટિગ્ગણ્હિ. તોચભીલૂ વિહારવાસીમહાથેરં ઉદ્દિસ્સ ચતુભૂમિકવિહારં કારાપેસિ. ચત્તારિ મહામુનિચેતિયાનિપિ કારાપેસિ. વિહાર ચેતિયેસુ અનિટ્ઠિતેસુયેવ સિન્નીનગરં નિક્ખમિત્વા તત્થ વેરં વૂપસમાપેત્વા પચ્ચાગતકાલે સઙ્ખારસભાવં અનતિક્કમનતો દિવઙ્ગતો અહોસિ. અહોવત સઙ્ખારધમ્માતિ. હોન્તિ ચેત્થ,–

> સેય્યથા વાણિજાનંવ, ઘરગોળિકરૂપકં;
> તંતંદિસં ભમિત્વાવ, સીસં ઠપેતિ ઉત્તરં;
>
> એવં લોકમ્હિ સત્તા ચ, સન્ધિચુતીનમન્તરે;
> યથા તથા ભમિત્વાવ, અન્તે ઠપેન્તિ સન્તનુન્તિ;

કલિયુગે સત્તસટ્ઠાધિકે નવવસ્સસતે ફગ્ગુનમાસસ્સ કાળપક્ખતેરસમિયં તસ્સ જેટ્ઠપુત્તો પિતુ સન્તકં રજ્જં ગણ્હિ. મહાધમ્મરાજાતિ નામલઞ્છમ્પિ પટિગ્ગણ્હિ. પિતુ કાલે અનિટ્ઠિતાનિ ચેતિયાનિ પુન કારાપેસિ. ચતુભૂમિકવિહારઞ્ચ નિટ્ઠં ગમાપેત્વા તોવિભીલૂ મહાથેરસ્સ પરલોકં ગન્ત્વા અવિજ્જમાનતાય ચતુભૂમિકવિહારવાસી મહાથેરસ્સ દસ્સામીતિ અન્તેપુરં પક્કોસાપેસિ. થેરો દ્વે વારાનિ પક્કોસિયમાનોપિ નાગચ્છિ. તતિય વારે પન બહૂ સદ્ધિવિહારિકા અન્તેપુરં ગન્ત્વા પવિસથ, ન હિ સક્કા રઞ્ઞા પક્કોસિતે પટિક્ખિપિતુન્તિ આહંસુ.

અથ થેરો એવમાહ,- અહં આવુસો રટ્ઠપીળનપિણ્ડપાતં ભુઞ્જિતું ન ઇચ્છામિ, એવમ્પિ સચે તુમ્હે ઇચ્છથ રઞ્ઞો સન્તિકં ગન્તું, એવં સતિ ઇદાનિ રઞ્ઞો સન્તિકં અહં ગમિસ્સામીતિ અન્તેપુરં પાવિસિ. પવિસિત્વા રઞ્ઞા સદ્ધિં સલ્લાપં કત્વા અયં વિહારો અરઞ્ઞવાસીનં ભિક્ખૂનં અસપ્પાયોતિ પટિક્ખિપિ. એવં પન ભન્તે સતિ તસ્મિં વિહારે નિસીદિયમાનં થેરં ઉપદિસ્સથાતિ . ખણિત્તિપાદવિહારવાસી મહારાજ થેરો પરિયત્તિવિસ્સારદો સિક્ખાકામો, તસ્સ

દાતું વટ્ટતીતિ. અથ રાજા તસ્સ વિહારં અદાસિ. મહાસઙ્ઘનાથોતિ નામલઞ્છમ્પિ અદાસિ. સો તત્થ પરિયત્તિં વાચેત્વા નિસીદિ.

તસ્સ પન વિહારસ્સ પરિવારભૂતેસુ ચત્તાલીસાય વિહારેસુ ઉત્તરાય અનુદિસાય એકસ્મિં વિહારે વસન્તો વરાભિસઙ્ઘનાથો નામ થેરો મણિકુણ્ડલવત્થું મરમ્મભાસાય અકાસિ. પચ્છિમાય અનુદિસાય એકસ્મિં વિહારે વસન્તો એકો થેરો સત્તરાજધમ્મવત્થું અકાસિ.

તસ્મિઞ્ચ કાલે ભામઅઙ્ક્યો આચારઅઙ્ક્યોતિ દ્વિન્નં ભિક્ખૂનઞ્ચ લોકધમ્મેસુ છેકતાય દ્વે વિહારે કત્વા અદાસિ. તે પન દ્વે થેરા વેદસત્થકોવિદા, પરિયત્તિપટિપત્તીસુ પન મન્દા, રામઞ્ઞરટ્ઠતો આગતા. તે પન થેરપરમ્પરાય ન ગણન્તિ પોરાણા.

કલિયુગે તિસત્તતાધિકે નવવસ્સસતે સમ્પત્તે મહામુનિચેતિયસ્સ પુરત્થિમદિસાભાગે ચત્તારો વિહારે કારાપેત્વા ચતુન્નં થેરાનં અદાસિ. તે ચ થેરા તત્થ નિસીદિત્વા સાસનં પગ્ગણ્હિંસુ.

તસ્મિંયેવ કાલે બદરવનવાસી નામ એકોપિ થેરો અત્થિ. સોપિ પરિયત્તિવિસારદો છપ્પદવંસિકો. સો ચ થેરો યાવજીવં યથાબલં સાસનં પગ્ગણ્હિત્વા દુતિયભવે ચલઙ્ગનગરે એકિસ્સા ઇત્થિયા કુચ્છિમ્હિ પટિસન્ધિં ગણ્હિ. દસમાસચ્ચયેન કલિયુગે ચત્તાલીસાધિકે નવવસ્સસતે સમ્પત્તે બુધવારે વિજાયિત્વા તેરસવસ્સિકકાલે સાસને પબ્બજિત્વા પરિયત્તિં ઉગ્ગણ્હિ. સિરિખેત્તનગરિન્દો રાજા સિરિખેત્તનગરં આનેત્વા સિરિખેત્તનગરે સામણેરોતિ નામેન પાકટો હુત્વા કલિયુગે ચતુપણ્ણાસાધિકે નવવસ્સસતે સમ્પત્તે પન્નરસવસ્સિકકાલે વેસ્સન્તરજાભકં કબ્યાલઙ્કારવસેન બન્ધિ. પરિપુણ્ણવીસતિવસ્સકાલે સિરિખેત્તનગરેયેવ સિરિખેત્તનગરિન્દો વેરવિજયો નામ રાજા અનુગ્ગહેત્વા ઉપસમ્પદભૂમિયં પતિટ્ઠાતિ. પચ્છિમપક્ખાધિકો નામ રાજા સિરિખેત્તનગરં અત્તનો હત્થગતં અકાસિ. તસ્મિઞ્ચ કાલે તં થેરં આનેત્વા રતનપૂરનગરે વસાપેસિ. સૂરકિત્તિ નામ રઞ્ઞો કનિટ્ઠભાતિકો એરાવતીનદીતીરે ચતુભૂમિકવિહારં કારાપેત્વા તસ્સ થેરસ્સ અદાસિ. રાજા ચ તિપિટકાલઙ્કારોતિ નામલઞ્છં અદાસિ.

કલિયુગે વસ્સસહસ્સે સમ્પત્તે ફગ્ગુનમાસસ્સ પુણ્ણમિયં સટ્ઠિવસ્સિકો હુત્વા તિરિયપબ્બતં ગન્ત્વા અરઞ્ઞવાસં વસિ. દ્વે વસ્સાધિકે વસ્સસહસ્સે રાજા તસ્મિં વિહારં કારાપેત્વા તસ્સેવ થેરસ્સ અદાસિ. સો પન તિપિટકાલઙ્કારત્થેરો સિરિખેત્તનગરે નવઙ્ગકન્દરે પત્તલઙ્કસ્સ અતુલવંસત્થેરસ્સ વંસિકો. સિરિખેત્તનગરે નવઙ્ગકન્દરે સુવણ્ણવિહારે વસન્તસ્સ થેરસ્સ કિત્તિઘોસો સબ્બત્થ પત્થરિ. જેય્યપુરે એરાવતીનદીતીરે ચતુભૂમિકવિહારે વસનકાલે અટ્ઠસાલિનિયા આદિતો વીસતિ ગાથાનં સંવણ્ણનં અકાસિ. સૂરકિત્તિનામકસ્સ કનિટ્ઠભાતિકસ્સ યાચનમારબ્ભ યસવડ્ઢનવત્થુઞ્ચ અકાસિ. તિરિયપબ્બતે વસનકાલે વિનયાલઙ્કારટીકં અકાસિ. પચ્છિમપક્ખાધિકરઞ્ઞો કાલે મહાસઙ્ઘનાથત્થેરં સઙ્ઘરાજભાવે ઠપેસિ. સો ચ સઙ્ઘરાજા અતિવિય પરિયત્તિ વિસારદો. તસ્મિઞ્ચ કાલે રતનપૂરનગરેપિ અરિયાલઙ્કારત્થરો નામ એકો અત્થિ. સો પન તિપિટકાલઙ્કારત્થેરેન સમઞ્ઞાણથામો. વયસાપિ સમાનવસ્સિકા.

તેસુ તિપિટકાલઙ્કારત્થેરો ગન્થન્તરબહુસ્સુતટ્ઠાને અધિકો, અરિયાલઙ્કારત્થેરો પન ધાતુપચ્ચયવિભાગટ્ઠાને અધિકોતિ દટ્ઠબ્બો. પચ્છા પન ઉક્કંસિકરઞ્ઞોકાલે તેપિ દ્વે થેરા રઞ્ઞો આચરિયા હુત્વા સાસનં પગ્ગણ્હિંસુ. તેસુ અરિયાલઙ્કારત્થેરો અપરભાગે કાલઙ્કરિત્વા તસ્સ થેરસ્સ સદ્ધિવિહારિકસ્સ દુતિયારિયાલઙ્કારત્થેરસ્સ રાજમણિચૂળચેતિયસ્સ સમીપે દક્ખિણવનારામં નામ વિહારં કારાપેત્વા અદાસિ.

ઉક્કંસિકો નામ રાજા પન સાસને બહુપ્પકારો. સો ચ કલિયુગે છનવુતાધિકે નવવસ્સસતે રજ્જં પત્તો. રજ્જં પન પત્વા સિરિધમ્માસોકરાજાવિય ચત્તારિ વસ્સાનિ અતિક્કમિત્વા મુદ્ધાભિસેકં પટિગ્ગહેત્વા સિરિસુધમ્મ રાજામહાધિપતીતિ નામલઞ્છમ્પિ પટિગ્ગણ્હિ. એકસ્મિં પન સમયે હંસાવતીનગરં ગન્ત્વા તત્થ નિસીદિ. અથ રામઞ્ઞરટ્ઠવાસિનો એવમાહંસુ,- મરમ્મિકભિક્ખૂ નામ પરિયત્તિકોવિદા વેદસત્થઞ્ઞુનો નત્થીતિ. તં સુત્વા રાજા ચતુભૂમિકવિહારવાસિત્થેરસ્સ સન્તિકં સાસનં પેસેસિ,-તિંસવસ્સિકા ચત્તાલીસવસ્સિકા વા પરિયત્તિકોવિદા વેદસત્થઞ્ઞુનો ભિક્ખૂ રામઞ્ઞરટ્ઠં મમ સન્તિકં પેસેથાતિ. અથ ચતુભૂમિ કવિહારવાસિત્થેરો તિપિટકાલઙ્કારં તિલોકાલઙ્કારં તિસાસનાલઙ્કારઞ્ચ સદ્ધિં તિંસમત્થેહિ ભિક્ખૂહિ પેસેસિ. હંસાવતીનગરં પન પત્વા મોઘોચેતિયસ્સ પુરત્થિમભાગે વિહારે કારાપેત્વા તેસં અદાસિ.

ઉપોસથદિવસેસુ સુધમ્મસાલાયં રામઞ્ઞરટ્ઠવાસિનો પરિયત્તિકોવિદે વેદસત્થઞ્ઞુનો સન્નિપાતાપેત્વા તેહિ તીહિ થેરેહિ સદ્ધિં કથાસલ્લાપં કારાપેસિ. અથ રામઞ્ઞરટ્ઠવાસિનો ભિક્ખૂ એવમાહંસુ,– પુબ્બે પન મયં મરમ્મરટ્ઠે પરિયત્તિકોવિદા વેદસત્તઞ્ઞુનો નત્થીતિ મઞ્ઞામ, ઇદાનિ મરમ્મરટ્ઠવાસિનો અતિવિય પરિયત્તિ કોવિદા વેદસત્થઞ્ઞુનોતિ. અપરભાગે કલિયુગે છનવુતાધિકે નવવસ્સસતે સમ્પત્તે રાજા રતનપૂરનગરં પચ્ચાગચ્છિ.

તેપિ થેરા પચ્ચાગન્તુકામા રામઞ્ઞરટ્ઠે પધાનભૂતસ્સ તિલોકગરૂતિ નામધેય્યસ્સ મહાથેરસ્સ સન્તિકં વન્દનત્થાય અગમંસુ.

તદા તિલોકગરુત્થેરોપિ તેહિ સદ્ધિં સલ્લાપં કત્વા એવમાહ,-તુમ્હેસુ પન તિપિટકાલઙ્કારત્થેરો પઠમં આવાસવિહારં લભિસ્સતીતિ. કસ્મા પન ભન્તે એવમ વોચાતિ વુત્તે અયં પન પિણ્ડાય ચરન્તોપિ અન્તરામગ્ગે વેળુવેત્તાદીનિઇ લભિત્વા ગહેત્વા વિહારે પટિસઙ્ખરણં અકાસિ, તસ્માહં એવં વદામિ, લોકે વિહારે પટિસઙ્ખરણસીલા ભિક્ખૂ સીઘમેવ આવાસવિહારં લભન્તીતિ હિ પોરાણત્થેરા આહંસૂતિ આહ.

તેપિ રતનપૂરનગરં પચ્ચાગચ્છિંસુ. તિલોકગરુત્થેરસ્સ વચનાનુરૂપમેવ તિપિટકાલઙ્કારત્થેરો સબ્બપઠમં આવાસવિહારં લભીતિ.

કલિયુગે પન નવવસ્સાધિકે વસ્સસહસ્સે સમ્પત્તે રઞ્ઞો કનિટ્ઠો કાલમકાસિ. અથં રઞ્ઞો પુત્તો ઉચ્ચનગરભોજકો બાલજનેહિ સન્થવં કત્વા તેસં વચનં આદિયિત્વા પચ્ચૂસકાલે પિતરં ઘાતેતુકામો અન્તેપુરં સહસા પાવિસિ.

રાજાવ અનગ્ઘં મુદ્દિકં ગહેત્વા નન્દજેય્યેન નામ અમચ્ચેન રાજયોધેન નામ અમચ્ચેનચ સદ્ધિં અઞ્ઞતરવેસેન નગરતો નિક્ખમિત્વા રજતવાલુકનદિં સમ્પત્તો.

તસ્મિઞ્ચ કાલે એકો સામણેરો માતાપિતૂનં ગેહે પિણ્ડપાતં આનેસ્સામીતિ ખુદ્દકનાવાય નદિયં આગચ્છિ. અથ તં સામણેરં દિસ્વા રાજા એવમાહ,- અમ્હે ભન્તે પરતીરં નાવાય આનેહીતિ. સામણેરો ચ આહ,-સચે ઉપાસક તુમ્હે પરતીરં આનેય્યં, ભત્તકાલં અતિક્કમેય્યન્તિ. અથ રાજા અમ્હેયેવ સીઘં આનેહિ, ઇમં મુદ્દિકં દસ્સામીતિ અસ્સાસેત્વા આનેતું ઓકાસં યાચિ. અથ સામણેરો કારુઞ્ઞપ્પત્તં વચનં સુત્વા પરતીરં આનેસિ.

અથ ચતુભૂમિકવિહારં પત્વા તસ્મિં વિહારે થેરસ્સ સબ્બમ્પિ કારણં આરોચેત્વા એવમાહ,-સચે ભન્તે અમ્હે ગણ્હિતું આગચ્છય્ય, તે નિવારેથાતિ. થેરોચ મયં મહારાજ સમણા ન સક્કા એવં નિવારેતું, એવમ્પિ એકો ઉપાયો અત્થિ,-નિસિન્નવિહારવાસિત્થેરો પન ગિહિકમ્મેસુ અતિવિય છેકો, તં પક્કોસેત્વા કારણં ચિન્તેતું યુત્તન્તિ. અથ તં પક્કોસેત્વા તમત્થં આરોચેત્વા રાજા ઇદમવો ચ,- સચે ભન્તે અમ્હે ગણ્હિતું આગચ્છેય્યું, અથ કેનચિદેવ ઉપાયેન તે નિવારેથાતિ. અથ સો થેરો એવમાહ,-તેન હિ મહારાજ મા કિઞ્ચિ સોચિ માભાયિ વિહારમજ્ઝે સિરિગબ્ભં પવિસિત્વા નિસીદથાતિ વત્વા પિણ્ડાય અચરન્તે ભિક્ખુસામણેરે સન્નિપાતાપેત્વા વિસું વિસું દણ્ડહત્થા હુત્વા એકસ્સપિ પુરિસસ્સ વિહારં પવિસિતું ઓકાસં મા દેથાતિ વત્વા સેનંવિય બ્યૂહેસિ. સામન્તવિહારેસુપિ વસન્તે ભિક્ખુસામણેરે પક્કોસિ. તદા કિર આગન્ત્વા સન્નિપાતાનં ભિક્ખુસામણેરાનં અતિરેકસહસ્સમત્તં અહોસિ. થેરો તે વિહારે દ્વારકોટ્ઠકેસુ આગતમગ્ગે ચ વિસું વિસું દણ્ડહત્થા હુત્વા આરક્ખણત્થાય ઠપેસિ, યથા વડ્ઢકી સૂકરો બ્યગ્ઘસ્સ નિવારણત્થાય વિસું વિસું સૂકરે સંવિધાય ઠપેસીતિ. અથ પુત્તસ્સ યોધાપિ રાજાનં ગહેતું ન સક્કા, ભિક્ખુ સામણેરાનં ગારવવસેન બલક્કારેન મારેત્વા પવિસિતું ન વિસહન્તિ, ભિક્ખુ સામણેરાનં બાહુલ્લતાય ચ.

તસ્મિંયેવ સંવચ્છરે અસ્સયુજમાસસ્સ કાળપક્ખપઞ્ચમિતો યાવ કત્તિકમાસસ્સ કાળપક્ખપઞ્ચમી વિહારેયેવ રાજા નિલીયિત્વા નિસીદિ. અથ અન્તેપુરવાસિકા અમચ્ચા પુત્તં અપનેત્વા રાજાનં આનેત્વા રજ્જે ઠપેસું. રાજા ચ પુન રજ્જં પત્વા વિહારે નિસિન્નકાલે મા ભાયિ મહારાજ ત્વં જિનેસ્સતીતિ રઞ્ઞો આરોચેન્તસ્સ વેદસત્થઞ્ઞુનો એકસ્સ ભિક્ખુસ્સ ચઞ્જિટ્ઠચેતિયસ્સ એસન્નટ્ઠાને એકં વિહારં કારાપેત્વા અદાસિ. ધમ્મનન્દરાજગુરૂતિ નામલઞ્છમ્પિ અદાસિ. તસ્સ પન વિજાતટ્ઠાનભૂતં ગામં નિસ્સાય મરમ્મવોહારેન 'યે ને ના સે યાં વ' ઇતિ સમઞ્ઞા અહોસિ.

રાજા ચ પુન રજ્જં પત્વા તસ્મિંયેવ સંવચ્છરે કત્તિકમાસસ્સ કાળપક્ખચુદ્દસમિયં સબ્બેપિ મહાથેરે નિમન્તેત્વા રાજગેહં પવેસેત્વા પિણ્ડપાતેન ભોજેસિ. અથ રાજા એવમાહ,-ચતુભૂમિકવિહારવાસિત્થેરો સમ્પરાયિકત્થાવહો આચરિયો, નિસિન્નવિહારવાસિત્થેરો પન દિટ્ઠધમ્મિકત્થાવહોતિ એવં રાજાવંસે વુત્તં. પોરાણપોત્થકેસુ પન ચતુભૂમિકવિહાર વાસિત્થેરો એકન્તસમણો આચરિયો, નિસિન્નવિહારવાસિત્થેરો પન યોધારહો યોધકમ્મે છેકોતિ રાજા અહાતિ વુત્તં. રાજા કિર સમ્પરાયિકત્થં અનુપેક્ખિત્વા દિન્નકાલે નિસિન્નવિહારત્થેરસ્સ ન અદાસિ, કદાચિ કદાચિ પન દિટ્ઠધમ્મિકત્થં અનુપ્પેક્ખિત્વા તસ્સ વિસું અદાસીતિ. એત્થ ચ યસ્મા નિસિન્નવિહાર વાસિત્થેરો રઞ્ઞો ભીયેહિ નિવારણત્થાય આરક્ખં અકાસિ, ન પરેસં વિહેઠનત્થાય, આણત્તિકપ્પયોગા ચ ન દિસ્સતિ, તસ્મા નત્થિ આપત્તિદોસો. સદ્ધાતિસ્સરઞ્ઞો ભયેહિ નિવારણત્થં અરહન્તેહિ થેરેહિ કતપ્પયોગોવિય દટ્ઠબ્બો.

ચતુભૂમિકવિહાર વાસિત્થેરો પન ખણિત્તિપાદગામે જાતો, અરિમદ્દનપુરે અરહન્તત્થેરગણપ્પભવો, યત્થ કત્થચિ ગન્ત્વા અઞ્ઞેસં ભિક્ખૂનં આચારં યથાભૂતં જાનિત્વા તેહિ ચતુપચ્ચયસમ્ભોગો ન કભપુબ્બો, અન્તમસો ઉદકમ્પિ ન પિવિતપુબ્બો, તંતંટ્ઠાનમ્પિ ચમ્મખણ્ડં ગહેત્વાયેવ ગમનસીલો. ઉક્કંસિકરાજા પન સિરિખેત્તનગરે દ્વત્તપોટ્ઠરઞ્ઞા કારાવિતચેતિયસણ્ઠાનં ગહેત્વા રાજમણિચૂળં નામ ચેતિયં અકાસિ. તં પન ચેતિયં પરિમણ્ડલતો તિહત્થસતપ્પમાણં, ઉબ્બેધતોપિ એત્તકમેવ. તસ્સ પન ચેતિયસ્સ ચતૂસુ પસ્સેસુ ચત્તારો વિહારેપિ કારાપેસિ, પુરત્થિમપસ્સે પુબ્બવનારામો નામ વિહારો, દક્ખિણપસ્સે પન દક્ખિણવનારામો નામ, પચ્છિમપસ્સે પચ્છિમવનારામો નામ, ઉત્તરપસ્સે ઉત્તરવનારામો નામ. તેસુ ચતૂસુ વિહારેસુ ઉત્તરવનારામો નામ વિહારો અસનિપાભગ્ગિના ડય્હિત્વા વિનસ્સિ. અવસેસે પન તયો વિહારે પરિયત્તિકોવિદાનં તિણ્ણં મહાથેરાનં અદાસિ. નામ લઞ્છમ્પિ તેસં અદાસિ. પચ્છિમસ્સ રઞ્ઞો કાલેયેવ ઉત્તરપસ્સે વિહારં કારાપેસિ.

તસ્મિં પન ચેતિયે છત્તં અનારોપેત્વાયેવ સો રાજા દિવઙ્ગતો. તેસુ પન ચતૂસુ વિહારેસુ નિસિન્નાનં થેરાનં દક્ખિણવનારામવિહારવાસીમહાથેરો કચ્ચાયનગન્થસ્સ અત્થં છબ્બિધેહિ સંવણ્ણનાનયેહિ અલઙ્કરિત્વા મરમ્મભાસાય સંવણ્ણેસિ. પચ્છિમવનારામવિહાર વાસિત્થેરો પન ન્યાસસ્સ સંવણ્ણનં છહિ નયેહિ અલઙ્કરિત્વા અકાસિ.

કલિયુગે પન દસવસ્સાધિકે સહસ્સે સમ્પત્તે તસ્સ રઞ્ઞો પુત્તો સિરિનન્દસુધમ્મરાજાપવરાધીપતિ રજ્જં કારેસિ. પિતુનો રાજગેહં ભિન્દિત્વા વિહારં કારાપેત્વા તિલોકાલઙ્કારસ્સ નામ મહાથેરસ્સ અદાસિ. તિલોકાલઙ્કારત્થેરો ચ નામ તિપિટકાલઙ્કારત્થેરેન સમઞ્ઞાણથામસ્સ અરિયાલઙ્કારત્થેરસ્સ સિસ્સોતિ દટ્ઠબ્બો. અયઞ્ચત્થો હેટ્ઠા દસ્સિતો. જેય્યપુરે ચતુભૂમિકઅતુલવિહારં કારાપેત્વા દાઠાનાગરાજગુરુત્થેરસ્સ અદાસિ. સો ચ થેરો નિરુત્તિસારમઞ્જૂસં નામ ન્યાસસંવણ્ણનં અકાસી.

કલિયુગે દ્વાદસાધિકે વસ્સસહસ્સે સમ્પત્તે ફગ્ગુનમાસે સોતાપન્ના નામ આરક્ખદેવતા અઞ્ઞત્થ ગમિસ્સામાતિ આહંસૂતિ નગરા સુપિનં પસ્સન્તા હુત્વા બહૂસન્નિપતિત્વા દેવપૂજં અકંસુ. દેવતાનં પન સઙ્કમનં નામ નત્થિ, પુબ્બનિમિત્તમેવતન્તિ દટ્ઠબ્બં.

તસ્મિઞ્ચ કાલે ચિનરઞ્ઞો યોધા આગન્ત્વા મરમ્મરટ્ઠં દૂસેસું. સાસનં અબ્ભપ્પટિચ્છન્નો વિય ચન્દો દુબ્બલં અહોસિ.

કલિયુગે તેવીસાધિકે વસ્સસહસ્સે સમ્પત્તે તસ્સ રઞ્ઞો કનિટ્ઠો મહાપવરધમ્મરાજાલોકાધિપતિ નામ રાજા રજ્જં કારેસિ. તસ્મિઞ્ચ કાલે લોકસઙ્કેતવસેન પુઞ્ઞં મન્દં ભવિસ્સતીતિ વેદસત્થઞ્ઞૂહિ આરોચિતત્તા લોકસઙ્કેતવસેનેવ અભિનવપુઞ્ઞુપ્પાદનત્થં ખન્ધવારગેહં કારાપેત્વા તાવકાલિકવસેન સઙ્કમિત્વા નિસીદિ. તતો અપરભાગે ઉત્તરગેહં ભિન્દિત્વા તસ્મિંયેવ ઠાને વિહારં કારાપેત્વા એકસ્સ મહાથેરસ્સ અદાસિ.

દક્ખિણગેહં પન નગરસ્સ પુરત્થિમદિસાભાગે વિહારં કારાપેત્વા અગ્ગણમ્માલઙ્કારત્થેરસ્સ અદાસિ. સો ચ થેરો કચ્ચાયનગન્થસ્સચેવ અભિધમ્મત્થસઙ્ગહસ્સ ચ માતિકાધાતુકથાયમકપટ્ઠાનાનઞ્ચ અત્થં મરમ્મભાસાય યોજેસિ.

ઉપરાજા ચ મહાસેતુનો પમુખે ઠાને સોવણ્ણમયવિહારં કારાપેત્વા ઉત્તરગેહવિહાર વાસિત્થેરસ્સ અન્તેવાસિકસ્સ જિનારામત્થેરસ્સ અદાસિ. તસ્મિંયેવ ઠાને નાનારતનવિચિત્રં વિહારં કારાપેત્વા તસ્સેવ થેરસ્સ અન્તેવાસિકસ્સ ગુણગન્ધત્થેરસ્સ અદાસિ.

સો પન થેરો ‘છિન વ્હિન’ ગામે વિજાતો. વયે પન સમ્પત્તે રતનપૂરનગરં ગન્ત્વા પરિયત્તિં ઉગ્ગણ્હિત્વા તતો પુન નિવત્તિત્વા બદુનનગરે બદરગામે નિસીદિત્વા પચ્છા ‘છિન વ્હિન’ ગામે ચતૂહિ પચ્ચયેહિ કિલમથો હુત્વા વસતિ. તસ્મિઞ્ચ કાલે ગામે મોક્ખસ્સ નામ પુરિસસ્સ સન્તિકે એકં અનગ્ઘં મણિં રાજા લભિત્વા અતિવ મમાયિ. ‘છિન વ્હિન’ મોક્ખમણીતિ પાકટો અહોસિ.

અથ ઉત્તરગેહવિહારવાસિત્થેરો આહ,- ‘છિન વ્હિન’ ગામકે ન મણિયેવ અનગ્ઘં, અથ ખો એકોપિ થેરો ગુણગન્ધો નામ પરિયત્તિકોવિદો અનગ્ઘોયેવાતિ.

અથ તં સુત્વા રાજા તં પક્કોસેત્વા ચતૂહિ પચ્ચયેહિ ઉપત્થમ્ભેત્વા પૂજં અકાસિ.

સહસ્સોરોધગામે ગુણસારો નામ થેરો પલિણગામે સુજાતો નામ થેરો ચ ગુણગન્ધત્થેરસ્સ સિસ્સાયેવ અહેસું.

એકસ્મિઞ્ચ કાલે તિરિયપબ્બતવિહારવાસીમહાથેરો ભિક્ખુસઙ્ઘમજ્ઝે અગ્ગધમ્માલઙ્કારત્થેરં કીળનવસેન એવમાહ,- અમ્હેસુ આવુસો અન્તરધારયમાનેસુ ત્વં લોકે એકો ગન્થકોવિદત્થેરો ભવિસ્સસિ મઞ્ઞેતિ. અથ અગ્ગધમ્માલઙ્કારો ચ એવમાહ,-તુમ્હેસુ ભન્તે અન્તરધારયમાનેસુ મયં ગન્થકોવિદાન ભવેય્યામકો નામ પુગ્ગલો લોકે ગન્થકોવિદો ભવિસ્સતીતિ. પોરાણપોત્થકેસુ પન અરિયાલઙ્કારત્થેરો નનુ પનિદાનિ મયં ગન્થકોવિદા ન તાવ ભવામાતિ એવમાહાતિ વુત્તં. સો અગ્ગધમ્માલઙ્કારત્થેરોયેવ રઞ્ઞા યાચિતો રાજવંસ. સઙ્ખેપમ્પિ અકાસિ. સો પ્પન થેરો અમચ્ચપુત્તો.

એકસ્મિઞ્ચ કાલે હીનાયાવત્તકો એકો મહાઅમચ્ચો રઞ્ઞો સન્તિકા અત્તના ઉપલદ્ધપરિભોગં સબ્બં ગહેત્વા વિહારં આગન્ત્વા અગ્ગધમ્માલઙ્કારત્થેરેન સદ્ધિં સલ્લાપં અકાસિ. સલ્લાપં પન કત્વા સબ્બં પરિભોગં થેરસ્સ દસ્સેત્વા સચે ભન્તે ત્વં ગિહિ ભવેય્યાસિ, એત્તકં પરિભોગં લભિસ્સતીતિ આહ. થેરોપિ એવમાહ,-તુમ્હાકં પન એત્તકો પરિભોગો અમ્હાકં સમણાનં વચ્ચકુટિં અસુભભાવનં ભાવેત્વા પવિસન્તાનં પુઞ્ઞં કલં નાગ્ઘતિ સોળસિન્તિ. કિઞ્ચાપિ ઇદઞ્ચ પન વચનં સાસનવંસે અપ્પધાનં હોતિ, પુબ્બાચરિયસીહેહિ પન વુત્ત વચનં યાવ અપાણકોટિકા સરિતબ્બમેવાતિ મનસિકરોન્તેન વુત્તન્તિ.

કલિયુગે પન ચતુત્તિંસાધિકે વસ્સસહસ્સે સમ્પત્તે તસ્સ પુત્તો નરાવરો નામ રાજા રજ્જં કારેસિ. મહાસીહસૂરધમ્મરાજાતિ નામલઞ્છં પટિગ્ગણ્હિ. તસ્સ રઞ્ઞો કાલે 'સી ખોં' ચેતિયસ્સ સમીપે જેતવનવિહારે ગન્થં ઉગ્ગણ્હન્તો એકો દહરભિક્ખુ ગન્થછેકોપિ સમાનો બાલકાલે બાલચિત્તેન આકુલિતો હુત્વા વચ્ચકૂપે વાતાતપેહિ બહિસુક્ખભાવેન પટિચ્છાદિતે દણ્ડેન આલુલિત્વા દુગ્ગન્ધોવિય ચિત્તસન્તાને પરિયત્તિવાતાતપેહિ બહિસુક્ખભાવેન પટિચ્છાદિતે કેનચિદેવ રૂપારમ્મણાદિના આલુલિત્વા કિલેસસત્તિસઙ્ખાતો દુગ્ગન્ધો વાયિત્વા હીનાયાવત્તિસ્સામીતિ ચિન્તેત્વા ગિહિવત્થાનિ ગહેત્વા સદ્ધિં સહાયભિક્ખુહિ નદીતિત્થં અગમાસિ. અન્તરામગ્ગે તાવ ભિક્ખુભાવેનેવ ચેતિયં વન્દિસ્સામીતિ ગિહિવત્થાનિ સહાયકાનં હત્થે ઠપેત્વા ચેતિયપ્પમુખે લેણં પવિસિત્વા વન્દિત્વા નિસીદિ. અથ એકા દહરિત્થી ચેતિયઙણં આગન્ત્વા બહિ લેણં નિસીદિસ્વા ઉદકં સિઞ્ચિત્વા પત્થનં અકાસિ,-ઇમિના પુઞ્ઞકમ્મેન સબ્બેહિ અપાયાદિનુક્ખેહિ મોચેય્યામિ, ભવે ભવે ચ હીનાયાવત્તકસ્સ પુરિસસ્સ પાદચારિકા ન ભવેય્યામીતિ.

અથ તં સુત્વા દહરભિક્ખુ એવં ચિન્તેસિ,-ઇદાનિ અહંહીનાયાવત્તિસ્સામીતિ ચિન્તેત્વા આગતો, અયમ્પિ દહરિત્થી હીનાયાવત્તકસ્સ પુરિસસ્સ પાદચારિકા ન ભવેય્યા મીતિ પત્થનં અકાસિ, ઇદાનિ તં દહરિત્થિં કારણં પુચ્છિસ્સામીતિ. એવં પન ચિન્તેત્વા બહિ લેણં નિક્ખમિત્વા તં દહરિત્થિંકારણં પુચ્છિ,-કસ્મા પન ત્વં હીનાયાવત્તકસ્સ પુરિસસ્સ પાદચારિકા ન ભવેય્યામીતિ પત્થનં કરોસીતિ. હીનાયાવત્તકસ્સ ભન્તે પુરિસસ્સ પાદચારિકા ન ભવેય્યામીતિ વુત્તવચનં બાલપુરિસસ્સ પાદચારિકા ન ભવેય્યામીતિ વુત્તવચનેન નાના ન હોતિ, સદિસત્થકમેવાતિ નનુ હીનાયા વત્તકો બાલોયેવ નામ, સચે પન ભન્તે હીનાયાવત્તકો બાલો નામ ન ભવેય્ય, કો નામ લોકે બાલો ભવેય્ય, ભિક્ખુ નામ હિ પરેહિ દિન્નં ચીવરપિણ્ડપાતસેનાસનં પરિભુઞ્જિત્વા સુખં વસતિ, સચે ગન્થં ઉગ્ગણ્હિતુ કામો ભવેય્ય, યથાકામંયેવ ગન્થં ઉગ્ગણ્હિતું ઓકાસં લભતિ, એવં પન અહુત્વા અલસિકોયેવ

ભુઞ્જિત્વા સયિત્વા નિસીદિતું ઇચ્છેય્ય, એવમ્પિ યથાકામં ભુઞ્જિતું સયિતું ઓકાસં લભતિ, એવમ્પિ સમાનો પરસ્સ દાસો ભવિસ્સામિ, દારસ્સ કિંકરો ભવિસ્સામીતિ અકથેન્તોપિ કથેન્તોવિય હુત્વા હીનાયાવત્તેય્ય, સો લોકે અઞ્ઞેહિ બાલેહિ અધિકો બાલોતિ અહં મઞ્ઞામિ, સચે પન બાલતરસ્સ ભરિયા ભવેય્ય, અહં બાલતરી ભવેય્યન્તિ વુત્તે સો દહરભિક્ખુ સંવેગં આપજ્જિત્વા બહિનગરદ્વારં નિક્ખમિત્વા વાનરગણેન વિના ઝાયન્તોવિય વાનરો ઝાયિત્વા નિસીદિ.

અથ સહાયકા આગન્ત્વા ગિહિવત્થાનિ ગણ્હાહીતિ પક્કોસિંસુ. તસ્મિં કાલે સો દહરભિક્ખુ આગચ્છથ ભવન્તોતિ વત્વા સબ્બં કારણં તેસં આચિક્ખિત્વા ઇદાનિ પન ભવન્તો હીનાયાવત્તેહીતિ સચે યો કોચિ આગન્ત્વા મમ સીસં મુગ્ગરેન પહારેય્ય, એવં સન્તેપિ હીનાયાવત્તિતું ન ઇચ્છામિ, ઇતો પટ્ઠાય યાવ જીવિતપરિયન્તા હીનાયાવત્તિતું મનસાપિ ન ચિન્તયિસ્સામીતિ વત્વા એરાવતીનંદિં તરિત્વા જેય્યપુરં અગમાસિ. તદા કિર દહરિત્થી દેવલાભવય્ય, ન મનુસ્સિત્થીતિ વદન્તિ પણ્ડિતાતિ.

જેય્યપુરં પન પત્વા પરિયત્તિકોવિદાનં મહાથેરાનં સન્તિકે નયં ગહેત્વા પુઞ્ઞચેતિયસ્સ દક્ખિણદિસાભાગે એકસ્મિં વિહારે નિસીદિ. પરિયત્તિં વાચેત્વા અથ કમેન તંતંદિસાહિ ભિક્ખુસામણેરા આગન્ત્વા તસ્સ સન્તિકે પરિયત્તિં ઉગ્ગણ્હિંસુ. આવાસં પન અલભિત્વા કેચિ ભિક્ખુસામણેરા છત્તાનિપિ છાદિત્વા નિસીદિંસુ.

એકસ્મિં કાલે રાજા નિક્ખમિત્વા પુઞ્ઞચેતિયં વન્દિસ્સામીતિ ચેતિયઙ્ગણં પાવિસિ. અથ છત્તાનિ છાદેત્વા નિસિન્ને ભિક્ખૂ દિસ્વા ગુહાય સદ્ધિં વિહારં કારાપેત્વા તસ્સ ભિક્ખુસ્સ અદાસિ. તિલોકગરૂતિપિ નામલઞ્છં અદાસિ. સુખવોહારત્થં પન કકારલોપં કત્વા તિલોગરૂતિ વોહરિંસુ.

તસ્સ પન સદ્ધિવિહારિકો સત્તવસ્સિકો તેજોદીપો નામ ભિક્ખુ પરિત્તટીકં અકાસિ. અપરભાગે પન તિલોકાલઙ્કારોતિ નામલઞ્છં અદાસિ. એવં તેજેદીપો નામ ભિક્ખુ નરાવરરઞ્ઞો કાલે પરિત્તટીકં અકાસીતિ દટ્ઠબ્બં. કેચિ પન પચ્છિમપક્ખાધિકરઞ્ઞો કાલેતિ વદન્તિ.

એકસ્મિં પન કાલે તિરિયપબ્બતવિહારવાસીમહાથેરો પાદચેતિયં વન્દનત્થાય ગન્ત્વા પચ્ચાગતકાલે કુખનનગરે સુવણ્ણગુહાયં જમ્બુધજત્થેરસ્સ સન્તિકં પવિસિત્વા તેન સદ્ધિં સલ્લાપં અકાસિ. તે ચ મહાથેરા અઞ્ઞમઞ્ઞં પસ્સિત્વા સલ્લપિત્વા અતિવિય પમોદિંસુ. લોકસ્મિઞ્હિ બાલો બાલેન પણ્ડિતો પણ્ડિતેન સદ્ધિં અતિવિય પમોદતીતિ. તે ચ દ્વે થેરા સમાનવસ્સિકા. તિરિયપબ્બતવિહાર વાસીમહાથેરો તેન સદ્ધિં સલ્લાપં કત્વા પચ્ચાગચ્છિ. જમ્બુધજત્થેરો ચ મગ્ગં અચિક્ખિતું અનુગચ્છિ. અથ તિરિયપબ્બતવિહારવાસીમહાથેરો જમ્બુધજત્થેરં આહ,- અહં ભન્તે રાજવલ્લભો હોમિ રાજગુરુ,ત્વંયેવ મમ પુરતો ગચ્છાહીતિ. અથ જમ્બુધજત્થેરોપિ તિરિયપબ્બતવિહારવાસિત્થેરં આહ,-ત્વં ભન્તે રાજવલ્લભો ભવસિરાજગુરુ, લોકે રાજગુરુ નામ પધાનભાવે ઠિતો, તસ્મા ત્વંયેવ મમ પુરતો ગચ્છાહીતિ. એત્થ ચ દ્વેપિ મહાથેરા અઞ્ઞમઞ્ઞં ગારવવસેન લોકવત્તં અપેક્ખિત્વા એવમાહંસૂતિ દટ્ઠબ્બં. તિરિયપબ્બતવિહારવાસીમહાથેરોપિ રતનપૂરનગરં પત્વા રાજવંસપબ્બતં ગન્ત્વા અરઞ્ઞવાસં વસિ.

અથ ઉક્કંસિકરાજા કનિટ્ઠેન સૂરકિત્તિનામેન સદ્ધિં મન્તેસિ,-સચે ત્વં વને થેરં પઠમં પસ્સસિ, ત્વંયેવ વિહારં કારાપેત્વા થેરસ્સ દદાહિ, સચે પનાહં પઠમં પસ્સેય્ય, અહં વિહારં કારાપેત્વા દદામીતિ.

અથ કનિટ્ઠા પઠમં પસ્સિત્વા તિરિયપબ્બતકન્દરે જેતવનં નામ વિહારં કારાપેત્વા અદાસિ. ઇદઞ્ચ વચનં સાધુજ્જનાનં ગુણં એવકારં પીતિસોમનસ્સં ઉપ્પજ્જિ, તેન પુઞ્ઞકમ્મેન તેન પીતિસોમનસ્સેન સત્તક્ખત્તું દેવરજ્જસમ્પત્તિં સત્તક્ખત્તું મનુસ્સરજ્જસમ્પત્તિં પટિલભીતિ વુત્તત્તા સાધુજ્જનાનં ગુણં અનુસ્સરિત્વા પુઞ્ઞવિસેસલાભત્થાય વુત્તં.

તિરિયપબ્બતવિહારવાસીમહાથેરો ચ જમ્બુધજત્થેરસ્સ ગુણં ઉક્કંસિકરઞ્ઞો આરોચેસિ. રાજા ચ અતિવિય પસીદિત્વા જમ્બુધજોતિ મૂલનામે દીપસદ્દેન યોજેત્વા જમ્બુદીપધજોતિ નામલઞ્છં અદાસિ.

જમ્બુધજત્થેરો ચ નામ ધમ્મનન્દત્થેરસ્સ સદ્ધિવિહારિકા. ધમ્મનન્દત્થેરો ચ જોતિપુઞ્ઞત્થેરસ્સ સદ્ધિવિહારિકો. તે ચ થેરા અરહન્તગણવંસિકા.

જમ્બુધજત્થેરો પન વિનયપાળિયા અટ્ઠકથાય ચ અત્થ યોજનં મરમ્મભાસાય અકાસિ. મણિરતનો નામ પન થેરો અટ્ઠસાલિનીસમ્મોહવિનોદનીકઙ્ખાવિતરણીઅટ્ઠકથાનં અભિધમ્મત્થવિભાવનીસઙ્ખપવણ્ણનાળીકાનઞ્ચ અત્થં મરમ્મ ભાસાય યોજેસિ.

મૂલાવાસગામે ચ પુબ્બારામવિહારવાસિત્થેરો ગૂળત્થ દીપનિં નામ ગન્થં વિસુદ્ધિમગ્ગગણ્ઠિપદત્થઞ્ચ મૂલભાસાય અકાસિ, નેત્તિપાળિયા ચ અત્થં મરમ્મભાસાય યોજેસિ. સો પન થેરો પુબ્બે ગામવાસી હુત્વા સીસવેઠનતાલપત્તાનિ ગહેત્વા આચરિયપ્પવેણીવસેન વિનયવિલોમાચારં ચરિ. પચ્છા પન તં આચારં વિસ્સજ્જિત્વા અરઞ્ઞવાસં વસિ. સોપિ થેરો ગમ્ભીરઞાણિકો સદ્દત્થનયેસુ અતિવિય છેકો.

કલિયુગે પન પઞ્ચતિંસાધિકે વસ્સસહસ્સે સમ્પત્તે કનિટ્ઠો સિરિપવરમહાધમ્મરાજા નામ ભૂપાલો રજ્જં કારેસિ. દબ્બિમુખજાતસ્સરે પન ગેહં કારાપેત્વા નિસીદનતો દબ્બિમુખજાતસ્સરોતિ નામં પાકટં અહોસિ. તસ્મિં પન જાતસ્સરે જેય્યભૂમિકિત્તિં નામ વિહારં કારાપેત્વા સિરિસદ્ધમ્મપાલત્થેરસ્સ અદાસિ. બહૂનમ્પિ ગામવાસી અરઞ્ઞવાસી ભિક્ખૂનં અનુગ્ગહં અકાસિ. રતનપૂરનગરસ્મિઞ્હિ દસસુ ‘ઞ્યૌ ယ်ံ’ રાજાંસેસુ પ્પચ્છિમા પઞ્ચ રાજાનો અવિચિનિત્વાયેવ અલજ્જીલજ્જીમિસ્સકવસેન સાસનં પગ્ગણ્હિંસુ. તદા જિનસાસનં અબ્ભન્તરે ચન્દોવિય અતિપરિસુદ્ધં ન અહોસિ. એવમ્પિ લજ્જિનો અત્તનો અત્તનો વંસાનુરક્ખણવસેન ધમ્મં પૂરેતું અનિવારિતત્તા લજ્જીગણવંસો ન છિજ્જતિ. તથા અલજ્જિનોપિ અત્તનો અત્તનો આચરિયપ્પવેણીવસેન વિચરિંસુ, તેન અલજ્જીગણવંસોપિ ન છિજ્જતીતિ દટ્ઠબ્બં. તસ્સ રઞ્ઞો કાલે દેવચક્કોભાસો નામ એકો થેરો અત્થિ, વેદસત્થઞ્ઞૂ પિટકેસુ પન મન્દોતિ.

કલિયુગે પન અટ્ઠતિંસાધિકે વસ્સસહસ્સે સમ્પત્તે વેસાખમાસસ્સ કાળપક્ખઅટ્ઠમિતો પટ્ઠાય લોકસઙ્કેતવસેન ઉપ્પજ્જમાનં ભયં નિવારેતું નવગુહાયં તેન દેવચક્કોભાસત્થેરેન કથિતનિયામેન પઠમં મરમ્મિકભિક્ખૂ પટ્ઠાનપ્પકરણં વાચાપેસિ. તતો પચ્છા જેટ્ઠમાસસ્સ જુણ્હપક્ખપાટિપદદિવસતો રામઞ્ઞરટ્ઠવાસિકે ભિક્ખૂ પટ્ઠાનપ્પકરણં વાચાપેસિ. મહાછણઞ્ચ કારાપેસિ. રટ્ઠવાસિનોપિ બહુપૂજાસક્કારં કારાપેસિ. તસ્સ કિર રઞ્ઞો કાલે પોત્થકં અટ્ઠિભલ્લિકરુક્ખનિય્યાસેહિ પરિમટ્ઠં કત્વા મનોસિલાય લિખિત્વા સુવણ્ણેન લિમ્પેત્વા પિટકં પતિટ્ઠાપેસિ. તતો પટ્ઠાય યાવજ્જતના ઇદં પોત્થકકમ્મં મરમ્મરટ્ઠે અકંસૂતિ.

કલિયુગે સટ્ઠાધિકે વસ્સસહસ્સે સમ્પત્તે (અસ્સયુજમાસસ્સ કાળપક્ખછટ્ઠમિયં અઙ્ગારવારે) તસ્સ પુત્તો રજ્જં કારેસિ. સિરિહાસીહસૂરસુધમ્મરાજાતિ નામલઞ્છમ્પિ પટિગ્ગણ્હિ. પિતુ રઞ્ઞો ગેહટ્ઠાને ચેતિયં કારાપેસિ. તસ્સ પન મારજેય્યરતનન્તિ સમઞ્ઞા અહોસિ. તસ્સ પન રઞ્ઞો કાલે સલ્લાવતિયા નામ નદિયા પચ્છિમભાગે તુન્નનામકે ગામે ગુણાભિલઙ્કારો નામ થેરો સામણેરાનં ગામગ્ગવેસનકાલે એકંસં ઉત્તરાસઙ્ગં કારાપેત્વા સીસવેઠનતાલપત્તાનિ પન ન ગણ્હાપેત્વા તાલવણ્ટમેવ ગણ્હાપેસિ. એકો ગણો હુત્વા સપરિવારેન સદ્ધિં તુન્નગામે નિસીદિ. તુન્નગણોતિ તસ્સ સમઞ્ઞા અહોસિ. સો પન થેરો પાળિઅટ્ઠકથાટીકાગન્થન્તરેસુ અધિપ્પાયં યથાભૂતં ન જાનાતિ, અભિધમ્મપિટકંયેવ સિસ્સાનં વાચેત્વા નિસીદિ.

તસ્મિઞ્ચ કાલે કેતુમતીનગરે નિસિન્ના બદ્ધન્ના બુદ્ધઙ્કુરત્થેર ચિત્તત્થેરા, દીપયઙ્ગનગરે ઉળુગામે નિસિન્નો સુનન્દત્થેરો, તલુપ્પનગરે જેય્યબહુઅન્ધગામે કલ્યાણત્થેરોતિ ઇમે ચત્તારો થેરા સામણેરાનં ગામપ્પવેસનકાલે એકંસં ઉત્તરાસઙ્ગં અકારાપેત્વા સીસવેઠનતાલપત્તાનિ અગ્ગાણ્હાપેત્વા ચીવરં પારુપાપેત્વા તાલવણ્ટં ગણ્હાપેત્વા સકલકગણં ઓવાદં કત્વા નિસીદિંસુ. તે પન થેરા પાળિઅટ્ઠકથાટીકાગન્થન્તરેસુ અધિપ્પાયં યથાભૂભં જાનિંસુ, તીસુપિ પિટકેસુ કોવિદા અહેસું. ઇચ્ચેવં સિરિમહાસીહસૂરસુધમ્મરઞ્ઞો કાલે પારુપનભિક્ખૂહિ નાના હુત્વા વિરૂપં આપજ્જિત્વા એકંસિકગણો નામ વિસું ભિજ્જિ, યથા પન અયમલં અયતો ઉટ્ઠહિત્વા વિસદિસં હુત્વા વિરુદ્ધં હોતીતિ. એવં ભિજ્જમાનાપિ ગણા રાજા પમાદો અનુસ્સુક્કો હુત્વા અત્તનો અત્તનો રુચિવસેનેવ ચરિત્વા નિસીદિંસુ.

તેસુ ચ દ્વીસુ ગણેસુ પારુપનગણે થેરા પાળિઅટ્ઠકથાટીકાગન્થન્તરેસુ નીતત્થવસેન વુત્તં વચનં નિસ્સાય નિક્કઙ્ખા નિદ્દોસાવ હુત્વા નિસીદિંસુ. એકંસિકગણે પન થેરા અત્તનો અત્તનો વાદો ન પાળિયં ન ચ અટ્ઠકથાસુ નેવ ટીકાસુ નાપિ ગન્થન્તેરેસુ દિસ્સતિ, ઇમમત્થં અજાનન્તા ઇદમેવ સચ્ચં મોઘમઞ્ઞન્તિ વત્વા કેચિ પન સકસકસિસ્સાનં ઓવાદં અદંસુ. એવરૂપાપિ સિસ્સા ઓવાદં પટિગ્ગણ્હિંસુ.

કેચિ પન પાળિયાદીસુ સકવાદસ્સ અનાગતભાવં ઞત્વાયેવ અપરિસુદ્ધચિત્તા હુત્વા સમ્માસમ્બુદ્ધસ્સ ભગવતો મુખં અનોલોકેત્વા સમ્માસમ્બુદ્ધસ્સેવ ભગવતો ગુણં અનુસ્સરિત્વા સકવાદે આકાસે પસારિત હત્થોવિય અપ્પતિટ્ઠાનોતિ જાનિત્વાયેવ અમ્હાકં વાદો સમ્પત્તલઙ્કસ્સ સદ્ધમ્મચારિત્થેરસ્સ વંસપ્પભવોતિ અનિસ્સાયભૂભમ્પિ નિસ્સયં અકંસુ. અભૂતેન મહાથેરં સીલવન્તં અબ્ભાચિક્ખિંસુ. ઙ્યસીનામકે ગામે દિટ્ઠધમ્મિકસમ્પરાયિ કત્થં અનપેક્ખન્તસ્સ હીનાયાવત્તકસ્સ દુસ્સીલસ્સ ઉપાસકસ્સ લઞ્જં દત્વા અમ્હાકં વાદાનુરૂપં એકં ગન્થં કરોહીતિ ઉય્યોજેત્વા અનાગતે અનુભવિયમાનદુક્ખતો અભાયિત્વા નિસ્સયં ગવેસિંસૂતિ.

તસ્મિંઞ્ચ કાલે નિગ્રોધપાળિસુવણ્ણવિહારવાસિત્થેરો ગામવાસીભિક્ખુ ગણં સમિતિં કત્વા તસ્સ નાયકો હુત્વા સીસવેઠનં અધારેન્તા અમઙ્ગલભિક્ખૂ સાસને માતિટ્ઠન્તૂતિ અરઞ્ઞવાસીનં ભિક્ખૂનં ગન્થં વિકોપેત્વા તતો તતો પબ્બજેસું. અથ હત્થિસાલગામસ્સ પુરત્થિમાય અનુદિસાય સેટ્ઠિતળાકસ્સ દક્ખિણાય અનુદિસાય વિહારે નિસિન્ને અતિરેકપણ્ણાસભિક્ખૂપિ પબ્બાજેસ્સામાસિ ચિન્તેત્વા ગામવાસીભિક્ખૂ સન્નહિત્વા અગમાસિ. અથ રાજા તમત્થં સુત્વા ગામવાસીગણોપિ એકો, અરઞ્ઞવાસીગણોપિ એકો, ગામવાસીભિક્ખૂ અરઞ્ઞવાસીભિક્ખૂ વિહેઠેસું ન સક્કા, સકસકવાદવસેન સકસકટ્ઠાને નિસીદિ તબ્બન્તિ રાજલેખનં પેસેસિ. અથ અરઞ્ઞવાસીભિક્ખૂ સુખં વસિતું ઓકાસં લભિંસુ.

કલિયુગે છસત્તતાધિકે વસ્સસહસ્સે સમ્પત્તે તસ્સ રઞ્ઞો પુત્તો મહાસીહસૂરધમ્મરાજાધિરાજા નામ રજ્જં કારેસિ. સોયેવ સૂરજ્જરાજાતિ ચ સેતિભિન્દોતિ ચ વોહારિયતિ.

તસ્સ રઞ્ઞો કાલે સુવણ્ણયાનોલોકનગામવાસીઉક્કંસમાલં નામ થેરં અન્તોયુધનાયકો એકો અમચ્ચો આનેત્વા રતનપૂરનગરં પત્વા સુવણ્ણકુક્કુટાચલે વિહારં કારાપેત્વા ઠપેસિ.

સો પાળિઅટ્ઠકથાટીકાગન્થન્તરેસુ અતિવિય છેકો. વણ્ણબોધનં નામ લિખનનયઞ્ચ અકાસિ. તસ્સ ગામસ્સ રાજૂહિ દિન્નવસેન ચેતિયજગ્ગનકમ્મે યુત્તકુલત્તા પન રઞ્ઞો આચરિયટ્ઠાને અટ્ઠપેત્વા અન્તોયુધનાય કસ્સેવ પૂજનત્થાય નિય્યાદેસિ. તસ્સાપિ રઞ્ઞો કાલે સામણેરેહિ ગામપ્પવસનકાલે પારુપેત્વા પવિસિતબ્બન્તિ એકચ્ચે વદિંસુ. એકચ્ચે પન એકંસં ઉત્તરાસઙ્ગં કત્વા પવિસિતબ્બન્તિ વદિંસુ. એવં અઞ્ઞમઞ્ઞં કલહં અકંસુ.

તત્થ ઉક્કંસમાલાનામકો થેરો પારુપનગણે પધાનો હુત્વા નાનાગન્થેસુ પારુપનવત્તમેવ આગતન્તિ પકાસિંસુ. એકંસિકગણે પન તિરિયપબ્બતવિહારવાસીમહાથેરા આચરિયપ્પવેણીદસ્સનવસેન પારુપનવાદં પટિક્ખિપિંસુ.

અથ રાજા ચ ફલિકખચિતવિહારવાસિત્થેરં મેઘુચ્ચનવિહારવાસિત્થેરં સુહત્થત્થેરં બુદ્ધઙ્કુરત્થેરઞ્ચાતિ ઇમે ચત્તારો થેરે વિનયવિનિચ્છકટ્ઠાને ઠપેત્વા દ્વે પક્ખા અત્તનો અત્તનો વાદં દસ્સેન્તૂતિ આહ.

તે ચ ચત્તારો થેરા પાળિઅટ્ઠકથાટીકાગન્થન્તરેસુ અકોવિદા. તેસઞ્હિ ઠપેત્વા રાજવલ્લભમત્તં અઞ્ઞો કોચિ ગુણવિસેસો નત્થિ રાજગુરુભાવત્થાય, યથા બ્યગ્ઘા રુક્ખગચ્છલતાદિપ્પટિચ્છન્ને દુગ્ગટ્ઠાને નિસિન્ને મિગે ખુદ્દકત્તા દુબ્બલેપિ ગણ્હેતું ન સક્કોન્તિ, એવમેવ તે એકંસિકત્થેરે રાજાનં નિસ્સાય ઠિતે ગન્થેસુ અનાગતત્તા દુબ્બલેપિ વાદવસેન અભિભવિતું ન સક્ખિંસુ. તેનેવ પરસેનાય બલવતં જાનિત્વા નિપચ્ચકારં દસ્સેત્વા વેરં સમેત્વા નિસિન્નો પણ્ડિતયોધોવિય વાદં નિટ્ઠં અપ્પાપેત્વાયેવ પારુપનગણા નિસીદિંસૂતિ.

કલિયુગે પન પઞ્ચનવુતાધિકે વસ્સસહસ્સે સમ્પત્તે તસ્સ પુત્તો મહારાજાધિપતિ નામ રજ્જં કારેસિ. પચ્છા પન કાલે તેરસાધિકે સતે વસ્સસહસ્સે ચ સમ્પત્તે રામઞ્ઞરટ્ઠિનો રાજા તં અભિભવિત્વાવ અનીતત્તા પત્તહંસાવતીતિ પાકટં અહોસિ.

તસ્સ રઞ્ઞો કાલે કુખનનગરે જાલયુત્ત ગામતો ઞાણવરં નામ થેરં આનેત્વા આચરિયટ્ઠાને ઠપેસિ. સો પન થેરો પાળિઅટ્ઠકથાટીકાગન્થન્તરેસુ અતિવિય છેકો. સુધમ્મસભાયં પરિયત્તિવાચકાનં સોતારાનં અત્થાય અભિધમ્મત્થસઙ્ગહપ્પકરણસ્સ ગણ્ઠિપદત્થં પઠમં અકાસિ. તતો પચ્છા અટ્ઠસાલિનિયં ગણ્ઠિપદત્થં સુરાવિનિચ્છયઞ્ચ અકાસિ. તતો પચ્છા તેન રઞ્ઞા યાચિતો અભિધાનપ્પટીપિકાય અત્થં મરમ્મભાસાય યોજેસિ. રઞ્ઞો નામલઞ્છં છન્દોલઙ્કારસદ્દનેત્તિવિદગ્ગદણ્ડીબ્યઞ્જનનયેહિ અલઙ્કરિત્વા રાજાધિરાજનામત્થપ્પકાસિનિં નામ ગન્થમ્પિ અકાસિ.

રાજા હત્થિસાલનામકે દેસે કારાપિતગેહં ભિન્દિત્વા સતપ્પમાણે વિહારે કારાપેત્વા સબ્બેસમ્પિ વિહારાનં કિત્તિજેય્યવાસટ્ઠાપનન્તિ નામાનિ પઞ્ઞાપેત્વા તસ્સેવ થેરસ્સ અદાસિ. વિહારનામેનેવ ચ થેરસ્સાપિ તંસમઞ્ઞા અહોસિ.

તસ્મિઞ્ચ કાલે અક્યકરઞ્ઞો પિતુરઞ્ઞો ચ કાલે તેસં દ્વિન્નં ગણાનં વિવાદવસેન અવિપ્પકતવચનં પુન વિવાદસ્સ વૂપસમનત્થાય અત્તનો અત્તનો વાદં કથાપેસિ. પારુપનગણે સો થેરો પધાનો હુત્વા એકંસિકગણે પન પાસંસત્થેરો પધાનો હુત્વા યથાયુદ્ધં અકાસિ. અથ રાજા અતિવિય રાજવલ્લભં જેય્યભૂમિસુવણ્ણવિહારવાસિત્થેરં તેસં વાદસ્સ વિનિચ્છિન્દનત્થાય વિનયચરટ્ઠાને ઠપેસિ.

કિઞ્ચાપિ સો પન થેરો પાળિઅટ્ઠકથાટીકાગન્થન્તરેસુ થોકંયેવ જાનકત્તા પરિયત્તિકોવિદેસુ અબ્બોહારિકોયેવ અહોસિ, રાજવલ્લભત્તા પન રાજા યથાભૂતં અજાનિત્વા વિનયધરટ્ઠાને ઠપેસિ. યથા પન અયં પુરત્થિમદિસા, અયં પન પચ્છિમદિસાભિ એવમાદિના દિસાવવત્થાનમત્તંયેવ કાતું સમત્થં નઙ્ગલકોટિયા સંવટ્ઠન્તં પરિસું રાજાગારે ધમ્મવિનિચ્છકામપચ્ચટ્ઠાને ઠપેતિ, એવમેવ રાજા અયં ઈદિસો અયં ઈદિસોતિ અજાનિત્વા વિનયધરટ્ઠાને ઠપિતત્તા સો જેય્યભૂમિસુવણ્ણવિહારવાસિત્થેરો તેસં દ્વિન્નં પક્ખાનં દ્વીસુ વાદેસુ અયં ભૂતો અયં અભૂતોતિ વત્તું ન સક્કા, અદ્વારઘરે પવિટ્ઠકાલેવિય તદા અહોસિ. સેય્યથાપિ નામ મહિસો અત્તનો સમીપે ઠત્વા દેવગીતં ગાયિત્વા દેવવીણં વાદેન્તસ્સ દેવગન્ધબ્બસ્સ વેળુસલાકં પહરન્તસ્સ ચ ગામદારકસ્સ સદ્દેસુ કિઞ્ચિ વિસેસં ન જાનાતિ, એવમિદં સમ્પદં દટ્ઠબ્બં. અથ રાજા મમ વિજિતે યેયેભિક્ખૂ યંયંઇચ્છન્તિ, તેતેભિક્ખૂ તંતંચરિત્વા યથાકમ્મં નિસીદન્તૂતિ રાજલેખનં ઠપેસિ. તેસં વિવાદો તદા ન વૂપસમિ.

અપરભાગે તેરસાધિકે સતે સહસ્સે ચ સમ્પત્તે રતનપૂરનગરં વિનસ્સિ.

તતો પચ્છા દુતિયે સંવચ્છરે રતનસિખનગરમાપકો રાજા રામઞ્ઞરટ્ઠિન્દસ્સ રઞ્ઞો સેનં યવખેત્તતો ચાતકસકુણંવિય અત્તનો પુઞ્ઞનુભાવેન મરમ્મરટ્ઠતો નીહરિત્વા સકલમ્પિ રામઞ્ઞરટ્ઠં અત્તનો હત્થગતં કત્વા રજ્જં કારેસિ.

તસ્મિઞ્ચ કાલે સકલમરમ્મરટ્ઠવાસીનં ચિત્તં પસાદેસિ, યથા નામ સૂરિયાતપેન મિલાયન્તાનં કુમુદાનં અનોતત્તોદકેન સિઞ્ચિત્વા હરિતત્તં પાપેતિ, એવમેવ રામઞ્ઞરટ્ઠિન્દસ્સ સેનાબલાતપેહિ દુક્ખપ્પત્તાનં મરમ્મરટ્ઠવાસીનં ગહટ્ઠાનઞ્ચેવ ભિક્ખૂનઞ્ચ અત્તનો પુઞ્ઞાનોતત્તોદકેન છિઞ્ચિત્વા કાયિકચેતસિકવસેન દુવિધમ્પિ સુખં ઉપ્પાદેસિ.

સકલમરમ્મરટ્ઠવાસિનો ચ અયં અમ્હાકં રાજા બોધિસત્તોતિ વોહારિંસુ. અથ એકસ્મિં માસે ચતૂસુ ઉપોસથદિવસેસુ ભિક્ખુસઙ્ઘં નિમન્તેત્વા અન્તેપુરે પવેસેત્વા પિણ્ડપાતેન ભોજેસિ. રાજોરોધામચ્ચેહિ સદ્ધિં ઉપોસથં ઉપવસિ. સબ્બેસમ્પિ રાજોરોધામચ્ચાનં ગુણત્તયપાઠં સહ અત્થયોજનાનયેન વાચગ્ગતં કારાપેસિ.

અથ બેલુવગામવાસીયસત્થેરં અનેત્વા અત્તનો આચરિયટ્ઠાને ઠપેસિ. મહાઅતુલયસધમ્મરાજગુરૂતિ નામલઞ્છમ્પિ અદાસિ. તતો પટ્ઠાય પન અતુલત્થેરોતિ નામેન પાકટો અહોસિ. તસ્મિઞ્ચ કાલે પારુપનગણપક્ખાપલિણગામવાસીસુજાતત્થેરાદયો સામણેરાનં ગામપ્પવેસનકાલે ચીવરં પારુપિત્વા પવિસિતબ્બન્તિ અક્ખરં લિખિત્વા રઞ્ઞો સન્તિકં સન્દેસપણ્ણં પવેસેતિ.

અથ એકંસિકગણપક્ખાપિ અતુલત્થેરાદયો પુબ્બેસં રાજૂનં કાલે અધિકરણં વૂપસમિ, ઇદાનિ વૂપસમિતકમ્મં પુન ન ઉપ્પાદેતબ્બન્તિ લેખનં લિખિત્વા રઞ્ઞો સન્તિકં પેસેસિ.

અથ રાજા દ્વિન્નં પક્ખાનં સકસકવાદં કથેતુકામોપિ ઇદાનિ રાજપ્પટિસંયુત્તં કમ્મં બહુ અત્થિ, તિટ્ઠસુ તાવ સાસનપ્પટિસંયુત્તં કમ્મં, રાજપ્પટિસંયુત્તમેવ કમ્મં પઠમં આરભિસ્સામિ, પચ્છા સાસનપ્પટિસંયુત્તં કમ્મં કરિસ્સામીતિ રાજલેખનં ઠપેસિ. અપરભાગે પન રાજા એવં આણં ઠપેસિ,-ઇદાનિ મમ વિજિતે સબ્બેપિ ભિક્ખૂ મમ આચરિયસ્સ મતિં અનુવત્તિત્વા ચરન્તૂતિ.

અથ પારુપનગણભિક્ખૂપિ એકંસિકગણં અનુવત્તેસું રઞ્ઞો આણાવસેન. સહસ્સોરોધગામે પન દ્વે મહાથેરા અત્તનો પરિસં પારુપનવસેનેવ ગામપ્પવેસનવત્તં પરિપૂરિતબ્બન્તિ ઓવદિત્વા નિસીદિંસુ.

તદા રઞ્ઞો આચરિયો યસત્થેરો તમત્થં સુત્વાતે પક્કોસાપેસિ. તે ચ આગન્ત્વા નગરં સમ્પત્તકાલે એકો ઉપાસકો પસન્નો હુત્વા તેસં થેરાનં પિણ્ડપાતેન ઉપટ્ઠહિ. અથ અતુલત્થેરો તે મહાથેરે દૂરટ્ઠાનતો વાલુકં આનેત્વા તસ્સ ઉપાસકસ્સ ગેહસમીપે ઓકિરાપેસિ. ઇદં વિનયધમ્મસ્સ અનનુલોમવસેન ચરન્તાનં દણ્ડકમ્મન્તિ કોલાહલમ્પિ ઉપ્પાદેસિ. અથ તેસં વાલુકં આહરન્તાનંયેવ અઞ્ઞમઞ્ઞં સલ્લપેસું,-ઇદાનિ ભન્તે વિનયધમ્માનુલોમવસેન આચરન્તાનં અમ્હાકં ઈદિસં કમ્મં અસારુપ્પં, અહો અચ્છરિયધમ્મો લોકોતિ એકો થેરો આહ. અથ પન એકો થેરો એવમાહ,-ઇદાનિ આવુસો લોકપાલા દેવા ઈદિસં અધમ્મકમ્મં દિસ્વાયેવ અજ્ઝુપેક્ખિત્વા અપ્પોસ્સુકા નિસીદિતું ન સક્કા, ઇદાનિ લોકપાલા દેવા પમજ્જિત્વા નિસીદન્તિ મઞ્ઞેતિ.

તસ્મિંયેવ ખણે વેગેન મેઘો ઉટ્ઠહિત્વા અતુલત્થેરસ્સ વિહારે રાજગેહે ચ એકક્ખણે અસનિયો નિપતિંસુ. એવં સમાનોપિ સો થેરો અતિમાનથદ્ધતાય સતિં ન લભિ.

પુન રાજા ઇદાનિ મમ વિજિતે સબ્બેપિ ભિક્ખૂ મમ આચરિયસ્સ મતિં અનુવત્તન્તિ વા મા વાતિ અમચ્ચે પુચ્છિ. અમચ્ચાપિ એવં રઞ્ઞો આરોચેસું,-ઇદાનિ મહારાજ કુખનનગરે નીપગામે નિસિન્નો એકો મહાથેરો મુનિન્દઘોસો નામ અત્થિ, સો પારુપનવસેન અત્તનો પરિસં ઓવાદેત્વા બહુગુણં ઉપ્પાદેત્વા નિસીદતીતિ.

અથ રાજા એવમાહ,-તં પક્કોસેત્વા સુધમ્મસસાયં મહાથેરે સન્નિપાભાપેત્વા તસ્સ થેરસ્સ વિનય પણ્ણત્તિં યથાભૂતં અજાનન્તસ્સ યથાભૂતં સભાવં દસ્સેત્વા ઓવાદેન્તૂતિ.

અથ અમચ્ચા તથા અકંસુ. મહાથેરા ચ સુધમ્મસસ્સયં સન્નિપતિત્વા તં પક્કોસેત્વા ઓવદિંસુ. તેસુ પન મહાથેરેસુ એકો થેરો ભૂપાલસ્સ સઙ્ઘરઞ્ઞો ચ મુખં ઓલોકેત્વા ભગવતો પન સમ્માસમ્બુદ્ધસ્સ મુખં અનોલોકેત્વા મુનિન્દઘોસત્થેરં એવમાહ,- ઇદાનિ આવુસો ઇમસ્મિં મરમ્મરટ્ઠે સબ્બેપિ ભિક્ખૂ ભૂપાલસ્સ સઙ્ઘસ્સ રઞ્ઞો ચ આણં અનુવત્તિત્વા એકંસિકાયેવ અહેસું, ત્વંયેવ એકો સદ્ધિં પરિસાય પારુપનવત્થં ચરિત્વા નિસીદસિ, કસ્મા પન ત્વં માનથદ્ધો હુત્વા ઈદિસં અનાચારં અવિજહિત્વા તિટ્ઠસીતિ.

અથ મુનિન્દઘોસત્થેરો તસ્સ થેરસ્સ મુખં ઉજુકં ઓલોકેત્વા એવમાહ,- ત્વં લજ્જીપેસલો સિક્ખાકામોતિ પુબ્બે મયા સુતપુબ્બો, ઈદિસો પન પુગ્ગલો ઈદિસં વચનં વત્તુનં યુત્તો,ઈદિસસ્સ હિ પુગ્ગલસ્સ ઈદિસં વચનં અસ્સારુપ્પં, સચે ત્વં અયં અપ્પપુઞ્ઞો નિત્તેજો અનાથોતિ મં મઞ્ઞિત્વા અગારવવસેન વત્તું ઇચ્છેય્યાસિ, એવં સન્તેપિ મમાચરિયસ્સ મુખં ઓલોકેત્વા મમાચરિયસ્સ ગુણં જાનિત્વા તસ્સ સિસ્સોયન્તિ અનુસ્સરિત્વા ઈદિસં વચનં અધમ્મિકં વત્તું ન સક્કાતિ.

અથ સો થેરો તં પુચ્છિ,-કો પન તવાચરિયોતિ. અથ સુખમ્મસભાયં ઠપિતં બુદ્ધરૂપં વદ્દિત્વા અયં મમાચરિયોતિ આહ. મમાસરિયોતિ વત્વા પન ભિક્ખુસઙ્ઘમજ્ઝે ઉટ્ઠહિત્વા એકંસં ઉત્તરાસઙ્ગં કત્વા ઉક્કુટિકં નિસીદિત્વા અઞ્જલિં પગ્ગહેત્વા અહં ભન્તે યાવ જીવિતપરિયોસાના મમ જીવિતંયેવ પરિચ્ચજિસ્સામિ, ભગવતો પનતિ લોકગ્ગસ્સ સિક્ખાપદં ન વિજહિસ્સામીતિ આરોચેસિ.

અથ રાજા તમત્થં સુત્વા માનથદ્ધો એસો મમ વિજિતે નિસીદાપેતું વટ્ટતિ, રઠન્તરં પબ્બાજેતબ્બોતિ રાજાણાય રઠન્તરં પેસેસિ.

રાજપુરિસા ચ તં પક્કોસેત્વા રઠન્તરં આનેસિ. બહઙ્ગં નામ દેસં પત્વા બહઙ્ગનાયકો પુરિસો રાજપુરિસાનં લઞ્ચં દત્વા એવમાહ,- અયં પન ભોન્તો મરમ્મરઠસ્સ પરિયન્તપ્પદેસો, ઇધેવ ઠપેત્વા તુમ્હે નિવત્તથાતિ.

રાજ પુરિસાપિ લઞ્ચં ગહેત્વા તત્થેવ ઠપેત્વા નિવત્તિંસુ. થેરોપિ ચતૂહિ દિસાહિ આગતાનં ભિક્ખુસામણેરાનં પારુપનવસેન ઓવાદં દત્વા પરિયત્તિં વાચેત્વા તત્થ નિસીદિ. અભિધમ્મત્થસઙ્ગહગન્થસ્સ અત્થયોજનમ્પિ મરમ્મભાસાય અકાસિ.

અપરભાગે રાજા તમત્થં સુત્વા ઇદાનિ સો થેરો મમ વિજિતપરિયન્તેયેવ નિસીદિત્વા અમ્હેહિ અનિચ્છિતં નિવારિતં કમ્મં કત્વા નિસીદિ, તં પક્કોસથાતિ આહ.

રાજદૂતા ચ તત્થ ગન્ત્વા પક્કોસિંસુ. થેરો ચ ઇદાનિ મં રાજા મારેતુકામોતિ મઞ્ઞિત્વા સિક્ખં પચ્ચક્ખિત્વા ગિહિવત્થં નિવાસેત્વા તેહિ સદ્ધિં આગચ્છિ. નગરં પન આગન્ત્વા પત્તકાલે રઞ્ઞો સન્તિકં આનેસિ.

અથ રાજા એવમાહ,-ત્વં ભિક્ખુ હુત્વા ગણં વડ્ઢાપેત્વા નિસીદસીતિ મયા સુતં, કસ્મા પનિદાનિ ગિહિ ભવસીતિ. સચે ત્વં મહારાજ મં મારેતુકામો પક્કોસેય્યાસિ, એવં સતિ યદિ સિક્ખં અપ્પચ્ચક્ખાય ઠિતં મં મારેય્યાસિ, તવ ભારિયં કમ્મં ભવિસ્સતીતિ મનસિકરિત્વા તવ કમ્મસ્સ અભારિયત્થાય સિક્ખં પચ્ચક્ખિત્વા આગતોમ્હિ, સચે મં મારેતુકામોસિ, મારેહીહિ. રાજા ચ તં બન્ધનાગારે ઠપેત્વા સ્યામરઠં યુજ્ઝનત્થાયગચ્છિ. યજ્ઝનત્થાય પન ગન્ત્વા પચ્ચાગતકાલે અન્તરામગ્ગેવ દિવઙ્ગતો અહોસીતિ.

કલિયુગે પન દ્વાવીસાધિકે વસ્સસતે સહસ્સે ચ સમ્પત્તે તસ્સ જેઠપુત્તો સિરિપવરમહાધમ્મરાજા નામ રજ્જં કારેસિ. રતનસિખનગરતો સઙ્કમેત્વા જેય્યપુરં દુતિયં માપિતત્તા જેય્યપુરમાપેકો રાજાતિપિ તસ્સ સમઞ્ઞા અહોસિ. તસ્મિઞ્ચ કાલે મહાપબ્બતબ્ભન્તરનગરવાસિં ઞાણત્થેરં આનેત્વા આચરિયટ્ઠાને ઠપેસિ. સોકિર થેરો ગમ્ભીરપઞ્ઞો એકસ્મિં દિવસે નવ વા દસ વા ભાણવારે વાચુગ્ગતં કાતું સમત્થો અહોસિ. અભિનવોપસમ્પન્નકાલેયેવ પદવિભાગગન્થં ન્યાસસં વણ્ણનં યમકસંવણ્ણનં મહાપટ્ઠાનસંવણ્ણનઞ્ચ મરમ્મભાસાય અકાસિ. રાજા મહાભૂમિરમ્મણિયવિહારં નામ કારાપેત્વા તસ્સેવ અદાસિ. ઞાણાલઙ્કારમહાધમ્મરાજગુરૂ તિપિ નામલઞ્છં અદાસિ.

તસ્મિઞ્ચ કાલે પારુપનગણે થેરા એવં ચિન્તેસું,- ઇદાનિ પન અમ્હાકં પક્ખિકો થેરો રઞ્ઞો આચરિયો અહોસિ, ઇદાનિ મયં પતિટ્ઠાનં લભામાતિ. એવં પન ચિન્તેત્વા સામણેરાનં ગામપ્પવેસનકાલે ચીવરં પારુપેત્વા

પવિસિતબ્બન્તિ સન્દેસપણ્ણં રઞ્ઞો સન્તિકં પવેસેસિ. અથ અતુલત્થેરો પુબ્બે વુત્તનયેન વૂપસમિતં કમ્મમિદન્તિ સન્દેસપણ્ણં રઞ્ઞો સન્તિકં પવેસેસિ. તેનેવ અઞ્ઞમઞ્ઞં પટિવચનવસેન દસ્સેતું ઓકાસં ન લભિંસૂતિ.

તતો પચ્છા કલિયુગે પઞ્ચવીસવસ્સાધિકે સતે સહસ્સે ચ સમ્પત્તે તસ્સ રઞ્ઞો સિરિપવરસુધમ્મમહારાજિન્દાધિપતિ નામ રજ્જં કારેસિ. રતનપૂરં પન તતિયં માપકત્તા રતનપૂરમાપકોતિ એકસ્સ પન છદ્દન્તનાગરાજસ્સ સામિભૂતત્તા સેતિભિન્દોતિ ચ સમઞ્ઞા અહોસિ. ચરચ્ચ ગામવાસીચન્દાવરં નામ થેરં આનેત્વા અત્તનો આચરિયટ્ઠાને ઠપેસિ. સૂમિકિત્તિઅતુલં નામ વિહારં કારાપેત્વા તસ્સ અદાસિ. જમ્બુદીપઅનન્તધજમહાધમ્મરાજગુરૂતિપિ નામલઞ્છં અદાસિ. તસ્સ રઞ્ઞો કાલે એકચ્ચે મનુસ્સા દિટ્ઠિવિપલ્લાસા અહેસું, તેપિ પક્કોસાપેત્વા સમ્માદિટ્ઠિં ગણ્હાપેસિ. તસ્સ પન રઞ્ઞો કાલે એકંસિકગણં અભિભવિતું ઓકાસં ન લભિંસૂતિ.

તતો પચ્છા કલિયુગે અટ્ઠતિંસાધિકે વસ્સસતે સહસ્સે ચ સમ્પત્તે તસ્સ રઞ્ઞો પુત્તો મહાધમ્મે રાજાધિરાજા નામ રજ્જં કારેસિ. નગરસ્સ દક્ખિણદિસાભાગે પઞ્ચભૂમિકવિહારં કારાપેત્વા જેય્યભૂમિવાસાતુલનામેન પઞ્ઞાપેત્વા મારાવટ્ટનસ્સ નામ થેરસ્સ અદાસિ. ગુણમુનિન્દાભિસાસનધજમહાધમ્મરાજાધિરાજગુરૂતિપિ નામલઞ્છં અદાસિ.

તસ્મિઞ્ચ કાલે નન્દમાલો નામ થેરો ચલઙ્ગનગરસ્સ પુરત્થિમદિસાભાગે વિહારે નિસીદિત્વા બહૂનં ભિક્ખુસામણેરાનં ગન્થં વાચેસિ. સામણેરાનં ગામપ્પવેસનકાલે પારુપનવત્તમેવ પરિપૂરેત્વા પવિસિતબ્બં, એકંસિકવત્તં પન નેવ પાળિયં ન અટ્ઠકથાયં ન ચ ટીકાસુ નાપિ ગન્થન્તરેસુ દિસ્સતિ, ન ધમ્માનુલોમન્તિ ઓવાદં અભિણ્હં અદાસિ. પાળિઅટ્ઠકથાદીસુ આગતવિનિચ્છયં દસ્સેત્વા એકમ્પિગન્થં અકાસિ.

અથ એકંસિકગણિકા ભિક્ખૂ તં ગન્થં રઞ્ઞો સન્તિકં પવેસિંસુ દોસાવિકરણત્થાય. તસ્મિઞ્ચ કાલે રાજા એવરૂપં સુપિનં પસ્સિ, -સક્કો હિ દેવરાજા સેતવત્થં નિવાસેત્વા સેતાલઙ્કારેહિ અલઙ્કરિત્વા સેતકુસુમાનિ પિલન્દિત્વા રઞ્ઞો સન્તિકં આગન્ત્વા એવમાહ,- અપરન્તરટ્ઠેહિ મહારાજ નમ્પદાનદીતીરે પાદચેતિયે બહૂનિ તિણાનિ ઉટ્ઠહિત્વા અઞ્ઞમઞ્ઞં મૂલેન મૂલં ખન્ધેન ખન્ધં પત્તેન પત્તં સમ્પન્ધિત્વા પટિચ્છાદેત્વા ઠિતાનિ, તાનિ પન પુબ્બરાજૂહિ યથાભૂતં અજાનન્તેહિ અવિસોધિતાનિ, ઇદાનિ પન તયા યથાભૂતં જાનન્તેન પરિસુદ્ધં કત્તુકામેન વિસોધિતબ્બાનિ, તત્થચ એકો ભિક્ખુ આગન્ત્વા ઉપદેસનયં દસ્સતીતિ.

એવં પન સુપિનં પસ્સિત્વા નન્દમાલં નામ થેરં પક્કોસાપેત્વા રતનપૂરનગરસ્સ એસન્નટ્ઠાને ઉદકકીળનત્થાય કારાપિતે રાજગેહે વસાપેસિ.

અથ થેરો સામણેરાનં ગામપ્પવેસનકાલે પારુપનવસેન પવિસિતબ્બન્તિ પાળિઅટ્ઠકથાટીકાગન્થન્તરેહિ રાજાનં જાનાપેસિ, યથા મહામોગ્ગલિપુત્તતિસ્સત્થેરો સિરિધમ્માસોકરાજાનં સમ્માવાદન્તિ. અથ રાજા પરિચિત પારમીપુઞ્ઞસમ્ભારો મહાઞાણો જાનાસિ,-પારુપનવાદોયેવ પાળિઅટ્ઠકથાટીકાગન્થન્તરેસુ આગતો, એકંસિકવાદો પન તેસુ કત્થચિપિ ન આગતોતિ. એવં પન જાનિત્વા રઞ્ઞો ગેહે દ્વે પક્ખે થેરે સન્નિપાતાપેત્વા અત્તનો અત્તનો વાદં કથાપેસિ.

અથ એકંસિકત્થેરો એવમાહંસુ,-તુમ્હાકં પારુપનવાદો કત્થ આગતોતિ. તદા પારુપનત્થેરા પરિમણ્ડલં પારુપિસ્સામીતિઆદિના નયેન પાળિઅટ્ઠકથાટીકાગન્થન્તરેસુ પારુપનવાદો આગતોતિ આહંસુ. તતો પચ્છા

પારુપનત્થેરા એવમાહંસુ,-તુમ્હાકં પન એકંસિકવાદો કત્થ આગતોતિ. તદા તે એકંસિકત્થેરા અદ્ધારઘરં પવિટ્ઠકાલોવિય રત્તિભાગે મહાવનમઝ્ઝે ગમનકાલોવિય ચ હુત્વા કિઞ્ચિ વત્તું ન સક્કા. મુખં નામ કથનત્થાય ભુઞ્જનત્થાય હોતીતિ વુત્તત્તા યં વા તં વા વદન્તાપિ રાજાનં આરાધેતું ન સક્ખિંસુ.

રાજા ચ થેરં નિસ્સાય વિનયે કોસલ્લતાય પાળિયં ઈદિસોયેવ આગતો, અટ્ઠકથાદીસુ ઈદિસોયેવાતિ વત્વા તુમ્હાકં એકંસિકવાદો પાળિઅટ્ઠકથાટીકાગન્થન્તરેસુ ન દિસ્સતિ, એવમ્પિ સમાના કસ્મા ઈદિસં વત્તં અકંસૂતિ પુચ્છિ. અથ તે એકંસિકત્થેરા ચતુહત્થગબ્ભે સહોટ્ઠેન ગહિતચોરાવિય મનુસ્સેહિ ગતિતકાકાવિય ચ કિઞ્ચિ વત્તું અસક્કુણેય્યતાય સબ્બદિસાસુ ઓલોકેત્વાયેવ અમ્હાકં ચારિત્તં પાળિઆદીસુ ન દિટ્ઠપુબ્બં, અથ ખો પન આચરિયપ્પવેણીવસેનેવ ચરિમ્હાતિ વત્વા પરાજયં પત્વા પારુપનપક્ખેયેવ પવિસિંસૂતિ. રાજા ચ ઇતો પટ્ઠાય ભિક્ખૂ પારુપનવત્તમેવ કારાપેતું સામણેરાનં ઓવદન્તૂતિ રાજાણં ઠપેસિ. તતો પટ્ઠાય એકંસિકપક્ખાથેરા અરુણુગ્ગમનકાલે કોસિયાવિય સીસં ઉટ્ઠહિતુમ્પિ ન સક્કાતિ.

સોકસરભૂમહાચેતિયસ્સ પુરત્થિમદિસાભાગે દ્વીહિ પાસાદેહિ અલઙ્કતં ચતુભૂમિકં ભૂમિકિત્તિવિરામં નામ વિહારં કારાપેત્વા નન્દમાલત્થેરસ્સ અદાસિ, નરિન્દાભિધજમહાધમ્મરાજાધિરાજગુરૂતિ નામલઞ્છમ્પિ અદાસિ. સો પન થેરો છપ્પદવંસિકોતિ દટ્ઠબ્બો. અભિનવોપસમ્પન્નકાલેયેવ વિનયવિનિચ્છયસ્સ સુત્તસઙ્ગહસ્સ મહાવગ્ગટ્ઠકથાય ચ અત્થયોજનં મરમ્મભાસાય અકાસિ, સાસનસુદ્ધિદીપિકં નામ ગન્થમ્પિ અકાસીતિ.

તતો પચ્છા કલિયુગે તેચત્તાલીસાધિકે વસ્સસતે સહસ્સે ચ સમ્પત્તે ફગ્ગુનમાસસ્સ કાળપક્ખપઞ્ચમિયં રતનસિખમાપકસ્સ રઞ્ઞો મજ્ઝિમપુત્તો રજ્જં કારેસિ .

તદા રાજા એવં ચિન્તેસિ,-એકંસિકપારુપનવસેન ઉપ્પન્નો વિવાદો પુબ્બેસં રાજૂનં કાલે વૂપસમિતું ન સક્કા, સિરિપવરસુધમ્મમહારાજિન્દાધિપતિનો કાલેપિ રાજગેહે સન્નિપાતાપેત્વા રઞ્ઞો સમ્મુખે કથાપિતત્તા વિસ્સટ્ઠેન કથેતું ઓકાસસ્સ અલદ્ધત્તા યથાકામં વત્તું અવિસહત્તા પરાજયો અહોસીતિ લેસં ઓડ્ડુતું ઓકાસો ભવેય્યમય્હં પન કાલે ઈદિસં અકત્વા તેસં તેસં થેરાનં વિહારે દૂતં પેસેત્વા સકસકવાદં કથા પેસ્સામિ, એવઞ્હિ સતિ તેતેથેરા વિસ્સટ્ઠા હુત્વા કથેસ્સન્તીતિ.

એવં પન ચિન્તેત્વા અન્તોયુધનાયકં અમચ્ચં પધાનં કત્વા તેસં તેસં થેરાનં સન્તિકં ગન્ત્વા આરોચાપેસિ,-સકસકવાદં વિસ્સટ્ઠા હુત્વા વદથાતિ. અથ એકંસિકગણિકા થેરા અમ્હેહિ વુત્તવચનં પાળિઆદીસુ ન દિસ્સતિ, અથ ખો પન આચરિયપ્પવેણીવસેનેવ મયં ચરિમ્હાતિ અનુજાનિંસુ.

મહારાજા ચ એવં થેરાનં અનુજાનને સતિ કિઞ્ચિ કત્તબ્બં નત્થિ, ઇદાનિ પરિમણ્ડલસુપ્પટિચ્છન્નસિક્ખાપદાનિ અવિકોપેત્વા સામણેરા ગામં પવિસન્તૂતિ રાજલેખનં તત્થ તત્થ પેસેસિ.

અપરભાગે પન સહસ્સોરોધગામતો ઉપસમ્પદા વસ્સેન સત્તવસ્સિકં ઞાણં નામ ભિક્ખું આનેત્વા અન્તોયુધવિહારં નામ કારાપેત્વા તસ્સ અદાસિ, ઞાણાભિસાસનધજમહાધમ્મરાજગુરૂતિ નામલઞ્છમ્પિ અદાસિ. અથ રઞ્ઞા યાચિતો રાજાભિસેકગન્થં પરિસોધેત્વા મરમ્મભાસાય અત્થં યોજેસિ.

અપરભાગે ભગવા ધરમાનોયેવ આગન્ત્વા ચતુન્નં યક્ખાનં દમેત્વા તેહિ દિન્નં મંસોદનં પટિગ્ગહેત્વા પબ્બતસામન્તદેસં ગન્ત્વા પરિભુઞ્જિત્વા તં ઠાનં ઓલોકેત્વા સિતં પાત્વાકાસિ. અથ આનન્દત્થેરો કારણં પુચ્છિ. અનાગતે ખો આનન્દ ઇમસ્મિં દેસે મહાનગરં ભવિસ્સતિ, ચત્તારો ચ ઇમે યક્ખા તસ્મિં નગરે રાજાનો ભવિસ્સન્તીતિ બ્યાકાસિ.

યથાબ્યાકતનિયામેનેવ કલિયુગે ચતુચત્તાલીસાધિકે વસ્સસતે સહસ્સે ચ સમ્પત્તે માઘમાસસ્સ કાળપક્ખદ્વાદસમિયં અઙ્ગારવારે ઉત્તરફગ્ગુનીનક્ખત્તેન યોગે અમરપુરં નામ મહારાજટ્ઠાનીનગરં માપેસિ.

સિરિપરવિજયાનન્તયસત્રિભવનાદિત્યાધિપતિપણ્ડિતમહાધમ્મરાજાધિરાજાતિ નામલઞ્છમ્પિ પટિગ્ગણ્હિ.

અગ્ગમહેસિયા કારાપિતં જેય્યભૂમિવિહારકિત્તિનામકં વિહારં ગુણાભિલઙ્કારસદ્ધમ્મમહાધમ્મરાજાધિરાજગુરુત્થેરસ્સ અદાસિ, યો 'મે ઓ સયાડો' ઇતિ વુચ્ચતિ.

કન્નીનગરભોજકાય રાજકઞ્ઞાય કારાપિતં વિહારરમણીયવિરામં નામ વિહારં ગુણમુનિન્દાધિપતિ મહાધમ્મરાજાધિરાજગુરુત્થેરસ્સ અદાસિ, યો 'માં લે સયાડો' ઇતિ વુચ્ચતિ.

ઉપરઞ્ઞો દેવિયા કારાપિતં મઙ્ગલાવિરામં નામ વિહારં તિપિટકસદ્ધમ્મસામિમહાધમ્મરાજાધિરાજગુરુત્થેરસ્સ અદાસિ, યો 'સોં ઠા સયાડો' ઇતિ વુચ્ચતિ.

મજ્ઝિમગેહવાસિદેવિયા કારાપિતં મઙ્ગલાવાસાતુલં નામ વિહારં ઞાણજમ્બુદીપઅનન્તધજમહાધમ્મરાજાધિરાજગુરુત્થેરસ્સ અદાસિ, યો 'મેં જ્વા સયાડો' ઇતિ વુચ્ચતિ.

ઇમે પ્પન ચત્તારો મહાથેરે સઙ્ઘરાજટ્ઠાને ઠપેસિ.

ઉત્તરગેહવાસિદેવિયા કારાપિતં મઙ્ગલભૂમિકિત્તિં નામ વિહારં કવિન્દાભિસદ્ધમ્મધરધજમહાધમ્મરાજગુરુત્થેરસ્સ અદાસિ, યો 'ઞ્યોં કાં સયાડો' ઇતિ વુચ્ચતિ.

સિરિખેત્તનગરભોજકેન રાજકુમારેન કારાપિતં અતુલભૂમિવાસં નામ વિહારં કવિન્દાભિસદ્ધમ્મપવરમહાધમ્મ રાજગુરુત્થેરસ્સ અદાસિ, યો 'સ્વે ટોં સયાડો' ઇતિ વુચ્ચતિ.

અન્તોઅમચ્ચેન એકેન કારાપિતં વિહારં ઞાણાલઙ્કારસદ્ધમ્મધજમહાધમ્મરાજગુરુત્થેરસ્સ અદાસિ, યો 'સેં ટે સયાડો' ઇતિ વુચ્ચતિ.

વામબલનાયકેનામચ્ચેન કારાપિતં વિહારં પરમસિરિવંસધજમહાધમ્મરાજગુરુત્થેરસ્સ અદાસિ, યો 'મે ઠી સયાડો' ઇતિ વુચ્ચતિ.

ધમ્મવિનિચ્છકેન એકેનામચ્ચેન કારાપિતં વિહારં કવિન્દ સારધજમહાધમ્મરાજાધિરાજગુરુત્થેરસ્સ અદાસિ, યો 'લોકા મ્હાં કેં સયાડો' ઇતિ વુચ્ચતિ.

ઇચ્ચેવં પરિયત્તિકોવિદાનં અનેકાનં મહાથેરાનં સદ્ધિં નામલઞ્છેન વિહારં દત્વા અનુગ્ગહં અકાસિ. યસ્મા પન સબ્બેસં થેરાનં નામં ઉદ્ધરિત્વા વિસું વિસું કથિતે અયં સાસનવંસપ્પદીપિકકથા અતિપ્પપઞ્ચા ભવિસ્સતિ, તસ્મા ઇધ અજ્ઝુપેક્ખિત્વા વત્તબ્બમેવ વક્ખામાતિ.

પચ્છાભાગે ચત્તારો મહાથેરા રાજાદુબ્બલતાય યથાકામં સાસનં વિસોધેતું સક્ખિસ્સન્તીતિ મઞ્ઞિત્વા પુન અટ્ઠ થેરે એતેહિ ચતૂહિ મહાથેરેહિ સદ્ધિં સાસનં વિસોધાપેતું સઙ્ઘનાયકટ્ઠાને ઠપેસિ. સેય્યથિદં, કવિન્દાભિસદ્ધમ્મપવરમહાધમ્મરાજગુરુત્થેરો, તિપિટકાલઙ્કારધજમહાધમ્મરાજગુરુત્થેરો, ચક્કિન્દાભિધજમહાધમ્મરાજગુરુત્થેરા, પરમસિરિવંસધજમહાધમ્મરાજગુરુત્થેરો, જનિન્દાભિપવરમહાધમ્મરાજગુરુત્થેરો, મહાઞાણાભિધજમહાધમ્મરાજગુરુત્થેરો , ઞાણાલઙ્કારસદ્ધમ્મધજમહાધમ્મરાજગુરુથેરો, ઞાણાભિસાસનધજમહાધમ્મરાજગુરુત્થેરોતિ.

અથ અરહાપિ સમાનો નિસ્સયમુચ્ચકઙ્ગવિકલો વિનાનિસ્સયાચરિયેન વસિતું ન વટ્ટતીતિ જાનિત્વા નિસ્સયા ચરિયપ્પહોનકાનં થેરાનં નિસ્સયઙ્ગાનિ નિસ્સયમુચ્ચકારહાનં નિસ્સયમુચ્ચકઙ્ગાનિ પરિપૂરાપેત્વા નિસ્સિતકાનં નિસ્સયં ગણ્હિત્વાવ નિસીદાપેસિ.

તતો પચ્છા કલિયુગે પઞ્ઞાસાધિકે વસ્સસતે સહસ્સેવ સમ્પત્તે ઞાણાભિસાસનધજમહાધમ્મરાજગુરુત્થેરંયેવ એકં સઙ્ઘરાજટ્ઠાને ઠપેસિ. તતો પટ્ઠાય સોયેવ એકો સઙ્ઘનાયકો હુત્વા સાસનં વિસોધયિ.

તતો પચ્છા એકપણ્ણાસાધિકે વસ્સસતે સહસ્સે ચ સમ્પત્તે ફગ્ગુનમાસે મહામુનિચેતિયસ્સ દક્ખિણદિસાભાગે દ્વીહિ ઇટ્ઠકમયેહિ પાકારેહિ પરિક્ખિત્તં પઞ્ચભૂમિકં અસોકારામે રતનભૂમિકિત્તિં નામ વિહારં અતિમહન્તં કારાપેત્વા ઞાણાભિસાસનધજમહાધમ્મરાજગુરુત્થેરસ્સ અદાસિ. ઞાણાભિવંસધમ્મસેનાપતિમહાધમ્મરાજાધિરાજગુરૂતિ નામલઞ્છમ્પિ પુન અદાસિ. તતો અઞ્ઞાનિ જેય્યભૂમિવિહારકિત્તિમઙ્ગલવિરામાદયો અનેકેપિઇ વિહારે તસ્સેવ અદાસિ.

સો પન તેસુ વિહારેસુ વારેન નિસીદિત્વા પરિયત્તિં વાચેસિ. ઉભતોવિભઙ્ગાનિપિ વાચુગ્ગતં અકાસિ. નિચ્ચંયેવ એકાસનિકધુજઙ્ગં સમાદિયિ.

સો પન થેરો ઉપસમ્પદાવસ્સેન પઞ્ચવસ્સિકો હુત્વા પુબ્બેવ સઙ્ઘરાજભાવતો પેટકાલઙ્કાર નામ નેત્તિસંવણ્ણનં અભિનવટીકં અકાસિ. અટ્ઠવસ્સિઇકકાલે સઙ્ઘરાજા અહોસિ. સઙ્ઘરાજા હુત્વા સાધુજ્જનવિલાસિનિં નામ દીઘનિકાયટીકં અકાસિ. અરિયવંસાલઙ્કારં નામ ગન્થઞ્ચ અકાસિ. મહાધમ્મરઞ્ઞા યાચિતો જાતકટ્ઠકથાય અત્થયોજનં ચતુસામણેરવત્થું રાજોવાદવત્થું તિગુમ્ભથોમનં છદ્દન્તનાગરાજુપ્પત્તિકથં રાજાધિરાજ વિલાસિનિં નામ ગન્થઞ્ચાતિ એવમાદયોપિ અકાસિઇ.

કલિયુગે પન દ્વાસટ્ઠાધિકે વસ્સસતે સહસ્સે ચ સમ્પત્તે સીહળદીપતો અમ્પગહપતિસ્સો, મહાદમ્પો, કોચ્છ ગોધો, બ્રાહ્મણવત્તો, ભોગહવત્તો, વાતુરગમ્મોતિ ઇમે છ સામણેરા દસ ધાતુયો ધમ્મપણ્ણા કારત્થાય આનેત્વા અમરપુરં નામ મહારાજટ્ઠાનીનગરં આગતા સદ્ધિં એકેન ઉપાસકેન.

અથ ઞાણાભિવંસધમ્મસેનાપતિમહાધમ્મરાજાધિરાજગુરુના સઙ્ઘરઞ્ઞા ઉપજ્ઝાયેન કવિન્દાભિસદ્ધમ્મધરધજમહાધમ્મરાજગુરુત્થેરેન જનિન્દાભિધજમહાધમ્મરાજગુરુત્થેરેન મુનિન્દઘોસમહાધમ્મરાજગુરુત્થેરેનાતિ એવમાદીહિ રાજગુરુત્થે રેહિ કમ્મવાચરિયેહિ હત્થિરજ્જુસુવણ્ણગુહસીમાયં ઉપસમ્પદકમ્મં કારાપેસિ, ઉપાસકઞ્ચ સામણેરભૂમિયં પતિટ્ઠાપેસિ, તતો પચ્છા ચ અનેકવારં આગતાનં ભિક્ખૂનં પુન સિક્ખં ગણ્હાપેસિ, સામણેરાનઞ્ચ ઉપસમ્પદકમ્મં કારાપેસિ, ઉપાસકાનઞ્ચ પબ્બજ્જકમ્મન્તિ.

અપરભાગે પન કલિયુગે છચત્તાલીસાધિકે વસ્સસતે સહસ્સે ચ સમ્પત્તે પિતુરઞ્ઞો આચરિયપુબ્બો અતુલો નામ થેરો ચીવરપટલં ઉપરિસઙ્ઘાટિં કત્વા ઉરબન્ધનવત્થં બન્ધિતબ્બન્તિ ચૂળગણ્ઠિપદે વુત્તત્તા સામણેરાનં ગામપ્પવસેનકાલે એકંસં ઉત્તરાસઙ્ગં કત્વા ઉરબન્ધનવત્થં બન્ધિત્વાયેવ પવિસિતબ્બન્તિ દળં કત્વા રઞ્ઞો સન્તિકં લેખનં પવેસેસિ.

અથ રાજા તં સુત્વા મહાથેરે સુધમ્મસભાયં સન્નિપાતાપેત્વા અતુલત્થેરેન સદ્ધિં સાકચ્છં કારાપેસિ. અથ અતુલત્થેરો ચીવરપટલં ઉપરિસઙ્ઘાટિં કત્વા ઉરબન્ધનવત્થં બન્ધિતબ્બન્તિ ચૂળગણ્ઠિપદે આગતપાઠં દસ્સેત્વા સામણેરાનં ગામપ્પવેસનકાલે એકંસં ઉત્તરાસઙ્ગં કત્વા ઉરબન્ધનવત્થં બન્ધિત્વા પવિસિતબ્બન્તિ આહ.

અથ મહાથેરા તં પુચ્છિંસુ,-ઈદિસો અધિપ્પાયો અઞ્ઞત્થ દિસ્સતિ વા મા વાતિ. અથ અતુલત્થેરો એવમાહ,- અઞ્ઞત્થ પન ઈદિસો અધિપ્પાયો ન દિસ્સતીતિ. એવં હોતુ, અયં ગન્થો કેન કતોતિ. સીહળદીપે અનુરાધપુરસ્સ દક્ખિણદિસાભાગે પોક્કન્તિ ગામે અરહન્તેન મોગ્ગલાનત્થેરેનાતિ. અયમત્થો કથં જાનિતબ્બોતિ. પિટકત્તયલક્ખણગન્થે આગતત્તાતિ. અયઞ્ચ પિટકત્તય લક્ખણગન્થો કુતો લદ્ધોતિ. બુદ્ધઘોસત્થેરેન કિર સીહળદીપતો આનીતત્તા તતો, અયઞ્હિ ગન્થો સીહળદીપતો અત્તના આનીતેસુ ગન્થેસુ અસુકો ગન્થો અસુકેન થેરેન કતોતિ વિઞ્ઞાપનત્થાય બુદ્ધઘોસત્થેરેન કતો, ઇદાનાયં ગન્થો અમ્હાકં હત્થે સંવિજ્જતીતિ. સચે ઇદાનાયં ગન્થો તુમ્હાકં હત્થે સંવિજ્જતિ, અમ્હાકં દસ્સેહીતિ. પસ્સથાવુસો અયમમ્હાકં હત્થે ગન્થોતિ દસ્સેસિ. અથ મહાથેરેહિ સઙ્ઘરાજપ્પમુખેહિ તસ્મિં ગન્થે પસ્સિતે વિનયગણ્ઠિપદં સીહળદીપે પરક્કમબાહુરઞ્ઞો કાલે મોગ્ગલાનત્થેરો અકાસીતિ આગતં, ન ચૂળગણ્ઠિપદં સીહળદીપે અનુરાધપુરસ્સદક્ખિણદિસાભાગે પોક્કન્તિગામે અરહા મોગ્ગલાનત્થેરો અકાસીતિ.

અથ થેરા એવમાહંસુ,-કસ્મા પન પિટકત્તયલક્ખણગન્થે અનાગતમ્પિ આગતંવિય કત્વા મુસા વદથ, ન નુ તુમ્હાકમ્પિ એકંસિકભિક્ખૂનં મુસાવાદસિક્ખાપદં અત્થીતિ. અથ અતુલત્થેરો ઉત્તરિં વત્તું અસક્કુણેય્યત્તા લુદ્દકસ્સ વાકુરે બન્ધમિગોવિય ફન્દમાનો હુત્વા અટ્ઠાસિ, સહોડ્ઢેન ગહિતોવિય ચોરો સહમુસાવાદકમ્મેન સો થેરો ગહિતો અહોસીતિ.

ઇદં ઇમસ્સ અત્થસ્સ આવિભાવત્થાય વત્થુ, –

ઇમસ્મિં કિર રટ્ઠે એકો જનપદવાસીપુરિસો કેનચિદેવ કરણીયેન અમરપુરં નામ મહારાજટ્ઠાનીનગરં આગચ્છિ. આગન્ત્વા ચ પચ્ચાગતકાલે અન્તરામગ્ગે પાથેય્યં ખયં અહોસિ. અથસ્સ એતદહોસિ,- ઇદાનિ મમ પાથેય્યં ખયં અહોસિ, ઇમસ્મિં કિર રટ્ઠે સહસ્સોરોધગામે લદ્ધવરો નામ મહાસેટ્ઠિ સબ્બત્થ ભૂતલે અતિવિય પાકટો. તસ્સાહં ઞાતીતિ વઞ્ચેત્વા કથેસ્સામિ, એવં સતિ તેન મહાસેટ્ઠિના મિત્તસન્થવં કાતું તેતેગામિકા મનુસ્સા મમ બહુ

લાભં દસ્સન્તિ, તદા પાથેય્યેન અકિચ્છો ભવિસ્સામીતિ. એવં પન ચિન્તેત્વા અન્તરામગ્ગે સમ્પત્તસમ્પત્તગામેસુ મહાભોગાનં ગેહં વિચિનેત્વા મહાભોગાનં સન્તિકં પવિસિત્વા કથાસલ્લાપં અકાસિ.

અથ તેતેગામિકા ત્વં કુતો આગતો, કુહિં ગમિસ્સસિ, કસ્સ ઞાતિ,કો વા ત્વન્તિ પુચ્છિંસુ. અમરપૂરમહારાજટ્ઠાનીનગરતો આગતો, સહસ્સોરોધગામં ગમિસ્સામિ, સહસ્સોરોધગામે લદ્ધવરસ્સ નામ મહાસેટ્ઠિનો જામાતા ધનવડ્ઢકો નામાહન્તિ આહ.

અથ તેતેગામિકા લદ્ધવરેન મહાસેટ્ઠિના મિત્તસન્થવં કાતું નાનાભોજનેહિ ભોજેસું. અઞ્ઞેહિપિ બહૂહિ પણ્ણાકારેહિ સઙ્ગહં અકંસુ. ઇમિનાવ નયેન સમ્પત્ત સમ્પત્તગામેસુ વઞ્ચેત્વા અત્તનો ગુણં કથેત્વા અદ્ધાન મગ્ગં તરિ. પચ્છા પન સહસ્સોરોધગામં સમ્પત્તો. સો સહસ્સોરોધગામં ન સમ્પત્તપુબ્બો. લદ્ધવરો મહાસેટ્ઠિ તેન ન દિટ્ઠપુબ્બો. સહસ્સોરોધગામં સમ્પત્તેયેવ અયં કિં નામ ગામોતિ અપુચ્છિત્વાયેવ તસ્મિં ગામે મહાભોગતરસ્સ મહાગેહં વિચિનન્તો તસ્સેવ લદ્ધવરસ્સ સેટ્ઠિનો મહન્તં ગેહં પસ્સિત્વા લદ્ધવરસ્સ સેટ્ઠિનો સન્તિકં પવિસિત્વા તેન સદ્ધિં કથાસલ્લાપં અકાસિ.

અથ મહાસેટ્ઠિ તં પુચ્છિ,-ત્વં કુતો આગતો, કુહિં ગમિસ્સસિ, કસ્સ ઞાતિ,કો ત્વન્તિ. અમરપુરમહારાજટ્ઠાનીનગરતો સામિ આગતો, સહસ્સોરોધગામં ગમિસ્સામિ, સહસ્સોરોધગામે લદ્ધવરસ્સ નામ મહાસેટ્ઠિનો જામાતા, ધનવડ્ઢકો નામાહન્તિ આહ.

અથ મહાસેટ્ઠિ તસ્સ મુખં ઉજું ઓલોકેત્વા અયં માણવ સહસ્સોરોધગામોયેવ, અહમ્પિ લદ્ધવરો નામ મહાસેટ્ઠિ, મમ ધીતરો સન્તિ, તાપિ સસ્સામિકાયેવ હોન્તિ, ઇદાનિ તા સકસકસ્સામિકાનંયેવ સન્તિકે વસન્તિ, ન ત્વં કદાચિ મયા દિટ્ઠપુબ્બો, કેન કારણેન કુતો આગન્ત્વા મમ જામાતા ભવસીતિ પુચ્છિ.

અથ સો મ્મનુસ્સેહિ અનુબન્ધિયમાનોવિય મિગો સકલમ્પિ કાયં ફન્દાપેત્વા કિઞ્ચિ વત્તબ્બં વચનં અજાનિત્વા અલદ્ધપ્પતિટ્ઠાનતાય એવં સતિ કુતો આગતો, કુહિં ગમિસ્સામિ, કસ્સ ઞાતિ, કો વા અહન્તિ ઇદાનિ ન જાનામિ, સબ્બદિસા સમ્મુય્હામિ, ખમાહિ મમ અપરાધં, ઇતો પટ્ઠાય યાવ જીવિતપરિયોસાના ન વઞ્ચેસ્સામિ, વઞ્ચેતું ન વિસહામિ, ઇદાનિ અતિવિય ભાયામિ, મા કિઞ્ચિ દણ્ડકમ્મં કરોહીતિ વત્વા વેગેન ઉટ્ઠહિત્વા પલાયીતિ.

ઇચ્ચેવં અતુલત્થેરો દુમ્મુખો હુત્વા યંવાતંવા મુખારૂળં વિલપિત્વા સઙ્ઘમજ્ઝે નિસીદિ.

અયં અતુલત્થેરસ્સ પઠમો પરાજયો.

તતો પચ્છા ખલિત્વા કદ્દમે પતિતં પુરિસં પુન ઉપરિ અક્કમન્તાવિય પુન મહાથેરા એવં પુચ્છિંસુ,-ઇદં ભન્તે તવ ચૂળગણ્ઠિપદં નામ તીસુ વિનયમહાટીકાસુ સાધકવસેન દસ્સિતં ચૂળગણ્ઠિપદં ઉદાહુ અપરન્તિ. તીસુ વિનયમહાટીકાસુ સાધકવસેન દસ્સિતં ચૂળગણ્ઠિપદંયેવ ઇદન્તિ. એવંસતિ કસ્મા તવ ચૂળગણ્ઠિપદેયેવ વુત્તઞ્હિ વજિરબુદ્ધિટીકાયં, વુત્તઞ્હિ સારત્થદીપનીટીકાયં, તથા હિ વુત્તં વિમતિ વિનોદનીટીકાયન્તિ તાસં વિનયમહાટીકાનં પચ્છા હુત્વા તિસ્સો વિનયમહાટીકાયો સાધકવસેન દસ્સિતાતિ. એવં પન પુચ્છન્તો સો મયા પુબ્બે વુત્તં તીસુ વિનયમહાટીકાસુ સાધકવસેન દસ્સિતં ચૂળગણ્ઠિપદંયેવ ઇદન્તિ વચનં સચ્ચમેવાતિ મુખાસુઞ્ઞત્થાય પુનપ્પુનં વદિ.

ઇદઞ્ચ ઇમસ્સ અત્થસ્સ આવિભાવત્થાય વત્થુ, –

એકો કિર પુરિસો એકેન સહાયેન સદ્ધિં પુત્તદારપોસનત્થાય રઞ્ઞો ભતિં ગહેત્વા યુદ્ધકમ્મં કાતું સઙ્ગામં ગચ્છતિ. અથ પરસેનાય યુજ્ઝિત્વા પરસેના અભિભવિત્વા સબ્બે મનુસ્સા અત્તનો અત્તનો અભિમુખટ્ઠાનં પલાયિંસુ. અથ સોપિ પુરિસો તેન સહાયેન સદ્ધિં અત્તનો અભિમુખટ્ઠાનં પલાયિ. તોકં પલાયિત્વા અન્તરામગ્ગે પરસેનાહિ પહરિતદણ્ડેન મુચ્છિતો હુત્વા સો પુરિસો તેન સદ્ધિં ગન્તું ન સક્કા, અન્તમસો નિસીદિતુમ્પિ ન સક્કા.

અથ સહાયસ્સ એતદહોસિ,-ઇદાનિ અયં અતિવિય બાળગિલાનો હોતિ મરણાસન્નો, સચાહં તસ્સ ઉપટ્ઠહિત્વા ઇધેવ નિસીદેય્યં, વેરિનો આગન્ત્વા મં ગણ્હિસ્સન્તીતિ. એવં પન ચિન્તેત્વા ગિલાનસ્સ સન્તકાનિ કહાપણવત્થાદીનિ ગહેત્વા તં તત્થેવ ઠપેત્વા ગચ્છતિ. સકટ્ઠાનસમીપં પન પત્તસ્સ તસ્સ એતદહોસિ,- સચે તં અન્તરામગ્ગે ઠપેત્વા આગચ્છામીતિ વદેય્યં, તસ્સ ઞાતકા મમ ઉપરિ દોસં રોપેસ્સન્તિ, ઇદાનિ સો મરિત્વા અહં એકકોવ આગચ્છામીતિ વદિસ્સામીતિ. સકટ્ઠાનં પન પત્વા તસ્સ ભરિયા તસ્સ સન્તિકં આગન્ત્વા મય્હં પન સામિકો કુહિં ગતો, કત્થ ઠપેત્વા ત્વં એકકોવ આગચ્છસીતિ પુચ્છિ. તવ અય્યે સામિકો પરેસં આવુધેન પહરિત્વા કાલઙ્કતો, ઇમાનિ તવ સામિકસ્સ સન્તકાનીતિ વત્વા કહાપણવત્થાદીનિ દત્વા મા સોચિ મા પરિદેવિ, ઇદાનિ મતકભત્તં દત્વા પુઞ્ઞભાગંયેવ ભાજેહીતિ સમસ્સાસેસિ. અથ સા તાનિ ગહેત્વા રોદિત્વા મતકભત્તં દત્વા પુઞ્ઞભાગં ભાજેસિ.

અપરભાગે પન થોકં કાલં અતિક્કન્તે ગિલાના વુટ્ઠિતો સકગેહં આગચ્છતિ. ભરિયાપિ તં ન સદ્દહિ. અહં ન કાલઙ્કતો, ગિલાનંયેવ મં ઠપેત્વા સો મમ સન્તકાનિ ગહેત્વા ગતો, સચે મં ત્વં ન સદ્દહસિ, અહં અન્તોગબ્ભે નિલીયિત્વા નિસીદિસ્સામિ, તં પક્કોસેત્વા પુચ્છાહીતિ આહ.

અથ સા તં પક્કોસેત્વા બહિ ગબ્ભે નિસીદિત્વા પુચ્છિ,-મમ સામિ સામિકો કાલઙ્કતોતિ તં સચ્ચં વા અલિકં વાતિ. સચ્ચમેવેતં, યં તવ સામિકો કાલઙ્કતોતિ.

અથ સો પુરિસો બહિ ગબ્ભં નિક્ખમિત્વા અઙ્ગુલિં પસારેત્વા ન ઇદાનિ ભોસમ્મ અહં કિઞ્ચિ મત્તોપિ મરામિ, કસ્મા પન અમરન્તંયેવ મં મતો એસોતિ વદેસીતિ. અથ કિઞ્ચિ વત્તબ્બસ્સ કારણસ્સ અદિસ્સનતો મુખાસુઞ્ઞત્થાય અઙ્ગુલિં પસારેત્વા ઉજું ઓલોકેત્વા ઇદાનિ ત્વં ઇધ આગન્તું સમત્થોપિ મતોયેવ, મતોતિ મયા વુત્ત વચનં સચ્ચંયેવ, નાહં કિઞ્ચિ અલિકં વદામીતિ આહ. એવં સો પુનપ્પુનં વદન્તોપિ જીવમાનકસ્સ સંવિજ્જમાનત્તા પચ્ચક્ખેયેવ ચ તસ્સ ઠિતત્તા કોચિપિ તસ્સ વચનં ન સદ્દહિ, પરાજયંયેવ સો પત્તોતિ.

ઇચ્ચેવં અતુલત્થેરો મુખાસુઞ્ઞત્થાય વદન્તોપિ કોચિ ન સદ્દહિ, પરાજયંયેવ સો પત્તોતિ.

અયં અતુલત્થેરસ્સ દુતિયો પરાજયો.

પુનપિ સેય્યથાપિ લુદ્દકો કુઞ્જરં દિસ્વા એકેન વારેન ઉસુના વિજ્ઝિત્વા પતન્તમ્પિ કુઞ્જરં પુન અનુટ્ઠાહનત્થાય કતિપયવારેહિ ઉસૂહિ વિજ્ઝતિ, એવમેવ એકવારેનેવ પરાજયં પત્તં પન વાદસ્સ અનુક્ખિપનત્થાય કતિપયવારેહિ પરાજયં પાપેતું પારુપનવાદિનો મહાથેરા એવમાહંસુ,- તવ ચૂળગણ્ઠિપદેયેવ સામણેરાનં પરિમણ્ડલસુપ્પટિચ્છન્નાદીનિ વત્તાનિ અભિન્દિત્વાયેવ પવિસિતબ્બોતિ પુબ્બે વત્વા ચીવરપટલઉપરિસઙ્ઘાટિં કત્વા

ઉરબન્ધનવત્થં બન્ધિતબ્બન્તિ પન વુત્તં, કસ્મા પન પુબ્બેન અપરં અસંસન્દિત્વા વુત્તં, તુમ્હાકં વાદે પટિસરણભૂતાનં પાળિઅટ્ઠકથાટીકાગન્થન્તરાનં નત્થિતાય અમ્હાકં પટિસરણભૂતં ચૂળગણ્ઠિપદન્તિ વદથ, તુમ્હાકં પટિસરણભૂતા ચૂળગણ્ઠિપદતોયેવ ભયં ઉપ્પજ્જતીતિ વત્વા સહ નિલીયનટ્ઠાનેન ગહિતં ચોરં વિય સહ નિસ્સયેન અધમ્મવાદિનો ગણ્હિંસુ.

ઇદં ઇમસ્સ અત્થસ્સ અવિભાવત્થાય વત્થુ, –

અતીતે કિર બારાણસિતો અવિદૂરે નદીતીરે ગામકે પાટલિ નામ નટમચ્ચો વસતિ. સો એકસ્મિં ઉસ્સવ દિવસે ભરિયમાદાય બારાણસિં પવિસિત્વા નચ્ચિત્વા વીણં વાદિત્વા ગાયિત્વા ધનં લભિત્વા ઉસ્સવપરિયોસાને બહુ સુરાભત્તં ગાહાપેત્વા અત્તનો ગામં ગચ્છન્તો નદીતીરં પત્વા નવોદકં આગચ્છન્તં દિસ્વા ભત્તં ભુઞ્જન્તો સુરં પિવન્તો નિસીદિત્વા મત્તો હુત્વા અત્તનો બલં અજાનન્તો મહાવીણં ગીવાય બન્ધિત્વા નદિં ઓતરિત્વા ગમિસ્સામીતિ ભરિયં હત્થે ગહેત્વા નદિં ઓતરિ. વીણાછિદ્દેહિ ઉદકં પાવિસિ. અથ નં સા પીણા ઉદકે ઓસીદાપેસિ. ભરિયા પનસ્સ ઓસીદનભાવં ઞત્વા તં વિસ્સજ્જિત્વા ઉત્તરિત્વા નદીતીરે અટ્ઠાસિ. નટપાટલિ સકિં ઉમ્મુજ્જતિ, સકિં નિમ્મુજ્જતિ, ઉદકં પવિસિત્વા ઉદ્ધુમાતઉદરો અહોસિ. અથસ્સ ભરિયા ચિન્તેસિ,-મય્હં સામિકો ઇદાનિ મરિસ્સતિ, એકં ગીતં યાચિત્વા પરિસમજ્ઝે તં ગાયન્તી જીવિતં કપ્પેસ્સામીતિ ચિન્તેત્વા સામિ ત્વં ઉદકે નિમ્મુજ્જસિ, એકં મે ગીતં દેહિ, તેન જીવિતં કપ્પેસ્સામીતિ વત્વા–

> બહુસ્સુતં ચિત્તકથં, ગઙ્ગા વહતિ પાટલિં;
> વુય્હમાનકં ભદ્દન્તે, એકં મે દેહિ ગાથકન્તિ.

અથ નં નટપાટલિ ભદ્દે કથં તવ ગીતં દસ્સામિ, ઇદાનિ મહાજનસ્સ પતિસરણભૂતં ઉદકં મં મારેતીતિ વત્વા–

> યેન સિઞ્ચન્તિ દુક્ખિતં, યેન સિઞ્ચન્તિ આતુરં;
> તસ્સ મજ્ઝે મરિસ્સામિ, જાતં સરણતો ભયન્તિ.

અથ અતુલત્થેરો અત્તનો પતિસરણભૂતા ચૂળગણ્ઠિપદતો ભયં ઉપ્પજ્જિત્વા કિઞ્ચિ વત્તબ્બં અજાનિત્વા અધોમુખો હુત્વા પરાજયં પત્તોતિ.

અયં અતુલત્થેરસ્સ તતિયો પરાજયો.

અથ રાજા તેસં દ્વિન્નં પક્ખાનં વચનં સુત્વા ચૂળગણ્ઠિપદસ્સ પુબ્બાપરવિરોધિદોસહિ આકુલત્તા સુત્તસુત્તાનુલોમાદીસુ અપ્પવિટ્ઠત્તા આગમસુદ્ધિયા ચ અભાવતો પરોવસ્સસતં ચિરં ઠિતસ્સ ગેહસ્સવિય અતિદુબ્બલવસેન અથિરતં જાનિત્વા ઇદાનિ સાસનં પરિસુદ્ધં ભવિસ્સતીતિ સોમનસ્સપ્પત્તો હુત્વા મમ વિજિતે સબ્બેપિ ભિક્ખૂ પારુપનવસેન સમાનવાદિકા હોન્તૂતિ આણં ઠપેસિ. તતો પટ્ઠાય યાવજ્જતના સકલેપિ મરમ્મરટ્ઠે પારુપનવસેન સમાનવાદિકા ભવન્તીતિ.

અયમેત્થ સઙ્ખેપો,-તેસઞ્હિ દ્વિન્નં પક્ખાનં સન્નિપતિત્વા વચનપ્પટિવચન વસેન વિવાદકથા વિત્થારેન વુચ્ચમાના છપઞ્ચસાણવારમત્તમ્પિ પત્વા નિટ્ઠં ન પાપુણેય્ય. યસ્મા પન સબ્બં અનવસેસેત્વા વુચ્ચમાનં અયં

સાસનવંસપ્પટીપિકા અતિપ્પપઞ્ચા ભવિસ્સતિ, તસ્મા એત્થ ઇચ્છિતમત્તમેવ દસ્સયિત્વા અજ્ઝુપેક્ખામાતિ.

ઞાણાભિવંસધમ્મસેનાપતિમહાધમ્મરાજાધિરાજ ગુરુ પન સઙ્ઘરાજા મહાથેરો સીહળદીપે અમરપુરનિકાયિકાનં ભિક્ખૂનં આદિભૂતો આચરિયો બહૂપકારો. અમરપુરનિકાયોતિ તત્થેરપ્પભવોતિ.

કલિયુગે પન એકાસીતાધિકે વસ્સસતે સહસ્સે ચ સમ્પત્તે તસ્સ રઞ્ઞો નત્તા સિરિત્રિભવનાદિત્યપવરપણ્ડિતમહાધમ્મરાજાધિરાજા નામ રજ્જં કારેસિ. સો પન અમરપુરતો સઙ્કમિત્વા રતનપૂરં ચતુત્થં માપેસિ. તસ્સ રઞ્ઞો કાલે ગુણમુનિન્દાધિપતિમહાધમ્મરાજાધિરાજગુરુત્થેરસ્સ સીસ્સં સજીવગામવાસિં સીલાચારં નામ થેરં અરઞ્ઞવાસીનં ભિક્ખૂનં પામોક્ખટ્ઠાને ઠપેસિ. રાજાગારનામકે દેસે વિહારં કારાપેત્વા તસ્સેવ અદાસિ.

કલિયુગે એકાસીતાધિકે વસ્સસતે સહસ્સે ચ સમ્પત્તે ચલઙ્ગપુરતો પઞ્ઞાસીહં નામ થેરં આનેત્વા અસોકારામે રતનભૂમિકિત્તિવિહારે પતિટ્ઠાપેસિ, મુનિન્દાભિસિરિસદ્ધમ્મધજમહાધમ્મરાજાધિરાજગુરૂતિ નામલઞ્છમ્પિ અદાસિ.

કલિયુગે ચતૂસીસાધિકે વસ્સસતે સહસ્સે ચ સમ્પત્તે મુનિન્દાભિવંસધમ્મસેનાપતિમહાધમ્મરાજાધિરાજગુરૂતિ નામલઞ્છં દત્વા મહાજેય્યભૂમિવિહારરમ્મણીયં નામ વિહારં દત્વા તંયેવ મહાથેરં સઙ્ઘરાજટ્ઠાને ઠપેસિ.

એકસ્મિઞ્ચ સમયે મહાથેરે રાજા પુચ્છિ,-ચતસ્સો દાઠા નામ ચત્તાલીસાય દન્તેસુ અન્તોગધા વા, ઉદાહુ ચત્તાલીસાય દન્તેહિ વિસું ભૂતાતિ પુચ્છિ.

અથ એકચ્ચે થેરા એવમાહંસુ,-ચતસ્સો દાઠા નામ ચત્તાલીસાય દન્તેસુ અન્તોગધાતિ. એકચ્ચે પન ચતસ્સો દાઠા નામ ચત્તાલીસાય દન્તેહિ વિસું ભૂતાતિ આહંસુ. અથ રાજા ગન્થં આહરથાતિ આહ. અથ અન્તોગધવાદિકા થેરા ગન્થં આહરિંસુ,- અઞ્ઞેસં પરિપુણ્ણદન્તાનમ્પિ દ્વત્તિંસદન્તા હોન્તિ, ઇમસ્સ પન ચત્તાલીસં ભવિસ્સન્તીતિ ચ.

દન્તાતિ પરિપુણ્ણદન્તસ્સ દ્વત્તિંસદન્તટ્ઠિકાનિ. તેપિ વણ્ણતો સેતા, સણ્ઠાનતો અનેકસણ્ઠાના. તેસઞ્હિ હેટ્ઠિમાય તાવ દન્તપાળિયા મજ્ઝે ચત્તારો દન્તા મત્તિકાપિણ્ડે પટિપાટિયા ઠપિતઆલાબુબીજસણ્ઠાના, તેસં ઉભોસુ પસ્સેસુ એકેકો એકમૂલકો એકકોટિકો મલ્લિકમકુળસણ્ઠાનો, તતો એકેકો દ્વિમૂલકો દ્વિકોટિકો યાનકઉપત્થમ્ભિનિસણ્ઠાનો, તતો દ્વે દ્વે તિમૂલકા તિકોટિકા, તતો દ્વે દ્વે ચતુમૂલકા ચતુકોટિકાતિ. ઉપરિમાય દન્તપાળિયાપિ એસેવ નયોતિ ચ.

તસ્સ કિર ઉત્તરોટ્ઠઅપ્પકતાય તિરિયં ફાલેત્વા અપનીતદ્ધંવિય ખાયતિ, ચત્તારો દન્તે દ્વે ચ દાઠા ન છાદેતિ, તેન નં ઓટ્ઠદ્ધોતિ વોહરન્તીતિ ચ.

તત્થ તસ્સાતિ લિચ્છવિનો નામ રાજકુમારસ્સ, ઉત્તરોટ્ઠઅપ્પકતાયાતિ ઉપરિ ઓટ્ઠસ્સ અપ્પકતાય. અપનીતદ્ધં વિયાતિ ઉપરિ ઓટ્ઠસ્સ ઉપડ્ઢભાગં અપનીતં વિય ખાયતીતિ અત્થો. ન છાદેતીતિ ઉપરિ ઓટ્ઠસ્સ ઉપડ્ઢભાગે પન ન પટિચ્છાદેતિ. તેનાહિ યેન ચત્તારો દન્તે દ્વે ચ દાઠા ન છાદેતિ, તેન નં લિચ્છવીરાજકુમારં ઓટ્ઠદ્ધોતિ વોહરન્તીતિ . એવં અન્તોગધવાદેહિ થેરેહિ ગન્થં આહરિત્વા દસ્સિતે સબ્બેપિ તસ્મિં વાદે પતિટ્ઠહિંસૂતિ.

એકસ્મિઞ્ચ કાલે રાજા મન્તિનિં અમચ્ચં પુચ્છિ,-પુબ્બરાજૂહિ વિહારસ્સ ચેતિયસ્સ વા દિન્નાનિ ખેત્તવત્થુઆદીનિ પચ્છિમરાજૂનં કાલે યથાદિન્નં તાનિ પતિટ્ઠહન્તિ વા મા વાતિ.

અથ મન્તિનિઆમચ્ચો એવં કથેસિ,- સઙ્ઘિકાય ભૂમિયા પુગ્ગલિકાનિ બીજાનિ રોપયન્તિ, ભાગં દત્વા પરિભુઞ્જિતબ્બાનીતિ દસકોટ્ઠાસે કત્વા એકો કોટ્ઠાસો ભૂમિસ્સામિકાનં દાતબ્બોતિ ચ વિનયપાળિઅટ્ઠકથાસુ વુત્તત્તા પુબ્બે એકેન રઞ્ઞા દિન્નાનિ ખેત્તવત્થુઆદીનિ પચ્છા એકસ્સ રઞ્ઞો કાલે યથાદિન્નં ઠિતાનિ. એત્થ હિ સઙ્ઘિકાય ભૂમિયાતિ વુત્તત્તા લાભસીમાયંવિય બલિંયેવ અદત્વા સહ ભૂમિયા દિન્નત્તા પવેણીવસેન સઙ્ઘિકા ભૂમિ અત્થીતિ વિઞ્ઞાયતિ. એત્થચ પટિગ્ગાહકેસુ મતેસુ તદઞ્ઞો ચતુદ્દિસસઙ્ઘો અનાગતસઙ્ઘો ચ ઇસ્સરો, તસ્સ સન્તકો, તેન વિચારેતબ્બોતિ.

ચેતિય પદીપત્થાય પટિસઙ્ખારણત્થાય વા દિઇન્નઆરામોપિ જગ્ગિતબ્બો, વેત્તનં અત્વાપિ જગ્ગાપેતબ્બોતિ ચેતિયે છત્તં વા વેદિકં વા જિણ્ણં વા પટિસઙ્ખરોન્તેન સુધાકમ્માદીનિ વા કરોન્તેન ચેતિયસ્સ ઉપનિક્ખેપતો કારેતબ્બન્તિ ચ અટ્ઠકથાયં વુત્તત્તા પુબ્બરાજૂહિ ચેતિયસ્સ દિન્નાનિ ખેત્તવત્થુઆદીનિ પચ્છિમરાજૂનં કાલેપિ ચેતિયસન્તકસાવેનેવ ઠિતાનીતિ વેદિતબ્બાનિ.

અથાપરમ્પિ પુચ્છિ,- કદા કસ્સ રઞ્ઞો કાલે આદિં કત્વા ખેત્તવત્થુઆદીનિ વિહારસ્સ ચેત્યસ્સ વા દિન્નાનીતિ.

અથ મન્તિનમચ્ચો એવમાહ,-પુરિમકપ્પેસુ પુરિમાનં રાજૂનં કાલેપિ વિહારસ્સ ચેતિયસ્સ વા દિન્નાનીતિ વેદિતબ્બાનિ, તેનેવ સુજાતસ્સ નામ ભગવતો અમ્હાકં બોધિસત્તો ચક્કવત્તિરાજા સદ્ધિં સત્તહિ રતનેહિ દ્વિસહસ્સે ખુદ્દકદીપે ચત્તારો મહાદીપે ચ અદાસિ, રટ્ઠવાસિનો ચ આરામગોપકકિચ્ચં કારાપેસીતિ ગન્થેસુ આગતં, તસ્મા ચિરકાલતોયેવ પટ્ઠાય પુબ્બરાજૂહિ ખેત્તવત્થુઆદિનિ દિન્નાનીતિ વેદિતબ્બાનિ.

રાજવંસેસુપિ ભગવતો પરિનિબ્બાનતો વસ્સસતાનં ઉપરિ સિરિખેત્તનગરે એકાય આપૂપિકાય પઞ્ચકરીસ મત્તં ખેત્તં એકસ્સ થેરસ્સ દિન્નં, તં દ્વત્તપોટ્ઠો નામ રાજા વિલુમ્પિત્વા ગણ્હિ. અથ પહારઘણ્ટભેરિયો પહરિતાપિ સદ્દં ન અકંસુ. રઞ્ઞો કુન્તચક્કમ્પિ યથા પુબ્બે, તથા પેસિતટ્ઠાનં ન ગચ્છિ. અથ તં કારણં ઞત્વા આપૂપિકાય યથાદિન્નમેવ થેરસ્સ નિય્યાદેસીતિ.

કલિયુગે પન નવનવુતાધિકે વસ્સસતે સહસ્સે ચ સમ્પત્તે તસ્સ કનિટ્ઠો સિરિપવરાદિત્યલોકાપેતિ વિજયમહાધમ્મરાજાધિરાના રજ્જં કારેસિ, સો પન રાજા રતનપૂરતો સઙ્કમિત્વા અમરપુરં દુતિયં માપેસિ. તસ્સ રઞ્ઞો રજ્જં પત્તસંવચ્છરેયેવ જેટ્ઠમાસસ્સ જુણ્હપક્ખપઞ્ચમિયં રતનપૂરનગરે મારવિજયરતનસુધમ્માય નામ પિટકસાલાય સૂરિયવંસસ્સ નામ થેરસ્સ પરિસમજ્ઝે રાજલેખનં વાચાપેત્વા સઙ્ઘરજ્જં નિય્યાદેસિ. સૂરિયવંસાભિસિરિપવરાલઙ્કારધમ્મસેનાપતિમહાધમ્મરાજાધિરાજગુરૂતિ ના મલઞ્છમ્પિ અદાસિ.

સો પન થેરો કલિયુગે પઞ્ચવીસાધિકે વસ્સસતે સહસ્સે ચ સમ્પત્તે મિગસિરમાસસ્સ જુણ્હપક્ખસત્તમિયં સુત્તવારે વાલુકવાપિગામે પટિસન્ધિયા વિજાતોતિસત્તતિવયં સમ્પત્તે સઙ્ઘરજ્જં પત્તો સન્તિન્દ્રિયો ખન્તી ધમ્મો સિક્ખાકામો પરિયત્તિવિહારદો તિપિટકાલઙ્કારમહાધમ્મરાજગુરુત્થેરસ્સ સિસ્સો. સો પન કલિયુગે પન્નરસાધિકે દ્વિવસ્સસતે સહસ્સેચ સમ્પત્તે તસ્સ રઞ્ઞો કાલેયેવ મચ્ચુવસં પત્તો.

અથ રાજા અનેકસહસ્સેહિ પાસાદેહિ અભૂતપુબ્બેહિ અચ્છરિયકમ્મેહિ સરીરઝાપનકિચ્ચં અકાસિ. અથ કલિયુગે સેળસાધિકે વસ્સસતે સહસ્સેચ સમ્પત્તે તસ્સ મહાથેરસ્સ સિસ્સં ઞેય્યધમ્મં નામ થેરં પુન સઙ્ઘરાજટ્ઠાને ઠપેસિ. પઠમં ઞેય્યધમ્માલઙ્કારધમ્મ સેનાપતિમહાધમ્મરાજાધિરાજગુરૂતિ નામલઞ્છં અદાસિ. તતો પચ્છા દુતિયં ઞેય્યધમ્માભિવંસસિરિપવરાલઙ્કારધમ્મસેનાપતિમહાધમ્મરાજાધિરાજ- ગુરૂતિ નામલઞ્છં અદાસિ.

સો પન થેરો કલિયુગે એકસટ્ઠાધિકે વસ્સસતે સહસ્સેચ દેવસૂરગામે પટિસન્ધિયા વિજાતો હુત્વા અસીતાધિકે વસ્સસતે સહસ્સેચ પઠમઆસાળિમાસસ્સ જુણ્હપક્ખચુદ્દસમિયં ઉપસમ્પદભૂમિં પત્તો.

તસ્સ રઞ્ઞો કાલે કલિયુગે નવનવુતાધિકે વસ્સસતે સહસ્સેચ સમ્પત્તે સીહળદીપતો પઞ્ઞાતિસ્સો નામ થેરો સદ્ધિં સુનન્દેન નામ ભિક્ખુના ઇન્દસારેન નામ સામણેરેન એકેન ઉપાસકેન એકેન દારકેનચ અમરપુરં નામ નગરં સમ્પત્તો. અથ સઙ્ઘરાજા તેસં પચ્ચયાનુગ્ગહેન ધમ્માનુગ્ગહેચ અનુગ્ગહેસિ. તેસુ અપરભાગે કલિયુગે દ્વિવસ્સાધિકે દ્વિસતે વસ્સસહસ્સેચ સમ્પત્તે પઞ્ઞાતિસ્સત્થેરો જરરોગેન અભિભૂતત્તા સઙ્ખારધમ્માનં સભાવં અનતિવત્તત્તા કાલમકાસિ. તસ્સ પુન સિક્ખં ગણ્હિસ્સામીતિ પરિવિતક્કો મત્થકં અપ્પત્તો હુત્વા વિનસ્સયિ. તેનાહભગવા, –

> અચિન્તિતમ્પિ ભવતિ, ચિન્તિ તમ્પિ વિનસ્સતિ;
> ન હિ ચિન્તામયા ભોગા, ઇત્થિયા પુરિસસ્સ વાતિ.

ઇમસ્મિં પન લોકે પણ્ડિતો પુઞ્ઞં કત્તુકામો અભિત્થરેવ કરેય્ય. કો નામ જઞ્ઞા અજ્જે વા સુવે વા પરસુવે વા મરણં ભવિસ્સભીતિ. તેનાહ ભગવા, –

> અભિત્થરેથ કલ્યાણે, પાપા ચિત્તં નિવારયે;
> દન્દઞ્હિ કરતો પુઞ્ઞં, પાપસ્મિં રમતી મનોતિ.

અથ મહારાજા તસ્સ સરીરઝાપનકિચ્ચં બહૂહિ સાધુકીળનસભાયેહિ અકાસિ. તતો પચ્છા સુનન્દસ્સ નામ ભિક્ખુસ્સ પુન સિક્ખં અદાસિ. સામણેરં પન ઉપસમ્પદભૂમિયં પતિટ્ઠાપેસિ. દારકઞ્ચ સામણેરભૂમિયન્તિ.

તે પન મહારાજા કલિયુગે તિવસ્સાધિકે દ્વિસતે સહસ્સેચ સમ્પત્તે માઘમાસે બહૂહિ પચ્ચયેહિ ઉપત્થમ્ભેત્વા તાનિતાનિ સબ્બાનિ કમ્માનિ તીરેત્વા કુસિમનગરજેટ્ઠસ્સ એકસ્સ અમચ્ચસ્સ ભારં કત્વા તસ્સેવ સબ્બાનિ કિચ્ચાનિ નિય્યાદેત્વા સીહળદીપં પહિણીતિ.

સઙ્ઘરાજામહાથેરો પન સાસનસ્સ ચિરટ્ઠિતત્થાય સોતારાનં સુખપ્પટિબોધનત્થાય નાનાગન્થેહિ પાઠં વિસોધેત્વા સદ્ધમ્મપ્પજ્જોતિકાય નામ મહાનિદ્દેસટ્ઠકથાય અત્થયોજનં મરમ્મભાસાય અકાસિ. બહૂનં સિસ્સાનં પરિયત્તિવાચનવસેન જિનસાસનસ્સ અનુગ્ગહં અકાસીતિ.

અપરભાગે કલિયુગે અટ્ઠવસ્સાધિકે દ્વિસકે સહસ્સેચ સમ્પત્તે મિગસિરમાસસ્સ જુણ્હપક્ખઅટ્ઠમિયં તસ્સ પુત્તો સીરિપવરાદિત્યવિજયાનન્તયસમહાધમ્મરાજાધિરાજા નામ રજ્જં કારેસિ. તદા સૂરિયવંસાભિસિરિપવરાલઙ્કારધમ્મસેનાપતિમહાધમ્મરાજાધિરાજગુરુ- મહાથેરસ્સ સિસ્સં પઞ્ઞાજોતાભિધજમહાધમ્મરાજાધિરાજગુરુત્થેરં સઙ્ઘરાજટ્ઠાને ઠપેસિ.

સોપિ સીલવા પરિયત્તિકોવિદો સિક્ખાકામો લજ્જીપેસલો. અઙ્ગુત્તરનિકાયપાળિયા તદટ્ઠકથાયચ અત્થ યોજનં મરમ્મભાસાય અકાસિ.

તસ્સ રઞ્ઞો કાલે ઞેય્યધમ્માભિવંસસિરિપવરાલઙ્કારધમ્મસેનાપતિમહાધમ્મરાજાધિરાજ- ગુરુત્થેરો સદ્ધમ્મવિલાસિનિયા નામ પટિસમ્ભિદામગ્ગટ્ઠકથાય અત્થયોજનં મરમ્મભાસાય અકાસિ.

મણિજોતસદ્ધમ્માલઙ્કારમહાધમ્મરાજાધિરાજગુરુત્થેરોસંયુત્ત- નિકાયપાળિયા તદટ્ઠકથાયચ અત્થયોજનં મરમ્મભાસાય અકાસિ.

મેધાભિવંસસદ્ધમ્મધજમહાધમ્મરાજાધિરાજગુરુત્થેરો દીઘનિકાયપાળિયા તદટ્ઠકથાયચ અત્થયોજનં મરમ્મભાસાય અકાસિ.

ઞેય્યધમ્માભિવંસસિરિપવરાલઙ્કારધમ્મસેનાપતિમહા ધમ્મરાજાધિરાજગુરુત્થેરસ્સ સિસ્સો ઉપસમ્પદાવસેન પઞ્ચવસ્સિકો પઞ્ઞાસામિ નામાહં સદ્દત્થભેદચિન્તાનામકસ્સગન્થસ્સ ગણ્ઠિપદત્થવણ્ણનં મરમ્મભાસાય અકાસિં. દસવસ્સિકકાલે પન અભિધાનપ્પદીપિકાસંવણ્ણનાય અત્થયોજનં મરમ્મભાસાય અકાસિં. તસ્સાચ પાઠં બહૂહિ ગન્થેહિ સંસદ્દિત્વા વિસોધેસિન્તિ.

અપરભાગે સક્કરાજે ચુદ્દસાધિકે દ્વિસતે સહસ્સેચ સમ્પત્તે અયં અમ્હાકં ધમ્મિકો રાજા અનેકસતજાતીસુ ઉપચિતપુઞ્ઞાનુભાવેન જિનસાસનસ્સ પગ્ગણ્હનત્થાય સમ્માદેવલોકપાલેહિ ઉય્યોજિયનોવિયરજ્જસમ્પત્તિં પટિલભિ. દસબલસ્સસાસનં પગ્ગણ્હિતુકામસ્સ ધમ્મરાજસ્સ મનોરથો મત્થકં પત્તો અહોસિ. મરિયાદં ભિન્દિત્વા દિન્નકતમગ્ગંવિય ઉદકં લદ્ધોકાસતાય સદ્ધા મહોઘો અવત્થરિત્વા તિટ્ઠતિ. ચત્તારિચ વસ્સાનિ અતિક્કમિત્વા બેસાખમાસે પઞ્ચકકુધભણ્ડાદીહિ અનેકેહિ રાજભોગ્ગભણ્ડેહિ પરિવારેત્વા ઉદુમ્બરભદ્દપિટ્ઠે સદ્ધિં મહેસિયા અભિસેકં પત્તો. તેનાવોચુમ્હા નાગરાજુપ્પત્તિકથાયં,-

> મહાપુઞ્ઞોવ રાજાયં, કટ્ઠટઘેવ આગતે;
> સક્કરાજે હિ સમ્પત્તિં, પત્વા દાને રતો વતે.
>
> તદા ચત્તારિ વસ્સાનિ, અતિક્કમિત્વા વિસાધિકે;
> સદ્ધિં મહેસિયા સેકં, પત્તો હુત્વા મહાતલે.
>
> જિનચક્કઞ્ચ જોતેસિ, મહાસોકાદયો યથા;
> અલજ્જિનોચ નિગ્ગય્હ, પગ્ગહેત્વાન લજ્જિનો.
>
> રટ્ઠેચ દાનસીલેસુ, ભાવનાયાભિયુઞ્ચયે;
> નિમિરાજાદયો યથાતિ.

તદા યસ્મા અલજ્જિનો નિગ્ગહિતબ્બપુગ્ગલે અવીચિનરકે નિક્ખિપન્તોવિય નિગ્ગહકમ્મં અકાસિ, તસ્મા તે અલદ્ધોકાસા નિલીયન્તિ, યથા અરુણુગ્ગમનકાલે કોસિયાતિ. તેનાવોચુમ્હા નાગરાજુપ્પત્તિકથાયં,-

તદા પન જિનચક્કં, નભે ચન્દોવ પાકટં;
અલજ્જિનો નિલીયન્તિ, અરુણુગ્ગેવ કોસિયાતિ.

યસ્માચ લજ્જિનો પગ્ગાહિતબ્બપુગ્ગલે ભવગ્ગેઉક્ખિપન્તોવિય પગ્ગહકમ્મં કરોતિ, તસ્મા તે લદ્ધોકાસા ઉટ્ઠિતસીસા નિરાસઙ્કા હુત્વા તિટ્ઠન્તિ, યથા ચન્દિમસૂરિયાલોકાનં પટિલદ્ધકાલે આદિકપ્પિકાતિ. તેનાવોચુમ્હા, –

તદાપિચ જિનચક્કં, ખે ભાણુમાવ પાકટં;
લજ્જિનોપિ ઉટ્ઠહન્તિ, ઓભાલદ્ધેવ કપ્પિકાતિ.

તેપિટકમ્પિ નવઙ્ગં બુદ્ધવચનં ચિરટ્ઠિતિકં કત્તુકામો પરિયત્તિવિસ્સરદેહિ મહાથેરેહિ વિસોધાપેત્વા લેખકાનં ભતિં દત્વા કણ્ઠજમુદ્ધજાદિવિધાનં સિથિલધનિતાદિવિધાનઞ્ચ પુનપ્પુનં વિચારેત્વા અન્તમસો પરિચ્છેદલેખમત્તમ્પિ અવિરાધેત્વા અન્તેપુરં પવિસેત્વા સુવણ્ણમયેસુ લોહમયેસુચ પોત્થકેસુ લિખાપેસિ. ઞાણથામસમ્પન્નેચ ભિક્ખૂ વિચિનેત્વા યથાબલં વિનયપિટકં વિસું વિસું ધારેતિ વાચુગ્ગતં કારાપેતિ. અગ્ગમહેસિં આદિં કત્વા સકલ ઓરોધાદયો બહૂ રાજસેવકા અમચ્ચાદયો નાગરિકેચ યથાબલં સુત્તન્તપિટકં અભિધમ્મપિટકઞ્ચ વિસું વિસું એકેકસુત્તમાતિકાપદભાજનીચિત્તવારાદિવસેન વિભાજેત્વા ધારેતિ વાચુગ્ગતં કારાપેતિ. સયઞ્ચ અનત્તલક્ખણાદિકં અનેકવિધં સુત્તં દેવસિકં સજ્ઝાયં કરોતિ. જિનસાસનસ્સ ચિરટ્ઠિતત્થાયસકલવિજિતેચ અરઞ્ઞવાસીનં ભિક્ખૂનં અસ્સમસ્સ સમન્તતો પઞ્ચધનુસતપ્પમાણે ઠાનેથલદકચરાનં સબ્બેસં સત્તાનં અભયં અદાસિ. પરિયત્તિ વિસારદાનઞ્ચ થેરાનુથેરાનં માતાપિતાદયો ઞાતકે સબ્બરાજકિચ્ચતો બલિકમ્મતોચ મોચાપેત્વા યથાસુખં વસાપેતિ. એકાહેનેવાપિ સહસ્સમત્તે કુલપુત્તે પબ્બજ્જૂપસમ્પદભૂમીસુ પતિટ્ઠાપેત્વા સાસનં પગ્ગણ્હિ. અઞ્ઞાનિપિ બહૂનિ પુઞ્ઞકમ્માનિ કરોતિ. કત્વાચ વિવટ્ટમેવ પત્થેતિ, નો વટ્ટં. અઞ્ઞેચ ઓરોધાદયો તુમ્હે યાનિ કાનિચિ પુઞ્ઞકમ્માનિ કત્વા વિવટ્ટમેવ પત્થેત, મા વટ્ટન્તિ અભિણ્હં ઓવદતિ. અનિચ્ચલક્ખણાદિસંયુત્તાય ધમ્મકથાય નિચ્ચં ઓવદતિ. સયમ્પિ સમથવિપસ્સનાસુ નિચ્ચારદ્ધં અકાસિ. રાજૂનં પન રટ્ઠસામિકાનં ધમ્મતાય કિચ્ચબાહુલ્લતાય કદાચિ કદાચિ ઓકાસં ન લભતિ કમ્મટ્ઠાનમનુયુઞ્જિતું, એવમ્પિ સમાનો સરીરમલપરિજગ્ગનકાલેપિ કમ્મટ્ઠાનમનુયુઞ્જતિયેવ, ન મોઘવસેન કાલં ખેપેતિ. લોકે હિ અમઙ્ગલસમ્મતાનિપિ મનુસ્સસીસકપાલટ્ઠિઆદીનિ સુસાસનતો આનેત્વા દન્તકટ્ઠાદીનિ વા તંસદિસાનિ કારાપેત્વા અત્તનો સમીપે ઠપેત્વા અટ્ઠિકાદિભાવનામયપુઞ્ઞં વિચિનાતિ.

તદા પન અમ્હાકં આચરિયવરં પરિયત્તિવિસારદં તિક્ખ જવનગચ્છિરાદિઞાણોપેતં વિચિત્રધમ્મદેસનાકથં સકલ મરમ્મિકભિક્ખૂનં ઓનમિતટ્ઠાનભૂતં વુદ્ધાપચાયિં રૂપસોભગ્ગપત્તં યુત્તવાદિકં ઞેય્યધમ્માભિમુનિવરઞાણકિત્તિસિરિધજધમ્મસેનાપતિ- મહાધમ્મરાજાધિરાજગુરૂતિ તતિયં લદ્ધલઞ્છં તં ભિક્ખુસઙ્ઘાનં સકલરટ્ઠવાસીનં પામોક્ખભાવે પતિટ્ઠાપેસિ અસોકમહારાજાવિય મહામોગ્ગલિપુત્તતિસ્સત્થેરં. તેનાવોચુમ્હા નાગરાજુપ્પત્તિકથાયં,–

તદાચ ભિક્ખુસઙ્ઘાનં, થેરં પામોક્ખભાવકે;
ઞેય્યાદિલદ્ધલઞ્છં તં, પતિટ્ઠાપેસિ સાધુકન્તિ.

તદાચ અમ્હાકં ધમ્મિકમહારાજા સક્કરાજે એકૂનવીસતાધિકે સહસ્સે દ્વિસતેચ સમ્પત્તે મન્તલાખ્યાતાચલસ્સ સમીપે સુભૂમિલક્ખણોપેતં એકનિપાતતિત્થમિવ બહુજનનયનવિહઙ્ગાનં સબ્બનગરાલઙ્કારેહિ પરિક્ખિત્તં મનુસ્સાનં

ચક્ખુલોલતાજનકં નાનારતનેહિ સમ્પુણ્ણં નાના વેરજ્જવાણિજાનં પુટભેદનઠ્ઠાનભૂતં રતનપુણ્ણનામકં મહારાજઠ્ઠાનિકં માપેસિ, મન્ધાતુવિય રાજગહં, સુદસ્સનો વિયચ કુસાવતીનગરન્તિ. તેનાવોચુમ્હા નાગરાજુપ્પત્તિકથાયં,–

તદા કઠ્ઠટઝે સમ્પત્તે, મન્તલાખ્યાચલસ્સચ;
એરાવતીતિ નામાય, માપેસિ સમીપે નગરં.

સુભૂમિલક્ખણોપેતં , રતનપુણ્ણનામકં;
રાજગહંવ મન્ધાતુ, અકિરમ્મણિયં સુભન્તિ.

સેય્યથાપિ નામ લોકે આલોકત્થિકાનં સત્તાનં પીતિસોમનસ્સં ઉપ્પાદેન્તો ઉપકરોન્તો ઉદયપબ્બતતો સહસ્સરંસી દિવાકરો ઉઠ્ઠહતિ, એવમેવં મરમ્મરઠ્ઠિકાનં લજ્જીપેસલાનં સિક્ખાકામાનં ભિક્ખૂનં ગિહીનઞ્ચ પીતિસોમનસ્સં ઉપ્પાદેન્તો ઉપકારોન્તો અયં ધમ્મિકોરાજા ઇમસ્મિં મરમ્મરઠ્ઠે ઉપ્પજ્જતિ.

ઇમઞ્ચ ધમ્મિકરાજાનં નિસ્સાય મરમ્મરઠ્ઠે સમ્માસમ્બુદ્ધસ્સ સાસનં અતિવિય જોતેતિ. વુદ્ધિં વિરૂળિં વેપુલ્લં આપજ્જતિ.

સાસનઞ્ચ નામેતં રાજાનં નિસ્સાય તિઠ્ઠતીતિ. અયં ધમ્મિકરાજાયેવ ન સાસનસ્સૂપકારો ધમ્મચારી ધમ્મમાની, અપિચ ખો ધમ્મિકરાજાનં નિસ્સિતાપિ સબ્બરઠ્ઠવાસિકા સાસનસ્સૂપકારાયેવ ધમ્મચારિનો ધમ્મમાનિનો રાજાનુગતા હુત્વા. તેનેવાહ મહાબોધિજાતકાદીસુ, –

ગવઞ્ચે તરમાનાનં, ઉજું ગચ્છતિ પુઙ્ગવો;
સબ્બા ગાવી ઉજું યન્તિ, નેત્તે ઉજું ગતે સતિ.

એવમેવ મનુસ્સેસુ, યો હોતિ સેઠ્ઠસમ્મતો;
સો ચેપિ ધમ્મં ચરતિ, પગેવ ઇતરા પજા;
સબ્બરઠ્ઠં સુખં સેતિ, રાજા ચે હોતિ ધમ્મિકોતિ.

વિસેસતો પન દુતિયં અમરપુરં માપેન્તસ્સ મહાધમ્મરઞ્ઞો અગ્ગમહેસિયા અજ્જવમદ્દવસોહજ્જાદિગુણયુત્તાય ધિતા અમ્હાકં રઞ્ઞો અગ્ગમહેસી સમ્માચારિની પતિબ્બતા. સબ્બનારીનં અગ્ગભાવં પત્તાપિ સમાના કામગુણસઙ્ખાતેન સુરામદેન અપ્પમજ્જિત્વા પુઞ્ઞકમ્મેસુ અપ્પમાદવસેન નિચ્ચારદ્ધવીરિયા હોતિ. નિચ્ચં પરિયત્તિયા ઉગ્ગહણં અકાસિ. વેદપારગૂચ અહોસિ. સમ્માસમ્બુદ્ધસાસને અતિવિય પસન્ના અઞ્ઞાપિ ઓરોધાદયો મહાધમ્મરઞ્ઞો ઓવાદે ઠત્વા ધમ્મં ચરિંસુ. સાસનં પસીદિંસુયેવ. ઉપરાજાપિ મહાધમ્મરાજસ્સ એકમાતાપીતિકો મહાધમ્મરાજિચ્છાય અવિરોધેત્વાયેવ સકલરઠ્ઠવાસીનં ગિહીનં ભિક્ખૂનઞ્ચ અત્થહિતમાવહતિ, સેય્યથાપિ ચક્કવત્તિરઞ્ઞો સન્તિકે જેઠ્ઠપુત્તો થામજવસમ્પન્નો અતિસૂરો ઉઠ્ઠાનવીરિયો. અઞ્ઞેપિ અમચ્ચા અનેકસહસ્સપ્પમાણા મહાધમ્મરઞ્ઞા લદ્ધેસુ લદ્ધેસુ ઠાનન્તરેસુ ઠિતા મહાધમ્મરઞ્ઞો તં તં કિચ્ચમાવહન્તિ પુઞ્ઞકમ્મેસુ અભિરમન્તિ. સકલરઠ્ઠવાસિનોચ મનુસ્સા દાનસીલભાવનાસુયેવ ચિત્તં ઠપેન્તિ. ભિક્ખૂચ સઙ્ઘરાજપ્પમુખાદયો થેરનવમજ્ઝિમા ગન્થધુરવિપસ્સનાધુરેસુ અભિયુઞ્જન્તિ.

એવમેકસ્સ સાધુજ્જનસ્સ ગુણં મહન્તેન ઉસ્સાહેન કથેન્તોપિ દુક્કરંતાવ નિટ્ઠં પાપેતું, ભગવતો પન તિલોકગ્ગસ્સ અનેકસહસ્સપારમિતાનુભાવેન પવત્તં ગુણં કો નામ પુગ્ગલો સક્ખિસ્સતિ નિટ્ઠં પાપેત્વા કથેતુન્તિ. એવં મહાધમ્મરાજસ્સચ અગ્ગમહેસિયાચેવ ઉપરાજાદીનઞ્ચ ગુણે વિસ્સટ્ઠેન વિત્થારતો કથિયમાને ઇમિસ્સા સાસનવંસપ્પદીપિકાય અનેકસતભાણવારમત્તમ્પિ પત્વા પરિયન્તો ન પઞ્ઞાયેય્ય, યસ્માચ અતિપ્પપઞ્ચા ભવેય્ય, તસ્મા સઙ્ખેપેનેવાયં કથિતા સાધુજ્જનાનં મહાપુઞ્ઞમયાય પીતિયા અનુમોદનત્થાય. ઇદઞ્હિ સુણન્તેહિ સાધુજ્જનેહિ અનુમોદિતબ્બં,- અસુકસ્મિં કિર કાલે અસુકસ્મિં રટ્ઠે અસુકો નામ રાજા સાસનં પગ્ગણ્હિત્વા વુડ્ઢિં વિરૂળ્હિં વેપુલ્લમાપજ્જિ, સેય્યથાપિ નામ રુક્ખો ભૂમોદકાનં નિસ્સાય વુડ્ઢિં વિરૂળ્હિં વેપુલ્લમાપજ્જીતિ.

ઇમસ્સ રઞ્ઞો કાલે ઞેય્યધમ્માભિમુનિવરઞ્ઞાણકિત્તિ સિરિધજધમ્મસેનાપતિમહાધમ્મરાજાધિરાજગુરુ નામ સઙ્ઘરાજા મહાથેરો રઞ્ઞા અભિયાચિતો સુરાજમગ્ગદીપનિં નામ ગન્થં અકાસિ. મજ્ઝિમનિકાયટ્ઠકથાય અત્થં સિસ્સાનં વાચેત્વા યથાવાચિતનિયામેન અત્થયોજનાનયં પોત્થકે આરોપાપેસિ.

મેધાભિવંસસદ્ધમ્મધજમહાધમ્મરાજાધિરાજગુરુ નામ મહાથેરો જાતકપાળિયા અત્થયોજનાનયં મરમ્મભાસાય અકાસિ.

સઙ્ઘરાજસ્સ સિસ્સો પઞ્ઞાસામિસિરિકવિધજમહાધમ્મરાજાધિરાજગુરૂતિ રઞ્ઞા લદ્ધનામલઞ્છો સોયેવાહં ધમ્મ રઞ્ઞા અગ્ગમહેસિયાચ અભિયાચિતો સીલકથં નામ ગન્થં ઉપાયકથં નામ ગન્થઞ્ચ અકાસિં. રઞ્ઞો આચરિયભૂતેન દિસાપામોક્ખેન નામ ઉપાસકેન અભિયાચિતો સોયેવાતં અક્ખરવિસોધનિં નામ ગન્થં આપત્તિવિનિચ્છયં નામ ગન્થઞ્ચ. તથા સઙ્ઘરઞ્ઞા ચોદિતો સોયે વાહં નાગરાજુપ્પત્તિકથં વોહારત્થભેદઞ્ચ વિવાદવિનિચ્છયઞ્ચ અકાસિં. તથા પઞ્ચજમ્બુગામભોજકેન લેખકામચ્ચેન દ્વીહિચ આરોચનલેખકામચ્ચેહિ અભિયાચિતો સો યેવાહં રાજસેવકદીપનિં નામ ગન્થં અકાસિં. તથા દીઘનાવાનગરભોજકેન મહાઅમચ્ચેન અભિયાચિતો સોયેવાહં નિરયકથાદીપકં નામ ગન્થં અકાસિં. તથા સિલાલેટ્ઠુકનામકેન ઉપાસકેન અભિયાચિતો સોયેવાહં ઉપોસથવિનિચ્છયં નામ ગન્થં અકાસિં. તથા બહૂહિ સોતુજનેહિ અભિયાચિતો સોયેવાહં સદ્દનીતિયા સંવણ્ણનં પાળિભાસાય અકાસિન્તિ.

એકસ્મિઞ્ચ સમયે કલિયુગે વીસાધિકે દ્વિસતે સહસ્સેચ સમ્પત્તે રઞ્ઞો એતદહોસિ,- ઇદાનિ બુદ્ધસ્સ ભગવતો સાસને કેસઞ્ચિ ભિક્ખૂનં સામણેરાનઞ્ચ કુલદૂસનાદિઅસારુપ્પકમ્મેહિ ઉપ્પાદિતા ચત્તારો પચ્ચયા બહૂ દિસ્સન્તિ , કેચિપિ અલજ્જી પુગ્ગલા જાતરૂપાદિનિસ્સગ્ગિયવત્થુમ્પિસાદિયન્તિ, કેચિપિ વિના પચ્ચયં વિકાલે તમ્બુલં ખાદન્તિ, સન્નિધિઞ્ચ કત્વા ધૂમાનિચ પિવન્તિ, અગિલાના હુત્વા સઉપાહના ગામં પવિસન્તિ, છત્તં ધારેન્તિ, અઞ્ઞેપિ અવિનયાનુલોમાચારે ચરન્તિ, ઇદાનિ ભિક્ખૂનં સામણેરાનઞ્ચ બુદ્ધસ્સ સમ્મુખે બુદ્ધં સક્ખિં કત્વા ઇમે અનાચારે ન ચરિસ્સામાતિ પટિઞ્ઞં કારાપેત્વા ભગવતો સિક્ખાપદાનિ રક્ખાપેતું વટ્ટતિ, એવઞ્ચ સતિ ભિક્ખૂ સામણેરાચ મયં બુદ્ધસ્સ સમ્મુખે એવં પટિઞ્ઞં કરોમ, પટિઞ્ઞઞ્ચ કત્વા વિકારં આપજ્જન્તાનં અમ્હાકં ઇમસ્મિંયેવ અત્તભાવે ઇમસ્મિંયેવ પચ્ચક્ખે કિઞ્ચિ ભયં ઉપ્પજ્જેય્યાતિ પચ્ચક્ખભયં અપેક્ખિત્વા તે સિક્ખાપદં રક્ખિસ્સન્તીતિ. એવં પન ચિન્તેત્વા ભિક્ખૂનં સામણેરાનઞ્ચ એવં પટિઞ્ઞં કારાપેતું યુજ્જતિ વા મા વાતિ મયં ન જાનામ, ઇદાનિ સઙ્ઘરાજાદયો મહાથેરે સન્નિપાતાપેત્વા પુચ્છિસ્સામીતિ પુન ચિન્તેસિ.

અથ સબ્બેપિ મહાથેરે સઙ્ઘરાજસ્સ વિહારે સન્નિપાતાપેત્વા ઇમં કારણં પુચ્છથાતિ અમચ્ચે આણાપેસિ. અથ અમચ્ચા મહાથેરે સન્નિપાતાપેત્વા પુચ્છિંસુ,-ઇદાનિ ભન્તે સાસને ભિક્ખૂનં સામણેરાનઞ્ચ અવિનયાનુલોમાચારાનિ

દિસ્વા બુદ્ધસ્સ સમ્મુખે બુદ્ધં સક્ખિં કત્વા રાજા યથા ઇમે અનાચારે ન ચરિસ્સામાતિ પટિઞ્ઞં કારાપેત્વા ભગવતો સિક્ખાપદાનિ રક્ખાપેતું ઇચ્છતિ, તથા કારાપેતું યુજ્જતિ વા મા વાતિ.

અથ સઙ્ઘરાજપ્પમુખાદયો મહાથેરા એવમાહંસુ,- યસ્મા સાસનસ્સ પરિસુદ્ધભાવં ઇચ્છન્તો એવં કરોતિ, તસ્મા તથા કારાપેતું યુજ્જતીતિ.

પણ્ડિતાભિધજમુનિન્દઘોસમહાધમ્મરાજગુરુત્થેરાદયો પન કતિપયત્થેરા એવમાહંસુ, – ઇદાનિ ભિક્ખૂ નામ સદ્ધાબલાદીનં થોકતાય ભગવતો આણાસઞ્ઞાતં સચિત્તકાચિત્તકાપત્તિઇં આપજ્જિત્વા ભગવતાયેવ અનુઞ્ઞાતેહિ દેસનાવુટ્ઠાનકમ્મેહિ પટિકરિત્વા સીલં પરિસુદ્ધં કત્વા લજ્જીપેસલભાવં કરોન્તિ, ન કદાચિ આપત્તિં અનાપજ્જિત્વા, તસ્મા ભગવતા પટિક્ખિત્તં કમ્મં સઞ્ચિચ્ચન વીતિક્કમિસ્સામાતિ બુદ્ધસ્સ સમ્મુખે પટિઞ્ઞાકરણં અતિભારિયં હોતિ, સચેપિ પુબ્બે પટિઞ્ઞં કત્વા પચ્છા વિસંવાદેય્ય, એવં સતિ પટિસ્સવવિસંવાદે સુદ્ધચિત્તસ્સ દુક્કટં પટિસ્સવક્ખણેએવ પાચિત્તિ ઇતરસ્સચાતિ વચનતો તં તં આપત્તિં પટિસ્સવવિસંવાદનદુક્કપેત્તિયા સહેવ આપજ્જેય્ય, અથ પટિઞ્ઞાકરણતોયેવ આપત્તિબહુલતા ભવેય્ય, યથા પન રોગં વૂપસમિતું અસપ્પાયભેસજ્જં પટિસેવતિ, અથસ્સ રોગો અવૂપસમિત્વા અતિક્કમેય્ય, એવં આપત્તિં અનાપજ્જિતુકામો બુદ્ધસ્સ સમ્મુખે પટિઞ્ઞં કરોતિ, અથસ્સ આપત્તિબહુલાયેવ ભવેય્યાતિ, કિઞ્ચ ભિય્યો અભયદસ્સાવિનો ભિક્ખૂ અનેકસતબુદ્ધસ્સ સમ્મુખે અનેકસતવારાનિપિ પટિઞ્ઞં કત્વા સિક્ખાપદં વીતિક્કમિતું વિસહિસ્સન્તિયેવાતિ.

અથ સઙ્ઘરાજા મહાથેરો અત્તનો સિસ્સં પઞ્ઞાસામિસિરિકવિધજમહાધમ્મરાજાધિરાજગુરું નામ મં ઉય્યોજેસિ, તસ્સ થેરસ્સ વચને પટિવચનં દાતું.

અથાહં એવં વદામિ,- દ્વે પુગ્ગલા અભબ્બા સઞ્ચિચ્ચ આપત્તિં આપજ્જિતું ભિક્ખૂચ ભિક્ખુનિયોચ અરિયા પુગ્ગલા, દ્વે પુગ્ગલા સબ્બા સઞ્ચિચ્ચ આપત્તિં આપજ્જિતું ભિક્ખૂચ ભિક્ખુનિયોચ પુથુજ્જનાતિ પરિવારપાળિયં વુત્તત્તા અરિયપુગ્ગલાનંવિય પુથુજ્જનાનં વિસ્સટ્ઠેન પટિઞ્ઞં કાતું ન વટ્ટતીતિ મનસિકરિત્વા પુથુજ્જનભિક્ખૂનં પટિઞ્ઞાકરણં અતિભારિયન્તિ વેદેય્યચે, સબ્બેહિપિ અરિયપુથુજ્જનેહિ ભિક્ખૂહિ ઉપસમ્પદામાળકે આદિતોવ ચત્તારિ અકરણીયાનિ આચિક્ખિતબ્બાનીતિ વુત્તેસુ ચતૂસુ અકરણીયેસુ અન્તમસો તિણસલાકં ઉપાદાય યો ભિક્ખુ પાદં વા પાદારહં વા અતિરેકપાદં વા અદિન્નં થેય્યસઙ્ખાતં આદિયતિ, અસ્સમણો હોતિ અસક્યપુત્તિયોતિ, અન્તમસો કુન્તકિપિલ્લિકં ઉપાદાય યો ભિક્ખુ સઞ્ચિચ્ચ મનુસ્સવિગ્ગહં જીવિતં વોરોપેસિ, અન્તમસો ગબ્ભપાતનં ઉપાદાય અસ્સમણો હોતિ અસક્યપુત્તિયોતિ, અન્તમસો સુઞ્ઞાગારે અભિરમામીતિ યો ભિક્ખુપાપિચ્છો ઇચ્છાપકતો અસન્તં અભૂતં ઉત્તરિમનુસ્સધમ્મં ઉલ્લપતિ, અસ્સમણો હોતિ અસક્યપુત્તિયોતિય ઉપજ્ઝાચરિયેન ઓવદિયમાનેહિ અભિનવોપસમ્પન્નેહિ આમ ભન્તેતિ પટિઞ્ઞાકથાયેવ. સામણેરેહિપિ પબ્બજ્જક્ખણેયેવ ઉપજ્ઝાયસ્સ સન્તિકે પાણાતિપાતાવેરમણિસિક્ખાપદં સમાદિયામીતિઆદિના પઠમં પટિઞ્ઞા કતાયેવ. તથા ભિક્ખૂહિ તંતંઆપત્તિં આપજ્જિત્વા દેસનાય પટિકરણકાલે સાધુ સુટ્ઠુ ભન્તે સંવરિસ્સામીતિ અભિણ્હં પટિઞ્ઞા કતાયેવ. સામણેરેહિપિ ઉપજ્ઝાચરિયસ્સ સન્તિકે સિક્ખાગ્ગહણકાલેપિ પાણાતિપાતાવેર મણિસિક્ખાપદં સમાદિયામીતિઆદિના અભિણ્હં પટિઞ્ઞા કતાયેવ. તાહિ પન પટિઞ્ઞાહિ અભાયિત્વા ઇતોયેવ ભાયામીતિ વુત્તવચનં અચ્છરિયંવિય હુત્વા ખાયતિ. ઇમાય હિ પટિઞ્ઞાય તાસં પટિઞ્ઞાનં વિસેસતા ન દિસ્સતીતિ.

અયં પનેત્થ સન્નિટ્ઠાનત્થો,- પટિસ્સવદુક્કટાપત્તિ નામ સાવત્થિયં પસ્સેનદિકોસલરઞ્ઞા ઇમસ્મિં વિહારે વસ્સં ઉપગચ્છાહીતિ આયાચિતે સાધૂતિ પટિજાનિત્વા લાભબહુલતં પટિચ્ચ અન્તરામગ્ગે અઞ્ઞસ્મિં વિહારે વસ્સં ઉપગન્ત્વા પટિસ્સવવિસંવાદનપચ્ચયા ઉપનન્દં નામ ભિક્ખું આરબ્ભ પઞ્ઞત્તા. સમન્તપાસાદિકઞ્ચ નામ વિનયટ્ઠકથાય વસ્સૂપનાયિકક્ખન્ધકવણ્ણનાયં પટિસ્સવેચ આપત્તિ દુક્કટસ્સાતિ એત્થ ન કેવલં ઇમં તેમાસં ઇધ વસ્સં વસથાતિ એતસ્સેવ પટિસ્સવે આપત્તિ, ઇમં તેમાસં ભિક્ખં ગણ્હથ, ઉભોપિ મયં વસ્સં વસિસ્સામ, એકતો ઉદ્દિસ્સાપેસ્સામાતિ એવમાદિનાપિ તસ્સ તસ્સ પટિસ્સવે દુક્કટં, તઞ્ચ ખો પઠમં સુદ્ધચિત્તસ્સ પચ્છા વિસંવાદનપચ્ચયા, પઠમમ્પિ અસુદ્ધ ચિત્તસ્સ પન પટિસ્સવે પાચિત્તિયન્તિ વુત્તં.

ઇચ્ચેવં ભિક્ખૂનં અઞ્ઞમઞ્ઞં દાયકેહિચ સદ્ધિં પટિજાનિત્વા વિસંવાદનપચ્ચયા અઞ્ઞેસં અત્થહિતભેદેયેવ દુક્કટાપત્તિ વુત્તા, ન અત્તનો ઇચ્છાવસેન સયમેવ અહં ભુઞ્જિસ્સામિ સયિસ્સામીતિ એવમાદિના વત્વા યથાવુત્તાનુરૂપં અકત્વા વિસંવાદનેતિ. સચે પન ભિક્ખુસામણેરાનં પઠમમેવ આમ ભન્તેતિઆદિના પટિઞ્ઞં કત્વા પચ્છા કેનચિદેવ કરણીયેન તંતંઆપત્તિં આપજ્જન્તો સહ પટિસ્સવવિસંવાદેન દુક્કટાપત્તિયા આપજ્જેય્ય, એવં સતિ તત્થ તત્થ સિક્ખાપદેસુ દ્વે દ્વે આપત્તિયો પઞ્ઞાપેય્ય, ન ચ એવમ્પિ પઞ્ઞત્તા, તેનેવ પટિસ્સવદુક્કટાપત્તિ નામ પરેસં સન્તિકે પરેસં મતિં ગહેત્વા પટિજાનિત્વા વિસંવાદનટ્ઠાનેયેવ પઞ્ઞત્તાતિ દટ્ઠબ્બા.

ઇદાનિ રાજા સાસનસ્સ સુદ્ધિં ઇચ્છન્તો ઇમિના ઉપાયેન ભિક્ખુસામણેરાનં સીલં સંવરાપેન્તો પચ્ચક્ખસમ્પરાયિકભયં અનુપેક્ખિત્વા સંવરં આપજ્જેય્યુન્તિ ચિન્તેત્વા બુદ્ધસ્સ સમ્મુખે પટિઞ્ઞં કારાપિતત્તા ન કોચિ દોસો દિસ્સતિ. ભિક્ખુસામણેરાનમ્પિ ભિય્યોસોમત્તાયસીલં સંવરિત્વા સીલપરિસુદ્ધિ ભવેય્યાતિ. અથ રાજા સબ્બેસં ભિક્ખુસામણેરાનં બુદ્ધસ્સ સમ્મુખે પટિઞ્ઞં કારાપેત્વા સીલં રક્ખાપેસીતિ.

ઇચ્ચેવં ઇમસ્સ રઞ્ઞો કાલે પુબ્બે અલજ્જિનોપિ સમાના ભયં અનુપેક્ખિત્વા યેભુય્યેન લજ્જિનોવ ભવન્તીતિ.

બુદ્ધસ્સ ભગવતો પરિનિબ્બાનતો તિસતાધિકાનં દ્વિવસ્સસહસ્સાનં ઉપરિ નવુતિમે સંવચ્છરે બહિનદીતીરે ગામસીમતો પટ્ઠાય યાવ અન્તોઉદકુક્ખેપા, તાવ કમ્મં કરોન્તાનં ભિક્ખૂનં સુખેન ગમનત્થાય ગહટ્ઠા ગામસીમાય ઉદકુક્ખેપસીમં સમ્બન્ધિત્વા સેતું અકંસુ.

અથ તત્થ ઞાણાલઙ્કારસુમનમહાધમ્મરાજગુરુગણા ચરિયનામકો થેરો ઉપસમ્પદાદિવિનયકમ્માનિ કતિપય વસ્સેસુ અકાસિ.

ધીરાનન્દત્થેરો પન તત્થ સઙ્કરદોસો હોતીતિ કમ્મં કાતું ન ઇચ્છતિ. તથા પટ્ઠાય યે યે ઞાણાલઙ્કારસુમનમહાધમ્મરાજગુરુગણાચરિયસ્સ મતિં રુચ્ચન્તિ, તે તે તસ્સ પક્ખિકા ભવન્તિ. યે યે પન ધીરાનન્દત્થેરસ્સમતિં રુચ્ચન્તિ, તેતે તસ્સ પક્ખિકા ભવન્તિ. એવંલઙ્કાદીપે અમરપુરનિકાયિકા ભિક્ખૂ. દ્વેધા ભિન્દિત્વા તિટ્ઠન્તિ.

અથ ધીરાનન્દપક્ખે ભિક્ખુ તપ્પક્ખિકસ્સ સીલક્ખન્ધત્થેરસ્સ સિસ્સે ધમ્મક્ખન્ધવનરતનભિક્ખૂ અમ્હાકં જમ્બુદીપે રતનપુણ્ણનગરં પેસેસું સઙ્ઘરાજમહાથેરસ્સ સન્તિકે ઓવાદસ્સ પટિગ્ગાહણત્થાય. તે ચ કલિયુગે અટ્ઠારસાધિકે દ્વિવસ્સસતે સહસ્સેચ સમ્પત્તે કત્તિકમાસસ્સ જુણ્હપક્ખઅટ્ઠમિયં સીહળદીપતો નિક્ખમિત્વા

આગચ્છન્તા એકૂનવીસાધિકે દ્વિવસ્સસતે સહસ્સેચ સમ્પત્તે ફગ્ગુનમાસસ્સ જુણ્હપક્ખસત્તમિયં રતનપુણ્ણનગરં સમ્પત્તા.

અથ ધમ્મરાજા સઙ્ઘરાજસ્સ આરામે ચતુભૂમિકં વિહારં કારાપેત્વા તત્થ તે વસાપેસિ. ચતૂહિ પચ્ચયેહિચ સઙ્ગહં અકાસિ. સઙ્ઘરાજાચ તેસં દ્વિન્નં પક્ખિકાનં વચનં સુત્વા બહૂહિ ગન્થેહિ સંસન્દિત્વા વિવાદં વિનિચ્છિન્દિ. તાદિસે ઠાને સઙ્કરદોસસ્સ અત્થિભાવં પકાસેત્વા સન્દેસપણ્ણમ્પિ તેસં અદાસિ.

મહાધમ્મરાજાચ તેસં પુન સિક્ખં સઙ્ઘરાજસ્સ સન્તિકે ગણ્હાપેત્વા પિટકત્તયપોત્થકાદીનિ દાતબ્બવત્થૂનિ દત્વા તસ્મિંયેવ સંવચ્છરે પઠમઆસાળ્હિમાસસ્સ કાળપક્ખદસમિયં નાવાય તે પેસેસિ.

તતો પચ્છાચ ઞાણાલઙ્કારસુમનમહાધમ્મરાજગુરુગણાચરિયપક્ખે ભિક્ખૂપિ તપ્પક્ખિકસ્સ પઞ્ઞામોલિત્થેરસ્સ સિસ્સે વિમલજોતિધમ્મનન્દભિક્ખૂ પેસેસું સદ્ધિં અરિયાલઙ્કારેન નામ સામણેરેન ચતૂહિચ ઉપાસકેહિ. તેચ કલિયુગે વીસાધિકે દ્વિસતે સહસ્સેચ સમ્પત્તે કત્તિકમાસસ્સ જુણ્હપક્ખપઞ્ચમિયં સમ્પત્તા.

તદાપિ સઙ્ઘરાજસ્સ આરામેયેવ એકં વિહારં કારાપેત્વા તે વસાપેસિ. ચતૂહિ પચ્ચયેહિચ સઙ્ગહં અકાસિ. સઙ્ઘરાજાપિ પુન વિનિચ્છયં અદાસિ યથાવુત્તનયેન. ધમ્મરાજા તેસમ્પિ ભિક્ખૂનં સઙ્ઘરાજસ્સ સન્તિકે પુન સિક્ખં ગણ્હાપેત્વા સામણેરઞ્ચ ઉપસમ્પાદેત્વા ચતૂહિ પચ્ચયેહિ સઙ્ગહં કત્વા પહિણિ.

તતો પચ્છાચ કલિયુગે બાવીસાધિકે દ્વિવસ્સસતે સહસ્સેચ સમ્પત્તે માઘમાસસ્સ કાળપક્ખએકાદસમિયં સીહળદીપતોયેવ દ્વે ભિક્ખૂ તયો સામણેરા ચત્તારો ઉપાસકા સરજતસુવણ્ણકરણ્ડકં સરજતસુવણ્ણચેતિયદાતું હત્થિદન્તમયં બુદ્ધરૂપં મહાબોધિપત્તાનિ મહાબોધિતચં મહાબોધિપતિટ્ઠાનસૂમિં સીહળદક્ખિણસાખાબોધિપત્તાનિ દુતિયસત્તાહઅનિમિસટ્ઠાનભૂમિઞ્ચ ધમ્મપણ્ણાકારત્થાય ગહેત્વા રતનપુણ્ણં નામ મહારાજટ્ઠાનીનગરં સમ્પત્તા. તેસમ્પિ ધમ્મરાજા ચતૂહિ પચ્ચયેહિ સઙ્ગહં કત્વા સઙ્ઘરઞ્ઞો આરામે વસાપેસિ. ભિક્ખુનઞ્ચ પુન સિક્ખં ગણ્હાપેસિ. સામણેરાનઞ્ચ ઉપસમ્પદકમ્મં ગહટ્ઠાનઞ્ચ પબ્બજ્જકમ્મં ગણ્હાપેસિ.

ઇચ્ચેવં મરમ્મરટ્ઠે ભગવતો પરિનિબ્બાનતો પટ્ઠાય યાવજ્જતના સાસનસ્સ થેરપરમ્પરવસેન પતિટ્ઠાનતા વેદિતબ્બા.

ઇચ્ચેવં મરમ્મમણ્ડલે અરિમદ્દનપુરે અરહન્તત્થેરગણો ઉત્તરાજીવત્થેરછપ્પદત્થેરગણો સિવલિત્થેરગણો આનન્દત્થેરગણો તામલિન્દત્થેરગણોતિ પઞ્ચ ગણા અહેસું.

ઇદાનિ અરિમદ્દનનગરે પઞ્ચગણતો પટ્ઠાય વિજયપુરજેય્યપુરરતનપૂરેસુ થેરપરમ્પરવસેન સાસનસ્સ અનુક્કમેન આગતભાવં દસ્સયિસ્સામિ. સિરિખેત્તનગરે હિ 'સો યાં નોં' નામ રાજા પરક્કમવંસિકસ્સ સારદસ્સિત્થેરસ્સ અન્તેવાસિકં સદ્ધમ્મટ્ઠિતિત્થેરં અત્તનો આચરિયં કત્વા પૂજેસિ.

કલિયુગસ્સ ચતુવસ્સાધિકઅટ્ઠસતકાલે સિરિખેત્તનગરતો આગન્ત્વા સો રતનપૂરે રજ્જં કારેસિ. અથ અત્તનો પુત્તં અનેકિભં નામ રાજકુમારં મહારાજ નામેન સિરિખેત્તનગરં ભુઞ્જાપેસિ. દક્ખિણદિસાભાગે 'ફૂ વ્ઠે ટ-યો મો' નગરં, પચ્છિમદિસાભાગે 'ફો ખોં' નામ ઠાનં, ઉત્તરદિસાભાગે 'મ લોં' નગરં, પુરત્થિમદિસાભાગે 'કોં ખોં' નામ

ઠાનં, એત્થન્તરે નિસિન્નાનં ગિહીનં મમ પુત્તસ્સ આણા પવત્તતુ, ભિક્ખૂનં મમાચરિયસ્સ સદ્ધમ્મટ્ઠિતિત્થેરસ્સ આણા પવત્તતૂતિ નિય્યાદેસિ.

તસ્સચ સદ્ધમ્મટ્ઠિતિત્થેરસ્સ અરિયવંસત્થેરો મહાસામિત્થેરોતિ દ્વે સિસ્સા અહેસું. તેસુ મહાસામિત્થેરો પુબ્બે વુત્તનયેન સાસનવંસં આનેસ્સામીતિ સીહળદીપં ગન્ત્વા સીહળદીપતો સદ્ધિં પઞ્ચહિ ભિક્ખૂહિ સદ્ધમ્મચારિં નામ થેરં આનેત્વા અભિનવસિક્ખં ગણ્હિત્વા સિરિખેત્તનગરે સીહળદીપવંસિકં સાસનં વડ્ઢાપેત્વા નિસીદિ. તસ્સ મહાસારિત્થેરસ્સ સિસ્સો અતુલવંસો નામ થેરો ચતૂસુ દિસાસુ અહિણ્ડિત્વા પરિયત્તિં ઉગ્ગણ્હિત્વા સિરિખેત્તનગરેયેવ તમ્બુલભુઞ્જમાતિકાસમીપે સાસનં પગ્ગણ્હિત્વા નિસીદિ. તસ્સ અતુલવંસત્થેરસ્સ સિસ્સો રતનરંસી નામ થેરોચ પરિયત્તિવેસારજ્જં પત્વા સિરિખેત્તનગરેયેવ સાસનં પગ્ગણ્હિત્વા નિસીદિ. તસ્સચ રતનરંસિત્થેરસ્સ સિસ્સો સત્વવધમ્મરાજસ્સ આચરિયો અભિસઙ્કેતો નામ થેરો પરિયત્તિવેસારજ્જં પત્વા સિરિખેત્તનગરયેવ સાસનં પગ્ગણ્હિત્વા નિસીદિ. તસ્સ પન સિસ્સો મુનિન્દઘોસો નામ થેરો અત્થિ. કલિયુગે સત્તતાધિકે નવસતે સમ્પત્તે પચ્છિમપક્ખાધિકરાજા સિરિખેત્તનગરં અભિભવિત્વા નન્દયોધેન નામ અમચ્ચેન સદ્ધિં તં મુનિન્દઘોસત્થેરં આનેત્વા રતનપૂરે પતિટ્ઠાપેસિ.

સો કિર પચ્છિમપક્ખાધિકરાજા એવં કથેસિ,- અહં સિરિખેત્તનગરં લભિત્વા એકંયેવ ભિક્ખું એકંયેવ ગિહિં લભામીતિ.

સો પન થેરો સામણેરનામેન મુનિન્દઘોસો નામ. ઉપસમ્પન્નકાલે પન માતુલભૂતસ્સ થેરસ્સ નામેન ઉપાલિ નામ. દિન્નનામેન પન તિપિટકાલઙ્કારો નામ. તિરિયપબ્બતવિહારે પન વાસત્તા ઠાનનામેન તિરિયપબ્બતત્થેરો નામ.

સો કિર એરાવતીનદીતીરે ચતુભૂમિકવિહારે પઠમં નિસીદિત્વા પચ્છા કલિયુગસ્સ વસ્સસહસ્સે કાલેસટ્ઠિવસ્સાયુકો હુત્વા તિરિયપબ્બતવિહારે નિસીદિ. સામણેરકાલે સો જલુમસ્યામભયેન રતનપૂરતો નિક્ખમિત્વા કેતુમતીનગરં પત્વા તત્થ તિસાસનધજત્થેરસ્સ સિસ્સભૂતસ્સ ધમ્મરાજગુરુત્થેરસ્સ સન્તિકે ગન્થં ઉગ્ગણ્હિં. પાળિઅટ્ઠકથાટીકાસુ અતિછેકતાય દહરકાલેયેવચ વેસ્સન્તરજાતકં કબ્યાલઙ્કારેન બન્ધિત્વા કથનતો અતિવિય પાકટો અહોસિ. તસ્સ પન થેરસ્સ સિસ્સો ઉચ્ચનગરવાસી મહાતિસ્સત્થેરોતિ સઙ્ગિરજનપદે અરઞ્ઞવાસં વસિત્વા પરિયત્તિં વાચેત્વા સાસનં પગ્ગણ્હિ. તસ્સ પન સિસ્સો રેમિનગામે ગામવાસી ચન્દત્થેરો નામ. તસ્સ સિસ્સો તંગામવાસી ગુણસિરિત્થેરો નામ. તસ્સ સિસ્સો તંગામવાસી કલ્યાણધજત્થરો નામ. સો પન થેરો પદુમનગરે સહસ્સોરોધબોધોદધિગામેસુ પરિયત્તિં વાચેત્વા નિસીદિ. તસ્સ સિસ્સો બોધોદધિગામવાસિનો ઇન્દોભાસકલ્યાણચક્કવિમલાચારત્થેરા સહસ્સોરોધગામવાસિનો ગુણસારચન્દસારત્થેરા વંતુમગામવાસી વરએસિત્થેરો કન્નિનગરે જરરાજગામ વાસી ગુણસિરિત્થેરોચાતિ ઇમે થેરા કલ્યાણધજત્થેરસ્સ સન્તિકે પુન સિક્ખં ગહેત્વા પરિયત્તિં ઉગ્ગણ્હિત્વા કોવિદા અહેસું.

તસ્સેવ કલ્યાણધજત્થેરસ્સ સિસ્સો સઙ્ગિરજનપદે સમિવનગામે નિસિન્નો ધમ્મધરો નામ થેરો મહલ્લકકાલે પદુમનગરે કુસુમમૂલગામે નિસીદિત્વા ગન્થં વાચેત્વા સાસનં પગ્ગણ્હિ.

તેસુ ગુણસિરિત્થેરો અમરપુરમાપકસ્સ રઞ્ઞો કાલે ગુણાભિલઙ્કારસદ્ધમ્મમહારાજાધિરાજગુરૂતિ નામલઞ્છં ગણ્હિત્વા જેય્યભૂમિવાસકિત્તિવિહારે પટિવસિ.

તસ્સ પન થેરસ્સ સિસ્સો ઞાણાભિવંસધમ્મસેનાપતિમહાધમ્મરાજાગુરુ નામ મહાથેરો. તસ્સેવ રઞ્ઞો કાલે સङ્ઘરાજા અહોસિ. સો પન થેરો સીહળદીપે અમરપુરનિકાયિકાનં પભવો.
ગુણાભિલङ્કારસદ્ધમ્મમહાધમ્મરાજાધિરાજગુરુત્થેરસ્સેવ સિસ્સો તિપિટકાલङ્કારમહાધમ્મરાજગુરુ નામ થેરો. તસ્સ સિસ્સો સૂરિયવંસાભિસિરિપવરાલङ્કારધમ્મસેનાપતિ મહાધમ્મરાજાધિરાજગુરુ નામ થેરો અમરપુરદુતિયમાપકસ્સ રઞ્ઞો કાલે સङ્ઘરાજા અહોસિ. તસ્સ પન સિસ્સો ઞેય્ય
ધમ્માભિવંસમુનિવરઞાણકિત્તિસિરિપવરાલङ્કારધમ્મસેનાપતિ- મહાધમ્મરાજાધિરાજગુરુ મહાથેરો દુતિયં અમરપુરમાપકસ્સ રતનપુણ્ણમાપકસ્સચ રઞ્ઞો કાલેસુ સङ્ઘ રાજા અહોસિ. સો પન
ઞાણાભિવંસધમ્મસેનાપતિમહાધમ્મરાજાધિરાજગુરુત્થેરસ્સ સङ્ઘરઞ્ઞો સિસ્સોપિ વરએસિત્થેરસ્સ સિસ્સોચ અહોસિ.

અયં સીહળદીપતો સબ્બપચ્છિમાગતેહિ સદ્ધમ્મચારીમહાસામિત્થેરેહિ યાવ અમ્હાકં આચરિયા થેરપરમ્પરા દસ્સનકથા.

અયમ્પિ અપરા થેરપરમ્પરા વેદિતબ્બા. છપ્પદત્થેરવંસિકો સદ્ધમ્મકિત્તિ નામ થેરો જેય્યપુરં આગન્ત્વા ચતુદીપભૂમિટ્ઠાને નિસીદિત્વા મહાઅરિયવંસત્થેરસ્સ સન્તિકે પરિયત્તિં ઉગ્ગણ્હિત્વા તતો પચ્છા જેતવનવિહારં સङ્કમિત્વા તત્થ નિસીદિત્વા પરિયત્તિં વાચેત્વા સાસનં પગ્ગણ્હિ.

તસ્સ સદ્ધમ્મકિત્તિત્થેરસ્સ સિસ્સો તિસાસનધજો નામ. તસ્સ સિસ્સો ધમ્મરાજગુરુ નામ. તસ્સ સિસ્સો મુનિન્દઘોસો નામ. તસ્સ સિસ્સો મહાતિસ્સો નામ. તસ્સ સિસ્સો ચન્દપઞ્ઞો નામ. તસ્સ સિસ્સો ગુણસિરિ નામ. તસ્સ સિસ્સો ઞાણધજો નામ. તસ્સ સિસ્સો ધમ્મધરો નામ. તસ્સ સિસ્સો ઇન્દોભાસો નામ. તતો પટ્ઠાય કલ્યાણચક્ક વિમલાચાર ગુણસાર ચન્દસાર વરએસી ગુણસિરિ ઞાણાભિવંસ ઞેય્યધમ્માભિવંસત્થેરાનં વસેન સાસનવંસો વેદિતબ્બોતિ.

અયં પત્તલङ્કસ્સ છપ્પદત્થેરસ્સ સિસ્સભૂતા સદ્ધમ્મકિત્તિત્થેરતો પટ્ઠાય થેરપરમ્પરદસ્સનકથા.

ઇદં રતનપુણ્ણનગરે સાસનસ્સ પતિટ્ઠાનં.

એવં અપરન્તરટ્ઠસङ્ખાતેન એકદેસેન સકલમ્પિ મરમ્મરટ્ઠં ગહેત્વા સાસનવંસો દસ્સેતબ્બો. ભગવાપિ હિ અપરન્તરટ્ઠે ચન્દનવિહારે વસિત્વા તમ્બદીપરટ્ઠે તંતંદેસમ્પિ ઇદ્ધિયા ચરિત્વા સત્તાનં ધમ્મં દેસેસિયેવાતિ.

ઇતિ સાસનવંસે અપરન્તરટ્ઠસાસનવંસકથામગ્ગો

નામ છટ્ઠો પરિચ્છેદો.

૭. કસ્મિરગન્ધારરટ્ઠસાસનવંસકથામગ્ગો

૭. ઇદાનિ યથાવુત્તમાતિકાવસેન કસ્મીરવન્ધારરટ્ઠસાસનવંસકથામગ્ગં વત્તું ઓકાસો અનુપ્પત્તો, તસ્મા તં વક્ખામિ.

તતિયસઙ્ગીતાવસાને હિ મહામોગ્ગલિપુત્તતિસ્સત્થેરો મજ્ઝન્તિ કત્થેરં કસ્મીરગન્ધારરટ્ઠં પેસેસિ,-ત્વં એતં રટ્ઠં ગન્ત્વા એત્થ સાસનં પભિટ્ઠાપેહીતિ. એત્થ ચ કસ્મીરગન્ધારરટ્ઠં નામ ચીનરટ્ઠસમીપે તિટ્ઠતિ. તેનેવ હિ અધુના કસ્મીરગન્ધારરટ્ઠવાસિનો ચિનરટ્ઠવાસિનોચ મનુસ્સા અરવાળસ્સ નામ નાગરાજસ્સ ઉપ્પજ્જનકાલતો પટ્ઠાય યાવજ્જતના નાગરૂપં કત્વા માનેન્તિ પૂજેન્તિ સક્કરોન્તિ, વત્થભાજનાદીસુપિ નાગરૂપમેવ તે યેભુય્યેન કરોન્તીતિ.

સોચ મજ્ઝન્તિકત્થેરોપિ ચતૂહિ ભિક્ખૂહિ સદ્ધિં અત્થ પઞ્ચમો હુત્વા પાટલિપુત્તતો વેહાસં અબ્ભુગ્ગન્ત્વા હિમવતિ અરવાળદહસ્સ ઉપરિ ઓતરિ. તેન ખો પન સમયેન કસ્મીરગન્ધારરટ્ઠે સસ્સપાકસમયે અરવાળો નામ નાગરાજા અરવાળદહે નિસીદિત્વા કરકવસ્સં નામ વસ્સાપેત્વા સસ્સં હરાપેત્વા મહાસમુદ્દં પાપેસિ. તેરોચ અરવાળદહસ્સ ઉપરિ ઓતરિત્વા અરવાળદહપિટ્ઠિકં ચઙ્કમતિપિ તિટ્ઠતિપિ નિસીદતિપિ સેય્યમ્પિ કપ્પેતિ. નાગમાણવકા તં દિસ્વા અરવાળસ્સ નાગરાજસ્સ આરોચેસું, - મહારાજ એકો છિન્નભિન્નપટધરો ભણ્ડુકાસાવવસનો અમ્હાકં ઉદકં દૂસેતીતિ. તદા પન થેરો અત્તાનંયેવ નાગાનં દસ્સેતિ. નગરાજા તાવદેવ કોધાભિભૂતો નિક્ખમિત્વા થેરં દિસ્વા મક્ખં અસ્સહમાનો અન્તલિક્ખે અનેકાનિ ભિંસનકાનિ નિમ્મિનિ. તતો તતો ભુસાવાતા વાયન્તિ, રુક્ખા છિજ્જન્તિ, પબ્બતકૂટા પતન્તિ મેઘાગજ્જન્તિ, વિજ્જુંલતા નિચ્છરન્તિ, અસનિયો ફલન્તિ, ભિન્નં વિય ગગનં ઉદકં પઘરતિ, ભયાનકરૂપા નાગકુમારા સન્નિપતન્તિ, સયમ્પિ ધૂમાયતિ પજ્જલતિ, પહરણવુટ્ઠિયો વિસ્સજ્જેતિ, કો અયંમુણ્ડકો છિન્નભિન્નપટધરોતિઆદીહિ ફરુસવચનેહિ થેરં સન્તજ્જેતિ, એથ ગણ્હથ હનથ નિદ્ધમથ ઇમં સમણન્તિ નાગબલં આણાપેસિ.

થેરો સબ્બં તં ભિંસનકં અત્તનો ઇદ્ધિબલેન પટિબાહિત્વા નાગરાજાનં આહ,–

સદેવકોપિ ચે લોકો, આગન્ત્વા તાસયેય્ય મં;
ન મે પટિબલો અસ્સ, જનેતું ભયભેરવં.

સચેપિ ત્વં મહિં સબ્બ, સસમુદ્દં સપબ્બતં;
ઉક્ખિપિત્વા મહાનાગ, ખિપેય્યાસિ મમૂપરિ.

નેવ મે સક્કુણેય્યાસિ, જનેતું ભયભેરવં;
અઞ્ઞદત્થુ તવેવસ્સ, વિઘાતો ઉરગાધિપાતિ.

એવં વુત્તે નાગરાજા વિહતાનુભાવો નિપ્ફલવાયામો દુક્ખી દુમ્મનો અહોસિ.

તં થેરો તઙ્ખણાનુરૂપાય ધમ્મિયા કથાય સન્દસ્સેત્વા સમાદપેત્વા સમુત્તેજેત્વા સમ્પહંસેત્વા તીસુ સરણેસુ પઞ્ચસુચ સીલેસુ પતિટ્ઠાપેસિ સદ્ધિં ચતુરાસીતિયા નાગસહસ્સેહિ. અઞ્ઞેપિ બહૂ હિમવન્તવાસિનો યક્ખાચ

ગન્ધબ્બાચ કુમ્ભણ્ડાચ થેરસ્સ ધમ્મકથં સુત્વા સરણેસુચ સીલેસુચ પતિટ્ઠહિંસુ. પઞ્ચકોપિ યક્ખો સદ્ધિં ભરિયાય યક્ખિનિયા પઞ્ચહિચ પુત્તસતેહિ પઠમે ફલે પતિટ્ઠિતો. અથાયસ્મા મજ્ઝન્તિ કત્થેરો સબ્બેનાગયક્ખરક્ખસે આમન્તેત્વા એવમાહ,-

> માદાનિ કોધં જનયિત્થ, ઇતો ઉદ્ધં યથા પુરે;
> સસ્સઘાતઞ્ચ મા કત્થ, સુખકામા હિ પાણિનો;
> કરોથ મેત્તં સત્તેસુ, વસન્તુ મનુજા સુખન્તિ.

તે સબ્બેપિ સાધુ ભન્તેતિ થેરસ્સ વચનં પટિસ્સુણિત્વા યથાનુસિટ્ઠં પટિપજ્જિંસુ. તં દિવસમેવ નાગરાજસ્સ પૂજાસમયો હોતિ. અથ નાગરાજા અત્તનો રતનમયં પલ્લઙ્કં આહરાપેત્વા થેરસ્સ પઞ્ઞપેસિ. નિસીદિ થેરો પલ્લઙ્કે. નાગરાજાપિ થેરં બીજયમાનો સમીપે અટ્ઠાસિ. તસ્મિં ખણે કસ્મીરગન્ધારરટ્ઠવાસિનો આગન્ત્વા થેરં દિસ્વા અમ્હાકં નાગરાજતોપિ થેરો મહિદ્ધિકતરોતિ થેરમેવ વન્દિત્વા નિસિન્ના. થેરો તેસં આસિવિસોપમસુત્તં કથેસિ. સુત્તપરિયોસાને અસીતિયાપાણસહસ્સાનં ધમ્માભિસમયો અહોસિ. કુલસતસહસ્સઞ્ચ પબ્બજિ. તતો પભુતિ ચ કસ્મીરગન્ધારો યાવજ્જેતના કાસાવપજ્જોતા ઇસિવાતપટિવાતાએવ.

> ગન્ત્વા કસ્મીરગન્ધારં, ઇસિ મજ્ઝન્તિકો તદા;
> દુટ્ઠં નાગં પસાદેત્વા, મોચેસિ બન્ધના બહૂતિ.

અધુના પન કસ્મીરગન્ધારરટ્ઠે સાસનસ્સ અત્થઙ્ગતસ્સવિય સૂરિયસ્સ ઓભાસો ન પઞ્ઞાયતિ, તસ્મા તત્થ સાસનસ્સ પતિટ્ઠાને વિત્થારેન વત્તબ્બકિચ્ચં નત્થીતિ.

ઇતિ સાસનવંસે કસ્મીરગન્ધારરટ્ઠસાસનવંસકથામગ્ગો

નામ સત્તમો પરિચ્છેદો.

૮. મહિંસકરટ્ઠસ્સાસનવંસકથામગ્ગો

૮. ઇદાનિ યથાવુત્તમાતિકાવસેન મહિંસકરટ્ઠસાસનવંસકથામગ્ગં વત્તું ઓકાસો અનુપ્પત્તો, તસ્મા તં વક્ખામિ.

તતિયસઙ્ગીતાવસાને હિ મહામોગ્ગલિપુત્તતિસ્સત્થેરો મહારેવત્થેરં મહિંસકમણ્ડલં પેસેસિ,- ત્વં એતં રટ્ઠં ગન્ત્વા એત્થ સાસનં પતિટ્ઠાપેહીતિ.

સોચ અત્તપઞ્ચમો હુત્વા મહિંસકમણ્ડલં અગમાસિ પચ્ચન્તિમેસુ જનપદેસુ પઞ્ચવગ્ગો ગણો અલં ઉપસમ્પદકમ્માયાતિ મઞ્ઞમાનો. થેરો મહિંસકમણ્ડલં ગન્ત્વા દેવદૂતસુત્તં કથેસિ. સુત્તપરિયોસાને ચત્તાલીસપાણસહસ્સાનિ ધમ્મચક્ખું પ્પટિલભિંસુ. ચત્તાલીસંયેવ પાણસહસ્સાનિ પબ્બજિંસુ.

ગન્ત્વાન રટ્ઠં મહિંસં, મહારેવો મહિદ્ધિકો;
ચોદેત્વા દેવદૂતેહિ, મોચેસિ બન્ધના બહૂતિ.

અધુના પન તત્થ સાસનસ્સ અબ્ભેહિવિય પટિચ્છન્નસ્સ સૂરિયસ્સ ઓકાસો દુબ્બલો હુત્વા પઞ્ઞાયતિ.

ઇતિ સાસનવંસે મહિંસકરટ્ઠસાસનવંસકથામગ્ગો

નામ અટ્ઠમો પરિચ્છેદો.

૯. મહારટ્ઠસાસનવંસકથામગ્ગો

૯. ઇતો પરં મહારટ્ઠસાસનવંસકથામગ્ગં કથયિસ્સામિ યથાવુત્તમાતિકાવસેન.

તતિયસઙ્ગીતાવસાને હિ મહામોગ્ગલિપુત્તતિસ્સત્થેરો મહાધમ્મરક્ખિતત્થેરં મહારટ્ઠં પેસેસિ,-ત્વં એતં રટ્ઠં ગન્ત્વા એત્થ સાસનં પતિટ્ઠાપેસીતિ.

મહાધમ્મરક્ખિતત્થેરોચ અત્તપઞ્ચમો હુત્વા મહારટ્ઠં ગન્ત્વા મહાનારદકસ્સપજાતકકથાય મહારટ્ઠકે પસાદેત્વા ચતુરાસીતિપાણસહસ્સાનિ મગ્ગફલેસુ પતિટ્ઠાપેસિ. તેરસસહસ્સાનિ પબ્બજિંસુ. એવં સો તત્થ સાસનં પતિટ્ઠાપેસિ.

> મહારટ્ઠં ઇસિ ગન્ત્વા, સો મહા ધમ્મરક્ખિતો;
> જાતકં કથયિત્વાન, પસાદેસિ મહાજનન્તિ.

તત્થ કિર મનુસ્સા પુબ્બે અગ્ગિહુતાદિમિચ્છાકમ્મં યેભુય્યેન અકંસુ. તેનેવ થેરો મહાનારદકસ્સપજાતકકથં દેસેસિ. તતો પટ્ઠાય તત્થ મનુસ્સા જાતક કથં યેભુય્યેન સોતું અતિવિય ઇચ્છન્તિ. ભિક્ખૂચ યેભુય્યેન ગહટ્ઠાનં જાતકકથંયેવ દેસેન્તિ. વિસેસતો પન વસ્સન્તરજાતકકથં તે મનુસ્સા બહૂહિ દાતબ્બવત્થૂહિ પૂજેત્વા સુણન્તિ.

તઞ્ચ મહારટ્ઠં નામ સ્યામરટ્ઠસમીપે ઠિતં, તેનેવ સ્યામરટ્ઠવાસિનોપિ ભિક્ખૂ ગહટ્ઠાચ યેભુય્યેન સોતું ઇચ્છન્તીતિ. મહાધમ્મરક્ખિતત્થેરોપિ મહારટ્ઠવાસીહિ સદ્ધિં સકલસ્યામરટ્ઠવાસીનં ધમ્મં દેસેસિ, અમતરસં પાયેસિ, યથા યોનકધમ્મરક્ખિતત્થેરો અપરન્તરટ્ઠં ગન્ત્વા સકલમરમ્મરટ્ઠવાસીનન્તિ.

યં પન યોનકરટ્ઠસાસનવંસકથાયં વુત્તં, તમ્પિ સબ્બં એત્થાપિ દટ્ઠબ્બંયેવ, તેહિ તસ્સ એકસદિસત્તેન ઠિતત્તાતિ. તથા હિ નાગસેનત્થેરોપિ યોનકરટ્ઠે વસિત્વા સ્યામરટ્ઠાદીસુપિ સાસનં પતિટ્ઠાપેસિ. યોનકરટ્ઠવાસિનો મહાધમ્મગમ્ભીરત્થેરમહામેધઙ્કરત્થેરાચ સદ્ધિં બહૂહિ ભિક્ખૂહિ સીહળદીપં ગન્ત્વા તતો પુનાગન્ત્વા સ્યામરટ્ઠે સોક્કતયનગરં પત્વા તત્થ નિસીદિત્વા સાસનં પગ્ગણ્હિત્વા પચ્છા લકુન્નનગરે નિસીદિત્વા સાસનં પગ્ગણ્હિ. એવં યોનકરટ્ઠે સાસનં ઠિતં સ્યામાદીસુપિ ઠિતંયેવાતિ દટ્ઠબ્બં.

બુદ્ધસ્સ ભગવતો પરિનિબ્બાનતો દ્વિસતાધિકાનં દ્વિન્નં વસ્સસહસ્સાનં ઉપરિ નવુતિમે વસ્સ સીહળદીપે રજ્જં પત્તસ્સ કિત્તિસ્સિરિરાજસીહમહારાજસ્સ અભિસેકતો તતિયે વસ્સે તેનેવ કિત્તિસ્સિરિરાજસીહમહારઞ્ઞા પહિતપણ્ણાકારસાસનં આગમ્મ સરામાધિપતિધમ્મિકમહારાજાધિરાજેનાણત્તેહિ લઙ્કાદીપં આગતેહિ ઉપાલિત્થે રાદીહિ પતિટ્ઠાપિતો વંસો ઉપાલિવંસોતિ પાકટો. સોચ દુવિધો પુબ્બારામવિહારવાસીઅભયગિરિવિહારવાસીવસેનાતિ. એવં મહાનગરયોનકલ્યામરટ્ઠેસુ સાસનં થિરં હુત્વા તિટ્ઠતીતિ વેદિતબ્બન્તિ.

ઇતિ સાસનવંસે મહારટ્ઠસાસનવંસકથામગ્ગો નામ

નવમો પરિચ્છેદો.

૧૦. ચિનરટ્ઠસાસનવંસકથામગ્ગો

૧૦. તતો પરં પવક્ખામિ ચીનરટ્ઠસાસનવંસકથામગ્ગં યથાઠ્ઠવિતમાતિકાવસેન.

તતિયસઙ્ગીતાવસાને હિ મહામોગ્ગલિપુત્તતિસ્સત્થેરો મજ્ઝિમત્થેરં ચિનરટ્ઠં પેસેસિ,-ત્વં એતં રટ્ઠં ગન્ત્વા એત્થ સાસનં પતિટ્ઠાપેહીતિ.

મજ્ઝિમત્થેરોચ કસ્સપગોત્તરેન અળકરેવત્થેરેન દુન્દભિયત્થેરેન મહારેવત્થેરેનચ સદ્ધિં હિમવન્તપ્પદેસે પઞ્ચચીનરટ્ઠં ગન્ત્વા ધમ્મચક્કપ્પવત્તનસુત્તન્તકથાયતં દેસં પસાદેત્વા અસીતિપાણકોટિયો મગ્ગફલરતનાનિ પટિલાભેસિ. પઞ્ચપિચ તે થેરા પઞ્ચરટ્ઠાનિ પસાદેસું. એકમેકસ્સ સન્તિકે સહસ્સમત્તા પબ્બજિંસુ. એવં તે તત્થ સાસનં પતિટ્ઠાપેસું.

ગન્ત્વા મજ્ઝિમત્થેરો, હિમવન્તં પસાદયિ;
યક્ખસેનં પકાસેન્તો, ધમ્મચક્કપ્પવત્તનન્તિ.

તત્થ કિર મનુસ્સા યેભુય્યેન ચન્દીપરમીસ્વારાનં યક્ખાનં પૂજં કરોન્તિ. તેનેવ તે પઞ્ચ થેરા તેસં યક્ખસેનં પકાસયિત્વા ધમ્મં દેસેસું. કસ્મીરગન્ધારરટ્ઠં પન કદાચિ કદાચિ ચીનરટ્ઠિન્દસ્સ વિજિતં હોતિ, કદાચિ કદાચિ પન વિસું હોતિ. તદા પન વિસુંયેવ અહોસીતિ દટ્ઠબ્બં.

ચીરનટ્ઠે પન ભગવતો સાસનં દુબ્બલંયેવ હુત્વા અટ્ઠાસિ, ન થિરં હુત્વા. તેનેવ ઇદાનિ તત્થ કત્થચિયેવ સાસનં છાયામત્તંવ પઞ્ઞાયતિ, વાતવેગેન વિકિણ્ણઅબ્ભંવિય તિટ્ઠતીતિ.

ઇતિ સાસનવંસે ચીનરટ્ઠસાસનવંસકથામગ્ગો નામ

દસમો પરિચ્છેદો.

એવં સબ્બેન સબ્બં સાસનવંસકથામગ્ગો નિટ્ઠિતો.

એત્તાવતાચ –

લઙ્કાગતેન સન્તેન, ચિત્રઞાણેન ભિક્ખુના;
સરણઙ્કરનામેન, સદ્ધમ્મટ્ઠિતિકામિના.

દૂરતોયેવ દીપમ્હા, સુમઙ્ગલેન જોતિના;
વિસુદ્ધસીલિનાચેવ, દીપન્તરટ્ઠભિક્ખુના.

અજ્ઝેહિયાભિયાચિતો, પઞ્ઞાસામીતિ નામકો;
અકાસિં સુટ્ઠુકં ગન્થં, સાસનવંસપ્પદીપિકં.

દ્વિસતેચ સહસ્સેચ, તેવીસાધિકે ગતે;

પુણ્ણાયં મિગસીરસ્સ, નિટ્ઠં ગતાવ સબ્બસો.

કોચિ એત્થેવ દોસો ચે, પઞ્ઞાયતિ સુચિત્તકા;
તં ખમન્તુ ચ સુદ્ધિયા, ગણ્હન્તુ યુત્તિકં હવેતિ.